

UCHWAŁA NR XXII/115/2020
RADY GMINY JANOWO
z dnia 18 sierpnia 2020 roku

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 12 ust. 1 w związku z art. 27, art. 28 ust. 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 293 ze zm.) oraz w związku z uchwałą Nr XLVII/239/2018 Rady Gminy Janowo z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo, Rozstrzygnięciem Nadzorczym PN.4131.533.2019 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 października 2019 r. w sprawie stwierdzenia nieważności Uchwały Nr XI/60/2019 Rady Gminy Janowo z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo przyjęte Uchwałą Nr XXXVIII/172/2017 Rady Gminy Janowo z dnia 28 września 2017 roku oraz uchylone wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w części dotyczącej pkt 15 zdanie drugie załącznika nr 2 do zaskarżonej uchwały (sygn. akt II SA/Ol 979/17 - Wyrok WSA w Olsztynie z 2018-02-08).

§ 2. Integralną częścią uchwały są:

- 1) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo. Część tekstowa. Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego. Tekst ujednolicony – stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo. Część tekstowa. Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Tekst ujednolicony – stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- 3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo. Rysunek zmiany studium w skali 1:25 000. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Rysunek ujednolicony – stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały;
- 4) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo. Rysunek zmiany studium w skali 1:25 000. Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rysunek ujednolicony – stanowi załącznik nr 4 do niniejszej uchwały;
- 5) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zmiany studium – stanowi załącznik nr 5 do niniejszej uchwały;
- 6) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo - stanowi załącznik nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janowo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Wyk. M. J.

**Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXII/115/2020
Rady Gminy Janowo
z dnia 18 sierpnia 2020 roku**

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY JANOWO**

**-CZEŚĆ TEKSTOWA-
- UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO -
- TEKST UJEDNOLICONY-**

2020 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
ZESPÓŁ AUTORSKI	6
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA	7
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	9
1.1. Ogólna charakterystyka gminy.....	9
1.2. Podstawowe dane o gminie	10
1.3. Struktura użytkowania i przeznaczenia terenów	10
1.4. Uzbrojenie terenu	11
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	12
2.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	12
2.2. Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.....	12
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	14
3.1. Położenie fizycznogeograficzne	14
3.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	14
3.3. Hydrografia.....	17
3.4. Klimat	21
3.5. Powietrze atmosferyczne.....	24
3.6. Gleby	28
3.7. Fauna i flora.....	29
3.8. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	31
3.9. Krajobraz, w tym krajobraz kulturowy	34
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	35
4.1. Rys historyczny	35
4.2. Ochrona zabytków w ujęciu prawnym i praktycznym	36
4.3. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	36
4.4. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków	37
4.5. Stanowiska archeologiczne	39
4.6. Zagrożenia dla środowiska kulturowego.....	45
5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	46
6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	46
6.1. Demografia	46
6.2. Zatrudnienie.....	52
6.3. Bezrobocie.....	54
6.4. Działalność gospodarcza	55
6.5. Oświata	57
6.6. Ochrona zdrowia	58
6.7. Kultura.....	58

6.8. Sport	59
6.9. Turystyka	59
7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	62
7.1. Zagrożenia zalewowe	62
7.2. Zagrożenia hałasem	62
7.3. Pożary lasów.....	63
8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	63
8.1. Analiza ekonomiczna	63
8.2. Analiza środowiskowa.....	67
8.3. Analiza społeczna.....	70
8.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.....	75
8.5. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	78
8.6. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	85
8.7. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.....	86
8.8. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę z chłonnością	87
8.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	88
8.10. Analiza SWOT	93
9. Stan prawny gruntów	95
10. Występowanie obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	96
10.1. Formy ochrony przyrody	96
10.2. Obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007	96
10.3. Obszar Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052	98
10.4. Obszar Chronionego krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej.....	100
10.5. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Orzyc	101
10.6. Pomniki przyrody	101
10.7. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	105
10.8. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych	106
10.9. Ochrona gruntów leśnych.....	106
10.10. Strefy ograniczonego użytkowania od linii elektroenergetycznych	106
11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	106
12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	108
12.1. Udokumentowane złoża kopalin	108
12.2. Zasoby wód podziemnych	108
12.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla	111
13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	111
14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej,	

energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	112
14.1. Komunikacja drogowa.....	112
14.2. Komunikacja kolejowa.....	113
14.3. Zaopatrzenie w wodę.....	113
14.4. Odprowadzanie ścieków.....	114
14.5. Elektroenergetyka.....	114
14.6. Gazownictwo.....	115
14.7. Ciepłownictwo.....	115
14.8. Telekomunikacja.....	115
14.9. Gospodarka odpadami.....	117
15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	119
15.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju	119
15.2. Krajowy Program Zwiększania Lesistości	120
15.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	121
15.4. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	124
15.5. Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego.....	125
15.6. Plan Rozwoju Gminy Janowo	125
15.7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Janowo.....	125
15.8. Plan Rozwoju Sieci Drogowej.....	126
16.Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	128

WSTĘP

Niniejszy tekst zmiany studium jest wersją ujednoliconą. Pierwotny tekst pozostawiono bez zmian. Nowe zapisy, które wprowadzono do zmiany studium, stanowią jego aktualizację oraz wzbogacenie treści, wyróżniono pochylą czcionką i kolorem niebieskim. Niektóre zdezaktualizowane informacje skreślono i poddano aktualizacji.

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo sporządził, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm. tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945~~) Wójt Gminy Janowo.

Zgodnie z uchwałą intencyjną tj. ~~Uchwałą Nr XVIII/94/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 25 lutego 2016 r.~~ Uchwałą Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo, niniejszy dokument obejmuje cały obszar położony w granicach administracyjnych gminy. Na zmianę Studium składa się:

- załącznik nr 1 – część tekstowa, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 2 – część tekstowa, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 3 – rysunek *zmiany* studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 4 – rysunek *zmiany* studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 5 – uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu studium

ZESPÓŁ AUTORSKI

Studium sporządzone na podstawie uchwały intencyjnej Nr XVIII/94/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- mgr inż. Paweł Góra;
- mgr Agata Piszewska;
- mgr Rafał Łucki;
- inż. Rafał Młynek;
- inż. Janusz Piszewski;
- mgr Łukasz Kowalski.

Zmianę Studium sporządzone na podstawie Uchwały Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- *mgr inż. Paweł Góra;*
- *mgr Łukasz Kowalski;*
- *mgr Dominika Kowalska.*

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA

Opracowanie *przedmiotowej Zmiany* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo wynika z nowych potrzeb związanych z rozwojem gminy.

Zmieniające się uwarunkowania społeczne i ekonomiczne, ale także troska o zrównoważony rozwój legły u podstaw decyzji Rady Gminy o wszczęciu procedury planistycznej prowadzącej do uchwalenia *Zmiany* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo.

Należy zatem przyjąć, iż Rada Gminy, która jako organ stanowiący gminy urzeczywistnia samodzielność gminy w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, w kontekście zaistniałych okoliczności, dotyczących przywołanych już zmian uwarunkowań, ważąc jednocześnie na dynamiczny i ciągły proces gospodarowania obszarem gminy, niniejszą uchwałą obligującą Wójta Gminy Janowo do opracowania stosownego studium czyni zadość wymogom racjonalności w zarządzaniu przestrzenią gminy hołdując jednocześnie obowiązującym przepisom prawa.

Diagnoza stanu istniejącego i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej.

Ustalenia *Zmiany* Studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające jej zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody, nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo opracowano na podstawie i z uwzględnieniem następujących przepisów prawa:

- *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 994 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1945);*
- *Uchwała Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 Nr 118, poz. 1233);*
- *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2018 poz. 2081);*

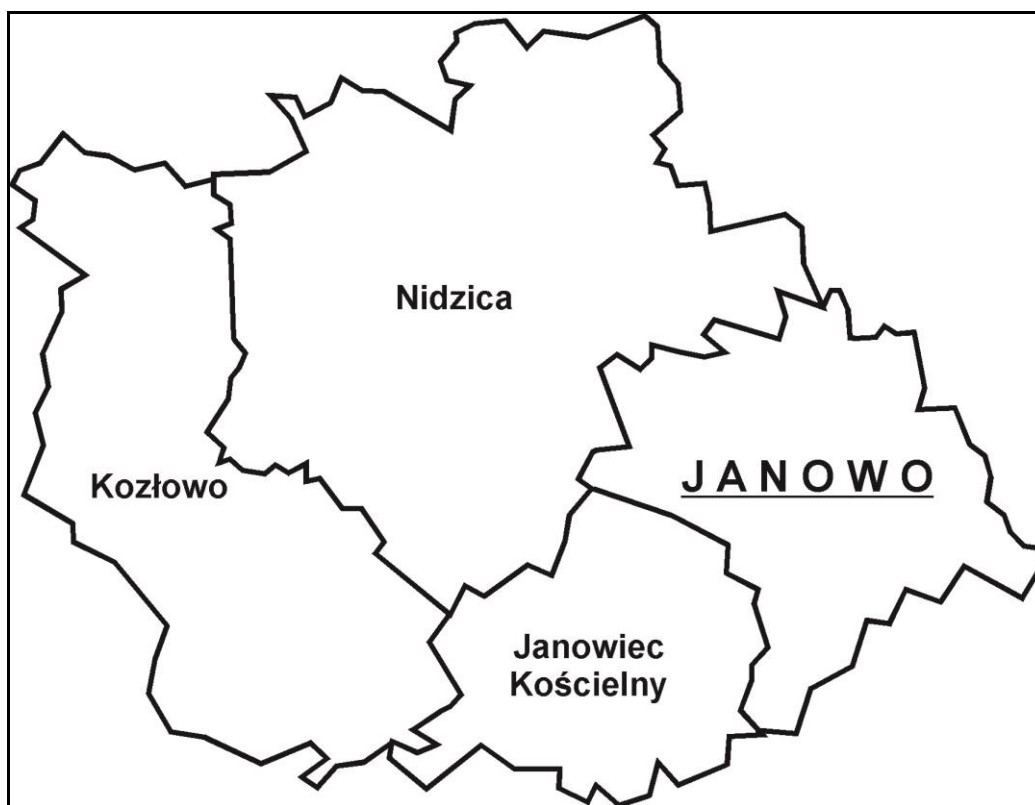
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 799 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1566 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 142 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 992 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1398);*
- *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 788 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 1161);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 112);*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 71);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133, z późn. zm.);*
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 poz. 138);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).*

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Janowo położona jest w powiecie nidzickim, w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego. Obszar gminy obejmuje powierzchnię około 19 166 ha¹. Północno-wschodnia i wschodnia granica Gminy wyznacza granicę między powiatem nidzickim, a powiatem szczycieńskim. Południowo-wschodnia granica Gminy jest granicą z powiatem przasnyskim, a południowa z powiatem mławskim. Ponadto granica południowa wraz z granicą południowo-wschodnią Gminy to jednocześnie granica województwa warmińsko-mazurskiego z województwem mazowieckim.

Rysunek 1. Położenie gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego.

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Janowo sąsiaduje z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od wschodu z gminą Wielbark (pow. szczycieński, woj. warmińsko-mazurskie);
- od południowego-wschodu z gminą Chorzele (pow. przasnyski, woj. mazowieckie);
- od południa z gminą Dzierzgowo (pow. mławski, woj. mazowieckie);
- od zachodu z gminą Janowiec Kościelny;
- od północnego-zachodu z gminą Nidzica (pow. nidzicki, woj. warmińsko-mazurskie);
- od północy z gminą Jedwabno (pow. szczycieński, woj. warmińsko-mazurskie).

¹ Materiał źródłowy: Dane GUS, stan na 31.XII.2015 r.

1.2. Podstawowe dane o gminie

Gmina Janowo posiada status gminy wiejskiej. W skład gminy wchodzi 15 sołectw²: Zawady, Ryki-Borkowo, Rembowo, Janowo, Komorowo, Więckowo, Zembrzus – Mokry Grunt, Szemplino Wielkie, Szemplino Czarne, Wichrowiec, Jagarzewo, Szczepkowo – Giewarty, Muszaki, Róg oraz Zachy.

Według danych Urzędu Gminy Janowo gminę zamieszkuje 2 831 osób. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego gęstość zaludnienia gminy wynosi 15 osób/km². Jest to wskaźnik zdecydowanie niższy niż średnia gęstość zaludnienia kraju (ok. 123 osób/km²) oraz niższy niż średnia gęstość zaludnienia powiatu nidzickiego (ok. 35 osób/km²). Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Janowo.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	JANOWO	773
2.	MUSZAKI	444
3.	JAGARZEWO	242
4.	KOMOROWO	253
5.	WIĘCKOWO	193
6.	RÓG	200
7.	WICHROWIEC	118
8.	ZEMBRZUS – MOKRY GRUNT	107
9.	RYKI-BORKOWO	70
10.	SZEMPLINO WIELKIE	72
11.	ZAWADY	93
12.	SZCZEPKOWO-GIEWARTY	48
13.	SZEMPLINO CZARNE	43
14.	REMBOWO	31
15.	ZACHY	144
R A Z E M		2 831

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Janowo.

1.3. Struktura użytkowania i przeznaczenia terenów

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę użytkowania gruntów gminy Janowo:

² Materiał źródłowy: Dane Gminy Janowo, stan na 31.XII.2015 r.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów gminy Janowo.

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia geodezyjna w ha
użytki rolne	5 832
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	12 528
pozostałe grunty	806
RAZEM	19 166

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W strukturze użytkowania gruntów największą część zajmują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (12 528 ha), stanowiące około 65% całej powierzchni gminy. Drugą pozycję zajmują użytki rolne stanowiące około 30% powierzchni gminy. Ostatnie około 5% zajmują pozostałe grunty.

1.4. Uzbrojenie terenu

W tabeli poniżej przedstawiono główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Janowo w infrastrukturę techniczną, dokonując przy tym porównania danych odnoszących się bezpośrednio do gminy Janowo z danymi dotyczącymi obszaru województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu nidzickiego. Przedstawione dane pozyskano z informacji posiadanych przez Główny Urząd Statystyczny aktualne ~~na rok 2014~~ na rok 2016.

Tabela 3. Główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego i województwa warmińsko-mazurskiego.

Lp.	Główne wskaźniki	Województwo warmińsko-mazurskie	Powiat nidzicki	Gmina Janowo
1.	<i>Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności</i>	94,8	90,7	97,8
2.	<i>Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności</i>	74,3	62,9	72,4
3.	<i>Korzystający z gazu w % ogółu ludności</i>	42,6	36,4	0,0

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego na 2016 r.

Gmina Janowo prezentuje wysoki wskaźnik dotyczący korzystających z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności zarówno na tle powiatu nidzickiego, jak i województwa warmińsko-mazurskiego. W roku ~~2014~~ 2016 wskaźnik osób korzystających z kanalizacji w % ogółu ludności wyniósł ~~72,1~~ 72,4 był wyższy od wskaźnika powiatowego i niewiele niższy od wskaźnika wojewódzkiego. Gmina Janowo nie posiada sieci gazowej.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

2.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Głównym narzędziem w kształtowaniu ładu przestrzennego są obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy Janowo obowiązują jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego tj. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo w obrębie geodezyjnym Zawady przyjęty uchwałą Nr XXXII/184/06 Rady Gminy Janowo z dnia 27 czerwca 2006 r., opublikowany w Dz. Urz. Województwa Warmińsko – Mazurskiego dnia 5 września 2006 r. Nr 127 poz. 2001.

2.2. Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Na podstawie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla terenów, dla których gmina nie posiada aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, realizacja inwestycji jest możliwa po uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Decyzje o warunkach zabudowy wywierają znaczący wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego. W poniższej tabeli przedstawiono rozkład wydawanych decyzji na terenie gminy Janowo w latach ~~2011-2015~~ 2011 – 2017, wyszczególniając jakiego rodzaju zabudowy dotyczyły.

Tabela 4. Wydane decyzje o warunkach zabudowy na terenie gminy Janowo w latach ~~2011-2015~~ 2011 – 2017.

Rodzaj zabudowy	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	6	11	12	9	14	17	16
Zabudowa zagrodowa	5	2	2	4	3	-	-
Zabudowa letniskowa	0	0	1	0	0	-	-
Zabudowa usługowa, produkcyjna/magazynowa	0	0	0	0	1	1	1
Infrastruktura	0	0	8	2	0	-	-
Inne	0	5	4	1	3	6	14
Razem	11	18	27	16	21	24	31

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Janowo.

~~W latach 2011-2015 w gminie Janowo wydano łącznie 93 decyzje o warunkach zabudowy, średnio w skali roku wydawano 19 decyzji. Największy wzrost~~

w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w 2013 roku (o 9 decyzji). W analizowanym okresie najwięcej decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (52). Na drugim miejscu uplasowały się decyzje dotyczące zabudowy zagrodowej. W analizowanych latach gmina wydała również 13 decyzji zakwalifikowanych w powyższej tabeli jako inne, z których większość dotyczyła budowy pomostów na jeziorach.

W latach 2011 – 2017 w gminie Janowo wydano łącznie 148 decyzji o warunkach zabudowy, średnio w skali roku wydawano 21 decyzji. W analizowanym okresie najwięcej decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (85). Na drugim miejscu uplasowały się decyzje dotyczące zabudowy zagrodowej. W analizowanych latach gmina wydała również 33 decyzje zakwalifikowane w powyższej tabeli jako inne, z których większość dotyczyła budowy pomostów na jeziorach.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego i danych pozyskanych z Urzędu Gminy Janowo, dokonano analizy porównawczej wydanych decyzji o warunkach zabudowy na terenie gminy Janowo, w latach ~~2011-2014~~ 2011 – 2017, w odniesieniu do poszczególnych gmin powiatu nidzickiego oraz powiatu ogółem.

Tabela 5. Analiza wydanych decyzji o warunkach zabudowy na terenie gminy Janowo na tle gmin powiatu nidzickiego i powiatu ogółem.

Lp.	Nazwa gminy	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Janowiec Kościelny	15	19	21	20	35	24	25
2.	Janowo	11	18	27	15	21	24	32
3.	Kozłowo	31	22	81	42	44	52	82
4.	Nidzica	125	104	127	139	105	99	116
POWIAT NIDZICKI		182	163	256	216	205	24	32

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Janowo oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak wynika z powyższej tabeli, gmina Janowo znajduje się na ostatniej pozycji pod względem wydanych decyzji o warunkach zabudowy w powiecie nidzickim w analizowanym przedziale czasowym. Największą liczbę wydanych decyzji zanotowała gmina Nidzica, która wydała łącznie ~~495 decyzji w analizowanym okresie~~ 815 decyzji.

Ponadto w latach ~~2011-2015~~ 2011 – 2017 gmina Janowo wydała łącznie 29 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, w podziale na poszczególne lata:

- 2011 r. – 11 decyzji,
- 2012 r. – 5 decyzji,
- 2013 r. – 1 decyzja,
- 2014 r. – 1 decyzja,
- 2015 r. – 1 decyzja,
- 2016 r. – 5 decyzji,
- 2017 r. – 5 decyzji.

W latach ~~2011-2014~~ 2011 – 2017 na terenie powiatu nidzickiego wydano łącznie 233 *decyzje* o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1. Położenie fizycznogeograficzne

Obszar gminy Janowo położony jest w zasięgu trzech mezoregionów fizycznogeograficznych:

- Równina Mazurska(842.87) – północna część Gminy;
- Równina Kurpiowska(318.65) – centralna część Gminy;
- Wzniesienia Mławskie(318.63) – południowa i południowo-zachodnia od części Gminy.

Mezoregion Równina Mazurska wchodzi w obszar makroregionu Pojezierze Mazurskie (842.8), w podprovincji Pojezierza Wschodniobałtyckie (842), prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84). Mezoregion Równina Kurpiowska oraz Wzniesienia Mławskie należą do makroregionu Nizina Północnomazowiecka (318.6), w podprovincji Niziny Środkowopolskie (318), prowincji Niż Środkowoeuropejski (31)³.

3.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Pod względem geologiczno-tektonicznym gmina Janowo położona jest w obrębie prekambryjskiej Platformy wschodnioeuropejskiej, zbudowanej ze skał metamorficznych i głębinowych, głównie granitoidów, gnejsów, migmatyków i amfibolitów. Na podłożu prekambryjskim zalegają młodsze skały, kolejno: paleozoiczne, mezozoiczne i kenozoiczne. W obrębie platformy prekambryjskiej wyróżniamy mniejsze jednostki tektoniczne – gmina Janowo, znajduje się w obrębie Wyniesienia mazursko-suwałskiego. Pokrywą tej jednostki tektonicznej tworzą osady jury, kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu, a na skłonach wyniesienia występują także osady triasu. Miąższość pokrywy osadowej Wyniesienia mazursko-suwałskiego waha się od ok. 350 m, do ponad 2000 m.

W przypowierzchniowej budowie geologicznej gminy Janowo występują utwory czwartorzędowe plejstoceńskie i holoceni. Obszar gminy Janowo objęty był w całości zlodowaceniami (w kolejności chronologicznej): północno-wschodniopolskim (inaczej: podlaskim), południowopolskim oraz środkowopolskim. Ponadto, północna część gminy była objęta ostatnim zlodowaceniem – zlodowaceniem północnopolskim (bałtyckim).

W przypowierzchniowej budowie geologicznej gminy Janowo występują głównie:

- piaski i żwiry sandrowe, uformowane w trakcie zlodowacenia północnopolskiego, w wyniku działalności wód roztopowych lądolodu;
- piaski eoliczne i wydmowe, występują lokalnie w obrębie terenów sandrowych, uformowane pod koniec ostatniego zlodowacenia;

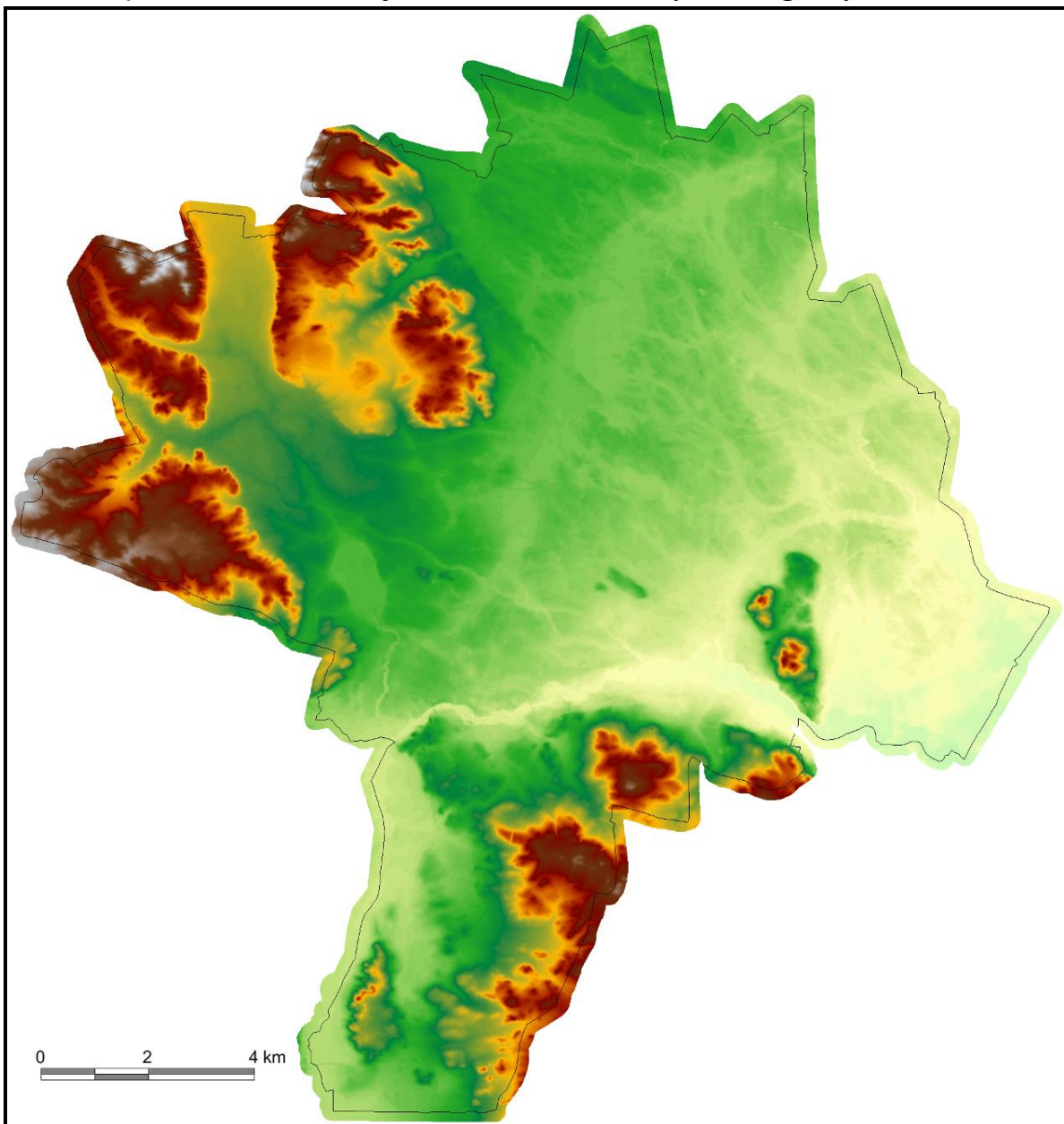
---

³ Kondracki J., 2002r., Geografia regionalna Polski, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

- żwiry, piaski, głązy i gliny moren czołowych, a także gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, występujące na terenach wysoczyznowych i uformowane w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego i północnopolskiego;
- iły, mułki i piaski zastoiskowe, występujące w południowej części Gminy, uformowane w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego;
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły, będące efektem akumulacji holoceniowej, występujące w dolinach rzecznych i obniżeniach terenowych.

Rzeźba terenu na obszarze gminy Janowo posiada silnie zróżnicowane cechy. Ukształtowana została w wyniku procesów glacialnych i fluwioglacialnych w czasie zlodowaceń północnopolskiego i środkowopolskiego, a także w trakcie późniejszych procesów, zachodzących w holocenie.

Rysunek 2. Wizualizacja ukształtowania rzeźby terenu gminy Janowo.

Źródło: Numeryczny Model Terenu z zasobów Informatycznego Systemu Oslony Kraju.

W obrębie gminy Janowo wyróżnia się następujące formy geomorfologiczne:

- **Równina sandrowa**

Utworzona została w trakcie procesów fluwioglacjalnych odbywających się na przedpolu lądolodu, w czasie zlodowacenia północnopolskiego (działalność akumulacyjna wód roztopowych, wypływających z lądolodu). Omawiana forma przeważa w Gminie, obejmując jej centralną i północną część (tereny na północ od doliny rzeki Orzyc). Stanowi ona rozległą powierzchnię o równinnym charakterze, zbudowaną głównie z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz w mniejszym stopniu, lokalnie z deluwalnych glin, torfów, piasków i mułków, piasków humusowych i torfiastych,; namułów piaszczysto-humusowych, piasków eolicznych, glin zwałowych, piasków rzecznych w dnach dolinek i zagłębień. Równinę sandrową w granicach Gminy porastają w przewadze kompleksy leśne, w tym lasy Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, tereny bezleśne stanowią obszary zabudowy wiejskiej, produkcji rolnej i łakowo-pastewnej. W granicach jednostki znajduje się Jezioro Zawadzkie oraz niewielkie odcinki prawostronnych dopływów rzeki Orzyc.

- **Doliny rzeczne oraz równiny akumulacji rzecznej, torfowiskowej i torfowiskowo-rzecznej**

Ukształtowane zostały w trakcie procesów akumulacyjnych i erozyjnych zachodzących w holocenie. Układ dolin rzecznych tworzą zagłębienia sieci rzecznej obszaru, na którą w głównej mierze składa się rzeka Orzyc oraz jej dopływy: dolina rzeki Orzyc to największa dolina rzeczna w Gminie. Przebiega równoleżnikowo przez centralną część Gminy oraz południkowo wzdłuż jej południowo-zachodnich granic. Dolina Orzyca w rejonie gminy Janowo osiąga szerokość od ok 200 m do ponad 1 km. Dolinę wypełniają utwory torfowe, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych rzeki, piaski humusowe i namuły den dolinnych oraz zagłębień okresowo przepływowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe. Dolinę pokrywa niska roślinność trawiasta łąk i pastwisk z niewielkimi płatami leśnymi i skupiskami zadrzewień, bądź pojedynczymi okazami drzew; doliny dopływów rzeki Orzyc współtworzą w szczególności rzeki Struga Baranowska, Jagarzewka i Borowianka. Doliny znajdują się na północ i zachód od Orzyca, a w większość z nich posiada przebieg południkowy. Dna dolin wypełniają zwłaszcza piaski i żwiry wodnolodowcowe, torfy, piaski i żwiry rzeczne, piaski humusowe i torfiaste, miejscami namuły piaszczyste i piaszczysto-humusowe. Doliny dopływów porasta roślinność łąk i lasów, w mniejszym stopniu roślinność pastwisk.

Równiny akumulacji rzecznej, torfowiskowej i torfowiskowo-rzecznej w większości towarzyszą terenom sandrowym, płytkim zagłębieniom terenowym oraz dnem dolin i dolinek rzecznych. Obszary te zbudowane są głównie z układów torfowych, piasków i żwirów rzecznych, piasków humusowych i namułów piaszczysto-humusowych. Poza obszarami nadwodnymi zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz piasków eolicznych, a miejscami także z glin zwałowych. Poza dolinami rzeczными oraz ciekami melioracyjnymi na terenach równin akumulacji torfowiskowej występują kompleksy leśne oraz niższe formy roślinności trawiastej, głównie łąk suchych i podmokłych.

Wysokości bezwzględne w zasięgu omawianych form geomorfologicznych kształtują się w przedziale od ok. 130m n.p.m. do ok. 140m n.p.m. – stanowią one najniższe wyniesione fragmenty Gminy. Na znacznych powierzchniach występują tu tereny stale lub okresowo podmokłe.

- **Wysoczyzny morenowe faliste z wałami i wzniesieniami moren akumulacyjnych**

W północno-zachodniej części Gminy występuje wysoczyzna morenowa falista z wałami i wzniesieniami moren akumulacyjnych, uformowana w trakcie ostatniego ze zlodowaceń polskich (zlodowacenia północnopolskiego). Obejmuje ona najwyższe wyniesione fragmenty Gminy, na poziomach przeważnie 160-190m n.p.m. i maksymalnych wysokościach dochodzących do ponad 210m n.p.m. Są to jednocześnie najbardziej urozmaicone fragmenty gminy. W części wschodniej i południowej Gminy tereny wysoczyznowe uformowane zostały w okresie zlodowacenia środkowopolskiego, w związku z czym obszar odznacza się nieco mniejszym zróżnicowaniem. Jest on także niżej położony – wysokości bezwzględne osiągają tu przeważnie ok. 140-180m n.p.m., maksymalnie dochodząc do niemal 200m n.p.m.

Omawiane obszary w większości porośnięte są lasami, w tym kompleksami Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej. Są to przestrzenie o znaczących wysokościach i spadkach terenowych. Wysoczyzny budują układy piasków i glin deluwialnych, piaski i żwiry wodnolodowcowe, gliny zwałowe oraz piaski i mułki deluwialne zagłębienia suchych i bezodpływowych; w mniejszym stopniu mułki i piaski zastoiskowe oraz żwiry i gliny z głazami rezidualnymi.

- **Zdenudowana wysoczyzna morenowa z kemami**

Utworzona została w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego oraz uformowana w trakcie późniejszych procesów denudacyjnych. Obejmuje południową część Gminy, na wschód i południe od doliny Orzyca. Omawiany obszar jest stosunkowo płaski (efekt denudacji), osiągający wysokości ok. 130-150m n.p.m., urozmaicony miejscami ostańcami w postaci pagórków kemowych, które osiągają maksymalnie ok. 170 m n.p.m. Obszar ten jest częściowo zalesiony, jednak w większości obejmuje tereny rolnicze lub zabudowane, Tereny wysoczyznowe budują utwory piasków, żwirów i głazów moreny czołowej, piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. Miejscami w podłożu występują torfy, piaski i żwiry, piaski i mułki terenów wytopiskowych oraz kemów, a także piaski humusowe i namuły.

3.3. Hydrografia

Gmina Janowo położona jest w dorzeczu Wisły, w zlewni jej prawostronnego dopływu – rzeki Narwi, w regionie wodnym Środkowej Wisły. Przez obszar Gminy przebiega dział wodny III rzędu, wyznaczający zlewnie rzek: Omulew na północny-wschód od linii działu oraz Orzyc na południowy-zachód od działu. W zlewni Orzyca znajduje się centralna, zachodnia i południowa część Gminy, ok. 98% jej powierzchni. Dział wodny III rzędu przebiega przez północno-wschodni obszar Gminy, w niedalekiej odległości od granicy, głównie terenami leśnymi.

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, strugę, strumień, potok, rzekę, kanał, lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne⁴.

Pod względem podziału Polski na zlewnie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obszar gminy Janowo zlokalizowany jest w zasięgu⁵:

- ~~JCWP kod RW200017265829, Dopływ z Jabłonowa z jez. Zawadzkiem — obejmuje północno-zachodnią część Gminy; jest to zlewnia JCWP rzeczna. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona;~~
- ~~JCWP kod RW2000172658329, Dopływ z bagna Retkowo — zlewnia JCWP rzeczna, znajduje się w środkowej części Gminy; o statusie naturalnym lecz złym stanie wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona;~~
- ~~JCWP kod RW2000172658349, Dopływ z bagna Sadek — zlewnia JCWP rzeczna, zlokalizowana w centralnej części Gminy, stan wód zły, charakter naturalny, w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona;~~
- ~~JCWP kod RW2000172658529, Struga Baranowska — zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje większą część północnego oraz północno-wschodniego obszaru Gminy, stan wód zły, charakter naturalny, w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona.~~
- ~~JCWP kod RW2000172654174, Dopływ z Chwalibogów — stan wód dobry, zlewnia JCWP rzeczna, w jej zasięg wchodzi niewielkie połączenie północnych terenów Gminy, status naturalnej części wód, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażone;~~
- ~~JCWP kod RW2000172654529, Przeździecka Struga — stan wód zły, zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje mały fragment wschodniej części gminy Janowo, status silnie zmienionej części wód, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażone;~~
- ~~JCWP kod RW2000192658599, Orzye od Tamki do Ulatówki — obejmuje południową część Gminy; jest to zlewnia JCWP rzeczna, o statusie naturalnym lecz złym stanie wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona;~~
- ~~JCWP kod RW2000172658189, Borowianka — zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje niewielkie przestrzenie zachodniego obszaru Gminy; status naturalnej części wód o złym stanie. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona;~~
- ~~JCWP kod RW2000202654299, Omulew od Czarnej Rzeki do Sawicy z Sawicą od wypływu z jez. Sasek Mały — zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje niewielki fragment północnego obszaru Gminy; status naturalnej części wód o dobrym stanie. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych — niezagrażona.~~

⁴ Definicja według Ramowej Dyrektywy Wodnej, 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000r.

⁵ Materiał źródłowy: Dane z zasobów Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2011r.-2016 r.

- *JCWP kod RW200017265829, Dopływ z Jabłonowa z jez. Zawadzki – obejmuje północno-zachodnią część Gminy; jest to zlewnia JCWP rzeczna, o statusie naturalnym lecz złym stanie wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000172658329, Dopływ z bagna Retkowo – zlewnia JCWP rzeczna, znajduje się w środkowej części Gminy; o statusie naturalnym lecz złym stanie wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000172658349, Dopływ z bagna Sadek – zlewnia JCWP rzeczna, zlokalizowana w centralnej części Gminy, stan wód zły, charakter naturalny, w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000172658529, Struga Baranowska – zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje większą część północnego oraz północno-wschodniego obszaru Gminy, stan wód zły, charakter naturalny, w ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000172654174, Dopływ z Chwalibogów – stan wód zły, zlewnia JCWP rzeczna, w jej zasięg wchodzi niewielkie połacie północnych terenów Gminy, status naturalnej części wód, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożone,*
- *JCWP kod RW2000172654529, Przeździecka Struga - stan wód zły, zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje mały fragment wschodniej części gminy Janowo, status naturalnej części wód, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożone,*
- *JCWP kod RW2000192658599, Orzyc od Tamki do Ulatówki - obejmuje południową część Gminy; jest to zlewnia JCWP rzeczna, o statusie naturalnym lecz złym stanie wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000172658189, Borowianka - zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje niewielkie przestrzenie zachodniego obszaru Gminy; status naturalnej części wód o złym stanie. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,*
- *JCWP kod RW2000202654299, Omulew od Czarnej Rzeki do Sawicy z Sawicą od wypływu z jez. Sasek Mały - zlewnia JCWP rzeczna, obejmuje niewielki fragment północnego obszaru Gminy; status naturalnej części wód o złym stanie. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona.*

Wszystkie z JCWP obejmujących obszary należące do terytorium Gminy, znajdują się w regionie wodnym Środkowej Wisły, w zasięgu dorzecza Wisły. Zarządzane są przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie. W nawiązaniu do przedstawionego wcześniej podziału hydrograficznego Gminy, poszczególne zlewnie JCWP znajdują się w:

- zlewni III-ego rzędu rzeki Omulew – JCWP kod RW2000172654174 Dopływ z Chwalibogów; JCWP kod RW2000172654529 Przeździecka Struga; JCWP kod RW2000202654299 Omulew od Czarnej Rzeki do Sawicy z Sawicą od wypływu z jez. Sasek Mały;
- zlewni III-ego rzędu rzeki Orzyc – JCWP kod RW200017265829 Dopływ z Jabłonowa z jez. Zawadzki; JCWP kod RW2000172658329 Dopływ z bagna Retkowo; JCWP kod RW2000172658349 Dopływ z bagna Sadek; JCWP kod RW2000172658529 Struga Baranowska; JCWP kod RW2000192658599 Orzyc od Tamki do Ulatówki; JCWP kod RW2000172658189 Borowianka.

W gminie Janowo zasoby wód powierzchniowych tworzą:

- Orzyc, rzeka stanowi prawy dopływ Narwi i przepływa przez centralną część Gminy. Całkowita długość rzeki wynosi ok. 142,5 km, a powierzchnia jej dorzecza wynosi ponad 2 077 km² (w Gminie rzeka przepływa na odcinku ok. 19,2 km). Źródła rzeki znajdują się u podnóży Wzniesień Mławskich w pobliżu miejscowości Kurdejewo. W bezpośrednim sąsiedztwie koryta rzeki znajduje się charakterystycznie ukształtowany taras zalewowy. Znaczą część w zlewni zajmują mokradła i łąki na torfach, częściowo zmeliorowane. W dnie doliny wykształciły się torfy oraz mady. Dolina rzeki Orzyc stanowi granicę dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Równiny Kurpiowskiej na północny-wschód od koryta rzeki i Wzniesień Mławskich na zachodzie. Dolina rzeki Orzyc wraz z dolinami kilku dopływów tworzy sieć korytarzy ekologicznych (zagadnienie rozwinięto w dalszej części). Z uwagi na możliwość wystąpienia powodzi, zagrożenie bezpośrednio występuje na odcinku od 32 do 142 km rzeki, który wchodzi w granice Gminy⁶;
- Struga Baranowska, rzeka jest prawym dopływem Orzyca. Jej całkowita długość wynosi 22,4 km, początek dopływu zlokalizowany jest na granicy z województwem mazowieckim, na wschód od miejscowości Nowa Wieś. W granicach Gminy znajduje się ok. 16,3 km ciek, który przepływa południkowo przez północno-wschodni i wschodni fragment Gminy. Struga Baranowska posiada własne, lewostronne dopływy, płynące w kierunku północnego-zachodu. Krótsze, Dopływ z bagna Retkowo o dł. ok. 1,6 km oraz Dopływ spod Puchałowa, o długości ok. 4,8 km, a także dłuższy, zlokalizowany bardziej na północ – Dopływ z bagna Puchałowo, o długości ok. 8,4 km;
- Dopływ z bagna Sadek, początek ciek znajduje się w centralnej części Gminy, na północ od miejscowości Rybki-Borkowo. Stanowi on prawy dopływ Orzyca, o długości ok. 6,6 km;
- Dopływ z bagna Retkowo (Rzeka Jagarzewka⁷), prawostronny dopływ rzeki Orzyc. Przepływa w kierunku północnym, między kompleksami leśnymi położonymi na północ od Janowa. Jej długość to ok. 8,3 km;
- Dopływ z Jabłonowa (Struga Zawadzka⁸), jest prawostronnym dopływem Orzyca oraz ciek, który zasila Jezioro Zawadzkie, przez które przepływa. Długość rzeki to ok. 9 km, nie wliczając przepływu przez Jezioro Zawadzkie;
- Rzeka Borowianka, w obszarze Gminy znajduje się jedynie odcinek o długości niespełna 1,3 km, większość ciek przepływa przez teren sąsiedniej gminy Janowiec Kościelny;

---

⁶ Raport z wykonania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, Załącznik Nr 7: Wykaz obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczonych w studiach ochrony przeciwpowodziowej dyrektorów RZGW, obowiązujących jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią, po oficjalnym przekazaniu map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego opracowanych w i cyklu planistycznym, Krajowy zarząd Gospodarki Wodnej

⁷ Nazwa zwyczajowa ciek

⁸ Nazwa zwyczajowa ciek

- system rowów i kanałów melioracyjnych, którego koncentracja ma miejsce w centralnej części Gminy na północ od rzeki Orzyc (kanały i rowy wykorzystujące zasoby wodne z cieków rzeki Jagarzewki, Dopływu z bagna Sadek i rzeki Baranowska Struga) oraz na południu w okolicach jej koryta. Są to tereny, które zostały utworzone w celu poprawy warunków produkcji rolniczej;
- Jezioro Zawadzkie – jest to jedyny, większy zbiornik wodny na terenie Gminy. Jezioro Zawadzkie jest przepływowe, o genezie polodowcowej (jezioro wytopiskowe) zlokalizowane w zachodniej części Gminy. Jego powierzchnia to ok 85 ha, o średnia głębokość to ok. 4m, a maksymalna głębokość osiąga 13,4m. Pas otaczający jezioro stanowi obszar leśny z niewielkimi enklawami przestrzeni nieleśnej, w których rozwinięto infrastrukturę letniskową i turystyczną przez co obszar ten stanowi miejsce rozwoju gminnego sektora turystyki i rekreacji. Jezioro jest siedliskiem wielu gatunków ryb (w tym ryb karpiowatych);
- drobne zbiorniki wodne (oczka, stawy, starorzecza) – o małych rozmiarach, występują licznie, zlokalizowane są głównie w dolinie rzeki Orzyc oraz w okolicach jej dopływów (głównie starorzecza), miejscami również w obrębie strefy wysoczyznowej (głównie oczka i stawy).

3.4. Klimat

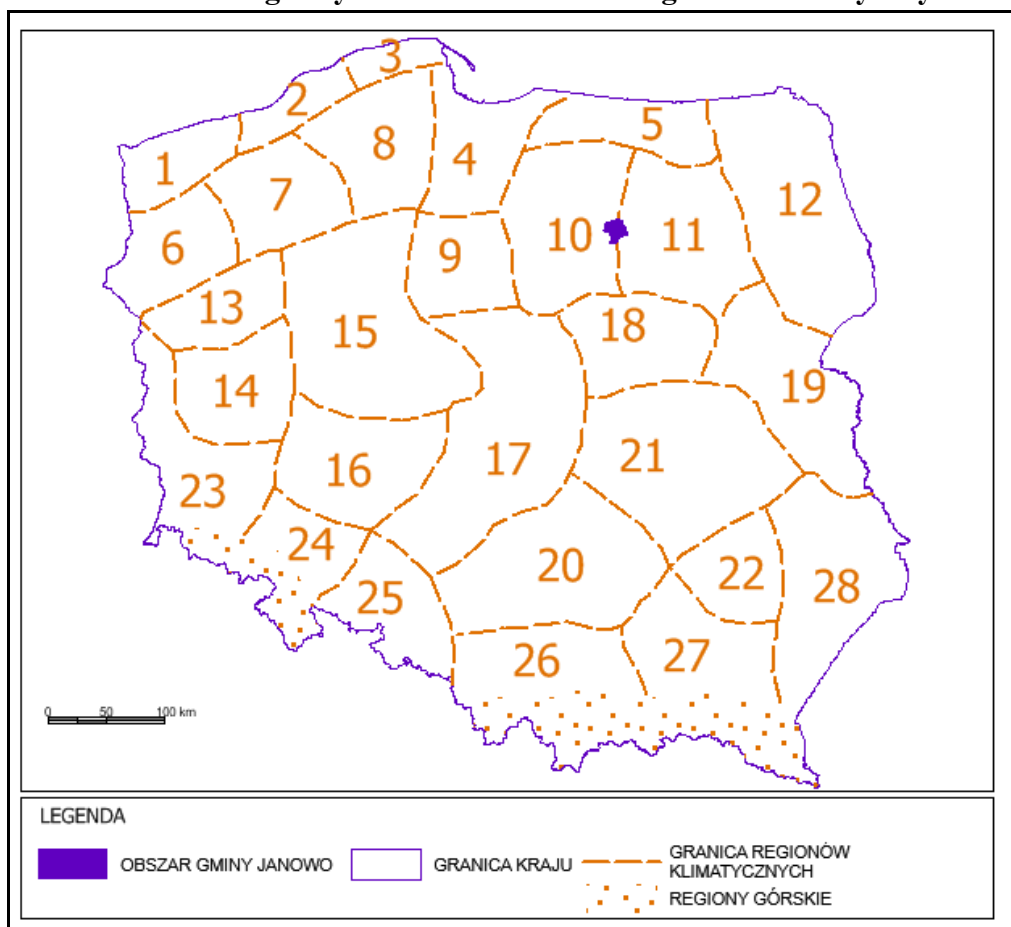
Obszar gminy Janowo położony jest w Polsce północno-wschodniej, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niziu Polskiego. Klimat przejściowy charakteryzuje się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencja ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego oraz suchego – kontynentalnego.

Pod względem regionalizacji klimatycznej Polski obszar gminy Janowo położony jest na pograniczu dwóch regionów klimatycznych. Zachodnia część Gminy znajduje się na obszarze Regionu Nr X, natomiast wschodnia w zasięgu Regionu Nr XI⁹. Na poniższej rycinie przedstawiono położenie gminy Janowo względem regionów klimatycznych Polski.

---

⁹ Woś A., 1999r., Klimat Polski, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

Rysunek 3. Położenie gminy Janowo w stosunku regionów klimatycznych Polski.

Źródło: Opracowanie własne według regionalizacji klimatycznej – Woś A., 1993, Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody, wyd. UGiPZ PAN, Warszawa.

Region Zachodnio-Mazurski (R-X) – jest jednym z największych regionów klimatycznych pod względem zajmowanego obszaru. Swym zasięgiem obejmuje zachodnią część Pojezierza Mazurskiego. Od regionów klimatycznych leżących na północy i na południu oddzielają go granice o znacznej ostrości. Słabiej zaznacza się granica wschodnia i zachodnia regionu. Świadczy to o pewnym podobieństwie stosunków klimatycznych występujących w Regionie Zachodnio-Mazurskim i regionach przyległych. Na obszarze Regionu X z większą częstotliwością występują dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem ogólnym nieba i opadem atmosferycznym (ok. 30dni/rok). Dość liczne, w stosunku do innych regionów, są tutaj dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną z dużym zachmurzeniem (ok. 19dni/rok), dni przymrozkowe bardzo chłodne z opadem (ok. 19dni/rok) oraz dni umiarkowanie mroźne, pochmurne bez opadu (ok. 7 dni/rok).

Region Środkowo-Mazurski (R-XI) – należy do grupy największych regionów klimatycznych w Polsce. Panujące tu stosunki pogodowe wykazują względnie duże powiązania z warunkami klimatycznymi terenów położonych poza jego południowo-wschodnimi granicami. Region charakteryzuje się mniejszą liczbą dni w roku z pogodą umiarkowanie chłodną. Notuje się tu najmniejszą w skali kraju liczbę dni z pogodą

umiarkowanie ciepłą i jednocześnie pochmurną, bez opadu (ok. 42 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim mniej jest także dni z typem pogody umiarkowanie ciepłej z dużym zachmurzeniem i opadem atmosferycznym (ok. 29 dni/rok). Ponadto w ciągu roku notuje się mniej dni bardzo ciepłych z dużym zachmurzeniem i opadem (ok. 8 dni/rok). Omawiany Region na tle pozostałych wyróżnia mniejsza częstość występowania dni umiarkowanie ciepłych bez opadu (ok. 63 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim notuje się również nieco większą liczbę dni z pogodą dość mroźną, zarówno z opadem, jak i bez opadu.

Dane meteorologiczne za 2015 rok, w ujęciu rocznym oraz za miesiące styczeń i lipiec, w odniesieniu do regionu, w jakim zlokalizowana jest gmina Janowo przedstawiono poniżej:

Tabela 6. Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu w jakim zlokalizowana jest gmina Janowo – dane średnioroczne za 2015 r. oraz średniomiesięczne za styczeń i lipiec 2015 r.

WSKAŹNIK	STYCZEŃ	LIPIEC	CAŁY ROK
Temperatura średnia	ok. (0) ^o C – (+1) ^o C	ok. (+17) ^o C – (+19) ^o C	ok. (+8) ^o C – (+10) ^o C
Suma opadu	40 – 50 mm	70– 90 mm	450 – 550 mm
Usłonecznienie	20-30 h	200 – 220 h	1900 – 2000 h

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW).

Na terenie gminy Janowo przeważają wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie. W okresie zimowym większy udział mają wiejące z głębi kontynentu – wiatry wschodnie. Średnia 10-cio minutowa prędkość wiatru na wysokości 10 m n.p.g. wynosi tu 3-5 m/s. Średnie roczne ciśnienie atmosferyczne na poziomie morza zawiera się w przedziale 1015-1016 hPa.

Szczególnie istotne jest zagadnienie zachodzących zmian klimatycznych w Polsce. Ostatnie 20-lecie XX wieku i pierwsza dekada XXI wieku były najcieplejszymi w historii. We wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatur powietrza, z tym że zdecydowanie silniejszy jest on w zimie, a słabszy w lecie. Zauważalny wzrost temperatur ekstremalnych ma miejsce od roku 1981. Największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają zjawiska ekstremalne, jak¹⁰:

- fale upałów i dni upalne (występujące najczęściej w południowo-zachodniej Polsce);
- nawałnice i opady o dużym natężeniu (występujące najczęściej w pasie Podkarpacia, Gór Świętokrzyskich, Roztocza, dorzecza Nysy Kłodzkiej oraz pasa między Opolem a Częstochową);
- susze i okresy bezdeszczowe (występujące okresowo w całej Polsce, zwłaszcza na wschód od Wisły);
- wzmożone i huraganowe wiatry (obserwuje się coraz częstsze pojawianie się bardzo dużych prędkości wiatrów trwających wiele godzin lub nawet kilka dni; najbardziej narażonymi na wystąpienie maksymalnych prędkości wiatru są: środkowa i wschodnia

¹⁰ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, 2012r., Ministerstwo Środowiska, Warszawa

część Pobrzeża Słowińskiego od Koszalina po Rozewie i Hel oraz szeroki, równoleżnikowy pas Polski północnej po Suwalszczyznę, rejon Beskidu Śląskiego, Beskidu Żywieckiego, Pogórza Śląskiego i Podhala oraz Pogórza Dynowskiego, centralna część Polski z Mazowszem i wschodnią częścią Wielkopolski).

Z porównaniem do okresu wielolecia 1971-2000, dane meteorologiczne za 2015 rok wskazują, że w regionie, w którym zlokalizowany jest analizowany teren nastąpił:

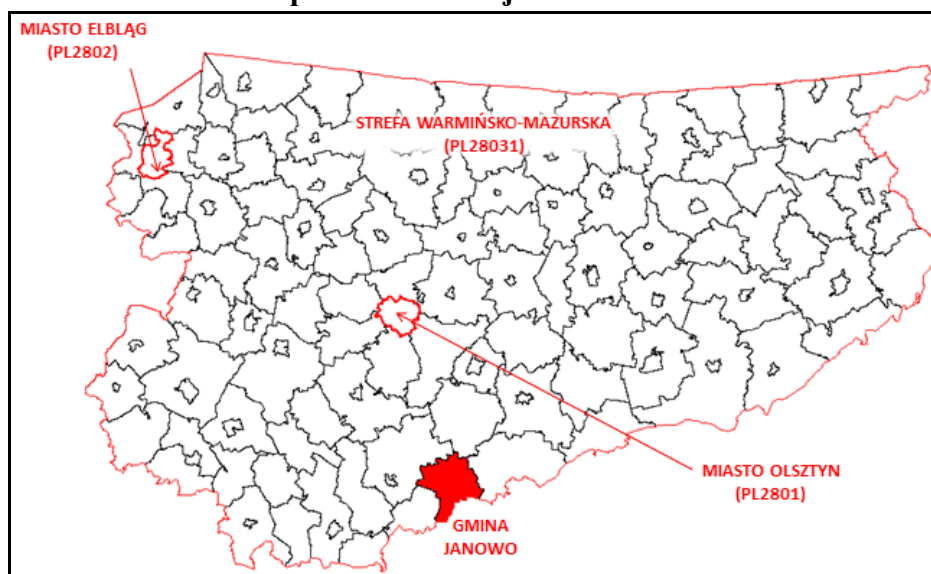
- wzrost średniej rocznej temperatury o ok. 1,0-2,0OC w ciągu roku,
- spadek rocznej sumy opadów o ok. 10-30 pkt % w ciągu roku,
- wzrost rocznego usłonecznienia o ok. 400-500 h/rok.

3.5. Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenia powietrza są główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego. Wpływają one również bezpośrednio na zdrowie ludzi i warunki ich życia. Ważną cechą zanieczyszczeń powietrza jest możliwość ich przenoszenia na znaczną odległości.

Badania jakościowe powietrza atmosferycznego wykonywane są na poziomie regionalnym. Dla województwa warmińsko-mazurskiego badania odbywają się w odniesieniu do trzech stref: miasto Olsztyn (PL 2801); miasto Elbląg (PL 2802); strefa warmińsko-mazurska (PL 2803)¹¹, w której znajduje się gmina Janowo.

Rysunek 4. Położenie gminy Janowo w stosunku do strefy monitoringowych jakości powietrza w województwie.

Źródło: Opracowanie własne według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Dla każdej strefy przeprowadza się ocenę jakości powietrza uwzględniając wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie

¹¹ Wyniki pomiarów regionalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego są cyklicznie (rokrocznie lub okresowo, np. w okresie pięcioletnim) przeprowadzane i publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031). Ocenę przeprowadza się według:

- kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2.5}, ołów w pyle Pb(PM₁₀), arsen w pyle As(PM₁₀), kadm w pyle Cd(PM₁₀), nikiel w pyle Ni(PM₁₀), benzo(a)piren w pyle B(a)P(PM₁₀), ozon O₃; ocenę według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi przeprowadza się dla wszystkich stref w województwie,
- kryteriów określonych w celu ochrony roślin, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, tlenek azotu NO_x, ozon O₃ określony współczynnikiem AOT40; ocenę według kryteriów określonych w celu ochrony roślin przeprowadza się tylko dla jednej strefy w województwie – strefy warmińsko-mazurskiej.

Ocenie jakości powietrza w strefach służą wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych – punkty monitoringowe zlokalizowane są poza granicami gminy Janowo. Wyniki badań jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej (PL 2803) przedstawiają się następująco:

Tabela 7. Jakość powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej (PL 2803) w 2014-2017 roku.

KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA LUDZI														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹⁾	PM _{2,5} ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
WARMIŃSKO-MAZURSKA (PL2803)	A	A	A	A	€A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2
KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT4) poziom docelowy	O ₃ (AOT4) poziom celu długoterminowego										
WARMIŃSKO-MAZURSKA (PL2803)	A	A	A	D2 D1										

Objaśnienia:

¹⁾ - wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji
²⁾ - wg poziomu docelowego
³⁾ - wg poziomu celu długoterminowego

A – stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy
C2 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom docelowy
D1 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego
D2 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego

Podstawą klasyfikacji stref pod kątem jakości powietrza są wartości poziomów substancji w powietrzu: 1) dopuszczalnego, 2) dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, 3) docelowego i 4) celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031). Według definicji ustawowej – Prawo ochrony środowisko:

- poziom dopuszczalny – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany; poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza,
- poziom docelowy – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; poziom ten ustala się w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość,
- poziom celu długoterminowego – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim

okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych;

- margines tolerancji – wartość, o którą przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu nie powoduje obowiązku sporządzenia projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza. Margines tolerancji oznacza procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport za rok 2014, 2015, WIOŚ w Olsztynie.

~~W strefie warmińsko-mazurskiej (PL2803) w 2014 roku odnotowano przekroczenia:~~

- ~~• poziomu celu długoterminowego ozonu – w kontekście ochrony zdrowia i ochrony roślin; poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (przekroczeń nie odnotowano na obszarze gminy Janowo); poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (przekroczeń nie odnotowano na obszarze gminy Janowo).~~

Reasumując, w strefie warmińsko-mazurskiej w 2017 roku odnotowano przekroczenia:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ – pod kątem ochrony zdrowia
- poziomu celu długoterminowego ozonu – zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i roślin.

Podkreśla się, że przedstawione wyniki odnoszą się do całej strefy warmińsko-mazurskiej (PL2803), mają wymiar regionalny i nie świadczą bezpośrednio o jakości powietrza w gminie Janowo (brak w jej granicach punktów monitoringowych). W gminie Janowo występuje duży udział lasów (blisko 63,4% analizowanego obszaru), znaczny udział terenów biologicznie czynnych. Gmina Janowo jest gminą leśno-rolniczą, o niskim poziomie uprzemysłowienia. Okresowo i lokalnie mogą występować jednak sytuacje zwiększonego stężenia substancji zanieczyszczających. W sezonie grzewczym mogą się nasilać emisje z tzw. „niskich” źródeł sektora bytowego powstałe na skutek spalania paliw różnej jakości (nierzadko spalania odpadów). Na incydentalne zwiększenie stężeń substancji zanieczyszczających narażone mogą być zwarte tereny mieszkaniowe, które zaopatrywane są w ciepło z domowych palenisk, korzystających głównie z węgla. Na jakość powietrza nie powinna mieć wpływu emisja ze środków transportu poruszających się drogami z racji braku ważnych tras ze znaczną liczbą przejeżdżających pojazdów.

Na podstawie danych monitoringowych z ostatnich kilku lat (dane WIOŚ w Olsztynie) stwierdza się, że gmina Janowo położona jest w jednym z regionów o stosunkowo najmniej zanieczyszczonym powietrzu w całym województwie warmińsko-mazurskim.

W warunkach gminy Janowo do głównych, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza można zaliczyć:

- źródła naturalne, związane z procesami i zagrożeniami przyrodniczymi jak np. pożary lasów, bagnami wydzielającymi m.in. metan, glebami i skałami ulegającymi erozji, tereny zielone wydzielające pyłki roślinne;
- źródła antropogeniczne związane z działalnością człowieka, tzn.:
  - emisja punktowa, związana z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi, odprowadzającymi substancje do powietrza emitorem w sposób zorganizowany;

- emisja liniowa, związana z transportem samochodowym i paliwami, uzależniona od charakterystyki ruchu, rodzaju pojazdów i stosowanego w nich paliwa oraz rodzaju i jakości nawierzchni tras;
- emisja powierzchniowa, związana z emisją ogrzewaniem mieszkań i budynków w sektorze komunalno-bytowym, na którą najbardziej narażone są tereny zwartej zabudowy, o niskim stopniu przewietrzania.

Na terenie gminy Janowo, charakteryzującej się dość rozproszoną zabudową, gospodarka ciepła oparta jest o kotłownie lokalne i indywidualne źródła ciepła, które wywierają najbardziej negatywny wpływ na jakość powietrza, w szczególności w sezonie grzewczym. Kotłownie opalane są głównie paliwem stałym (węgiel), rzadziej olejem opałowym i biomasą (drewno). Należy również podkreślić fakt stosowania w kotłach tanich paliw, głównie węgla kamiennego o złej jakości, tj. zasiarczonego, o dużej zawartości popiołu i niskokalorycznych miałów węglowych i odpadów. Oprócz emisji ze środków transportu, jest to podstawowe źródło tzw. niskiej emisji, zauważalną szczególnie na terenach zwartej zabudowy jednorodzinnej.

Na chwilowe zwiększenie stężeń substancji zanieczyszczających narażone mogą być również tereny mieszkaniowe, przez które przebiegają drogi o największym w Gminie nasileniu ruchu pojazdów silnikowych (dotyczy to głównie drogi wojewódzkiej nr 604 oraz, w mniejszym stopniu, dróg powiatowych).

Ograniczanie negatywnych skutków zanieczyszczeń przemysłowych możliwe jest m.in. poprzez wdrażanie rozwiązań technicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją, czy kontrolę istniejących systemów w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego. Ograniczaniu negatywnych skutków emisji pochodzącej z ruchu pojazdów sprzyjają proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz modernizacje nawierzchni dróg. Emisja z indywidualnych procesów grzewczych może być ograniczana poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza cieplnej (źródła niskoemisyjne) oraz konsekwentne postępowanie samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów). W przypadku odoranów można zastosować np. stopniowe poszerzanie pasów zieleni izolacyjnych wokół obiektów uciążliwych zapachowo.

Ponadto, ograniczaniu zanieczyszczeń powietrza służą rozwiązania systemowe, w tym określone w programach ochrony powietrza (POP). Dla strefy warmińsko-mazurskiej, przyjęto Uchwałą nr IV/96/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2015 roku „Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{10} i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM_{10} ”, wraz z „Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{10} ”.

Program ochrony powietrza został przygotowany w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Dokument jest elementem polityki ekologicznej województwa, a zaproponowane w nim działania są zintegrowane z innymi dokumentami regionalnymi i krajowymi.

3.6. Gleby

Przeważający obszar Gminy budują polodowcowe utwory piasków i żwirów, na których wykształciły się gleby lekkie i przepuszczalne. Ich skład mechaniczny tworzą słabo gliniaste piaski, stanowiące znaczny odsetek w pokrywie glebowej analizowanego obszaru. Wśród gleb tych dominują kompleksy żytne, słabe, które pokrywają ok. 44% gruntów ornych oraz bardzo słabe, występujące na ok. 26% ich terenów (są to kompleksy z dominacją gleb V i VI klasy bonitacyjnej). Gleby te cechują się znacznym przesuszeniem oraz niską zawartością składników odżywczych co przyczynia się do ograniczenia możliwości doboru roślin uprawnych.

Gleby słabe, kompleksu zbożowo-pastwonego (również V i VI klasy bonitacyjnej lecz o korzystniejszych warunkach wodnych), występują na ok. 15% powierzchni gruntów ornych. Kompleksy żytnych gleb dobrych (przeważnie IV klasy bonitacyjnej), zajmują ok. 11,5% obszarów ornych Gminy i zajmują zwłaszcza tereny w pobliżu Janowa, Grabowa i Muszak. W ich skład mechaniczny wchodzi piaski gliniaste lekkie zalegające na glinie lekkiej lub piaskach słabo gliniastych.

W rejonie Muszak występują zwięzłe gleby kompleksu pszenno-żytniego, wykształcone z piasków gliniastych mocnych na glinie lekkiej, które pokrywają ok. 2% gruntów ornych.

Na terenach użytków zielonych wykształciły się gleby organiczne takie jak torfy i gleby torfowo-mułowe, wśród których dominują użytki średnie i słabe. Areal użytków zielonych ulega stałej redukcji z uwagi na ciągłość naturalnych procesów utleniania materii organicznej, zachodzących zwłaszcza na terenach płytkich torfowisk.

Pod względem typologicznym przeważają gleby brunatne właściwe i czarne ziemie zdegradowane. Przestrzeń gminne, wykorzystywane rolniczo w znacznym stopniu są zmeliorowane, a większość obszarów położonych jest w strefie słabego zagrożenia erozją.

Grunty orne w gminie Janowo zajmują ok. 3 045 ha (ok. 15,9% terenów Gminy), które występują głównie na piaskach i żwirach glacialnych oraz fluwoglacialnych. Istotny jest także odsetek łąk, stanowiących ok. 1 724 ha (ok. 9% powierzchni Gminy). W mniejszym stopniu występują pastwiska. W strukturze wykorzystania gruntów przeważają gleby o niskiej wartości użytkowej V-VI klasy.

Wśród gruntów III i IV klasy bonitacyjnej, na terenach niezabudowanych, dominują łąki, które zajmują blisko 4,9% terenów gminnych. Łąki klasy III i IV zazwyczaj występują na glebach wytworzonych na piaskach humusowych i torfiastych, namulach piaszczysto-humusowych oraz torfach. Grunty orne klasy IIIb oraz IVa i b, w większości, występują na niezalesionych glebach, które wykształciły się na glinach zwałowych oraz na piaskach i żwirach lodowcowych. Grunty te zajmują ponad 4% terenów w granicach Gminy i znajdują się w pobliżu przestrzeni zurbanizowanych miejscowości m.in. Róg, Jagarzewo, Muszaki, Wichrowiec, Grabowo, Janowo, Zembrzus – Mokry Grunt, Szemplino Wielkie. Pastwiska klasy III i IV zajmują tereny w bliskim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, o powierzchni prawie 1,9% całej Gminy. Zazwyczaj występują na utworach powstałych w okolicach terenów podmokłych takich jak torfy, piaski i żwiry fluwialne oraz aluwialne, namuły rzeczne oraz piaski humusowe i torfiaste.

W granicach Gminy nie zaobserwowano udziału gruntów I i II klasy bonitacyjnej.

3.7. Fauna i flora

Monitoring przyrody to regularne obserwacje i pomiary wybranych elementów przyrody żywej, prowadzone dla uzyskania informacji o zmianach tych elementów w czasie. Zadaniem monitoringu przyrody jest określenie wpływu zmian środowiskowych na organizmy dla zapobiegania negatywnym skutkom tych zmian w przyrodzie, a więc uzyskania danych dla zorganizowania skutecznej ochrony gatunków i układów ekologicznych.

Szata roślinna Gminy podobnie jak szata roślinna województwa należy do najbardziej interesującej na terenach nizinnych. Wpływ na to może mieć między innymi urozmaicona rzeźba terenu, wpływ północnego klimatu oraz stosunkowo niewielkie przekształcenia ekosystemów. Występują tu także gatunki borealne czyli północne, ale nieco w mniejszej ilości niż na obszarze północno-wschodniej części województwa. Szczególnie bogata szata roślinna występuje na obszarze północnej części Gminy w rejonie Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej. Na południowym terenie Gminy w dolinie rzeki Orzyc występują łąki z kępami zakrzaczeń i zadrzewień wierzbowych, fragmenty lasów olszowych i trzcinowiska. Lesistość w Gminie jest duża (63,4%), zdecydowanie powyżej średniej dla województwa i kraju.

Gmina jest miejscem występowania stałego lub okresowego różnego rodzaju zwierząt i ptactwa. Szczególnymi miejscami pod tym względem są tereny uznane za ostoje przyrody (w tym obszary sieci Natura 2000) znajdujące się w północnej i południowej części Gminy

W granicach gminy Janowo szatę roślinną tworzą następujące grupy roślinności:

- zbiorowiska leśne – w większości są to zwarte płaty leśne występują głównie na północ od rzeki Orzyc, zajmują one większość przestrzeni tej części Gminy. Znaczące połacie leśne porastają również szeroki pas terenów od południa do centralnej części Gminy przy jej wschodniej granicy. Wśród typów siedliskowych lasów, na terenie gminy Janowo, pod względem żyzności siedlisk dominują kompleksy z grupy borów. W grupie tej największy odsetek terenów porastają bory świeże (Bśw, ok. 46,6% wszystkich wydzieleni). Istotny jest również udział świeżych borów mieszanych (MBśw, ok. 31,2%) oraz lasów mieszanych świeżych (LMśw, ok. 11%). W mniejszym stopniu występują mieszane lasy wilgotne (LMw, ok. 3,1%), lasy bagienne (Ol, ok. 1,7%), bory mieszane wilgotne (BMw, ok. 1,5%), lasy wilgotne (Lw, ok. 0,5%), lasy świeże (Lśw, ok. 0,3%), bory suche (Bs, ok. 0,2%), lasy łęgowe bagienne (OIJ, ok. 0,1%), bagienne lasy i bory mieszane (LMb, ok. 0,1% i BMb, ok. 0,05%) oraz pozostałe wydzielenia leśne (niecałe 4%). Ponadto kompleksy leśne w północnej części Gminy wchodzi w skład Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, która objęta została ochroną siedliskową w postaci obszaru Natura 2000 PLH280052 oraz ochroną ptasią PLB280007;
- pozostały drzewostan – pojedyncze okazy drzew i pasmowe zadrzewienia, towarzyszące zwłaszcza licznym ciekom wodnym oraz terenom otwartym (pola uprawne, łąki i pastwiska) jak i terenom zabudowanym;
- zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe – użytki zielone w postaci łąk i pastwisk. Dominują w dolinach cieków. Największe powierzchnie zajmują w dolinie rzeki Orzyc, zwłaszcza od dopływu Borowianka w kierunku południowym przy zachodniej

granicy Gminy, w okolicach północnego odcinka rzeki Jagarzewka oraz w zmeliorowanych przestrzeniach międzyleśnych, w pobliżu Rustkowa i Puchałowa;

- zbiorowiska towarzyszące uprawom rolnym – wśród gminnych użytków rolnych (ok. 5 832 ha) dominują zarówno pola uprawne, zajmujące ok. 3 045 ha (ok. 52,2% użytków rolnych) jak i trwałe łąki z pastwiskami, które łącznie pokrywają ok. 2 619 ha (ok. 45%). Zgodnie z ostatnim Spisem Rolnym 2010r. głównymi kierunkami upraw w Gminie są zboża, zwłaszcza żyto, owies, pszenżyto ozime i jare oraz pozostałe mieszanki zbożowe jare. Roślinności uprawnej często towarzyszą chwasty segetalne;
- zbiorowiska wodne i nadwodne – występują wzdłuż niektórych fragmentów cieków, w obrębie niektórych łąk wilgotnych i rzadko koszonych oraz w obrębie niektórych wód stojących. Stanowią one najczęściej naturalne zbiorowiska ziołoroślne i zaroślne, a także szuwary;
- zieleń wiejska i urządzona – parki, skwery, zieleńce oraz zieleń ozdobna wkomponowane w istniejącą zabudowę;
- zbiorowiska segetalne i ruderalne – rozpowszechnione na terenie Gminy. Zbiorowiska segetalne cechuje zazwyczaj kadłubowy skład i dość duże uzależnienie od intensywności uprawy ról. Intensywnie wydeptywane miejsca w tym większość trawników pokrywają zbiorowiska zespołów wydepczyskowych z dominacją wiechlin, babek i życicy rocznej. Najczęstsze na terenach zurbanizowanych są zbiorowiska *Hordeo-Brometum* i *Echio-Melioletum*.

Najcenniejsze siedliska przyrodnicze, znajdujące się w północnej części Gminy zostały objęte ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Występują tu¹²:

- Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charetea*);
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (*Nympheion*, *Potamion*);
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherionelatoris*);
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), siedlisko priorytetowe;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- bory i lasy bagienne (*Vacciniouliginosi-Betuletumpubescentis*, *Vacciniouliginosi-Pinetum*, *Pinomugo-Sphagnetum*, *Sphagnogirgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne), siedlisko priorytetowe;
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetumalbae*, *Alnenionglutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), siedlisko priorytetowe;

---

¹² Materiał źródłowy: Dane ze Standardowego Formularza Danych Obszaru Natura 2000, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, <http://natura2000.gdos.gov.pl>

- nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculionfluitantis*),
- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerionglaucæ*), siedlisko priorytetowe;
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenionseptentrionalis-Festucionpallentis*), siedlisko priorytetowe;
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
- grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- ciepłolubne dąbrowy (*Quercetaliapubescenti-petraeae*), siedlisko priorytetowe;
- sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

Gmina Janowo, charakteryzuje się niskim stopniem zaludnienia i uprzemysłowienia oraz wysokim udziałem terenów biologicznie czynnych, co warunkuje duże zróżnicowanie gatunkowe.

Atrakcyjna jest dolina rzeki Orzyc, gdzie występują: wydry, raki i bobry. Pola i lasy zasiedlają sarny, dziki, jelenie, łosie, lisy, kuna leśna, borsuki, jastrzębie i żurawie. Północny obszar jest siedliskiem wielu unikatowych i zagrożonych bezkręgowców i kręgowców, w tym szczególnie liczne są ptaki (ok. 160 gatunków). Na terenie Gminy bytuje populacja ściśle chronionej jarzębatki, łabędzia krzykliwego, Kropiatki, Zielonki, Cietrzewia, Bielika, Bociana czarnego, Derkacza, Trzmielojad oraz wiele innych gatunków, zwłaszcza ptaków.

3.8. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

3.8.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

W granicach gminy Janowo rolniczą przestrzeń produkcyjną tworzą grunty orne (pola uprawne), które dominują w niezadrzewionej przestrzeni równin sandrowych oraz wysoczyzn morenowych i zdenudowanych. Zajmują one ok. 15,9% powierzchni Gminy. Ponadto występują łąki i pastwiska trwałe, zajmują ok. 13,7% jej obszaru.

Pod względem bonitacyjnym zdecydowanie przeważają grunty V i VI klasy. Prawie jedną czwartą (ok. 25%) powierzchni gruntów ornych zajmują gleby IIIb oraz IVa i IVb klasy bonitacyjnej. Same grunty klasy IIIb występują jedynie na obszarze ok. 57,2 ha.

Z uwagi na rolniczą przydatność, wskaźnik dla gleb gminy Janowo określono na 34,5 pkt, co jest wartością niższą od średniej województwa warmińsko-mazurskiego (50,1 pkt). Również wartość waloryzacji rolniczych obszarów produkcyjnych (analiza współoddziaływania gleb, agroklimatu, ukształtowania terenu oraz warunków hydrologicznych), która wynosi 55 pkt jest wartością niższą od średniej dla całego województwa (65 pkt). Uwzględniając wartości wskaźników dla gleb gminnych oraz średnich wojewódzkich, stwierdza się, że przydatność rolnicza gleb jest niższa od średniej dla poziomu kraju oraz regionu. Dokładną charakterystykę gleb przedstawiono w podrozdziale 3.6.

3.8.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Gmina odznacza się bardzo wysokim stopniem zalesienia (lesistość na poziomie 63,4%). Lasy dominują w północnej oraz południowo-wschodniej części Gminy. Większość lasów (ok. 89,7%) stanowi własność Skarbu Państwa.

Część lasów w obrębie obszaru gminy Janowo posiada status lasów ochronnych, w rozumieniu Ustawy z dnia 28 września o lasach.

W granicach Gminy lasy ochronne administrowane są przez Nadleśnictwo Jedwabno, Wielbark oraz Nadleśnictwo Nidzica. Występują następujące kategorie ochronności:

- lasy chroniące cenne fragmenty rodzimej przyrody – porastają niewielki obszar na północnym-wschodni, zbudowany w przewodzie przez bór mieszany świeży, o powierzchni ok. 47,2 ha. Teren ten znajduje się w przestrzeni od wschodniej granicy Gminy do miejscowości Ruskowo, pomiędzy nieczynną linią kolejową nr 225 na północy a drogą wojewódzką nr 604 na południu;
- lasy glebochronne – stanowią dwa niezbyt obszerne kompleksy we wschodnio-północnym obszarze Gminy. Większy z nich od północy (od drogi wojewódzkiej nr 604) graniczy z lasem chroniącym cenne fragmenty rodzimej przyrody i porasta tereny dalej na południe, aż do okolic miejscowości Przeździek Mały. Mniejszy kompleks, w niedalekim oddaleniu od większego, znajduje się na północ od węzła przecięcia drogi wojewódzkiej z nieczynną linią kolejową w pobliżu Ruskowa. Lasy glebochronne porastają obszar o powierzchni ok. 123,4 ha, głównie tworzą je bory świeże z domieszką borów suchych;
- lasy wodochronne – fragmentarycznie rozsięte w granicach Gminy, łącznie zajmują teren o powierzchni ok. 237,4 ha. Występują na obrzeżach Jeziora Zawadzkiego, od jego zachodniego brzegu; na obniżeniach terenu przy północnej granicy, na wschód od zachodnich wzniesień wysoczyzny morenowej oraz w przestrzeniach przy wschodniej granicy, na północ od koryta rzeki Orzyc w okolicach Wólki Zdziwojskiej. W przewodzie tworzą je bory mieszane świeże;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych – porastają niewielkie przestrzenie o powierzchni ok. 56,9 ha. Zbiorowiska te znajdują się na północny-wschód w oddaleniu ok. 2,2 km od centrum Janowa; w zmeliorowanej okolicy centralnego odcinka Dopływu od bagna Puchałowo oraz przy północnej granicy Gminy, przy północnym odcinku Strugi Baranowskiej. W przewodzie są to lasy mieszane świeże, w mniejszym stopniu lasy bagienne oraz lasy i bory mieszane o podtypie wilgotnym.

Na terenie gminy Janowo występują głównie następujące typy siedliskowe lasu:

- bór świeży (Bśw) – zajmują obszary o powierzchni ok. 5 607 ha (46,6% wszystkich wydziełów). Występują na większości obszarów Gminy, nie porastają jedynie niższych terenów w okolicach południowego odcinka Orzyca oraz w obszarach zurbanizowanych i rolnych w centrum i na północy. Zazwyczaj bory świeże występują na piaskach sandrowych gdzie wykształciły się głównie gleby typu bielcowego. Czasami porastają gleby bielcowo-rdzawe bądź rdzawe. Poziom wody gruntowej znajduje się w zasięgu systemów korzeniowych drzew. Runo leśne borów świeżych jest zazwyczaj mszyste, zwłaszcza w drzewostanach do 60 lat. W starszych, oprócz

mchów występują także porosty krzaczkowate (chrobotki) oraz krzewinki takie jak wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*), borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idaea*) czy wąskolistne trawy kępkowe. W warstwie podszytowej rosną: jałowiec, trzmielina i jarzębina. W składzie gatunkowym drzew przeważa sosna, w mniejszym stopniu brzoza i świerk. Cechą charakterystyczną borów świeżych jest występowanie nalotów i podrostów sosnowych w starszych zadrzewieniach;

- bory mieszane świeże (BMśw) – dominują w północnej części Gminy, gdzie zajmują powierzchnie ok. 3 751 ha. Głównymi glebami tego siedliska są gleby typu darniowo-bielicowego. Pod względem składu mechanicznego są to piaski słabo gliniaste, piaski gliniaste i różnoziarniste. Poziom próchniczny wynosi kilka centymetrów i posiada odczyn kwaśny. W runie leśnym występują rośliny wskaźnikowe: borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*), konwalia majowa (*Convallaria maialis*), konwalijka dwulistna (*Majanthemum biforium*), malina kamionka (*Rubus saxatilis*), kłosownica leśna (*Brachypodium sylvaticum*), orlica pospolita (*Pteridium aquilinum*), tomka wonna (*Anthoxanthum odoratum*), zaś w podszycie: kruszyna (*Frangula alnus* Mill.), leszczyna (*Corylus* L.), jarzębina (*Sorbus aucuparia* L.) i trzmielina (*Euonymus* L.). Dominującym gatunkiem w składzie drzewostanu jest sosna;
- lasy mieszane świeże (LMśw) – dominują w północnej części Gminy, gdzie zajmują obszar ok. 1 320 ha. Są to lasy średnio żyzne, dość wilgotne, będące pod wpływem wód opadowych i gruntowych. Najczęściej występują na glebach rdzawych właściwych i rdzawych bielicowych wykształconych na piaskach luźnych i słabo gliniastych, niekiedy podścielone pyłem piaszczystym lub piaskiem gliniastym. W drzewostanie gatunkami dominującymi są dęby bezszypułkowe oraz sosny zwyczajne. Gatunkami domieszkowymi są brzoza brodawkowata, jarząb, kruszyna pospolita, trzmielina brodawkowata oraz leszczyna;
- las mieszany wilgotny (LMw) – występuje na siedliskach średnio żyznych i wilgotnych, które tworzą się w lokalnych obniżeniach z płytkim poziomem wód gruntowych lub długotrwale zalegającymi wodami opadowymi bądź w strefach przejściowych między wilgotnym lasem i wilgotnym borem mieszanym. Zazwyczaj sąsiaduje z lasem mieszanym świeżym. Zazwyczaj porasta oglejone gleby bielicowe właściwe i brunatne wylugowane, gruntowo-glejowe właściwe, murszowo-glejowe oraz czarne ziemie zdegradowane, które tworzą się głównie na piaskach i żwirach lodowcowych oraz piaskach tarasów akumulacyjnych i rzecznych. Warstwa runa rozwija się w zależności od zwarcia drzewostanu. Spośród gatunków flory często występują rośliny wilgociolubne, takie jak sit skupiony i rozpierzchny (*Juncus conglomeratus* i *effusus*), niskie turzyce np. zajęcza (*Carex leporina*), skrzyp leśny (*Equisetum sylvaticum*), torfowce oraz większe ilości mchu płonnika (*Polytrichum commune*), który tworzy rozległe, ciemnozielone poduchy. Głównymi gatunkami drzewostanu są sosny, dęby szypułkowe, świerki i jodły, w mniejszym stopniu brzozy, osiki, świerki, lipy, olszy i grab. W obrębie Gminy występuje w kompleksach dookoła Wichrowca, na obrzeżach Jeziora Zawadzkiego oraz Dopływu z Jabłonowa, w okolicach Muszak, a także w pobliżu Strugi Baranowskiej. Lasy te porastają tereny o powierzchni ok. 378 ha.

- lasy bagienne (Ol – Ols) – w obszarze Gminy występują w północnej części Gminy, na obrzeżach Jeziora Zawadzkiego oraz w sąsiedztwie łąk trwałych, głównie w podmokłych obszarach zmeliorowanych w pobliżu cieków wodnych Dopływu z bagna Retkowo, Dopływu z bagna Puchałowo, Dopływu z bagna Retkowo. W mniejszym stopniu występują w okolicach zmeliorowanych terenów dolinnych rzeki Orzyc;
- bory mieszane wilgotne (BMw) – porastają wschodnie przestrzenie na północ od rzeki Orzyc. Głównie w bliskim sąsiedztwie Barańskiej Strugi i Dopływu z Bagna Puchałowo po obu ich stronach;
- las wilgotny (Lw) – rozsiany w niewielkich zespołach m.in. w okolicach Wichrowca, na północny-zachód i zachód od Komorowa, przy wschodniej granicy w środkowym odcinku, przy Strudze Baranowskiej na wysokości Przeździek Mały oraz na południe od miejscowości Wały;
- lasy świeże (Lśw) – znajdują się w zasięgu Nadleśnictwa Jedwabno i Nidzica. Ich niewielkie zbiorowiska porastają tereny strefy wysoczyznowej, na południe od Grabowa, na północ od Muszaków oraz przy północnym odcinku Strugi Baranowskiej;
- bory suche (Bs) – występują w okolicy Strugi Baranowskiej, w pobliżu Ruskowa;
- olsy łąkowe bagienne (OIJ) – zlokalizowane przy wschodniej granicy na wysokości miejscowości Róg;
- lasy i bory mieszane bagienne (LMb i BMb) – przy wschodniej granicy Gminy, w jej środkowym odcinku, na wschód od Baranowa (gmina Wielbark).

W granicach gminy Janowo znajdują się ponadto grunty zadrzewione i zakrzewione, głównie w postaci śródpolnych enklaw, zadrzewień przywodnych oraz zgrupowań porastających nieużytkowane rolniczo grunty orne. Na obszarze gminy Janowo występują także pojedyncze okazy drzew. Ponadto dwa pojedyncze okazy oraz jedna grupa drzew zostały objęte ochroną pomnikową – ustanowienie statusu pomnika przyrody.

3.9. Krajobraz, w tym krajobraz kulturowy

Zgodnie z ustawową definicją (ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu), przez „walory krajobrazowe” rozumie się wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Krajobraz kulturowy to z kolei postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka¹³.

Zagrożenia dla krajobrazu oraz możliwości ich ograniczenia

Zagrożeniem dla różnorodności krajobrazowej są zmiany na terenach atrakcyjnych dla turystyki i rekreacji. Ponadto do głównych zagrożeń można zaliczyć zarastanie i zamulanie

¹³ Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015, poz. 774)

zbiorników oraz cieków wodnych, zanieczyszczanie wód, intensywną eksploatację lasów i niekontrolowany rozwój turystyki.

W odniesieniu do zagrożeń krajobrazu kulturowego znaczenie mają działania prowadzące do zmian w fizjonomii krajobrazu, a więc zniszczenie układów kompozycyjnych, układów historycznych, wprowadzenie nowych wielkogabarytowych obiektów w przestrzeni, czy lokowanie nowych niepożądanych elementów infrastruktury oraz wprowadzanie negatywnych oddziaływań (np. hałas, spaliny).

Do priorytetowych zadań na obszarach cennych krajobrazowo (w tym kulturowo) z punktu widzenia gminy Janowo należy zaliczyć:

- wdrożenie skutecznych narzędzi (w szczególności planistycznych) dla ochrony różnorodności przyrodniczo-krajobrazowej i tożsamości kulturowej, w tym sukcesywne objęcie Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- wspieranie rolnictwa ekologicznego, jako formy gospodarowania nienaruszającej równowagi przyrodniczej;
- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- zintegrowane ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Historia gminy sięga czasów panowania Konrada Mazowieckiego (1240 r.), kiedy to Zakon Krzyżacki chciał zawłaszczyć ziemie międzyrzecza Orzyca i dorzecza górnej i środkowej Nidy. W roku 1343 podpisano ugodę graniczną mazowiecko-krzyżacką, która doprowadziła do podziału spornego obszaru na połowę. W tym celu wykorzystano wał nazywany granicznym, który aż do roku 1945 wyznaczał część północnej granicy Polski. W 1343 r. część wsi będąca pod władaniem Zakonu Krzyżackiego nosiła nazwę Komorowo, natomiast część mazowiecką przekształcono w osadę, którą nazwano Janowo. W 1421 r. książę mazowiecki Janusz I Starszy nadał osadzie prawo miejskie, wówczas też nadano jej nazwę Janowo-Miasto. Janowo stanowiło istotne miejsce dla koneksji krzyżacko-mazowieckich. Rozwój miasta postępował bardzo szybko. W połowie XVI w. Janowo było trzecim co do wielkości miastem ziemi ciechanowskiej. Na terenie miasta funkcjonowały dwa młyny, miasto posiadało własnych kuźnierzy, cieśli i kowali a także bednarzy, szewców, piekarzy i rzeźników.

W 1660 r. Janowo-Miasto zostało ograbione i spalone przez Szwedów. Po tym wydarzeniu miasto nigdy już nie odzyskało swej świetności. W 1860 r. miał miejsce kolejny pożar, w którym spłonęło ponad 75% miasta. Wraz z upadkiem powstania listopadowego i likwidacją Królestwa Polskiego Janowo trafiło pod władzę carską. W okresie międzywojennym gmina Janowo wchodziła w skład powiatu przasnyskiego, położonego w województwie warszawskim. W okresie od 1975 do 1998 Janowo należało do województwa olsztyńskiego. Wraz z wejściem w życie reformy administracyjnej w 1999 r. Janowo weszło w skład powiatu nidzickiego (województwo warmińsko-mazurskie).

4.2. Ochrona zabytków w ujęciu prawnym i praktycznym

Ochronie prawnej podlegają zasoby dziedzictwa kulturowego rozumiane jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Zabytek według Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami to rzecz (nieruchomość, np. budynek, cmentarz lub krajobraz kulturowy albo rzecz ruchoma, np. dzieło sztuki użytkowej, obraz, rzeźba, znalezisko archeologiczne) lub zespół rzeczy, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością i stanowią świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, a które powinny być zachowane ze względu na swoją wartość artystyczną, naukową i historyczną.

Zabytkami nieruchomymi są krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej, także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Obecnie obowiązuje podział na:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- zabytki archeologiczne - zabytek nieruchomy będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Wszystkie zabytki łącznie (z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytkowej zieleni) stanowią zasoby dziedzictwa kulturowego.

4.3. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Decyzją 21/A/83 z dnia 1 kwietnia 1983 r. nr KL-II-6346/16/83 Wojewódzki Konserwator Zabytków postanowił uznać za zabytek i wpisać do rejestru zabytków (w dziale A pod numerem 5357) układ urbanistyczny Janowa wraz z zespołem zabudowy małomiasteczkowej. Ponadto na terenie gminy Janowo obiektami wpisanymi do rejestru zabytków są:

- Kościół parafialny p.w. św. Rocha – numer rejestru A-3917, data wpisu 30 września 1996 roku, decyzja PSOZ-IZN-5340/231/96;
- Dwór w Komorowie – numer rejestru A-3376, data wpisu 12 sierpnia 1992 roku, decyzja PSOZ-IZN-5340/173/92;
- Zabytek archeologiczny – nawarstwienie kulturowe starego miasta Janowa – numer rejestru C-172, data wpisu 5 listopada 1992 roku, decyzja nr PSOZ-IZA-5350-64/92

4.4. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Gmina Janowo posiada Gminną Ewidencję Zabytków sporządzoną w formie kart zabytków, w których znalazły się następujące obiekty:

Tabela 8. Obiekty znajdujące się w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowo.

Lp.	Nazwa	Miejscowość	Datowanie	Funkcja	Nr ewidencyjny działki
1.	Kościół Parafialny p.w. Św. Rocha w Janowie	Janowo	1933-1938	Obiekt kultu religijnego	dz. Nr 642
2.	Układ urbanistyczny Janowa wraz z zespołem zabudowy małomiasteczkowej	Janowo	Wiek XIX i p. ćw. XX wieku	Zabudowa mieszkalno-gospodarcza	
3.	Dwór	Komorowo	1880	mieszkalna	dz. Nr 153/1
4.	Dom mieszkalny	Janowo	Okolo 1916 r.	mieszkanie	dz. Nr 202
5.	Krzyż przydrożny	Janowo	Okolo 1930 r.		dz. Nr 1112/1
6.	Dom mieszkalny	Janowo	Okolo 1770 r.	mieszkanie	dz. Nr 220
7.	Dom mieszkalny	Janowo	Okolo 1900 r.	mieszkanie	dz. Nr 218
8.	Dom mieszkalny	Janowo	Okolo 1930 r.	mieszkanie	dz. Nr 144
9.	Dom mieszkalny	Janowo	Okolo 1917 r.	mieszkanie	dz. Nr 166
10.	Wiatrak wieżowy	Janowo	Okolo 1918 r.	nieużytkowany	dz. Nr 641/2
11.	Wieża ciśnień	Muszaki	Okolo 1926 r.	mieszkanie	Dz. 187
12.	Dom mieszkalny	Muszaki	Okolo 1923 r.	mieszkanie	dz. Nr 187
13.	Dom mieszkalny	Muszaki	Okolo 1919 r.	mieszkanie	dz. Nr 182/12
14.	Kapliczka nr 2	Róg	Okolo 1938 r.	kapliczka	-
15.	Kapliczka nr 1	Róg	Okolo 1938 r.	kapliczka	-
16.	Cmentarz	Róg	Okolo 1925 r.	Cmentarz	

17.	Dworzec kolejowy	Puchałowo	Okolo 1919 r.	mieszkanie	102/7
18.	Kapliczka	Zachy	Okolo 1989 r.	mieszkanie	35/6
19.	Kapliczka przydrożna	Jagarzewo	Okolo 1935 r.	-	105/2
20.	Cmentarz wojenny	Jagarzewo	-	-	Lokalizacja na skraju lasu, obok leśnej drogi, okolo 1 km na północ od wsi
21.	Cmentarz rzymskokatolicki	Janowo	-	-	Lokalizacja na skraju wsi, przy kościele parafialnym
22.	Cmentarz żydowski	Janowo	-	Cmentarz	Lokalizacja na północno-wschodnim skraju wsi, przy drodze polnej
23.	Dom mieszkalny	Janowo	-	Mieszkanie	Lokalizacja Pl. Kościuszki 11
24.	Dom mieszkalny	Janowo	-	Mieszkanie	Lokalizacja Pl. Kościuszki 13
25.	Dom mieszkalny	Janowo	-	Mieszkanie	Lokalizacja Pl. Kościuszki 19
26.	Dom mieszkalny	Janowo	-	Mieszkanie	Lokalizacja Pl. Kościuszki 33
27.	Dom mieszkalny	Janowo	-	Mieszkanie	Lokalizacja Przasnyska 9
28.	Dom	Janowo	Okolo 1935 r.	Mieszkanie	Dz. Nr 8/9
29.	Cmentarz ewangelicki – ob. rzymskokatolicki	Muszaki	-	Cmentarz	Lokalizacja na wschodnim skraju wsi
30.	Cmentarz wojenny	Niedźwiedz	-	nieużytkowany	Lokalizacja w lesie, na terenie dawnej wsi
31.	Cmentarz wojenny	Puchałowo	-	nieużytkowany	Lokalizacja przy dawnym cmentarzu ewangelickim, po jego północnej stronie, przy szosie do Szczytna, w pobliżu dworca kolejowa
32.	Cmentarz ewangelicki	Puchałowo	-	-	Lokalizacja w lesie, okolo 10 km na prawo od szosy Nidzica-Wielbark,

					tuż za skrzyżowaniem z drogą do Rogu
33.	Cmentarz ewangelicki	Róg	-	-	Lokalizacja w południowej części wsi, wśród zabudowy, po lewej stronie drogi
34.	Cmentarz wojenny	Rustkowo	-	nieużytkowany	Lokalizacja około 1 km za wsią, po południowej stronie szosy do Szczytna
35.	Cmentarz baptystów	Rustkowo	-	-	Lokalizacja za wsią, na skąju lasu, około 500 m na północ od szosy Nidzica-Wielbark
36.	Cmentarz bezwyznaniowy	Rustkowo	-	-	Lokalizacja po prawej stronie szosy Nidzica – Wielbark
37.	Cmentarz ewangelicki	Rustkowo	-	-	-
38.	Cmentarz wojenny	Uścianek	-	nieużytkowany	Lokalizacja w głębi lasu, przy dawnej drodze do nieistniejącej wsi Ulesie – Małga

Źródło: Materiały własne gminy Janowo.

4.5. Stanowiska archeologiczne

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności bądź ich śladów albo zabytek ruchomy będący tym wytworem. Na terenie gminy Janowo zewidencjonowano łącznie 187 nieruchomości zabytków archeologicznych.

Badania i ewidencja archeologiczna to proces ciągły uzależniony od różnorodnych czynników zewnętrznych, który wymaga systematycznej weryfikacji. Wyróżnia się dwa podziały nieruchomości zabytków archeologicznych:

- przestrzenny, który dzieli je na: eksponowane i nie eksponowane w terenie,
- funkcjonalny, który dzieli je na: stanowiska osadnicze, obronne, produkcyjne oraz sepulkralne.

Graficznie rozmieszczenie nieruchomości zabytków archeologicznych przedstawiono na załączniku nr 3 – rysunek studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, a szczegółowy wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Nieruchome zabytki archeologiczne na terenie gminy Janowo.

Lp.	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze
1.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	31-63	XIX	17
2.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	I	1
3.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	II	2
4.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	III	3
5.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	IV	4
6.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	V	5
7.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	VI	6
8.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	VII	7
9.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	VIII	8
10.	Więckowo	Janowo	niedzicki	32-62	IX	9
11.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	IX	10
12.	Więckowo	Janowo	niedzicki	32-62	X	13
13.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	X	14
14.	Muszaki	Janowo	niedzicki	32-62	XI	15
15.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	I	1
16.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	II	2
17.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	III	3
18.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	IV	4
19.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	V	5
20.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	VI	6
21.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	VII	7
22.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	VIII	8
23.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	IX	9
24.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	X	10
25.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XI	11
26.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XII	12
27.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XIII	13
28.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XIV	14
29.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	II	15
30.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	III	16
31.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	IV	17
32.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	V	18
33.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	VI	19
34.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	VII	20
35.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	VIII	21
36.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	IX	22
37.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	X	23
38.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XI	24
39.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XII	25
40.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XIII	26
41.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XIV	27

42.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XV	28
43.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XV	29
44.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XVI	30
45.	Puchałowo (Retkowo)	Janowo	niedzicki	32-63	XVI	31
46.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XVIII	32
47.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	32-63	XVIII	33
48.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XVII	34
49.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XVIII	35
50.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-63	XIX	36
51.	Sadek	Janowo	niedzicki	32-63	I	37
52.	Sadek	Janowo	niedzicki	32-63	II	38
53.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-64	XX	38
54.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	32-64	XXI	39
55.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	III	18
56.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	IV	19
57.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	V	20
58.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	VI	21
59.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	VII	22
60.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	VIII	23
61.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	IX	24
62.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	X	25
63.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	XI	26
64.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	IV	27
65.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	V	28
66.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	VI	29
67.	Szczepkowo- Giewarty	Janowo	niedzicki	33-62	III	30
68.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	VII	31
69.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	VIII	32
70.	Szczepkowo- Giewarty	Janowo	niedzicki	33-62	IV	33
71.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	IX	34
72.	Szczepkowo- Giewarty	Janowo	niedzicki	33-62	X	35
73.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	XII	36
74.	Grabowo	Janowo	niedzicki	33-62	I	40
75.	Grabowo	Janowo	niedzicki	33-62	II	41
76.	Grabowo	Janowo	niedzicki	33-62	III	42
77.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	33-63	XIX	1
78.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	33-63	XX	2
79.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	33-63	XXI	3
80.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	33-63	XXII	4
81.	Jagarzewo	Janowo	niedzicki	33-63	XXIII	5
82.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	I	6

83.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	II	7
84.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	III	8
85.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	IV	9
86.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	V	10
87.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	VI	11
88.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	VII	12
89.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	VIII	13
90.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	IX	14
91.	Wichrowiec	Janowo	niedzicki	33-63	X	15
92.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	I	16
93.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	II	17
94.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	III	18
95.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	IV	19
96.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	V	20
97.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	VI	21
98.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	VII	22
99.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	VIII	23
100.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	IX	24
101.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	X	25
102.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	XI	26
103.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	XII	27
104.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	XVI	28
105.	Łomno	Janowo	niedzicki	33-63	XIV	29
106.	Janowo	Janowo	niedzicki	33-63	XV	30
107.	Janowo	Janowo	niedzicki	33-63	XVI	31
108.	Jagorzewo	Janowo	niedzicki	33-63	I	32
109.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-63	IV	33
110.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	33-63	XXVII	34
111.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	33-64	XXIII	1
112.	Róg	Janowo	niedzicki	33-64	I	2
113.	Róg	Janowo	niedzicki	33-64	II	3
114.	Róg	Janowo	niedzicki	33-64	III	4
115.	Róg	Janowo	niedzicki	33-64	IV	5
116.	Róg	Janowo	niedzicki	33-64	V	6
117.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	33-64	XXIV	10
118.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	33-64	XXV	11
119.	Puchałowo	Janowo	niedzicki	33-64	XXVI	12
120.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-62	I	20
121.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-62	II	21
122.	Szczepkowo-Borowe	Janowo	niedzicki	34-62	IV	22
123.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-63	VI	1

124.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-63	VII	2
125.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-63	VIII	3
126.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	IV	4
127.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	V	5
128.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	VI	6
139.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	VII	7
130.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	VIII	8
131.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	I	9
132.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	II	10
133.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	III	11
134.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	IV	12
135.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	V	13
136.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	VI	14
137.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	VII	15
138.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	VIII	16
139.	Zembrzus-Mokry Grunt	Janowo	niedzicki	34-63	IX	17
140.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	IX	18
141.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	X	19
142.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	XI	20
143.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	XII	21
144.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	I	22
145.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	XIV	23
146.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	II	24
147.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	III	25
148.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	IV	26
149.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	VI	27
150.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	XIII	28
151.	Ryki-Borkowo	Janowo	niedzicki	34-63	V	29
152.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	I	30
153.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	II	31
154.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-63	IV	32
155.	Szczepkowo-Giewarty	Janowo	niedzicki	34-63	V	33

156.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	III	34
157.	Komorowo	Janowo	niedzicki	34-63	I	35
158.	Róg	Janowo	niedzicki	34-64	VI	3
159.	Róg	Janowo	niedzicki	34-64	VII	4
160.	Róg	Janowo	niedzicki	34-64	VIII	6
161.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	I	28
162.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	II	29
163.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	III	30
164.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	IV	31
165.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	V	32
166.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	VI	33
167.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	VII	34
168.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	VIII	35
169.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	IX	36
170.	Rembowo	Janowo	niedzicki	35-62	I	37
171.	Szemplino Czarne i Szemplino Wielkie	Janowo	niedzicki	35-62	X	38

172.	Rembowo	Janowo	niedzicki	35-62	II	39
173.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	I	1
174.	Zawady	Janowo	niedzicki	33-62	II	2
175.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	II	4
176.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	III	5
177.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	IV	6
178.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	V	7
179.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	VI	8
180.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	VII	9
181.	Więckowo	Janowo	niedzicki	33-62	VIII	10
182.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	I	11
183.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	II	12
184.	Siemno	Janowo	niedzicki	33-62	III	13
185.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63	XVII	36
186.	Grabowo	Janowo	niedzicki	33-62	IV	44
187.	Janowo	Janowo	niedzicki	34-63 (nawarstwienie kulturowe starego miasta Janowa)	I	30

Źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie.

4.6. Zagrożenia dla środowiska kulturowego

Do degradacji, uszkodzenia lub zniszczenia obiektów zabytkowych może doprowadzić szereg przyczyn, pochodzenia wewnętrznego, zewnętrznego i wywołanych sytuacją ogólną w określonym czasie.

W zakresie przyczyn wewnętrznych, związanych z działalnością człowieka, najważniejsze są:

- brak opieki *konserwatorskiej właściciela*;
- brak użytkownika;
- wadliwa gospodarka;
- nadmierna intensywność użytkowania;
- wady realizacyjne (niepoprawnie przeprowadzone prace konserwatorskie lub budowlane, np. polegające na zmianie wyglądu elewacji budynków – poprzez zmianę kształtu otworów okiennych i drzwiowych, wprowadzenie termoizolacji z jednoczesnym zniszczeniem oryginalnego detalu architektonicznego);
- niewłaściwa eksploatacja (np. użytkowanie niezgodne z pierwotnym przeznaczeniem obiektu);
- zmiany warunków wodno-gruntowych, jak i zanieczyszczenie wód i gleb.

Przyczyny zniszczeń lub uszkodzeń, określane jako zewnętrzne mają szerszy, często trudny do określenia zasięg oddziaływania, przez co są również trudniejsze do usunięcia. Do najważniejszych należą:

- działalność gospodarza;

- infrastruktura komunalna, jak np. wprowadzanie ruchu tranzytowego samochodów przez obszary historycznych miejscowości itp.;
- zagospodarowanie przestrzenne, z dopuszczeniem np. inwestycji wielkoobszarowych i obiektów wielkogabarytowych, degradujących ekspozycję obiektów historycznych lub zakłócających łączność widokową i kompozycyjną pomiędzy obiektami zabytkowymi;
- skażenia atmosferyczne i zanieczyszczenia wód oraz zachwianie gospodarki wodnej.

Do przyczyn ogólnych, które powodują uszkodzenie lub zniszczenie obiektów zabytkowych należą:

- działanie czasu;
- klęski losowe, jak np. wichury trąby powietrzne, powodzie itp.;
- zmiany kierunków artystycznych;
- warunki atmosferyczne;
- działanie biologiczne;
- ~~rozwój teorii konserwatorskich, poprzez stosowanie~~ *zastosowanie niewłaściwych technologii konserwatorskich (np. współczesnych materiałów budowlanych)*, które w dłuższej perspektywie czasowej są szkodliwe dla zabytku itd.

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Według stanu ~~na 2017 r.~~ *na luty 2019 roku* województwo warmińsko-mazurskie nie opracowało audytu krajobrazowego.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

6.1. Demografia

W poniższej tabeli przedstawiono główne wskaźniki demograficzne dla gminy Janowo. Dane dotyczą okresu ~~2005-2014~~ *2007-2017*.

Tabela 10. Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017.

<i>Współczynnik/ rok</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
<i>Ludność</i>	<i>2 812</i>	<i>2 796</i>	<i>2 794</i>	<i>2 901</i>	<i>2 881</i>	<i>2 838</i>	<i>2 803</i>	<i>2 788</i>	<i>2 730</i>	<i>2 723</i>	<i>2 705</i>
<i>ludność na 1 km²</i>	<i>14,67</i>	<i>14,58</i>	<i>14,57</i>	<i>15,14</i>	<i>15,03</i>	<i>14,81</i>	<i>14,62</i>	<i>14,55</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>14</i>

współczynnik feminizacji	99	101	103	102	102	100	98	96	97	97	98
urodzenia żywe na 1000 ludności	14,2	15,4	9,9	12,7	11,8	10,5	6,4	9,7	6,51	8,43	12,13
zgony na 1000 ludności	13,51	12,96	15,50	11,70	11,77	10,15	12,79	10,47	10,85	10,26	11,39
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,7	2,5	-5,6	1,0	0,0	0,3	-6,4	-0,7	-4,34	-1,83	0,74
małżeństwa na 1000 ludności	7,3	9,8	7,0	5,8	3,5	6,3	4,6	5,1	3,3	2,9	7,4

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W analizowanym okresie liczba ludności w gminie Janowo mieściła się w przedziale od 2901 do 2788. Średnia liczba ludności na przestrzeni tych lat wynosiła 2836, a różnica między najmniejszą a największą wartością wynosiła 113, co stanowi 4% w stosunku do średniej ogółu. Największą liczbę osób odnotowano w 2010 roku zaś najmniejszą w 2014 roku. W latach 2005—2009 liczba ludności spadała, po czym w roku 2010 odnotowano jej wzrost o 107 osób w stosunku do roku poprzedniego, w kolejnych latach, aż do 2014 roku ponownie nastąpił spadek. Zjawisko to łatwo zauważyć na wykresie nr 1. Na przestrzeni analizowanych lat średnia liczba ludności na 1 km² wyniosła 14,79.

Z przeprowadzonego badania w latach 2005—2014 jednoznacznie wynika, że wskaźnik feminizacji ulegał nieznaczonym wahaniom. W 2009 roku wskaźnik ten przyjął największą wartość i wynosił 103, co stanowi o tym, że na 100 mężczyzn przypadło 103 kobiety. Najniższy wskaźnik odnotowano w 2014 roku, gdzie wynosił zaledwie 96. Jednakże patrząc na przekrój analizowanych lat można zauważyć, że średnia współczynnika feminizacji wynosiła 100, czyli występowało tyle samo kobiet jak i mężczyzn.

W gminie Janowo między 2005 a 2014 rokiem można zauważyć różnorodność między wskaźnikami urodzeń żywych na 1000 mieszkańców i zgonów na 1000 mieszkańców. Maksimum urodzeń odnotowano w 2008 roku, kiedy to wskaźnik przyjął wartość 15,4, a minimum w 2014 roku—9,7. Największą wartość zgonów stwierdzono w 2009 roku, gdy współczynnik wyniósł 15,50, a najmniejszy w 2014—10,47. Porównując poszczególne lata średnia urodzeń na 1000 mieszkańców wynosi 11,77, natomiast średnia zgonów na 1000 mieszkańców wynosi 12,77. Na podstawie powyższych danych można od razu zauważyć, że na przestrzeni badanych lat średni przyrost naturalny wyniósł -1, w związku z czym wystąpiło zjawisko ubytku naturalnego. Jednakże zjawisko to nie jest stałe, gdyż od 2005 roku do 2014 roku przyrost naturalny przyjmował różne wartości. I tak, w 2013 roku osiągnął najmniejszą wartość i był na poziomie -6,4. Najkorzystniejszy pod tym względem był 2008 rok, kiedy przyrost naturalny osiągnął wartość 2,5.

W odniesieniu do współczynnika małżeństw na 1000 ludności można zauważyć, że jego wartości przyjmują różne wartości. W analizowanych latach kształtuje się między wartościami 3,5 a 9,8, a średnia wynosi 6,55.

W analizowanym okresie liczba ludności w gminie Janowo mieściła się w przedziale od 2812 do 2705. Średnia liczba ludności na przestrzeni tych lat wynosiła 2797, a różnica między najmniejszą a największą wartością wynosiła 196, co stanowi 6% w stosunku do

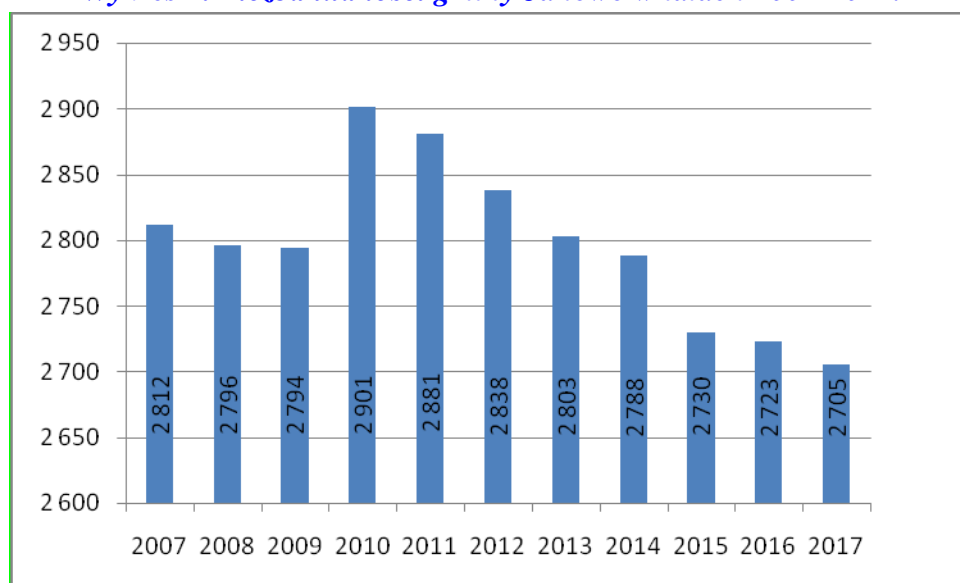
średniej ogółu. Największą liczbę osób odnotowano w 2010 roku zaś najmniejszą w 2017 roku. Od roku 2007 liczba ludności sukcesywnie spada. Wyjątkiem był rok 2010, kiedy odnotowano jej najwyższą wartość i wzrost o 107 osób w stosunku do roku poprzedniego. Zjawisko to łatwo zauważyć na wykresie nr 1. Na przestrzeni analizowanych lat średnia liczba ludności na 1 km² wyniosła 15 os.

Z przeprowadzonego badania w latach 2007 – 2017 jednoznacznie wynika, że wskaźnik feminizacji ulegał nieznaczonym wahaniom. W 2009 roku wskaźnik ten przyjął największą wartość i wynosił 103, co stanowi o tym, że na 100 mężczyzn przypadły 103 kobiety. Najniższy wskaźnik odnotowano w 2014 roku, gdzie wynosił zaledwie 96. Jednakże patrząc na przekrój analizowanych lat można zauważyć, że średnia współczynnika feminizacji wynosiła 99, czyli występowało nieznacznie więcej mężczyzn niż kobiet.

W gminie Janowo między 2007 a 2017 rokiem można zauważyć różnorodność między wskaźnikiem urodzeń żywych na 1000 mieszkańców i zgonów na 1000 mieszkańców. Maksimum urodzeń odnotowano w 2008 roku, kiedy to wskaźnik przyjął wartość 15,4, a minimum w 2013 roku – 6,4. Największą wartość zgonów stwierdzono w 2009 roku, gdy współczynnik wyniósł 15,50, a najmniejszy w 2012 – 10,15. Porównując poszczególne lata średnia urodzeń na 1000 mieszkańców wynosi 11,9, natomiast średnia zgonów na 1000 mieszkańców wynosi 12. Na podstawie powyższych danych można od razu zauważyć, że na przestrzeni badanych lat średni przyrost naturalny wyniósł -1,2, w związku z czym wystąpiło zjawisko ubytku naturalnego. Jednakże zjawisko to nie jest stałe, gdyż od 2007 roku do 2017 roku przyrost naturalny przyjmował różne wartości. I tak, w 2013 roku osiągnął najmniejszą wartość i był na poziomie -6,4. Najkorzystniejszy pod tym względem był 2008 rok, kiedy przyrost naturalny osiągnął wartość 2,5.

W odniesieniu do współczynnika małżeństw na 1000 ludności można zauważyć, że jego wartości przyjmują różne wartości. W analizowanych latach kształtuje się między wartościami 2,9 a 9,8, a średnia wynosi 5,7.

Wykres 1. Liczba ludności gminy Janowo w latach 2007-2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

~~W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono ruch naturalny według płci na przestrzeni lat 2005 – 2014, z której wynika, że w gminie Janowo zgony przewyższały urodzenia żywe. Spowodowało to, że wskaźnik przyrostu naturalnego przyjął wartość ujemną. W analizowanych latach więcej było urodzeń mężczyzn niż kobiet. Najwięcej urodzeń mężczyzn (29) odnotowano w 2007 roku, natomiast najwięcej urodzeń kobiet (27) było w 2008 roku. W 2005 i 2008 roku odnotowano najwięcej urodzeń ogółem, a średnia urodzeń na przestrzeni lat 2005 – 2014 wynosiła 34. W przypadku zgonów ich średnia ogółem kształtowała się na poziomie 37, a najwięcej zgonów wystąpiło w 2009 roku. W badanych latach średnio niewiele więcej umierało mężczyzn (19) niż kobiet (18). Najwięcej zgonów mężczyzn wystąpiło w 2009 roku, a zgonów kobiet w 2005 roku.~~

~~Ujemny przyrost naturalny w gminie Janowo to efekt nie tylko malej liczby narodzin, ale także rosnącej liczby zgonów. Jak łatwo zauważyć na wykresie nr 2 współczynnik ten najgorzej kształtował się w 2013 roku, kiedy to wyniósł aż -18. Najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego mężczyzn zauważono w 2009 roku, kiedy wyniósł -13, a najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego kobiet zauważono w 2013 roku, kiedy wyniósł -13. Średnia przyrostu naturalnego w analizowanych latach wynosiła -3, w przypadku mężczyzn -1, a w przypadku kobiet -2.~~

~~W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono ruch naturalny według płci na przestrzeni lat 2007 - 2017, z której wynika, że w gminie Janowo zgony przewyższały urodzenia żywe. Spowodowało to, że wskaźnik przyrostu naturalnego przyjął wartość ujemną. W analizowanych latach więcej było urodzeń mężczyzn niż kobiet. Najwięcej urodzeń mężczyzn (29) odnotowano w 2007 roku, natomiast najwięcej urodzeń kobiet (27) było w 2008 roku. W 2007 i 2008 roku odnotowano najwięcej urodzeń ogółem, a średnia urodzeń na przestrzeni lat 2007 – 2017 wynosiła 23,5. W przypadku zgonów ich średnia ogółem kształtowała się na poziomie 28,4, a najwięcej zgonów wystąpiło w 2009 roku. W badanych latach średnio niewiele więcej umierało mężczyzn (14,8) niż kobiet (12,2). Najwięcej zgonów mężczyzn wystąpiło w 2009 roku, a zgonów kobiet w 2007 roku.~~

~~Ujemny przyrost naturalny w gminie Janowo to efekt nie tylko malej liczby narodzin, ale także rosnącej liczby zgonów. Jak łatwo zauważyć na wykresie nr 2 współczynnik ten najgorzej kształtował się w 2013 roku, kiedy to wyniósł aż -18. Najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego mężczyzn zauważono w 2009 roku, kiedy wyniósł -13, a najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego kobiet zauważono w 2013 roku, kiedy wyniósł -13. Średnia przyrostu naturalnego w analizowanych latach wynosiła -1,9, w przypadku mężczyzn -0,5, a w przypadku kobiet -1,1.~~

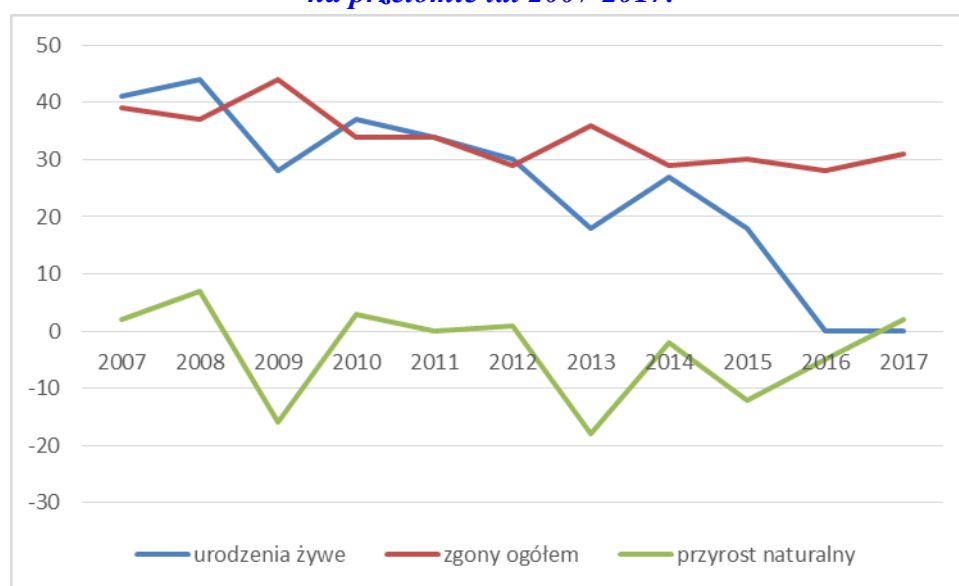
Tabela 11. Ruch naturalny na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017.

Ruch naturalny według płci													
Rok		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Średnia na przestrzeni lat 2007-2017
urodzenia żywe													
ogółem	os.	41	44	28	37	34	30	18	27	18	23	33	23,5
mężczyźni	os.	29	17	12	18	19	21	12	13	12	11	13	12,8
kobiety	os.	12	27	16	19	15	9	6	14	6	12	20	12,5

zgony ogółem													
ogółem	os.	39	37	44	34	34	29	36	29	30	28	31	28,4
mężczyźni	os.	17	19	25	17	19	19	17	14	13	16	16	14,8
kobiety	os.	22	18	19	17	15	10	19	15	17	12	15	12,2
przyrost naturalny													
ogółem	os.	2	7	-16	3	0	1	-18	-2	-12	-5	2	-1,9
mężczyźni	os.	12	-2	-13	1	0	2	-5	-1	-1	-5	-3	-0,5
kobiety	os.	-10	9	-3	2	0	-1	-13	-1	-11	0	5	-1,1

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 2. Urodzenia żywe, zgony, przyrost naturalny na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jak wspomniano w powyższej tabeli dotyczącej ruchu naturalnego przyrost naturalny w gminie Janowo w latach 2005-2014 był ujemny. Kształtuje go różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów. Jednakże nie tylko ta różnica. Saldo migracji również w znaczący sposób wpływa na przyrost naturalny. Dlatego też na ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Janowo wpływał także ujemny wskaźnik salda migracji. Jak przedstawiono w poniższej tabeli saldo migracji najniższą wartość przyjmowało w 2007 i 2013 roku i wynosiło -34. Średnia tego wskaźnika w analizowanych latach wynosiła -19,5. Liczba zameldowań przyjmowała najwyższą wartość w 2006 roku, natomiast liczba wymeldowań najwyższą wartość osiągnęła w 2007 roku.

Tabela 12. Ludność według grup wiekowych na terenie gminy Janowo w latach 2007-2017.

Wiek	Rok										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-4	180	187	183	182	175	164	134	135	123	118	118
5-9	168	164	164	172	160	173	183	172	159	163	158
10-14	200	183	184	195	195	172	169	166	167	155	162
15-19	222	223	212	204	206	204	195	205	196	189	171
20-24	269	248	225	212	222	212	200	198	179	186	193
25-29	209	227	255	230	202	191	196	184	186	198	197
30-34	166	171	164	216	214	213	206	207	190	172	182
35-39	158	171	172	177	194	188	194	185	207	197	185
40-44	168	147	151	180	175	175	188	187	161	180	180
45-49	204	206	193	188	179	176	161	161	176	168	164
50-54	210	206	212	223	210	202	205	196	183	179	173
55-59	156	164	177	184	205	216	209	215	213	201	184
60-64	99	108	120	140	141	152	160	172	174	181	197
65-69	113	101	87	84	89	91	106	115	131	133	142
70-74	107	89	90	104	103	100	87	76	72	79	81
75-79	103	107	101	91	86	81	73	76	81	83	81
80-84	51	56	65	70	77	81	87	75	66	66	55
85 i więcej	29	38	39	49	48	47	50	63	66	75	82

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najbardziej liczną grupą ludności w gminie Janowo zgodnie z poniższą tabelą były osoby między 70 a 74 rokiem życia. Średnia ich w latach 2005 – 2014 wynosiła 299. Natomiast do najmniej licznej grupy należały osoby najstarsze, powyżej 85 roku życia, gdzie średnia ich na przestrzeni analizowanych lat wynosiła 42 osoby. Należy także zauważyć, że zbliżoną liczbę ludności stanowiły grupy osób między 10 a 59 rokiem życia.

Najbardziej liczną grupą ludności w gminie Janowo w 2007 roku, zgodnie z powyższą tabelą były osoby między 25 a 29 rokiem życia oraz między 60 a 64 rokiem życia. Średnia ich w latach 2007 – 2017 wynosiła odpowiednio 206,8 oraz 149,5 . Natomiast do najmniej licznej grupy należały osoby mieszkające się w kategorii wiekowej 80-84 roku życia, gdzie średnia ich na przestrzeni analizowanych lat wynosiła 68 osób.

Saldo migracji na terenie gminy Janowo jest stale ujemne od wielu lat:

Tabela 13. Migracje ludności gminy Janowo w latach 2007-2017.

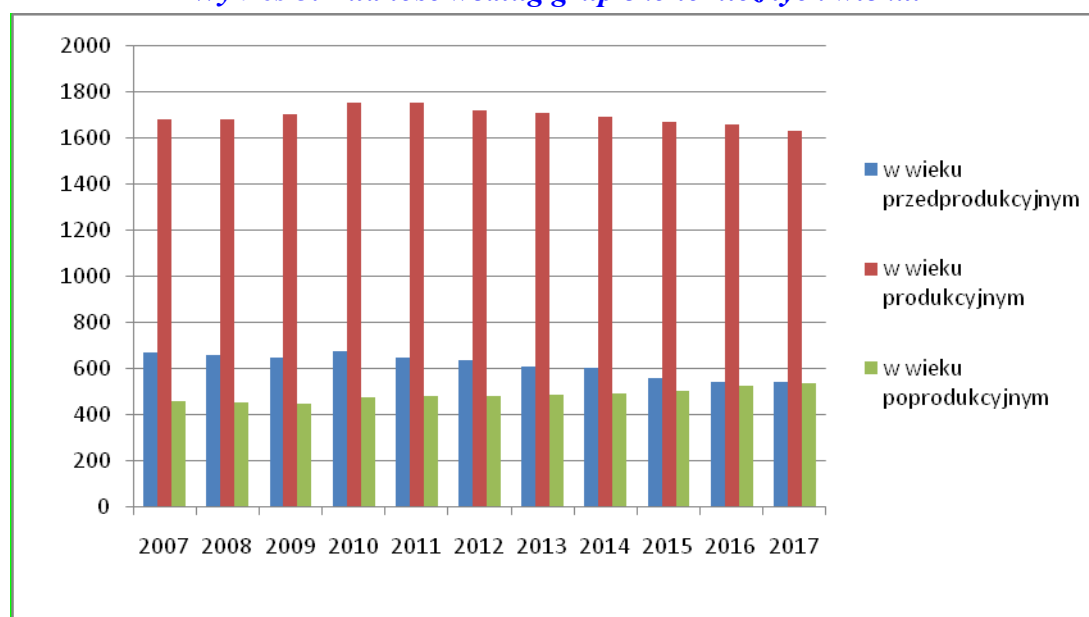
Rodzaj migracyjny/rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
zameldowania	31	28	20	30	22	20	14	30	b.d.	31	30
wymeldowania	65	42	27	46	42	42	48	47	b.d.	36	35
saldo migracji	-34	-14	-7	-16	-20	-22	-34	-17	b.d.	-5	-5

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zgodnie z poniższym wykresem w latach 2005—2014 w gminie Janowo największą liczbę stanowiła ludność w wieku produkcyjnym. Znajdowała się ona w przedziale od 1685 do 1754. Średnia liczba osób w wieku produkcyjnym w badanych latach wynosiła 1715. Znacznie mniejszą liczbę osób stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym. Mieściły się one w przedziale między 599 a 699. Średnia osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 652. Najmniej ludności w analizowanych latach liczyła grupa osób w wieku poprodukcyjnym. Znajdowała się ona w przedziale od 446 do 484. Średnia osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 468.

Zgodnie z poniższym wykresem w latach 2007 - 2017 w gminie Janowo największą liczbę stanowiła ludność w wieku produkcyjnym. Znajdowała się ona w przedziale od 1685 do 1630. Średnia liczba osób w wieku produkcyjnym w badanych latach wynosiła 1691. Znacznie mniejszą liczbę osób stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym. Mieściły się one w przedziale między 670 a 539. Średnia osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 616. Najmniej ludności w analizowanych latach liczyła grupa osób w wieku poprodukcyjnym. Znajdowała się ona w przedziale od 457 do 536. Średnia osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 485.

Wykres 3. Ludność według grup ekonomicznych wieku.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

6.2. Zatrudnienie

W oparciu o poniższą tabelę oraz poniższy wykres można zauważyć, że w gminie Janowo zatrudnionych było więcej kobiet niż mężczyzn. Średnia liczba zatrudnionych kobiet w latach 2005—2014 wynosiła 101. Z kolei liczba zatrudnionych mężczyzn na przestrzeni badanych lat wynosiła 90. Ogółem średnio zatrudnionych było 190 osób. Najwięcej osób zatrudnionych było w 2010 roku, najwięcej zatrudnionych mężczyzn również w 2010 roku, natomiast najwięcej zatrudnionych kobiet w 2007 i 2010 roku.

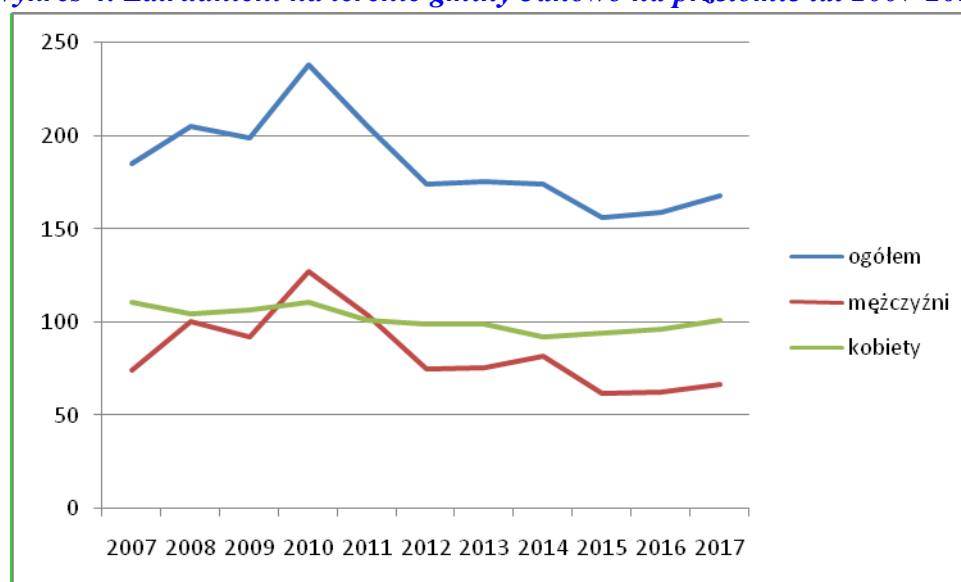
W oparciu o poniższą tabelę i wykres można zauważyć, że w gminie Janowo zatrudnionych było więcej kobiet niż mężczyzn. Średnia liczba zatrudnionych kobiet w latach 2007 – 2017 wynosiła 102. Z kolei liczba zatrudnionych mężczyzn na przestrzeni badanych lat wynosiła 84. Ogółem średnio zatrudnionych było 185 osób. Najwięcej osób zatrudnionych było w 2010 roku, najwięcej zatrudnionych mężczyzn również w 2010 roku, natomiast najwięcej zatrudnionych kobiet w 2007 i 2010 roku.

Tabela 14. Zatrudnieni na terenie gminy Janowo według płci w latach 2007-2017.

Rok/rodzaj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	185	205	199	238	205	174	175	174	156	159	168
mężczyźni	74	100	92	127	104	75	76	82	62	63	67
kobiety	111	105	107	111	101	99	99	92	94	96	101

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 4. Zatrudnieni na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017.

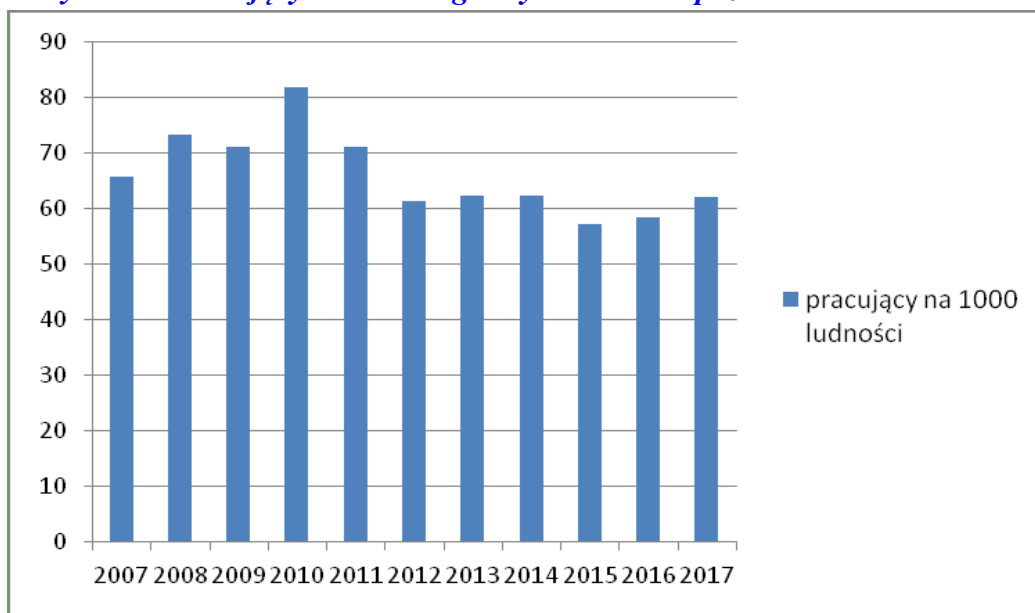

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Poniższy wykres przedstawia liczbę pracujących osób na 1000 mieszkańców w gminie Janowo. Wynika z niego, że wskaźnik ten nie utrzymywał się na równym poziomie. Wahał się on od 55 osób na 1000 mieszkańców do 82 osób na 1000 mieszkańców. Najniższą wartość przyjął w 2006 roku, a najwyższą w 2010 roku. Średnia osób pracujących na 1000 mieszkańców wynosiła 60.

Poniższy wykres przedstawia liczbę pracujących osób na 1000 mieszkańców w gminie Janowo. Wynika z niego, że wskaźnik ten nie utrzymywał się na względnie wyrównanym poziomie. Wahał się on od 66 osób na 1000 mieszkańców do 62 osób na 1000 mieszkańców. Najniższą wartość przyjął w 2015 roku, a najwyższą w 2010 roku. Średnia osób pracujących na 1000 mieszkańców wynosiła 66.

Wykres 5. Pracujący na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

6.3. Bezrobocie

Poniższa tabela przedstawia liczbę bezrobotnych według płci w latach 2006—2015. Najwięcej bezrobotnych osób (246) było w 2006 roku, a najmniej (125) w 2015 roku. Średnia bezrobocia w danych latach wynosiła 170. Na wykresie nr 6 można zauważyć, że liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn. Zjawisko to zmieniało się i bardziej wyrównało po 2011 roku. Średnia liczba kobiet bezrobotnych w analizowanym okresie wynosiła 92, a średnia liczba mężczyzn — 78. Najwięcej bezrobotnych kobiet i mężczyzn zarejestrowano w 2006 roku — 141 kobiet, 105 mężczyzn.

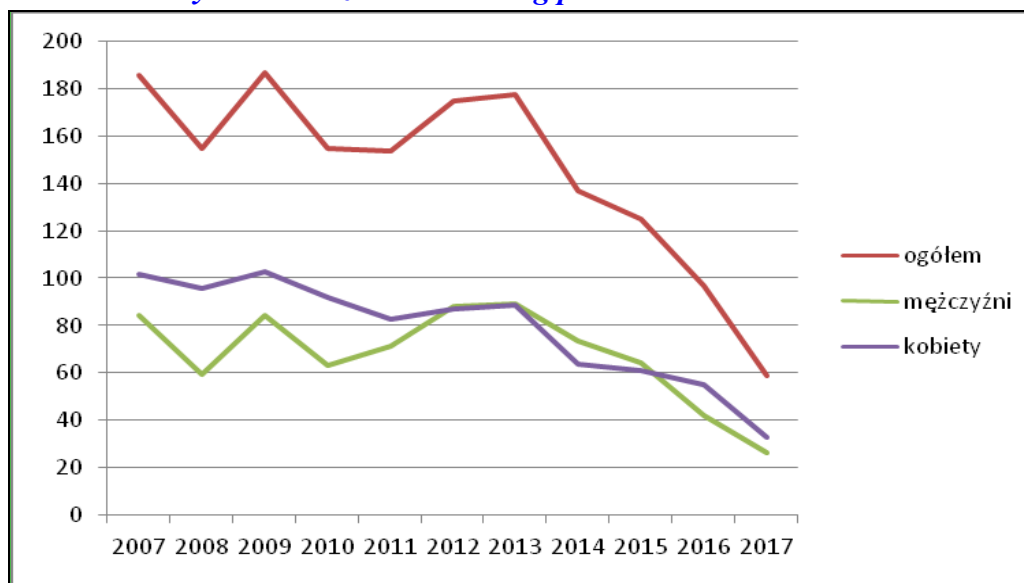
Poniższa tabela przedstawia liczbę bezrobotnych według płci w latach 2007 – 2017. Najwięcej bezrobotnych osób (187) było w 2009 roku, a najmniej (59) w 2017 roku. Średnia bezrobocia w danych latach wynosiła 146. Na wykresie nr 6 można zauważyć, że liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn. Zjawisko to zmieniało się i bardziej wyrównało po 2015 roku. Średnia liczba kobiet bezrobotnych w analizowanym okresie wynosiła 79, a średnia liczba mężczyzn – 68. Najwięcej bezrobotnych kobiet zarejestrowano w 2009 roku – 103 kobiet, natomiast mężczyzn w 2013 roku - 89.

Tabela 15. Bezrobotni według płci na terenie gminy Janowo w latach 2007-2017.

Rok/płeć	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	186	155	187	155	154	175	178	137	125	97	59
mężczyźni	84	59	84	63	71	88	89	73	64	42	26
kobiety	102	96	103	92	83	87	89	64	61	55	33

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 6. Bezrobotni według płci w latach 2007-2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

6.4. Działalność gospodarcza

Jak wynika z poniższej tabeli, w której przedstawione zostały podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w latach 2005–2015 w gminie Janowo, największy sektor stanowiły podmioty gospodarki narodowej. Na przestrzeni badanych lat sektor ten stosunkowo równomiernie przyjmował coraz większe wartości. Najniższą wartość przyjął w 2009 roku, a największą w 2015 roku. Sektor publiczny kształtował się na poziomie 20–23. Najniższy poziom odnotowano w 2007 i 2008 roku a najwyższy w 2015 roku. Natomiast sektor prywatny podobnie jak sektor gospodarki narodowej równomiernie podnosił swój zasób. Najniższą wartość przyjął w 2009 roku, a największą w 2015 roku.

Jak wynika z poniższej tabeli, w której przedstawione zostały podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w latach 2007–2017 w gminie Janowo, największą liczbę stanowił sektor prywatny. Na przestrzeni badanych lat sektor ten stosunkowo równomiernie przyjmował coraz większe wartości. Najniższą wartość przyjął w 2009 roku, a największą w 2015 roku. Sektor publiczny kształtował się na poziomie 20–20. Najniższy poziom odnotowano w 2007, 2008 i 2017 roku a najwyższy w 2015 i 2016 roku.

Tabela 16. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych.

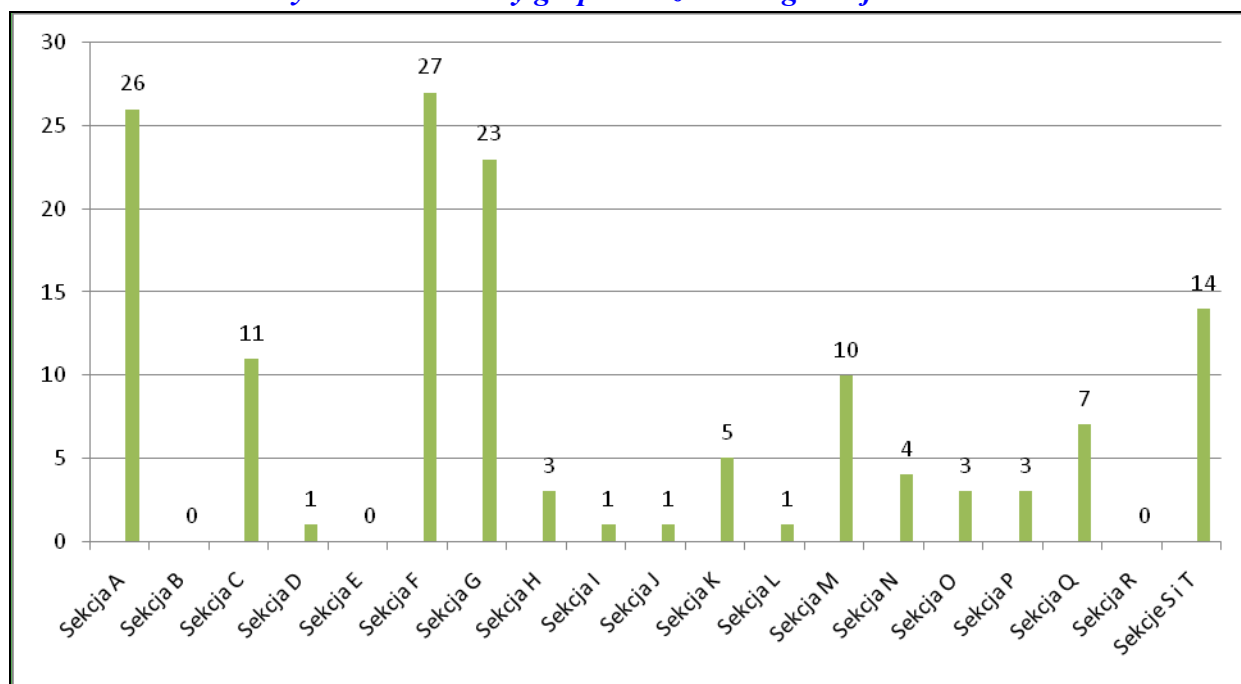
Podmioty według sektorów własnościowych											
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Podmioty gospodarki narodowej ogółem											
ogółem	133	134	131	138	140	145	148	153	163	165	153
Sektor publiczny											
ogółem	20	20	21	21	21	21	21	22	23	24	20
Sektor prywatny											
ogółem	113	114	110	117	119	124	127	131	140	141	133

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiono podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Janowo. Do przodujących podmiotów zaliczyć można te z sekcji A (26 podmiotów), czyli rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcji F (27 podmiotów) – budownictwo oraz G (23 podmioty) – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Ponadto należałoby również wspomnieć sekcje nieco mniej liczne tj. sekcja C (11 podmiotów) – przetwórstwo przemysłowe, sekcja M (10 podmiotów) – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja P (18 podmiotów) – edukacja, sekcja Q (8 podmiotów) – opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz sekcja S i T (14 podmiotów) – pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby. Pozostałe sektory nie górują ani nie odgrywają ważnej kwestii w gminie Janowo.

Na poniższym wykresie przedstawiono podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Janowo. Do przodujących podmiotów zaliczyć można te z sekcji A (26 podmiotów), czyli rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcji F (27 podmiotów) - budownictwo oraz G (23 podmioty) - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Ponadto należałoby również wspomnieć sekcje nieco mniej liczne tj. sekcja S i T (14 podmiotów) - pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, sekcja C (11 podmiotów) - przetwórstwo przemysłowe, sekcja M (10 podmiotów) - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja Q (7 podmiotów) - opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz. Pozostałe sektory nie górują ani nie odgrywają ważnej kwestii w gminie Janowo.

Wykres 7. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Podział gospodarki narodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe;
- Sekcja F – Budownictwo;
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;
- Sekcja P – Edukacja;
- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna;
- Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa;
- Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Dominującą rolę w gminie Janowo odgrywają następujące firmy.

- Ferma drobiu z Zawadach;
- Ferma drobiu z Komorowie;
- Zakład Piekarniczy w Janowie;
- Przedsiębiorstwa leśne.

6.5. Oświata

Na terenie gminy Janowo funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- ~~Zespół Szkół w Janowie:~~
  - ~~Oddział przedszkolny;~~
  - ~~Szkoła Podstawowa;~~
  - ~~Gimnazjum;~~
- Szkoła Podstawowa w Janowie;
- Gimnazjum w Janowie;
- Szkoła Podstawowa w Muszakach:
  - Oddział przedszkolny,
  - Szkoła Podstawowa.
- Zespół Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących w Jagarzewie.

~~Według danych GUS z 2014 roku na terenie gminy Janowo do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 39 dzieci, do szkół podstawowych 197 dzieci, zaś do gimnazjów 90 dzieci. Do szkoły średniej w Jagarzewie uczęszczało 25 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto, według danych GUS z 2014 roku, wynosi odpowiednio 89,14% dla szkół podstawowych i 84,91% dla szkół gimnazjalnych. Stopa skolaryzacji to odsetek osób~~

~~uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia.~~

Według danych GUS z 2017 roku na terenie gminy Janowo do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 63 dzieci, do szkół podstawowych 187 dzieci, zaś do gimnazjów 43 dzieci. Współczynnik skolaryzacji brutto, według danych GUS z 2016 roku, wynosi odpowiednio 89,11% dla szkół podstawowych i 78,35% dla szkół gimnazjalnych. Stopa skolaryzacji to odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia.

6.6. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Janowo z kategorii obiektów związanych z ochroną zdrowia funkcjonują dwie przychodnie lekarskie. Zlokalizowane są w miejscowościach Janowo i Muszaki. Na terenie gminy Janowo znajduje się 1 punkt apteczny. Poza gminą Janowo najbliższa apteka zlokalizowana jest w Chorzelach (gmina Chorzele, powiat przasnyski, województwo mazowieckie). Ponadto w Ulesiu znajduje się Dom Seniora – Centrum Rehabilitacji i Kultury. Celem działalności placówki jest pomoc osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować.

6.7. Kultura

Na terenie gminy Janowo do obiektów pełniących funkcję kulturalną można zaliczyć przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Janowie funkcjonujący od 1999 roku na bazie Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki, zlokalizowany przy ul. Przasnyskiej 51 w Janowie, podporządkowany władzom samorządu gminnego. Działalność kulturalno-oświatowa, wychowawcza i sportowa polega głównie na prowadzeniu zajęć bibliotecznych, organizowaniu wieczorów nt. twórczości ludowej regionu Warmii i Mazur oraz innych regionów kraju, spotkań związanych z historią oraz imprez nawiązujących do rocznic gminnych i państwowych czy spotkań okolicznościowych. Do najważniejszych imprez gminnych należą doroczne imprezy, takie jak:

- Wystawa Koni Zimnokrwistych – ma charakter ponadlokalny, skupia wystawców z całej Polski;
- Gminne Święto Plonów – przygotowywane w porozumieniu z sołectwami, szkołami i Urzędem Gminy Janowo;
- Święto Niepodległości – połączone ze świętem szkoły Zespołu Szkół w Janowie, impreza ma charakter patriotyczny i edukacyjny;
- ~~Święty Jan w Janowie – impreza organizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Ziemi Miłośników Ziemi Janowskiej.~~

Na terenie gminy Janowo funkcjonują ponadto stowarzyszenia. Do głównych należą:

- Stowarzyszenie Akcja Róg - celem stowarzyszenia jest wspieranie wszechstronnego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Róg;
- Spółdzielnia Socjalna „Razem” – celem stowarzyszenia jest propagowanie aktywizacji gospodarczej na rzecz Gminy Janowo;
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Janowskiej – promocja gminy Janowo.

6.8. Sport

Na terenie gminy Janowo bazę sportową stanowią:

- Sale gimnastyczne w Janowie i Jagarzewie;
- Boiska przy szkołach w Muszakach, Janowie i Jagarzewie oraz boisko piłkarskie w Komorowie.

Na terenie gminy Janowo nie funkcjonuje żaden klub sportowy. Do najważniejszych imprez sportowych w gminie Janowo zaliczono:

- Otwarty Bieg Uliczny im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego;
- Gminne Zawody Sprawnościowe;
- Halowe Zawody Piłki Nożnej;
- Gminne Zawody w Szachy i Warcaby;
- ~~Turniej o Puchar Wójta Gminy Janowo w Piłce Nożnej.~~

6.9. Turystyka

Ocena turystycznej atrakcyjności miejscowości bądź terenu wymaga analizy poszczególnych kryteriów składających się na całość uwarunkowań turystycznych wpływających na wzrost zainteresowania, a konsekwencji na rozwój ruchu turystycznego. O tym, czy określony fragment przestrzeni zostanie uznany za atrakcyjny turystycznie decyduje zarówno obiektywna ocena jego elementów jak i subiektywny odbiór całokształtu zasobów przez odwiedzających. Zgodnie z podziałem kryteriów atrakcyjności, na pozytywną ocenę turystyczną danego obszaru składają się¹⁴:

- walory (zasoby) turystyczne, w tym:
  - walory przyrodnicze (naturalne),
  - walory pozaprzyrodnicze (antropogeniczne);
- zagospodarowanie turystyczne, w tym:
  - baza noclegowa,
  - baza żywieniowa,
  - baza komunikacyjna (dostępność),
  - baza towarzysząca;
- atrakcje turystyczne;
- turystyczne jednostki przestrzenne.

Na podstawie analizy poszczególnych kryteriów atrakcyjności turystycznej, stwierdza się, że Gmina Janowo posiada dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, o których decydują unikalne i wartościowe uwarunkowania.

Wśród gminnych walorów naturalnych, umożliwiających rozwój rekreacji oraz turystyki poznawczej, wypoczynkowej czy kwalifikowanej, wyróżnia się:

- zróżnicowane i bogactwo form ukształtowania terenu m.in. doliny rzeczne, wzniesienia morenowe, pasmo najwyższych wzniesień (tzw. Złote Góry), równiny sandrowe oraz równiny akumulacji torfowej i rzecznej;

---

¹⁴ Kruczek W., 2007r., Turystyka, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

- walory wód powierzchniowych:
  - ciek i rzeczne Orzyca i jej dopływów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych,
  - płytkie jezioro przepływowe Zawady;
- atrakcyjny krajobraz przestrzeni wiejskiej;
- unikatowe zbiorowiska roślinne, w szczególności obrzeżne przestrzenie leśne o zróżnicowanym drzewostanie, w tym kompleksy Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, wartościowe torfowiska, kompleksy łąk i pastwisk;
- osobliwości flory i fauny, zwłaszcza bogactwo ssaków leśnych i gatunków ptasich;
- formy ochrony przyrody, w tym szczególnie wartościowe obszary i obiekty:
  - pomniki przyrody, utworzone przez drzewa, grypy drzew oraz głązy narzutowe,
  - obszary Natura 2000: Puszcza Napiwodzko-Ramucka oraz Ostoja Napiwodzko-Ramucka,
  - obszary chronionego krajobrazu: Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej oraz Doliny Rzeki Orzyc,
  - ochrona gatunkowa zwierząt, roślin i grzybów;
- sprzyjający, łagodny klimat.

Wśród walorów antropogenicznych, na terenie Gminy wyróżnia się:

- zabytki architektury i budownictwa, m.in. kościół pw. Św. Jana Chrzciciela w Janowie, XIX wieczna, murowana kapliczka przydrożna w Jagarzewie, cmentarz żydowski z XVIII wieku, XIX wieczny drewniany wiatrak zlokalizowany na skraju Janowa oraz zabytki wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków:
  - zabytki nieruchome¹⁵:
    - XV wieczny układ urbanistyczny Janowo w postaci unikalnej, drewnianej zabudowy wiejskiej, nr rej.: 5357 z 1.04.1983,
    - Kościół parafialny p.w. Św. Rocha w Janowie, 1933-1938, nr rej.: 2924 z 30.09.1996,
    - Cmentarz przykościelny w Janowie, nr rej.: 2924,
    - XIX/XX wieczny majątek dworski w Komorowie, nr rej.: 4218 z 12.08.1992;
  - zabytki archeologiczne¹⁶:
    - Nawarstwienia kulturowe starego miasta, nr rej.: C-172;
- miejsca związane ze znanymi postaciami oraz muzea biograficzne, do których zaliczyć można szkolną Izbę Pamięci im. mjr. Stefana Gratunika;
- szeroką gamę wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i religijnych, takich jak m.in.: Gminne Święto Plonów, Orszak Trzech Króli, Piknik Pokoleń, Wystawa Koni

¹⁵ Materiał źródłowy: Dane z Rejestru Zabytków Nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego, z zasobów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie, www.wuoz.olsztyn.pl

¹⁶ Materiał źródłowy: Dane z Rejestru Zabytków Archeologicznych województwa warmińsko-mazurskiego, z zasobów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie, www.wuoz.olsztyn.pl

Zimnokrwistych, Bieg Marszałka Józefa Piłsudskiego w Janowie, Dni Rodziny, Rogowiada oraz wiele innych;

- obiekty historyczno-wojskowe, zwłaszcza teren byłego poligonu Muszaki.

Gminną bazę żywieniową stanowią wszelkie obiekty gastronomiczne służące zaspokojeniu potrzeb żywnościowych turystów. Do grupy tej zalicza się również zakłady zaopatrujące odwiedzających w artykuły żywnościowe, czyli sieć sklepów spożywczych.

Na bazę komunikacyjną składa się sieć połączeń, dróg, szlaków i wyciągów komunikacyjnych. Poziom rozwinięcia bazy komunikacyjnej stanowi o dostępności oraz łatwości poruszania się po obszarze Gminy przez potencjalnych turystów. Do bazy komunikacyjnej gminy Janowo w szczególności zalicza się:

- sieć dróg publicznych, w tym drogę wojewódzką Nr 604, drogi powiatowe oraz gminne,
- przystanki autobusowe,
- szlaki turystyczne, w tym szlaki wodne, piesze i rowerowe, takie jak, m.in.:
  - ścieżka rowerowa Góry Dębowe, znajdująca się w zlewni rzeki Orzyc pomiędzy miejscowościami Chorzele, Janowo i Grudusk;
  - ścieżka edukacyjna Ulesie znajdująca się w obszarze leśnym Nadleśnictwa Jedwabno na wschód od Muszak;
  - szlak konny prowadzący kompleksami leśnymi od północnej części Muszak, na północ w stronę miejscowości Wały i Zimna Woda;
  - szlak pieszo-rowerowy rozpoczynający się w północnych okolicach Jagarzewa, który prowadzi na północ w kierunku gminy Jedwabno.

Wśród bazy towarzyszącej wyróżnia się wszelkiego rodzaju urządzenia sportowo-rekreacyjne obszaru turystycznego, które pozwalają turystom na uprawianie różnych form rekreacji związanej w przypadku gminy Janowo ze sportami wodnymi (pomost i kąpielisko, sprzęt wodny nad Jeziorem Zawadzkim), rowerowymi (ścieżki i drogi rowerowe) i spędzaniem czasu wolnego poprzez zabawę i rozrywkę (stadnina koni, teren byłego poligonu Muszaki). Ponadto w zakres bazy towarzyszącej wchodzi cała gminna infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, sieć energetyczna ~~i gazowa~~) oraz społeczna (ośrodek zdrowia, biblioteka z kafejką internetową, poczta, apteki, banki).

Atrakcje turystyczne stanowią wszelkiego rodzaju obiekty będące przedmiotem zainteresowania turystycznego i wpływające na natężenie ruchu turystycznego. Do gminnych atrakcji turystycznych zaliczyć zatem można wszystkie wyżej wymienione formy i obiekty zabytkowe, na ich temat dostępne są informacje turystyczne (np. w postaci ulotek, informacji internetowej, oznaczenia kartograficznego) oraz w sposób realny wpływają na wzrost ruchu turystycznego. W związku z tym za atrakcję turystyczną Gminy uznać należy np. zabytkowy zespół urbanistyczny Janowa czy osobliwości przyrodnicze jak głąz narzutowy Kucak.

Pod względem turystycznych jednostek przestrzennych północny obszar Gminy należy do Obszaru mazurskich wsi puszczańskich, zaś południowa część należy do obszaru krajobrazowego Poborza. Całościowo gmina Janowo wchodzi w skład regionu Mazur, który uznawany jest za jedną z najcenniejszych krain jeziornych w kraju. Krajinę tą charakteryzuje naturalność środowiska przyrodniczego i mnogość niepowtarzalnych walorów typowych dla Polski północno-wschodniej. Mazury obfitują w elementy historyczne, urzekają

malowniczymi krajobrazami, przyciągają nienaruszoną przyrodą, atrakcyjnymi akwenami i szlakami wodnymi. Dodatkowo Mazury są obszarem o szczególnym bogactwie kulturowym związanym z burzliwą przeszłością historyczną i różnorodnością zamieszkujących je ludzi. Ponadto gmina Janowo stanowi część powiatu nidzickiego, który jest jedną z pierwszych jednostek województwa warmińsko-mazurskiego, jaką napotykają turyści podróżujący z południa kraju i Europy.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Potencjalne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą dotyczyć przede wszystkim środowiska naturalnego, działalności człowieka a także zdarzeń spowodowanych działaniem sił przyrody.

7.1. Zagrożenia zalewowe

Tereny gminy Janowo narażone są na występowanie powodzi. Wzdłuż rzeki Orzyc występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zjawisko powodzi wywołuje obfitość wód powierzchniowych, znacznie przekraczający stan przeciętny. Powoduje ono występowanie wód rzek, cieków, zbiorników wodnych z ich naturalnych lub sztucznie utworzonych granic i zalewanie sąsiadujących z nimi terenów lądowych.

Główne, naturalne przyczyny powodzi to:

- długotrwałe opady atmosferyczne lub krótkotrwałe opady o bardzo wysokiej intensywności;
- gwałtowne topnienie śniegu;

Przyczyny wywołane działalnością człowieka to:

- awarie i katastrofy urządzeń i budowli hydrotechnicznych, stanowiących osłony przeciwpowodziowe;
- nadmierny spływ wód powierzchniowych do odbiorników nieprzystosowanych do tego zjawiska, wywołany uszczelnieniem dużych obszarów zurbanizowanych;
- regulacja rzek prowadzona bez należytej oceny jej skutków.

7.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest specyficznym czynnikiem zanieczyszczającym środowisko, charakteryzującym się mnogością źródeł i powszechnością występowania we wszystkich środowiskach biosfery. Głównym zagrożeniem jest hałas od przemysłu i środków transportu.

Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest sumaryczny poziom hałasu danego obszaru. W decydującym stopniu zależy on od jego urbanizacji oraz rodzaju emitowanego hałasu, tj.:

- hałasu komunikacyjnego od dróg, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł;
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie;
- hałasu komunalnego towarzyszącego obiektom sportu, rekreacji i rozrywki.

Wzrost natężenia ruchu pojazdów powoduje pogorszenie klimatu akustycznego. Przez

teren gminy Janowo przebiega droga wojewódzka nr 604 wzdłuż której poziom natężenia hałasu może być wyższy niż na pozostałych obszarach.

7.3. Pożary lasów

Obszar gminy Janowo w około 65% pokryty jest gruntami leśnymi, zadrzewionymi oraz zakrzewionymi. Niebezpieczeństwo wystąpienia pożarów leśnych jest zatem bardzo wysokie. Do najistotniejszych przyczyn pożarów należy zaliczyć:

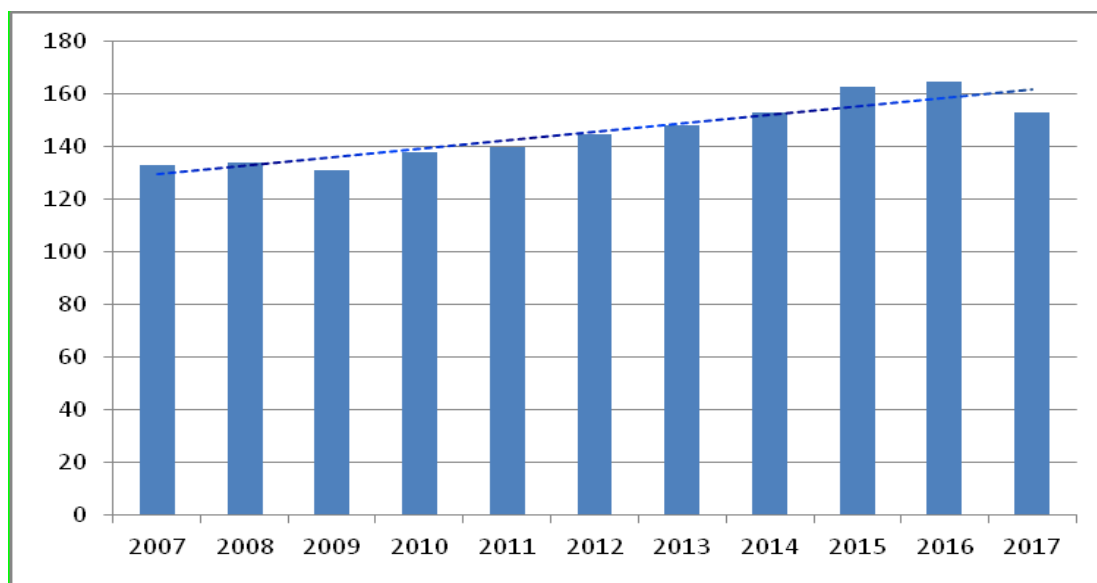
- nieostrożne uprawianie turystyki krajoznawczej,
- nieprzestrzeganie zakazów tam obowiązujących tj. palenie ognisk, gałęzi, palenie tytoniu,
- awarie i pożary linii energetycznych;
- podpalenia.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

8.1. Analiza ekonomiczna

Rozwój przestrzenny Janowa koncentruje się w największych miejscowościach gminy, do których należą Janowo, Muszaki, Jagarzewo. Na terenie Janowa rozwija się działalność turystyczna, w tym w szczególności w okolicy miejscowości Zawady (nad Jeziorem Zawadzkim) a także działalność handlowo-usługowa oraz w niewielkim zakresie działalność produkcyjna (miejscowości Muszaki, Komorowo, Zachy). ~~Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004–2014 wskazuje, że ich ilość jest zróżnicowana. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych zaobserwowano w ciągu ostatnich pięciu analizowanych lat. W latach 2009-2014 najwięcej podmiotów należało do sekcji: F – budownictwo (27 podmiotów), A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo (26 podmiotów), G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23 podmioty). Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2007 - 2017 wskazuje, że ich ilość jest zróżnicowana. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych zaobserwowano w ciągu ostatnich pięciu analizowanych lat. W latach 2007-2017 najwięcej podmiotów należało do sekcji: F – budownictwo (27 podmiotów), A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo (26 podmiotów), G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23 podmioty).~~

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2007-2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z wyznaczonej na powyższym wykresie prognozowanej linii trendu można przypuszczać, że w przyszłości liczba podmiotów gospodarki narodowej będzie wzrastać i tym samym można spodziewać się wzrastającej liczby obiektów usługowych.

Zakładając rozwój przedsiębiorczości, należy spodziewać się wzrastającego zapotrzebowania na tereny rozwojowe, w tym związanego z potrzebą zaspokajania potrzeb gospodarczych (tereny usługowe, produkcyjne) i pośrednio potrzeb mieszkaniowych. Szansą na zwiększenie dynamiki rozwoju przedsiębiorczości są nie tylko czynniki ekonomiczne, ale jest nią również stymulowanie branży produkcyjno-usługowej w wymiarze przestrzennym, poprzez wytypowanie terenów aktywizacji gospodarczej i nowych potencjalnych terenów inwestycyjnych w obrębie gminy Janowo.

Rozwój lokalny - finansowanie

Podstawowym celem działalności gminy jest zapewnienie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej. Realizacja tego działania wymaga zapewnienia stałego dopływu środków, które są niezbędne do finansowania odpowiedniego poziomu dóbr i usług publicznych służących do zaspokajania potrzeb społeczności, a także przedsięwzięć o charakterze rozwojowym.

W procesie strategicznego zarządzania gminą finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

Między rozwojem lokalnym a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy.

Istotnym elementem w kształtowaniu polityki rozwoju danej jednostki administracyjnej jest Budżet Gminy, będący głównym źródłem finansowania usług publicznych i inwestycji związanych z realizacją zadań infrastrukturalnych. Działania te stwarzają warunki do inwestowania dla podmiotów gospodarczych i poprawy standardów życia mieszkańców.

W latach 2007-2017 dochody ogółem gminy Janowo przedstawiały się następująco (dane GUS):

ROK	DOCHODY OGÓLEM [zł]	DOCHÓD GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [zł]
2007	6 723 951,11	2 355,15
2008	7 131 331,55	2 539,65
2009	7 641 899,54	2 745,92
2010	7 801 702,10	2 683,76
2011	8 335 464,49	2 885,24
2012	9 471 962,91	3 314,19
2013	10 204 420,24	3 625,02
2014	9 193 237,93	3 317,66
2015	11 452 434,15	4 141,93
2016	12 017 909,70	4 403,78
2017	12 382 033,02	4 550,55

Analizując powyższe należy zauważyć, że w ciągu ponad 10 lat dochody ogółem wzrosły niemal dwukrotnie (z ok. 6,7 mln zł w 2007 r. do ok. 12,4 mln zł w 2017 r.). Ma to również przełożenie na dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które również wzrosły niemal dwukrotnie (z ok. 2 355 zł/os. w 2007 r. do ok. 4 550 zł/os. w 2017 r.)

Konsekwencją wzrostu dochodów był sukcesywny wzrost wydatków ogółem, który w analizowanych latach przedstawiał się następująco (dane GUS):

ROK	DOCHODY OGÓLEM [zł]	DOCHÓD GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA [zł]
2007	brak danych	brak danych
2008	6 508 026,45	2 317,67
2009	7 328 744,32	2 633,40
2010	9 098 542,25	3 129,87
2011	10 681 307,19	3 697,23
2012	9 591 263,46	3 355,94
2013	8 220 165,41	2 920,13
2014	9 337 279,10	3 369,64
2015	10 390 726,04	3 757,95
2016	12 408 387,84	4 546,86
2017	12 597 529,46	4 629,74

Zatem na przestrzeni 10-ciu lat wydatki również wzrosły niemal dwukrotnie (z ok. 6,5 mln zł w 2008 r. do ok. 12,6 mln zł w 2017 r.). Ma to również przełożenie na wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które również wzrosły o ok. 100% (z ok. 2317 zł/os. w 2007 r. do ok. 4629 zł/os. w 2016 r.).

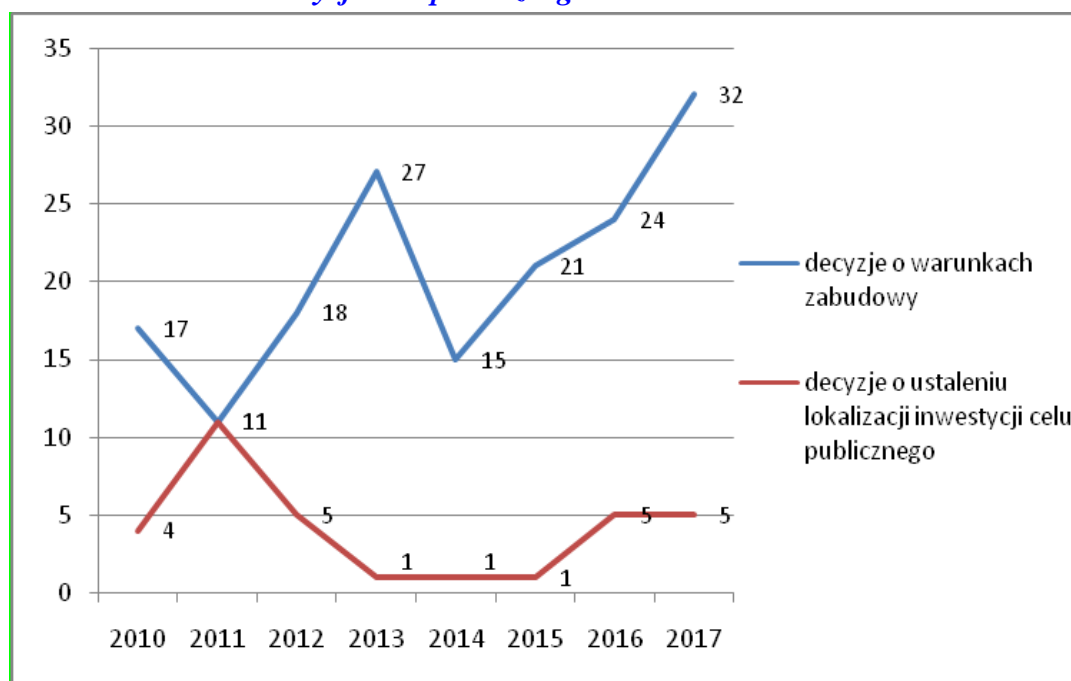
Na podstawie obserwowanych tendencji wieloletnich można przypuszczać, że w przyszłości roczne wydatki ogółem w dalszym ciągu będą wzrastać. Sukcesywny wzrost wydatków ogółem odgrywa szczególną rolę w zakresie obsługi w zakresie zadań własnych gminy. Ponadto, wzrost nakładów inwestycyjnych, w tym w wymiarze przestrzennym (m.in. budowa i modernizacja infrastruktury oraz obiektów i urzędzeń publicznych, wytypowanie i uzbrajanie nowych terenów rozwojowych), może podnieść atrakcyjność gminy jako miejsca do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę w rozwoju gminy odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i zarządzanie nią, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Gminie Janowo aktualnie obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowym narzędziem planistycznym wykorzystywanym w procesie zarządzania przestrzenią w gminie są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono zmieniającą się liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego ~~w latach 2010-2014~~ w latach 2010-2017.

Wykres 9. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2010-2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS i materiałów własnych Gminy Janowo.

~~Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2013 roku – 27 sztuk, a najmniejszą w 2011 roku – 11 sztuk. Ilość wydanych decyzji w analizowanych latach była bardzo zróżnicowana. W latach 2010-2014 wydano łącznie 22 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2017 roku – 32 sztuki, a najmniejszą w 2011 roku – 11 sztuk. Ilość wydanych decyzji w analizowanych latach była bardzo zróżnicowana. W latach 2010-2017 wydano łącznie 33 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.~~ W wyznaczonej na obu wykresach linii trendu można zaobserwować wahania ilości wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jak i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Można prognozować, że w najbliższych latach wskazane wartości będą utrzymywały się na podobnym poziomie, bądź też będą rosły, biorąc pod uwagę ciągły wzrost potrzeb i wymagań społeczeństwa w zakresie usług i infrastruktury.

W przypadku gminy Janowo, gdzie obowiązuje zaledwie jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, rolę wydawanych decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego należy ocenić pozytywnie. Nie zagrażając znacząco ładowi przestrzennemu, decyzje te służą polepszaniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej (zwiększeniu poziomu infrastruktury technicznej) i wpływają pozytywnie na rozwój lokalny i regionalny w gminie.

8.2. Analiza środowiskowa

Środowisko przyrodnicze Janowa ma duży wpływ na jej rozwój i zagospodarowanie przestrzenne.

Elementami przyrodniczymi ograniczającymi lokalizację nowej zabudowy są:

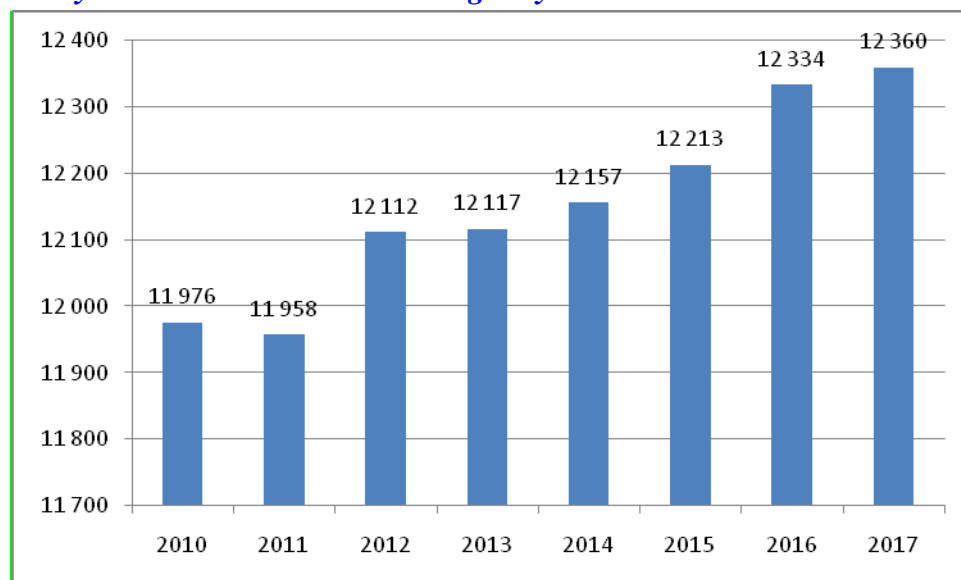
- tereny leśne;
- grunty orne klas I-III;
- formy ochrony przyrody.

Grunty rolne i leśne

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 12 528 ha, co stawia je na pierwszym miejscu w strukturze użytkowania gruntów w gminie i wynosi 65%. Powierzchnia geodezyjna użytków rolnych na terenie Janowa wynosi 5 832 ha, co stanowi 30% powierzchni ogółu. Pozostałe grunty zajmują zaledwie 806 ha, czyli 5% całkowitej powierzchni gminy.

Powierzchnia ogólna lasów na terenie gminy Janowo w latach 2010-2011 spadła, a w pozostałych latach wzrosła.

Wykres 10. Lesistość na terenie gminy Janowo w latach 2010-2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Do przyczyn, które mogą zmniejszać powierzchnię lasów zalicza się procesy deforestacyjne (wylesiania) związane z: tworzeniem pól i pastwisk, przetwórstwem drewna, opalem, przygotowywaniem terenów pod zabudowę głównie mieszkaniową jednorodziną.

Dodatkowo pożary oraz zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia są źródłem kurczenia się powierzchni lasów. Fragmentaryzacja lasów prowadzi do: zmniejszenia bioróżnorodności, zakłóceń stosunków wodnych, wzmożenia erozji gleby.

W celu ochrony gruntów rolnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi; rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze; zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych; ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Natomiast w celu ochrony gruntów leśnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi; przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej; poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej; poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności; ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. „w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce”.

Zgodnie z ww. ustawą przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne następuje tylko w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom odbywa się z zastosowaniem procedury planistycznej, czyli zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne – poprzez uchwalenie (lub zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi poziom stanowi wydanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej lub leśnej.

Według ustawodawcy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przepis ten wskazuje ogólne przesłanki, jakimi powinien kierować się organ administracji publicznej, przeznaczając określone grunty na cele nierolnicze i nieleśne. Stanowi on swoiste wytyczne dotyczące ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym odnośnie do ograniczania skutków ujemnego oddziaływania na grunty.

Formy ochrony przyrody

Przyroda ze swej istoty stanowi element przestrzeni, stąd też racjonalne korzystanie z zasobów i walorów danego terenu musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody. Ochronie przyrody służą przede wszystkim formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie i na zasadach ustawy o ochronie przyrody.

Różnorodność formy ochrony przyrody, występujących na terenie w znaczącej mierze wpływa na ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy. W granicach gminy znajdują się:

- Obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc,
- pomniki przyrody.

Do każdej z form ochrony przyrody odnoszą się przepisy prawne, które wprowadzają określone ograniczenia mające zapewnić zamierzony efekt i cel tworzenia takiej formy ochrony przyrody.

Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Janowo znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Orzyc, *które winny być wyłączone z sytuowania nowej zabudowy trwale związanej z gruntem (za wyjątkiem niezbędnych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej). Bezpośrednie ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów zalewowych wyznacza art. 88l. ust.1 Ustawy Prawo Wodne, który brzmi następująco: „na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:*

- *wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;*
- *sadzenia drzew i krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;*
- *zmiany ukształtowania terenu, składania materiałów oraz wykonywania innych robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.*

— Zgodnie z art. 40 Ustawy Prawo Wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

— Ustawodawca zagwarantował respektowanie bezpośrednich zakazów na etapie planowania przestrzennego przez wprowadzenie nakazu uwzględniania ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tereny prawnie chronione oraz tereny na których występujące ograniczenia i zakazy zabudowy, ulegają zmianą o czym mogą świadczyć np. raporty o stanie środowiska przyrodniczego oraz monitoringi środowiska. Zakaz zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią wpływa na ograniczenie skutków powodzi.

~~Od kilku lat można zaobserwować wprowadzanie wielu zmian w przepisach dotyczących ochrony środowiska, które mają na celu skuteczniejsze rozwiązywanie problemów ekologicznych terenów cennych przyrodniczo. Przepisy prawne stanowią gwarancję formalną zadań ochrony środowiska w procedurze planistycznej. Zarówno Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i plany miejscowe muszą uwzględniać przepisy odrębne dotyczące m.in. ochrony przyrody, wód, gruntów rolnych i leśnych. Organy administracyjne mają coraz większą świadomość ekologiczną co ma odzwierciedlenie w zmieniających się przepisach.~~

~~Utrzymanie cennych walorów przyrodniczych, czy krajobrazowych danego terenu wiąże się z pewnymi obostrzeniami, co powinno spotykać się ze zrozumieniem społeczeństwa, gdyż bez nich tereny chronione, które przyciągają swoją atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową mogą stracić swoje największe walory.~~

Na terenie gminy Janowo znajdują się również obszary predysponowane do występowania ruchów masowych (zbocza wzgórz morenowych i pagórków kemowych o spadkach terenu powyżej 15°, obszary zagrożone wystąpieniem zsuwu, osunięcia, podcięcia erozyjnego lub obrywem), a także tereny dla których przewidziano wyłączenie z zabudowy zgodnie z planem zadań ochronnych dla Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007.

8.3. Analiza społeczna

Pracujący

~~W 2014 roku liczba zatrudnionych w gminie Janowo wynosiła 137 osób i było to o 21,71% mniej niż w 2012 roku. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn w analizowanych jednostkach administracyjnych malała i wzrastała. Biorąc pod uwagę analizowany przedział czasowy, trudno ocenić czy w przyszłych latach nastąpi wzrost czy spadek liczby pracujących mieszkańców w gminie~~

W 2017 roku liczba pracujących w gminie Janowo wynosiła 168 osób i było to o 8% mniej niż w 2014 roku. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn w analizowanych jednostkach administracyjnych malała i wzrastała. Biorąc pod uwagę analizowany przedział czasowy, trudno ocenić czy w przyszłych latach nastąpi wzrost czy spadek liczby pracujących mieszkańców w gminie

Tabela 17. Liczba pracujących mieszkańców gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014-2017.

	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2014/2017 [%]
Liczba pracujących ogółem					
<i>gmina Janowo</i>	174	156	159	168	96,55
<i>powiat nidzicki</i>	5 462	5 811	5 915	6 092	111,53
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	273 566	275 374	281 865	287 401	105,06
Mężczyźni					
<i>gmina Janowo</i>	82	62	63	67	81,71
<i>powiat nidzicki</i>	2 774	2 994	3 043	3 191	115,03

<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	133 760	134 374	138 370	141 294	105,63
Kobiety					
<i>gmina Janowo</i>	92	94	96	101	109,78
<i>powiat nidzicki</i>	2 688	2 817	2 872	2 901	107,92
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	139 806	141 000	143 495	146 107	104,51

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Celem zwiększenia poziomu zatrudnienia na terenie gminy Janowo wskazane jest podejmowanie inicjatyw i działań w sferze organizacji i zarządzania, takich jak: aktywizacja bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez mieszkańców. Bezpośrednie przełożenie na poprawę lokalnego rynku pracy może wywierać właściwe kształtowanie polityki przestrzennej, poprzez ustalenie zasad zagospodarowania przestrzennego, w zwłaszcza w odniesieniu do nowych terenów rozwojowych. Jednocześnie wzrost poziomu życia i wielkości dochodów mieszkańców stanowią determinantę przyszłego rozwoju gminy.

Bezrobocie

~~*Bezrobocie należy do głównych problemów społeczno-ekonomicznych w skali całego kraju. Problem ten nie ominął również gminy Janowo. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2015 liczba bezrobotnych w gminie Janowo wynosiła 125 osób, a więc była zbliżona do liczby osób zatrudnionych.*~~

~~*Bezrobocie należy do głównych problemów społeczno-ekonomicznych w skali całego kraju. Problem ten nie ominął również gminy Janowo. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2017 liczba bezrobotnych w gminie Janowo wynosiła 59 osób, a więc była znacznie niższa od liczby osób zatrudnionych.*~~

W celu zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców należy podjąć następujące działania:

- aktywizacja bezrobotnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- podejmowanie działalności gospodarczej przez mieszkańców,
- organizowanie kwalifikowanych kursów zawodowych.

Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców gminy są podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągania dochodów, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrona zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju. Dla bezpieczeństwa społecznego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspakajania potrzeb bytowych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

Edukacja

Na terenie gminy Janowo nie funkcjonują placówki wychowania przedszkolnego. W szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne. Liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych uczęszczających do ww. placówek wymieniono w poniższej tabeli.

Tabela 18. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Janowo.

Placówki oświaty	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Placówki wychowania przedszkolnego	0	0	0
Przedszkola	0	0	0
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2	2	2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	26	35	63
Szkoły podstawowe	2	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	198	180	187
Szkoły gimnazjalne	2	2	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	90	76	43

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 19. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Janowo na tle powiatu i województwa.

	2014	2015	2016	2017
Uczniowie				
<i>gmina Janowo</i>	197	198	180	187
<i>powiat nidzicki</i>	2 228	2 306	2 122	2 316
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	88 308	93 910	86 097	98 442
Absolwenci				
<i>gmina Janowo</i>	31	28	30	<i>b.d.</i>
<i>powiat nidzicki</i>	369	371	325	<i>b.d.</i>
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	13 881	13 715	13 263	<i>b.d.</i>

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 20. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa.

	2014	2015	2016	2017
Uczniowie				
<i>gmina Janowo</i>	90	90	76	43
<i>powiat nidzicki</i>	1 157	1 129	1 109	718
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	44 099	42 963	41 821	27 539
Absolwenci				
<i>gmina Janowo</i>	32	29	32	31
<i>powiat nidzicki</i>	375	386	349	359
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	14 651	14 054	13 811	13 226

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

~~W analizowanych jednostkach administracyjnych nie odnotowano wspólnego trendu (wzrostowego bądź spadkowego) co do liczby uczniów i absolwentów.~~

W analizowanych jednostkach administracyjnych nie odnotowano wspólnego trendu (wzrostowego bądź spadkowego) co do liczby uczniów i absolwentów szkół podstawowych. Natomiast liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach zarówno w gminie, powiecie i województwie sukcesywnie spada.

Ochrona zdrowia

~~Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 roku w gminie Janowo udzielono 7730 porad lekarskich i ich liczba zmalała od 2012 roku o 5,94%. W powiecie nidzickim liczba udzielonych porad również zmalała, natomiast w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła o 1,96%.~~

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2017 roku w gminie Janowo udzielono 8276 porad lekarskich i ich liczba wzrosła od 2014 roku o 7%. W powiecie nidzickim liczba udzielonych porad zmalała, natomiast w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła o ponad 5%.

Tabela 21. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Janowo na tle powiatu i województwa w latach 2014-2017.

	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2017/2014 [%]
<i>gmina Janowo</i>	7 730	7 880	7 987	8 276	107,06
<i>powiat nidzicki</i>	147 941	148 629	146 564	143 903	97,27
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	5 945 722	6 095 938	6 178 092	6 258 881	105,27

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Pomoc społeczna

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców gminy należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 22. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Janowo na tle powiatu i województwa w latach 2014 – 2016.

	2014	2015	2016	Zmiana 2016/2014 (%)
<i>Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej</i>				
<i>gmina Janowo</i>	177	179	175	98,87
<i>powiat nidzicki</i>	1 580	1 549	1 461	92,47
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	72 767	68 973	65 447	89,94
<i>Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>				
<i>gmina Janowo</i>	511	511	484	94,72
<i>powiat nidzicki</i>	4 572	4 343	4 002	87,53
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	184 909	171 269	156 672	84,73

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Infrastruktura techniczna

~~W gminie Janowo obserwuje się rozwój infrastruktury technicznej. We wszystkich jednostkach terytorialnych można zauważyć systematyczny wzrost udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Mieszkańcy gminy nie mają dostępu do sieci gazowej. W powiecie nidzickim oraz na poziomie wojewódzkim udział korzystających z sieci gazowej zmniejszył się. W przyszłości prognozuje się dalszy rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Janowa.~~

Tabela 23. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016
Sieć wodociągowa			
<i>gmina Janowo</i>	2 727	2 670	2 664
<i>powiat nidzicki</i>	30 692	30 527	30 322
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	1 366 234	1 363 776	1 361 920
Sieć kanalizacyjna			
<i>gmina Janowo</i>	2 011	1 971	1 971
<i>powiat nidzicki</i>	21 242	21 183	21 038
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	1 059 358	1 066 065	1 067 717
Sieć gazowa			
<i>gmina Janowo</i>	0	0	0
<i>powiat nidzicki</i>	11 990	11 931	12 166
<i>województwo warmińsko-mazurskie</i>	617 830	615 258	612 235

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Należy systematycznie dążyć do dalszej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dużą słabością gminy jest brak sieci gazowej.

Gospodarka mieszkaniowa

Według stanu na 2017 r. w gminie Janowo znajdowało się 799 budynków mieszkalnych, zaś liczba mieszkań wynosi 976, zatem ok. 2,8 os. przypada na 1 mieszkanie. Sumaryczna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie to ponad 67 tys. m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania to zaledwie ok. 69,0 m². Rozwój budownictwa mieszkaniowego w Gminie, na przestrzeni ostatnich lat przedstawiał się następująco¹⁷:

	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
<i>liczba bud. mieszkalnych</i>	771	766	773	780	788	792	795	799
<i>liczba mieszkań</i>	935	943	950	957	965	969	973	976
<i>pow. użytk. mieszkań ogółem w m²</i>	61 888	63 012	64 005	64 880	66 108	66 514	66 998	67 318
<i>przeciętna pow. użytk. 1 mieszk. w m²</i>	66,2	66,8	67,4	67,8	68,5	68,6	68,9	69,0
<i>przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie</i>	3,10	3,06	2,99	2,93	2,89	2,82	2,80	2,77

¹⁷ Materiał źródłowy: dane GUS

Jak wynika z danych statystycznych przedstawionych w powyższej tabeli:

- wzrasta liczba mieszkań i liczba budynków mieszkalnych*
- wzrasta sumaryczna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie i przeciętna powierzchnia użytkowana 1 mieszkania;*
- maleje przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie .*

Średnio w analizowanych latach 2010-2017 tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych wyniosło średnio ok. 680 m²./r (powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem). Uwzględniając przedstawione trendy, przewiduje się dalszy, powolny przyrost liczby budowanych, indywidualnych obiektów mieszkalnych na terenie gminy.

8.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Prognoza demograficzna

Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba ludności w gminie Janowo spadła o 4,68% (136 osób). Z roku na rok liczba ludności malała średnio o 0,94%.

Wskazany trend spadku liczby ludności według prognoz społecznych ma zostać jednak odwrócony. Wzrost ten uzasadnić można migracją zewnętrzną (poszukiwanie miejsca zamieszkania poza miastem – gmina Janowo może być zapleczem mieszkalnym większych ośrodków takich jak np. Nidzica), wzrostem zamożności społeczeństwa, polityką prorodzinną Państwa, wysokim stopniem zwodociągowania gminy, atrakcyjnymi walorami krajobrazowymi oddalonymi od miejskiego zgiełku, czystością ekologiczną gminy, bogatą ofertą kulturalno-rozrywkową, bliskością nowopowstającej strefy gospodarczej w Chorzelaach, zakładaniem rodzin przez roczniki „bumu” demograficznego lat 80 tych i niższymi cenami nieruchomości w porównaniu z ośrodkami miejskimi, a także rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenach wiejskich – swoista moda na „mieszkanie na wsi”.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, na potrzeby przeprowadzanej symulacji przyjęto średni przyrost ludności w gminie Janowo na następne 30 lat – 40 mieszkańców rocznie. W związku z powyższym przewidywana liczba mieszkańców w roku 2046 zwiększy się o 1 200 osób.

Stan obecny i dotychczasowe tendencje zmian w liczbie ludności

Liczba ludności w gminie Janowo wynosi 2705 osób. Na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności wykazywała tendencje spadkowe. W porównaniu z 2007 r. liczba ludności w 2017 r. spała o 107 osób (dane GUS).

Wskaźniki obrazujące tendencję zmian w liczbie ludności w gminie Janowo przedstawiono w rozdziale 6.1. Gmina charakteryzuje się:

- przeważnie ujemnym saldem migracji – utrzymujące się ujemne saldo migracji wskazuje na systematyczny odpływ ludności, skutek przeważającej siły czynników zniechęcających ludność do pozostania na obszarze gminy, co jest zjawiskiem niekorzystnym; w celu odwrócenia sytuacji należy stworzyć warunki, w tym przestrzenno-gospodarcze (m.in. możliwość lokalizacji zakładów z miejscami pracy, wsparcie drobnej wytwórczości i usług) oraz społeczne (m.in. dostęp do usług publicznych, miejsc rekreacji i wypoczynku) do zachęcania ludności do osiedlania się na terenie gminy;*

- zróżnicowanym przyrostem naturalnym (dodatnim w latach: 2007, 2008, 2010, 2012, 2017 oraz ujemnym w latach: 2009, 2013, 2014, 2015, 2016) – szansą na zaistnienie stałego dodatniego (lub przeważnie dodatniego) przyrostu naturalnego jest prowadzenie polityki prorodzinnej, zarówno na szczeblu krajowym (np. świadczenia rodzinne), jak i szczeblu samorządowym (np. dostęp do oświaty, opieki zdrowotnej, polityka socjalna, wsparcie rodzin, wsparcie aktywności zawodowej).

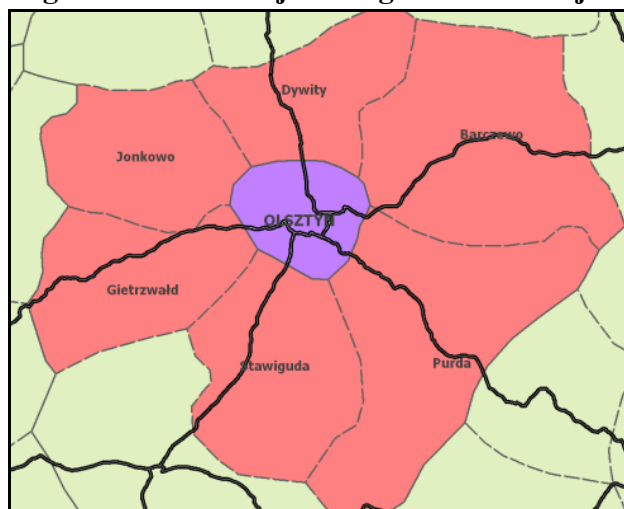
Konkludując, w celu odwrócenia tendencji w kierunku przyrostu liczby ludności istotne jest stworzenie warunków, w tym warunków przestrzennych do potencjalnego osiedlania się i zakładania rodzin na terenie gminy, chociażby poprzez kształtowanie struktury przestrzennej uwzględniającej potencjał gospodarczy oraz endogeniczne i egzogeniczne uwarunkowania rozwojowe.

Migracje w ramach obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęto następującą hierarchię sieci osadniczej:

- ośrodek wojewódzki Olsztyn,
- ośrodek regionalny Elbląg,
- ośrodek subregionalny Ełk,
- ośrodki lokalne I-rzędu – miasta powiatowe: Iława, Ostróda, Szczytno, Giżycko, Kętrzyn,
- ośrodki lokalne II-rzędu – pozostałe miasta powiatowe: Braniewo, Bartoszyce, Lidzbark Warmiński, Gołdap, Olecko, Pisz, Mrągowo, Nidzica, Działdowo, Nowe Miasto Lubawskie, Węgorzewo,
- ośrodki lokalne III-rzędu – pozostałe miasta: Górowo Iławeckie, Bisztynek, Sępoleń, Reszel, Frombork, Pieniężno, Lidzbark, Młynary, Pasłęk, Tolkmicko, Ryn, Lubawa, Kisielice, Susz, Zalewo, Korsze, Orneta, Mikołajki, Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany, Olsztynek, Morąg, Miłakowo, Miłomłyn, Ruciane-Nida, Pasym, Biała Piska i Orzysz.

Rysunek 5. Mapa miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Olsztyn.

Źródło: Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, Warszawa 2013 r.

Ponadto przyjęto miejskie obszary funkcjonalne:

- ośrodka wojewódzkiego Olsztyna, obejmujący: – rdzeń – miasto Olsztyn, – strefę zewnętrzną – gminy wiejskie: Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Purda, Stawiguda oraz miejsko-wiejską Barczewo,
- ośrodka regionalnego Elbląga, obejmujący: – rdzeń – miasto Elbląg – strefę zewnętrzną – gminy wiejskie: Elbląg, Milejewo, miejsko-wiejskie: Tolkmicko i Młynary,
- ośrodka subregionalnego Ełku, obejmujący: – rdzeń – miasto Ełk, – strefę zewnętrzną – gminę wiejską Ełk.

W związku z położeniem gminy Janowo poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi ruch migracyjny jest niewielki. Na terenie gminy Janowo napływ ludności jest znikomy. Wielu mieszkańców wyjeżdża do większych miast na stałe w poszukiwaniu pracy i dalszego kształcenia. Efektem migracji ludności do bardziej rozwiniętych gmin i miast jest spadek liczby mieszkańców i tym samym ujemne saldo migracji. Jest to obecnie jedna z głównych przyczyn nasilania procesów depopulacyjnych. Projektowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową ma na celu wzmocnienie potencjału mieszkaniowego i przeciwdziałanie emigracji, *a także stymulowanie i zachęcanie do osiedlania na terenie Gminy.*

Prognoza demograficzna

Zachodzące aktualnie w Polsce procesy ludnościowe określane są mianem „drugiego przejścia demograficznego” i charakteryzują się m.in. spadkiem liczby urodzeń i zgonów, przesuwaniami średniego wieku rodzenia i tworzenia związków, wzrostem liczby rozwodów oraz niską płodnością. Z opublikowanego w 2014 r. raporcie GUS¹⁸ wynika, że najbliższych kilkudziesięciu latach dla obszaru Polski prognozuje się w stopniowy ubytek liczby ludności oraz znaczące zmiany struktury wiekowej.

Należy jednak zauważyć, że przewidywanie zmian w liczbie ludności zawsze jest obarczone dużą niepewnością i zależne jest od postępujących procesów globalizacyjnych oraz stale zmieniających się postaw światopoglądowych. Ponadto, wspomniany raport publikowany był wiele lat temu, kiedy panowała odmienna polityka rządowa w kwestii wspierania dzietności i rodzin. W związku z tym, pomimo szacunków wspomnianego wyżej raportu GUS, a także mając na względzie oddolne wspieranie polityki rządowej należy dążyć do stwarzania warunków do wzrostu dzietności i przyrostu liczby ludności. W kontekście sporządzanego Studium przedkłada to się na zapewnienie możliwości przestrzennych do osiedlania się na terenie gminy (kreowanie prorodzinnej i prorozwojowej polityki przestrzennej).

Prognozuje się zatem optymistyczny wariant demograficzny, tj. odwrócenie spadkowych tendencji liczby ludności w gminie Janowo. Głównymi przesłankami uzasadniającymi powyższe twierdzenie są:

---

¹⁸ Prognoza ludności na lata 2014-2050, 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.

- polityka prorodzinna Rządu i Samorządu, zakładanie rodzin przez roczniki „bumu” demograficznego końca lat 80-tych i lat 90-tych, stopniowy wzrost zamożności Gminy i społeczeństwa, stopniowe wydłużanie średniej długości życia – zakłada się dodatni trend przyrostu naturalnego, który przedłoży się na przyrost 10 osób średniorocznie w perspektywie 30 lat;
- zainteresowanie osadnictwem na terenach wiejskich (swoista moda na „mieszkanie na wsi”), w oddaleniu od dużych ośrodków miejskich i w rejonie o dużej atrakcyjności krajobrazowo-przyrodniczej (gmina Janowo może stać się zapleczem mieszkalnym większych ośrodków, takich jak np. pobliska Nidzica) – zakłada się stopniowe odwracanie tendencji migracyjnych w gminie, w kierunku równowagi a następnie niewielkiej przewagi imigracji nad emigracją, co przedłoży się na przyrost liczby ludności o, uśredniając, kolejne 5 osób średniorocznie w perspektywie 30 lat;
- dalsze inwestycje w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną, społeczną i rekreacyjną oraz bliskość nowopowstającej strefy gospodarczej w Chorzelach (według stanu na luty 2020 roku w przygotowaniu jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Przasnyskiej Strefy Gospodarczej Podstrefa Chorzele, który sankcjonuje przeznaczenie tychże terenów pod rozwój działalności produkcyjnej i usługowej, gdzie będą lokalizowane zakłady pracy, przeznaczone do pracy dla mieszkańców gminy Chorzele, ale i gmin ościennych jak np. Janowo) – zakłada się stopniowy wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania lub prowadzenia działalności gospodarczej, co przedłoży się na przyrost liczby ludności o kolejne 5 osób średniorocznie w perspektywie 30 lat.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, na potrzeby niniejszej prognozy demograficznej przyjęto szacunkowo, że liczba mieszkańców w gminie Janowo będzie powoli wzrastać, uśredniając, o ok. 20 osób/rok w perspektywie 30-tu lat.

W całym okresie przedłoży się to na wzrost liczby ludności o ok. 600 osób – w perspektywie 30-to letniej przewiduje się, że liczba mieszkańców osiągnie w przybliżeniu poziom 3,3 tys. osób.

8.5. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Dokonując symulacji maksymalnego w skali gminy Janowo zapotrzebowania na nową zabudowę wzięto pod uwagę omówione wcześniej uwarunkowania, wynikające z analiz: społecznej, ekonomicznej i środowiskowej, a także prognozy demograficznej i możliwości finansowych Gminy. Ponadto założono, że rozwój poszczególnych terenów funkcjonalnych będzie współzależny, tzn. rozwój danej funkcji zabudowy (np. produkcyjnej), wpływać będzie na tempo i potrzeby rozwoju kolejnej funkcji (np. mieszkaniowej), co skutkować będzie oddziaływaniem zwrotnym.

Maksymalne w skali Gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę odniesiono do:

- zabudowy o funkcji mieszkalnej;
- zabudowy o funkcji usługowej,
- zabudowy o funkcji turystyki i rekreacji;
- zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej.

Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę przyjęto perspektywę 30-to letnią. Ponadto, założono niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się zwiększeniem

zapotrzebowania w stosunku do wyników symulacji o 30%, co ma odzwierciedlenie w wynikach końcowych. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę odniesiono do poszczególnych funkcji zabudowy, wyrażonych „powierzchnią użytkową zabudowy” (w m² oraz w przeliczeniu na ha).

Zabudowa mieszkaniowa

~~Przyrost zasobów mieszkaniowych na terenie Janowa powinien zapewnić zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wynikających z zakładania nowych gospodarstw domowych. Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba ludności w gminie Janowo spadła o 4,68% (136 osób). Z roku na rok liczba ludności malała średnio o 0,94%.~~

~~Wskazany trend spadku liczby ludności według prognoz społecznych ma zostać jednak odwrócony. Wzrost ten uzasadnić można migracją zewnętrzną (poszukiwanie miejsca zamieszkania poza miastem – gmina Janowo może być zapleczem mieszkalnym większych ośrodków takich jak np. Nidzica), wzrostem zamożności społeczeństwa, polityką prorodzinną Państwa, wysokim stopniem zwodociągowania gminy, atrakcyjnymi walorami krajobrazowymi oddalonymi od miejskiego zgiełku, czystością ekologiczną gminy, bogatą ofertą kulturalno-rozrywkową, bliskością nowopowstającej strefy gospodarczej w Chorzelaach, zakładaniem rodzin przez roczniki „bumu” demograficznego lat 80-tych i niższymi cenami nieruchomości w porównaniu z ośrodkami miejskimi, a także rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenach wiejskich – swoista moda na „mieszkanie na wsi”.~~

~~Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, na potrzeby przeprowadzanej symulacji przyjęto średni przyrost ludności w gminie Janowo na następne 30 lat – 40 mieszkańców rocznie. W związku z powyższym przewidywana liczba mieszkańców w roku 2046 zwiększy się o 1 200 osób.~~

~~Ze względu na brak definicji legalnej pojęcia powierzchni użytkowej zabudowy, przyjęto, że jest to teren, jaki zajmuje dana inwestycja, czyli działka gruntu, działki gruntu, lub części działki gruntu – które tworzą jednorodną całość, na których zrealizowana jest całość inwestycji.~~

~~Do wyrażenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w ilości powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto, że statystycznie 3 osoby przypadają na każde gospodarstwo domowe zajmujące teren inwestycji o średniej powierzchni użytkowej zabudowy – 1 250 m², co daje zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową równą 50 ha (1 200 osób : 3 osoby = 400 gospodarstw domowych, 400 x 1 250 m² = 50 ha).~~

Zabudowa o funkcji mieszkalnej

Ze względu na charakter wiejski gminy, na potrzeby wyliczeń maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę o funkcji mieszkalnej, nie wprowadzano podziału na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną i zagrodową. Zapotrzebowanie na funkcję mieszkalną należy rozumieć jako całościowe zapotrzebowanie gminy na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, która może być realizowana w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub w formie zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich. Nie

przewiduje się zaś realizacji nowej zabudowy wielorodzinnej¹⁹.

Założono potrzebę poprawy standardów zamieszkania istniejącej ludności, co przedłoży się na utrzymanie zbliżonej do obecnej liczby osób/mieszkanie (nieznaczne zwiększenie, wynikające z prognozowanego przyrostu liczby ludności) oraz zwiększenie średniej powierzchni mieszkania w stosunku stanu istniejącego (por. dane i analizy w rozdz. 8.3, gospodarka mieszkaniowa):

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Liczba osób/mieszkanie - stan istniejący: - stan prognozowany:	2,8 os./mieszkanie 3,0 os./mieszkanie
Wielkość mieszkania (powierzchnia użytkowa mieszkania) - stan istniejący: - stan prognozowany:	69 m ² 100 m ²

Materiał źródłowy: materiały szkoleniowe Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, w tym: Określenie potrzeb w zakresie wyznaczenia nowych obszarów rozwojowych, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; Propozycje dotyczące ogólnych zasad bilansowania terenów przeznaczonych do zabudowy, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; oraz Dane GUS. Obliczenia własne.

Biorąc pod uwagę zakładany wzrost liczby ludności w perspektywie 30 lat oraz zakładaną średnią wielkość nowych mieszkań (gospodarstw domowych) i liczbę osób na mieszkanie, dokonano następujących wyliczeń:

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Ilość nowych mieszkańców, dla których należy przewidzieć nowe mieszkania (gospodarstwa domowe):	20 os. średniorocznie x 30 lat = 600 os.
Zapotrzebowanie na ilość nowych mieszkań (gospodarstw domowych):	600 os. : 3,0 os./mieszkanie = 200 nowych mieszkań (gosp. domowych)
Faktyczne zapotrzebowanie na nowe mieszkania (powierzchnią użytkową mieszkań):	200 nowych mieszkań (gosp. domowych) x 100 m ² progn. wielkość mieszk. = 20 000 m ²

Materiał źródłowy: materiały szkoleniowe Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, w tym: Określenie potrzeb w zakresie wyznaczenia nowych obszarów rozwojowych, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; Propozycje dotyczące ogólnych zasad bilansowania terenów przeznaczonych do zabudowy, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; oraz dane GUS. Obliczenia własne.

Następnie, w celu wyliczenia zapotrzebowania na powierzchnię użytkową nowej zabudowy o funkcji mieszkalnej przyjęto, że wielkość pojedynczego terenu zabudowy wyniesie średnio ok. 1000 m² (0,1 ha)²⁰. Ponadto, uwzględniono dodatkowe 30% od tej wartości, jako udział terenów innych w wyznaczanych terenach zabudowy o funkcji mieszkalnej (tj. udział terenów towarzyszących podstawowej funkcji terenu). Przyjęto zatem, że „powierzchnia użytkowa zabudowy” o funkcji mieszkalnej stanowi teren, na który składają się:

- zabudowa netto: budynek związany z funkcją podstawową (dom mieszkalny); obiekty towarzyszące (związane z funkcją uzupełniającą, np. altana, wiata, garaż, itp.);

¹⁹ Nie zakłada się zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną istniejąca zabudowa wielorodzinna obejmuje budynki wybudowane w czasie centralnie sterowanej gospodarki kraju. Od kilkudziesięciu lat na terenie gminy funkcja mieszkaniowa realizowana jest w formie jednorodzinnej lub zagrodowej.

²⁰ Wartość ta wynika z obecnego, ekstensywnego charakteru zabudowy Gminy o funkcji mieszkalnej, w tym obecności zarówno zabudowy jednorodzinnej, jak i zabudowy zagrodowej. W materiałach szkoleniowych Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa wskazano m.in., że stosowane przy sporządzaniu bilansu terenów wskaźniki wielkości działki budowlanej wynoszą średnio ok 1000-2000 m² dla zabudowy zagrodowej oraz ok. 600-850 m² dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (źródło: Propozycje dotyczące ogólnych zasad bilansowania terenów przeznaczonych do zabudowy, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016, strona 5).

Na potrzeby dokonanych, szacunkowych wyliczeń przyjęto że na każde 10 nowych, pojedynczych „działek” zabudowy o funkcji mieszkalnej: 5 z nich stanowiąc będą zabudowę zagrodową, a 5 stanowiąc będzie zabudowę mieszkaniową jednorodziną, a także przyjęto średnie wartości przedziałów dla wskaźników wielkości działki, tj. odpowiednio 1500 m² i 725 m². Wyliczenia: (5x1500 + 5x725)/10 = 1045 m² ≈ 1000 m² (0,1 ha).

wewnętrzne tereny komunikacyjne, funkcjonujące w ramach danego siedliska zabudowy (np. dojazd do posesji, dojazd do garażu, plac/parking przydomowy); tereny powierzchni biologicznie czynnej (tereny wolne od zabudowy, tereny zielone jak np. trawnik, ogród przydomowy);

- tereny inne: udział w terenach towarzyszących całemu skupisku (osiedlu/kwartale) zabudowy, tzn. udział w m.in. ogólnodostępnych terenach komunikacyjnych (drogi dojazdowe i wewnętrzne, chodniki, parkingi) i otwartych terenach zielonych (skwery, zieleńce, zgrupowania drzew, trawniki).

Biorąc pod uwagę powyższe, oraz zakładając, że pojedynczy teren zabudowy odpowiadać będzie jednemu gospodarstwu domowemu, wyliczono faktyczne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej:

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Zapotrzebowanie na ilość nowych mieszkań (gospodarstw domowych):	200 szt.
Zakładana powierzchnia pojedynczego terenu zabudowy:	1000 m ² (0,1 ha)
Zapotrzebowanie netto na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej:	200 x 1000 m ² = 200 000 m ² (20,0 ha)
Udział w terenach innych, towarzyszących zabudowie (ogólnodostępne tereny komunikacyjne, otwarte tereny zielone itp.):	30%
Zapotrzebowanie brutto na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej:	200 000 m ² + (200 000 m ² x 30%) = 260 000 m ² (26,0 ha)

Material źródłowy: materiały szkoleniowe Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, w tym: Określenie potrzeb w zakresie wyznaczenia nowych obszarów rozwojowych, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; Propozycje dotyczące ogólnych zasad bilansowania terenów przeznaczonych do zabudowy, MIB, Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, listopad 2016; oraz Dane GUS. Obliczenia własne.

Następnie W związku z niepewnością procesów rozwojowych założono zwiększenie zapotrzebowania o 30% w stosunku do otrzymanych wyników:

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowych mieszkań:	20 000 m ² (2,0 ha)
Zapotrzebowanie brutto na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej:	260 000 m ² (26,0 ha)
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowych mieszkań, powiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych:	20 000 m ² + (20 000 m ² x 30%) = 26 000 m ² (2,6 ha)
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej, powiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych:	260 000 m ² + (260 000 m ² x 30%) = 338 000 m ² (33,80 ha)

Material źródłowy: obliczenia własne

Podsumowując, w perspektywie 30-tu lat przewiduje się na terenie gminy Janowo maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowych mieszkań na poziomie 26 000 m² (2,6 ha), co przedkłada się na maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkalnej na poziomie 338 000 m² (33,80 ha).

Zabudowa usługowa o funkcji usługowej

Analiza struktury wiekowej ludności gminy Janowo w aspekcie ekonomicznych grup wiekowych wykazuje, że przeważająca część ludności gminy jest w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupę ekonomiczną ~~w latach 2005—2014~~ stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko tego typu należy uznać, jako korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy.

W gminie Janowo zabudowa usługowa stanowi uzupełnienie struktur mieszkalnych. Są to przede wszystkim usługi związane z codziennym życiem mieszkańców, które w sposób naturalny odpowiadają na pojawiające się potrzeby ludzi.

~~Z powyższego przyjęć należy, że zapotrzebowanie na zabudowę usługową, w tym usług publicznych będzie sukcesywnie wzrastać i będzie odpowiadać 10 m² powierzchni użytkowej zabudowy na każde 100 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym będzie wynosić 5 ha powierzchni użytkowej zabudowy.~~

Uwzględniając powyższe oraz przyjmując zasadę dążenia do zwiększania dostępności usług i stwarzania warunków do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać, że zapotrzebowanie na zabudowę o funkcji usługowej będzie sukcesywnie wzrastać, wraz ze wzrostem liczby mieszkańców oraz pojawianiem się nowych terenów mieszkalnych. Usługi są niezwykle ważną gałęzią gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym na rozwój społeczności lokalnych zarówno w wymiarze demograficznym, jak również ekonomicznym i społecznym. Poprawiając komfort życia mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich, należy zadbać o łatwy dostęp do usług podstawowych.

Do wyrażenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę o funkcji usługowej przyjęto, że statystycznie dla każdych 100 m² nowej zabudowy o funkcji mieszkalnej pojawi się zapotrzebowanie na 10 m² nowej zabudowy o funkcji usługowej. Uwzględniono także zwiększenie zapotrzebowania o 30% w stosunku do otrzymanych wyników, w związku z niepewnością procesów rozwojowych:

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Zapotrzebowanie na nową zabudowę o funkcji usługowej na każde 100 m ² nowej zabudowy brutto o funkcji mieszkalnej:	10 m ²
Wskaźnik prognozowanego zapotrzebowania na nową zabudowę o funkcji usługowej:	10 m ² : 100 m ² = 0,1
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej:	0,1 x 260 000 m ² = 26 000 m ² (2,6 ha)
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej, powiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych:	26 000 m ² + (26 000 m ² x 30%) = 33 800 m ² (3,38 ha)

Material źródłowy: obliczenia własne

Podsumowując, w perspektywie 30-tu lat przewiduje się na terenie gminy Janowo maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej na poziomie 33 800 m² (3,38 ha).

Zabudowa zagrodowa

~~W granicach gminy Janowo rolniczą przestrzeń produkcyjną tworzą łąki, pastwiska trwałe oraz grunty orne, które zajmują łącznie około 30% jej powierzchni.~~

~~Przeważający obszar Gminy budują polodowcowe utwory piasków i żwirów, na których wykształciły się gleby lekkie i przepuszczalne. Ich skład mechaniczny tworzą słabo gliniaste piaski, stanowiące znaczny odsetek w pokrywie glebowej analizowanego obszaru. Wśród gleb tych dominują kompleksy żytne, słabe, które pokrywają ok. 44% gruntów ornych oraz bardzo słabe, występujące na ok. 26% ich terenów (są to kompleksy z dominacją gleb V i VI klasy bonitacyjnej). Gleby te cechują się znacznym przesuszeniem oraz niską zawartością składników odżywczych co przyczynia się do ograniczenia możliwości doboru roślin uprawnych.~~

~~Gleby słabe, kompleksu zbożowo-pastwonego (również V i VI klasy bonitacyjnej lecz o korzystniejszych warunkach wodnych), występują na ok. 15% powierzchni gruntów ornych.~~

~~Kompleksy żytnich gleb dobrych (przeważnie IV klasy bonitacyjnej), zajmują ok. 11,5% obszarów ornych Gminy i zajmują zwłaszcza tereny w pobliżu Janowa, Grabowa i Muszak. W ich skład mechaniczny wchodzi piaski gliniaste lekkie zalegające na glinie lekkiej lub piaskach słabo gliniastych.~~

~~W rejonie Muszak występują zwarte gleby kompleksu pszenno-żytniego, wykształcone z piasków gliniastych mocnych na glinie lekkiej, które pokrywają ok. 2% gruntów ornych.~~

~~Do wyrażenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową w ilości powierzchni użytkowej zabudowy posłużono się danymi pozyskanymi z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r., a mianowicie średnią wielkością gospodarstwa rolnego w gminie 15 ha oraz liczbą gospodarstw w gminie 385. Największą powierzchnię na terenie gminy Janowo zajmują gospodarstwa liczące powyżej 5 ha. Znajduje to odzwieriedlenie w stosunkowo dużej ilości gospodarstw tej grupy. Najmniejszą powierzchnię zajmują gospodarstwa do 1 ha włącznie.~~

~~Prognozuje się, że rolnictwo stanowiące jedną z głównych dziedzin produkcji utrzyma się na zbliżonym poziomie (założono taką samą średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego nieznacznie wzrosnie liczba gospodarstw o 3 gospodarstwa). Na potrzeby bilansu założono średnią wielkość gospodarstwa rolnego w gminie 15 ha i liczbę gospodarstw w gminie 388, co daje nam 50 ha zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową [$15 \text{ ha} \times 388 = 5825 \text{ ha}$, $5825 \text{ ha} - (385 \times 15 \text{ ha}) = 50 \text{ ha}$].~~

Zabudowa produkcyjna, składowa, magazynowa i usługowa o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej.

~~Ze względu na stale wzrastającą liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zgłaszane w Urzędzie zapotrzebowanie na nowe tereny umożliwiające realizację zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej zapotrzebowanie na wskazaną zabudowę jest duże. Zabudowa produkcyjna, składowa, magazynowa i usługowa jest również związana z zabudową mieszkaniową. Taki rodzaj zabudowy jest swoistym zapleczem dla mieszkańców gminy. Założono, że zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, składową, magazynową i usługową będzie stanowić około 25% terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową. Pomimo tego, że zabudowa zagrodowa jest związana typowo z rolnictwem, można jednak przyjąć, że członkowie danego gospodarstwa rolnego mogą szukać zatrudnienia w produkcji i usługach. Ważąc na powyższe zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, składową, magazynową i usługową wynosi 25 ha tj. $25\% \times 100 \text{ ha}$ (zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową i zagrodową) = 25 ha.~~

~~Zabudowę o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej stanowią obecnie tereny znajdujące się w miejscowościach: Muszaki, Jagarzewo, Zachy, Komorowo, Janowo i w rejonie Zawad – razem ok. 25,3 ha.~~

~~Ze względu na stale wzrastającą liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zgłaszane w Urzędzie zapotrzebowanie na nowe tereny umożliwiające realizację zabudowy produkcyjnej i towarzyszącej, stwierdza się, że istnieją perspektywy do dalszego rozwoju funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej, zaś~~

potencjał w tym zakresie jest w dalszym ciągu niedostatecznie wykorzystany.

Zakładając współzależność zapotrzebowania na tereny o funkcjach gospodarczych (tereny inwestycyjne) i zapotrzebowania na tereny mieszkalne i usługowe, założono że zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną, produkcyjno-usługową, magazynową i składową będzie sukcesywnie wzrastać. Ponadto, przyjęto zasadę (zgodną z trendami krajowymi oraz strategią rozwoju Gminy), mającą na celu poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, w tym związanej z produkcją oraz znaczącego zwiększenia miejsc pracy.

Cele te można osiągnąć poprzez zwiększanie udziału powierzchni związanych z działalnością gospodarczą (produkcyjną, usługową, składową i magazynową) w stosunku do ilości mieszkańców – obecnie wskaźnik wynosi ok. 95 m²/ 1 mieszkańca. W perspektywie 30-to letniej zakładane jest zwiększenie wartości wskaźnika, o ok. 1/2 tj. do poziomu 150 m²/ 1 mieszkańca (przy zakładanej liczbie ludności na koniec okresu objętego prognozą, tj. ok. 3300 os.). W wyliczeniach uwzględniono także zwiększenie zapotrzebowania o 30% w stosunku do otrzymanych wyników, w związku z niepewnością procesów rozwojowych:

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ DLA GMINY
Udziału terenów zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej - stan istniejący:	253 000 m ² istniejących terenów zabudowy produkcyjnej : 2705 mieszkańców, tj. ≈ 95 m ² / mieszkańca
Zakładany udziału terenów zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej - stan istniejący - stan prognozowany:	150 m ² /mieszkańca
Prognozowana liczba mieszkańców na koniec okresu objętego prognozą:	2705 obecnych mieszkańców + 600 przyrostu ≈ 3300 mieszkańców
Łącznie powierzchnia użytkową zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej przy zakładanym udziale na koniec okresu objętego prognozą:	150 m ² x 3300 mieszkańców = 495 000 m ² (41,25 ha)
Aktualna powierzchnia terenów zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej:	253 000 m ² (25,3 ha)
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej:	495 000 m ² - 253 000 m ² = 242 000 m ² (24,20 ha)
Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej, powiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych:	242 000 m ² + (242 000 m ² x 30%) = 314 600 m ² (31,46 ha)

Material źródłowy: obliczenia własne

Podsumowując, w perspektywie 30-tu lat przewiduje się na terenie gminy Janowo maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej na poziomie 314 600 m² (31,46 ha).

Zabudowa rekreacyjna i usług turystycznych o funkcji turystyki i rekreacji

Gmina Janowo charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, dlatego występuje zapotrzebowanie na nowe tereny rekreacyjne. Już w ~~obowiązujących~~ ~~planaach miejscowych~~ *obowiązującym planie miejscowym* wyznaczono około 25 ha zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych. Są to tereny tylko w niewielkim stopniu zainwestowane. Ze względu na atrakcyjność miejscowości Zawady związaną z bliskością jeziora, *a także biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych*, szacuje się zwiększenie

zapotrzebowania na nową zabudowę ~~rekreacyjną o funkcji turystyki i rekreacji w tym rejonie gminy o kolejnych 30%, w stosunku do terenów wyznaczonych w obowiązującym planie miejscowym o około 40%.~~ Waząc na powyższe zapotrzebowanie na nową zabudowę o funkcji turystyki i rekreacji wynosi ok. 32,5 ha ~~rekreacyjną i usług turystycznych wynosi 35 ha.~~

Podsumowując, w perspektywie 30-tu lat przewiduje się na terenie gminy Janowo maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji turystyki i rekreacji na poziomie 32,5 ha.

8.6. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych przez jednostkę osadniczą rozumie się wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi. Przy obliczeniu chłonności wzięto pod uwagę tereny położone w terenach istniejącej zabudowy, które są wolne od zabudowy i nie są jeszcze zabudowane/zagospodarowane.

Tabela 24. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

Nazwy miejscowości/jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	Funkcje zabudowy					Łączna chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w ha
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym zabudowy zagrodowej	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	Tereny zabudowy usługowej	Tereny zabudowy produkcyjnej i magazynowej	Tereny zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji	
Więckowo	1,90	0,00	0,00	0,00	0,00	1,90
Muszaki	1,60	0,00	0,48	0,50	0,00	2,58
Jagarzewo	1,00	0,00	0,10	0,75	0,00	1,85
Grabowo	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08
Zawady	0,40	0,00	0,00	0,00	0,05	0,45
Szczepkowo-Giewarty	0,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,55
Szemplino Wielkie	0,40	0,00	0,40	0,00	0,00	0,80
Rembowo	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
Szemplino Czarne	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,80
Zembrzus- Mokry Grunt	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,80
Ryki – Borkowo	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
Róg	0,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,70
Zachy	0,30	0,00	0,00	1,45	0,00	1,75
Wichrowiec	0,13	0,00	0,04	0,00	0,00	0,17
Komorowo	0,80	0,00	0,00	2,05	0,00	2,85
Janowo	6,30	0,15	0,60	0,06	0,00	7,11
Razem	16,16	0,15	1,62	4,81	0,05	22,79

~~Ponadto założono, że wśród terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej~~

jednorodzinnej i zagrodowej:

- ~~• 50% stanowić będzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;~~
- ~~• 50% stanowić będzie zabudowa zagrodowa.~~

Mając powyższe na uwadze i uwzględniając dane zamieszczone w powyższej tabeli:

- chłonność terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej wynosi 16,16 ha, ~~w tym:~~
  - ~~— chłonność terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej — 8,08 ha;~~
  - ~~— chłonność terenów istniejącej zabudowy zagrodowej — 8,08 ha;~~
- ~~• chłonność terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej — 0,15 ha~~
- ~~• chłonność istniejącej zabudowy usługowej — 1,62 ha;~~
- ~~• chłonność istniejącej zabudowy produkcyjnej i magazynowej — 4,81 ha;~~
- ~~• chłonność istniejącej zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji — 0,05 ha.~~

W celu umożliwienia analizy porównawczej z obliczeniami dotyczącymi maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę, wyżej obliczoną chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej pogrupowano według nazewnictwa funkcji zabudowy, zgodnie z podziałem zastosowanym w rozdz. 8.5):

- dla zabudowy o funkcji mieszkalnej – chłonność wynosi 16,31 ha;*
- dla zabudowy o funkcji usługowej – chłonność wynosi 1,62 ha;*
- dla zabudowy o funkcji turystyki i rekreacji – chłonność wynosi 0,05 ha;*
- dla zabudowy o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej – chłonność wynosi 4,81 ha.*

8.7. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Na terenie gminy Janowo obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny położone w miejscowości Zawady.

W obowiązującym planie miejscowym, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej znajdują się część zabudowy wsi Zawady.

Na obszarach tych zlokalizowana jest istniejąca zabudowa letniskowa, turystyki i rekreacji oraz istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Chłonność istniejącej zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji w planie miejscowym, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej wynosi 0,15 ha.

Chłonność istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w planie miejscowym, poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej wynosi 0,20 ha.

Zatem, odnosząc to do podziału nazewnictwa zastosowanego w rozdz. 8.5.:

- dla zabudowy o funkcji mieszkalnej – chłonność wynosi 0,2 ha;*
- dla zabudowy o funkcji turystyki i rekreacji – chłonność wynosi 0,15 ha.*

8.8. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę z chłonnością

Tabela 25. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenu

Nazwa terenu	Funkcja zabudowy	Chłonność (pow. użytkowa zabudowy w ha)	Kierunek zagospodarowania przestrzennego	Funkcja projektowanej zabudowy	Zapotrzebowanie (pow. użytkowa zabudowy w ha) powiększone o 10%
Istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa i istniejąca zabudowa wielorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	8,28	Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej	Zabudowa mieszkaniowa	65
	Zabudowa zagrodowa	8,08		Zabudowa zagrodowa	65
	Zabudowa wielorodzinna	0,15			
Razem		16,51	Razem	130,00	
Istniejąca zabudowa usługowa	Zabudowa usługowa	1,62	Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej	Zabudowa usługowa	6,50
Razem		2,40	Razem	6,50	
Istniejąca zabudowa produkcyjna i magazynowa	zabudowa produkcyjna i magazynowa	4,81	tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	zabudowa produkcyjna, składowa, magazynowa i usługowa	25,00
Razem		4,81	Razem	25,00	
Istniejąca zabudowa letniskowa, turystyki i rekreacji	zabudowa letniskowa, turystyki i rekreacji	0,20	Tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych	zabudowa rekreacyjna i usług turystycznych	45,50
Razem		0,20	Razem	45,50	
Łączna chłonność		21,93	Łączne zapotrzebowanie		207,00

*w związku z niepewnością procesów rozwojowych

FUNKCJA ZABUDOWY	MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ WRAŻONE POWIERZCHNIĄ UŻYTKOWĄ ZABUDOWY	CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WYRAŻONA POWIERZCHNIĄ UŻYTKOWĄ ZABUDOWY	CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ WYRAŻONA POWIERZCHNIĄ UŻYTKOWĄ ZABUDOWY	PORÓWNANIE ZAPOTRZEBOWANIA Z CHŁONNOŚCIĄ WYRAŻONE POWIERZCHNIĄ UŻYTKOWĄ ZABUDOWY
		SUMA		
Zabudowa o funkcji mieszkalnej	33,80 ha	16,31 ha + 0,2 ha = 16,51 ha		33,80 ha – 16,51 ha = 17,29 ha
Zabudowa o funkcji usługowej	3,38 ha	1,62 ha + 0 ha = 1,62 ha		3,38 ha – 1,62 ha = 1,76 ha
Zabudowa o funkcji produkcyjnej, produkcyjno-usługowej, magazynowej i składowej	31,46 ha	4,81 ha + 0 ha = 4,81 ha		34,46 ha – 4,81 ha = 26,65 ha
Zabudowa o funkcji turystyki i rekreacji	32,50 ha	0,05 ha + 0,15 ha = 0,2 ha		32,5 ha – 0,2 ha = 32,30 ha

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego założone maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę jest większe niż suma terenów

przewidzianych pod zabudowę w planach miejscowych oraz możliwych do zabudowy w jednostkach osadniczych. W związku z powyższym przewiduje się wyznaczenie nowej zabudowy.

Istotne jest jednak, aby w sposób racjonalny zagospodarowywać tereny pod nową zabudowę. W pierwszej kolejności należy zajmować tereny z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ważąc na powyższe zasadne było wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę, przy czym trzeba zaznaczyć, że ilość ta nie przewyższa różnicy pomiędzy maksymalnym zapotrzebowaniem na nową zabudowę, a chłonnością.

Konkludując, zgodnie z częścią tekstową niniejszej zmiany studium dotyczącą kierunków zagospodarowania przestrzennego, w gminie Janowo przeznaczono tereny pod nową zabudowę w następującej ilości:

- *Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej – 17,59 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej – 24 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych – 26,65 ha.*

Biorąc pod uwagę wartości przedstawione w powyższej tabeli nr 25, dotyczące porównania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością można wysnuć następujące wnioski:

- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji.*

8.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Realizacja zadań przewidzianych w Studium wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, co może stanowić największą barierę dla samorządów i mieszkańców Gminy. Funkcjonujący w Polsce system finansowania, stanowiący wielopoziomowe i zróżnicowane narzędzie finansowania, ma na celu ułatwić i wpłynąć na realizację wyznaczonych celów rozwojowych. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki). W jego zakres wchodzi również projekty dotyczące realizacji sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, które mają przyczynić się do osiągania najważniejszych, krajowych i unijnych celów rozwojowych. Wśród celów dotyczących analizowanego zakresu można wyróżnić m.in. ustanowienie i rozwijanie sieci transeuropejskich (TEN) w dziedzinie transportu, energetyki i telekomunikacji, wzrost spójności i konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspieranie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Źródła finansowania i formy współpracy

Przedsięwzięcia infrastrukturalne inicjowane przez samorząd mogą być zatem zasilane zarówno z zasobów finansowych budżetu gminy, które są jednak ograniczone jak i ze źródeł zewnętrznych od prywatnych inwestorów czy publicznych instytucji finansowych. Do najważniejszych z wymienionych źródeł należą:

Źródła wewnętrzne

Dochody własne JST – dochodem własnym gminy jest każdy dochód niebędący subwencją ogólną lub dotacją z budżetu państwa.

Dotacje celowe – pochodzące z budżetu państwa w celu dofinansowanie zadań własnych JST, które mogą dotyczyć m.in.:

- inwestycji w szkoły i placówki oświatowe (do 50% planowanych wydatków na urzeczywistnienie podjętego zadania, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej),
- inicjatyw związanych ze wspieraniem oświaty na obszarach wiejskich
- przedsięwzięć objętych mecenatem państwa w dziedzinie kultury.

Źródła zewnętrzne

Źródła finansowania regionalnego:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – narzędzie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zajmuje się m.in. współfinansowaniem ze środków państwowych projektów, które uzyskały lub przewidziane są do dofinansowania ze środków unijnych.

Źródła finansowania krajowego :

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wraz z wojewódzkimi funduszami tworzy system finansowania ochrony środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej w kraju;
- Fundusz Dopląt to rządowym programem wspomagania budownictwa socjalnego. Adresatami programu są podmioty podejmujące zadania z zakresu budowy zasobów lokali socjalnych, mieszkań chronionych oraz noclegowni i domów dla bezdomnych. Wsparcia finansowego w ramach programu udziela Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek gminy, związku międzygminnego lub powiatu;
- Fundusz Leśny to fundusz celowy Lasów Państwowych stanowiący pomoc w wyrównywaniu deficytów finansowych w nadleśnictwach, prosperujących w niekorzystnych warunkach przyrodniczo-ekonomicznych dla realizowania celów gospodarki leśnej. Fundusz zasila także wspólne działania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych dotyczących np. prowadzenia badań, tworzenie niezbędnej infrastruktury.

Źródła finansowania unijnego:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - jego istotą jest minimalizacja różnic w rozwoju regionów UE oraz wzmacnianie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii jako wspólnoty. Poprzez fundusz można uzyskać wsparcie w m.in.

realizacji inwestycji produkcyjnych i infrastrukturalnych oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;

- Europejski Fundusz Społeczny - stworzony do walki z bezrobociem (np. poprzez kształcenie) w krajach należących do UE. Z jego kapitału współfinansowane są inicjatywy mające na celu pomoc regionom i grupom społecznym, zwłaszcza dla osób zagrożonych ubóstwem oraz młodych stawiających pierwsze kroki na rynku pracy;
- Z EFRR oraz EFS obecnie finansowane są programy regionalne w tym dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 szczególnie istotne przy finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych;
- Europejski Fundusz Spójności – ustalony w celu redukcji różnic gospodarczych i społecznych oraz promowania zrównoważonego rozwoju szczególnie przez inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – oprócz przekształceń struktury rolnej danego państwa stanowi pomoc w rozwoju obszarów wiejskich;
- Fundusz „Łącząc Europę” - powstały w miejscu programu TEN-T. Wspiera rozwój trzech sektorów: sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej.

Ograniczenia w swobodzie inwestowania infrastruktury z zasobów własnych, wzrastająca konkurencja wśród jednostek samorządowych, intensywne procesy demograficzne, wzrastające wymagania użytkowników, nieustanny postęp technologiczny wymuszają na włodarzach poszukiwanie alternatywnych sposobów urzeczywistniania potrzebnych inwestycji.

Przy poszukiwaniu możliwości realizacji celów infrastrukturalnych niezbędne jest także rozpoznanie w możliwościach zaangażowania obszaru prywatnego. Wśród najczęściej stosowanych form współpracy międzysektorowej wyróżniamy:

- partnerstwo publiczno-prywatne – rodzaj kooperacji podmiotu publicznego z prywatnym przy przedsięwzięciach mających na celu realizację zadań publicznych poprzez wykreowanie, niezbędnego do realizacji zamierzeń zaplecza finansowego, organizacyjnego i technicznego. Za zaangażowanie własnych środków prywatnemu partnerowi zapewnia się możliwość korzystania z inwestycji. Poprzez PPP obie strony zyskują korzyści zarówno w obszarze celów społecznych, jak i komercyjnych danego przedsięwzięcia;
- project finance – instytucja lub zespół instytucji finansowych oraz inwestorzy kapitałowi zapewniają środki na pokrycie nakładów związanych z urzeczywistnianiem przedsięwzięcia pod warunkiem, że zainwestowany kapitał zostanie zwrócony z nadwyżek płynących z eksploatacji inwestycji.
- leasing, najem, dzierżawa – polega na użyczeniu jednej stronie dobra do odpłatnego korzystania. Gmina w tym przypadku może obrać rolę korzystającego (leasingobiorcy) lub wyznaczyć do tego podległą jednostkę. Leasing oznacza zobowiązanie leasingodawcy do nabycia rzeczy od zbywającego w warunkach zamieszczonych w umowie i oddanie jej korzystającemu (np. gminie) do użytkowania przez dany czas, natomiast korzystający zgadza się spłacić finansującemu wynagrodzenie pieniężne równe minimum cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia dobra przez finansującego;

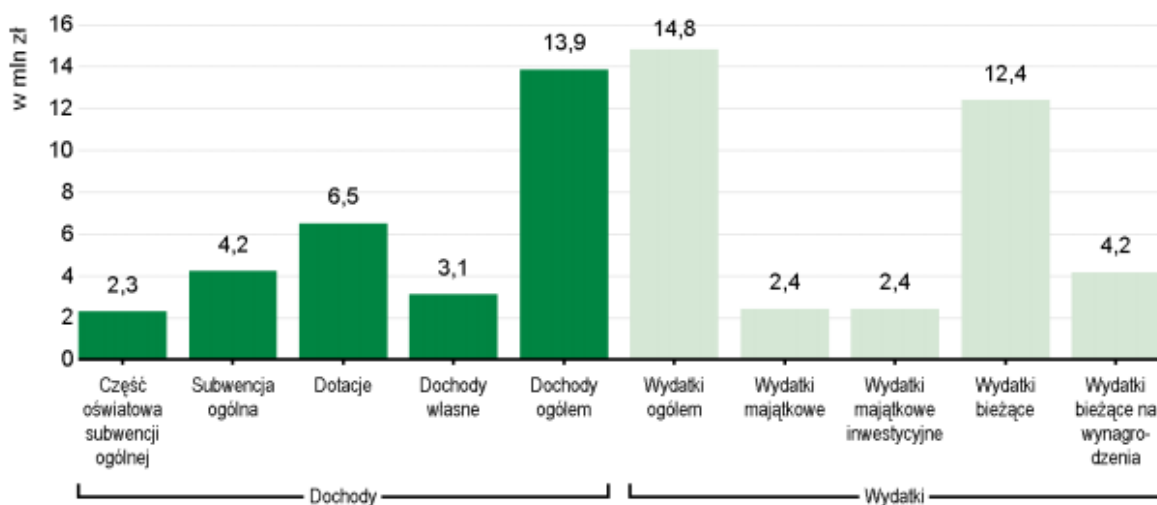
- fundusz venture capital – JST mogą z niego korzystać gdy stworzą spółkę o charakterze użyteczności publicznej. Jest to więc finansowanie z zewnątrz z zamiarem osiągnięcia długo i krótkoterminowych zysków z przyrostu wartości kapitału. Istota inwestycji venture capital dotyczy zasilania kapitałem przedsiębiorstwa we wczesnej fazie jego rozwoju poprzez objęcie jego akcji lub udziałów. Inwestor finansujący z tytułu finansowania w ramach venture capital (fundusz venture capital) zostaje współwłaścicielem spółki.

Możliwości finansowe gminy

Finansowanie rozwoju lokalnego na przestrzeni ubiegłych lat, w tym wydatki i dochody budżetu gminy omówiono w rozdziale 8.1. (Rozwój lokalny – finansowanie). Na podkreślenia zasługuje fakt stale rosnącego poziomu dochodów i jednocześnie wydatków Gminy.

Jednym ze wskaźników finansowych, który określa możliwości finansowania inwestycji jest wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem (%), który uważany jest za podstawowy miernik oceny samodzielności finansowej – im wyższy wskaźnik, tym większy wpływ na osiągane dochody i kreowanie własnej polityki wydatkowej, w tym w sferze inwestycji. Zgodnie z danymi GUS dochody własne stanowiły w dochodach ogółem budżetu gminy Janowo ok. 22,3%, zaś wydatki majątkowe inwestycyjne stanowiły ok. 16,2% wydatków ogółem budżetu Gminy (dane dotyczą 2018 r.). Przedsięwzięcia inwestycyjne w znacznym stopniu zasilane są zatem ze źródeł zewnętrznych.

Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2018 r.

Źródło: https://olsztyn.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_warminsko-mazurskie/portrety_gmin/nidzicki/janowo.pdf.

Wieloletnia Prognoza Finansowa dla gminy Janowo zakłada, że w najbliższych latach istotna część wszystkich przedsięwzięć dotyczyć będzie inwestycji infrastrukturalnych z obszaru komunikacji, infrastruktury społecznej i technicznej. Planowane są m.in.: realizacja infrastruktury rekreacyjnej, termomodernizacje budynków publicznych, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizacja dróg, budowa nowych dróg i ulic, itp.

Biorąc pod uwagę dane zawarte w rozdz. 8.1., dochody ogółem gminy Janowo na przestrzeni lat 2007-2017 wzrosły niemal dwukrotnie, z ok. 6,7 mln zł w 2007 r. do ok. 12,4 mln zł w 2017 r. (wzrost ok. 0,51 mln zł średniorocznie). Konsekwencją tego był sukcesywny wzrost wydatków ogółem – dwukrotny na przestrzeni analizowanych lat, tj. z ok. 6,5 mln zł w 2008 r. do ok. 12,6 mln zł w 2017 r. (wzrost ok. 0,61 mln zł średniorocznie).

Uwzględniając dane budżetowe z ubiegłych lat, w tym zakładając wzrost zbliżony do średniorocznego w latach 2007-2017, tj. wzrost o ok. 0,5 mln zł/rok, oszacowano, że dochody ogółem Gminy w perspektywie ok. 30-to letniej, kształtować się będą następująco:

w 2025 r. ok. 16,4 mln zł,

w 2030 r. ok. 18,9 mln zł,

w 2035 r. ok. 21,4 mln zł,

w 2040 r. ok. 23,9 mln zł,

w 2045 r. ok. 26,4 mln zł,

w 2050 r. ok. 28,9 mln zł.

Przyjmując, że wydatki majątkowe inwestycyjne stanowią ok. 16% wydatków ogółem (założono wariant zbliżony do poziomu z 2018 r., por. opis powyżej, nad ryciną), mogą one wynieść odpowiednio:

w 2025 r. ok. 2,6 mln zł,

w 2030 r. ok. 3,0 mln zł,

w 2035 r. ok. 3,4 mln zł,

w 2040 r. ok. 3,8 mln zł,

w 2045 r. ok. 4,2 mln zł,

w 2050 r. ok. 4,6 mln zł.

Szacuje się zatem, że sumaryczne, trzydziestoletnie możliwości sfinansowania wydatków inwestycyjnych będą na poziomie nieco ponad 100 mln zł. (uśredniając: 3,4 ml rocznie w ciągu 30-tu lat).

Potrzeby inwestycyjne związane z realizacją nowej zabudowy

Analizując potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy, należy zauważyć, że obecnie Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i sieć kanalizacyjną (planowaną do dalszej rozbudowy), zaś sieć drogowa zapewnia dostateczną obsługę komunikacyjną większości istniejących terenów zabudowanych, w związku z czym inwestycje w układ komunikacyjny to przede wszystkim remonty i modernizacje już istniejących dróg. Wykorzystując obecną infrastrukturę, gmina jest w stanie w znacznym stopniu zapewniać obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną poszczególnym terenom zabudowanym, jak również znacznej części potencjalnych, nowych terenów rozwojowych (których rozkład przestrzenny uwzględnić będzie dostęp do istniejących dróg i sieci infrastruktury technicznej).

W związku z powyższym potrzeby inwestycyjne gminy Janowo wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy dotyczyć będą głównie:

- uzupełnienia i modernizacji sieci drogowej – przewiduje się realizację do ok. 10-12 km nowych dróg gminnych, co szacunkowo stanowić będzie koszt ok. 15-18 mln zł, oraz kompleksową modernizację ok. 20-25 km dróg gminnych, co przypuszczalnie stanowić*

będzie koszt ok. 20-25 mln zł, razem ok. 35-43 mln zł; ²¹

- *uzupełnieniem infrastruktury technicznej – głównie poprzez realizację przewodów wodociągowych dla terenów nowej zabudowy oraz dalszą realizację kanalizacji sanitarnej, a także budowę innych inwestycji, jak chodniki czy oświetlenie uliczne; w stosunku do nowych terenów rozwojowych, uwzględniając przewidywaną powierzchnię nowej zabudowy i wykorzystanie istniejącej infrastruktury, prognozuje się, że nakłady inwestycyjne na infrastrukturę wodociągową wyniosą ok. 5 mln zł (pozwoli to na realizację ponad 25 km sieci), na infrastrukturę kanalizacyjną ok. 8 mln zł (pozwoli to na realizację ok. 16 km sieci), a na pozostałe inwestycje (chodniki, oświetlenie itp.) ok. 5-7 mln zł ; razem ok. 18-20 mln zł;* ²²
- *rozbudową infrastruktury społecznej – z uwagi na charakter Gminy (ośrodek lokalny) oraz obecne wyposażenie w infrastrukturę społeczną, nie planuje się realizacji nowych, publicznych placówek oświatowych i zdrowotnych; prognozuje się zaś realizację terenów rekreacyjnych (plac zabaw, boiska sportowe, itp.) oraz remonty i modernizacje obiektów użyteczności publicznej (przy czym w dużej części tego typu przedsięwzięcia finansowane są ze źródeł zewnętrznych), zakłada się, że łączna kwota środków budżetowych na cele infrastruktury społecznej, na potrzeby nowych terenów rozwojowych oscylować będzie wokół 15-20 mln zł.*

Zatem, szacuje się, że potrzeby inwestycyjne gminy Janowo związane z lokalizacją nowej zabudowy w perspektywie 30-lat, będą wymagały nakładów finansowych rzędu 68-83 mln zł, co jest wartością wyraźnie niższą niż prognozowana, sumaryczna wartość środków finansowych do dyspozycji w analizowanych latach na wydatki inwestycyjne (jak wspomniano we wstępie niniejszego podrozdziału szacuje się, że wynosić ona będzie ok. 100 mln zł).

*W związku z powyższym, jak również uwzględniając długi okres realizacji poszczególnych inwestycji, umożliwiające rozłożenie działań w czasie oraz etapowanie przedsięwzięć w zależności od możliwości budżetowych w poszczególnych latach, stwierdza się jednoznacznie, że **gmina Janowo ma możliwości finansowania inwestycji rozwojowych, w tym związanych z realizacją zadań własnych, których źródłem są zarówno rosnące dochody budżetowe, jak i możliwości pozyskiwania dofinansowań zewnętrznych. Gmina ma możliwości wykonania sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej dla terenów nowej zabudowy.***

8.10. Analiza SWOT

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – Strengths (silne strony), W – Weaknesses (słabości), O - Opportunities (możliwości), T – Threats (zagrożenia). Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

---

²¹ *Założono, że średni koszt 1 m nowej drogi gminnej to ok. 1500 zł, zaś średni koszt modernizacji 1 m istniejącej drogi gminnej to ok. 1000 zł*

²² *Założono, że średni koszt 1 m sieci wodociągowej to ok. 200 zł, zaś średni koszt sieci kanalizacyjnej to ok. 500 zł*

W ramach analizy SWOT skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów wynikających z przedstawionych uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przyrodniczych, infrastrukturalnych i ekonomicznych.

Do mocnych stron gminy Janowo zakwalifikowano, takie elementy jak:

- wartościowy potencjał ludzki – mieszkańcy, zaangażowani w sprawy gminy i jej rozwoju;
- atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki;
- możliwości zagospodarowania zasobów naturalnych i przestrzeni na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
- duży stopień lesistości terenu oraz powierzchni obszarów zielonych na terenie gminy;
- własne ujęcia wody;
- dobrze prosperujący system oświaty na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym;
- obiekty zabytkowe związane z tożsamością kulturową regionu;
- własna oczyszczalnia ścieków;
- czystość ekologiczna gminy Janowo;
- własne ośrodki zdrowia;

Do słabych stron gminy Janowo zaliczono:

- brak dobrze rozwiniętej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej;
- brak na terenie gminy głównych szlaków komunikacyjnych;
- niedostateczna ilość planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy – tylko jeden;
- przeważająca ilość gleb słabych;
- brak dużych zakładów pracy;
- niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii do lokalnej produkcji ciepła i energii elektrycznej (mikro – i małych OZE);

Do szans gminy Janowo zaliczono:

- spadek stopy bezrobocia;
- ożywienie gospodarcze w regionie (m.in. powstanie stref gospodarczych na terenie powiatu przasnyskiego – w Chorzelach, Przasnyszu i Wielbarku);
- bliskość portu lotniczego zlokalizowanego w Szymanach (gmina Szczytno);
- rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej dla potrzeb mieszkańców i turystów;
- bardziej efektywna promocja gminy;
- rozwój agroturystyki;
- dostęp do funduszy unijnych;
- pozyskanie zewnętrznych inwestorów;
- wykreowanie konkurencyjnego wizerunku gminy przyjaznej dla ludzi i środowiska;
- popyt na tereny inwestycyjne w otoczeniu terenów zieleni (duża lesistość gminy);
- potencjał terenów pod źródła energii odnawialnej.

Do zagrożeń gminy Janowo zakwalifikowano:

- niedobór środków własnych gminy;
- niski przyrost naturalny;
- ucieczka firm w inne regiony kraju w poszukiwaniu odbiorców oferowanych usług i produktów;
- niekorzystne praktyki inwestycyjne, gdzie interes prywatnego inwestora przedkładany jest nad dobro ogółu zwłaszcza w warunkach braku regulacji prawnych w kontekście planowania przestrzennego.

9. Stan prawny gruntów

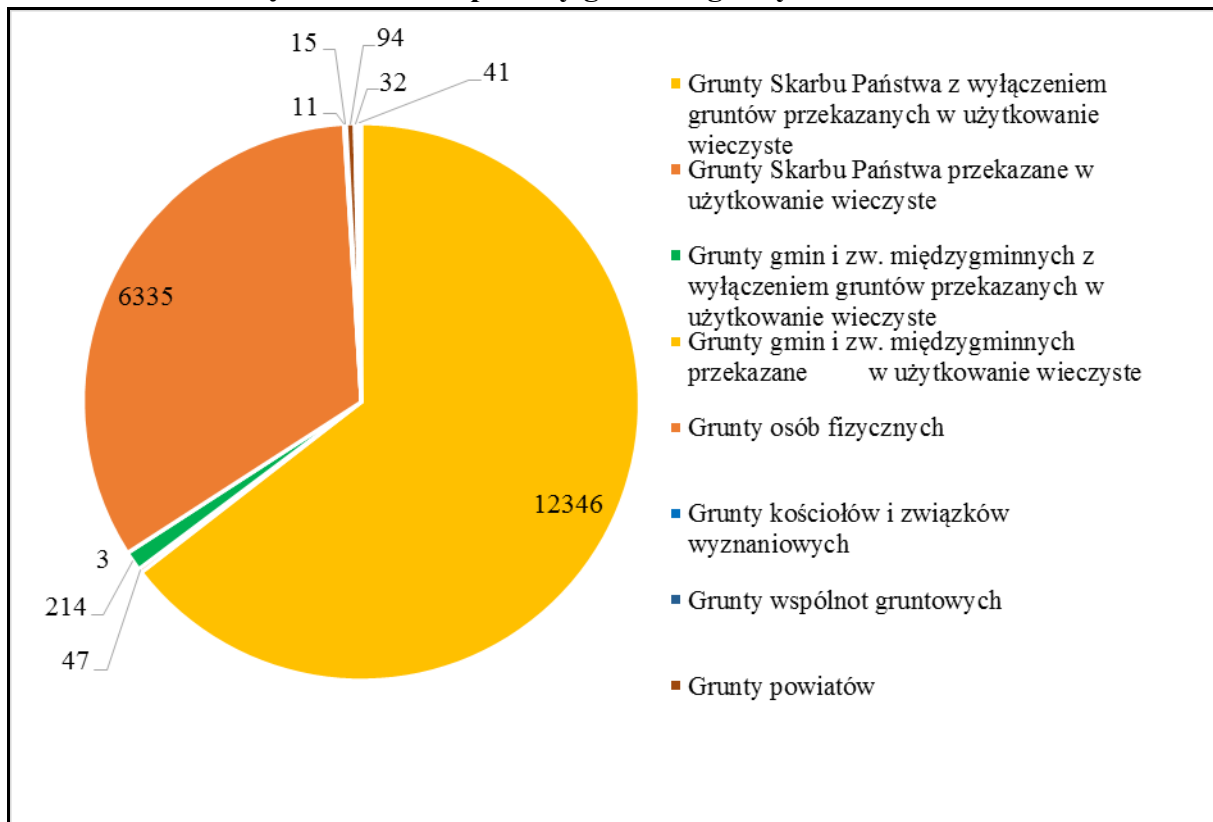
W poniższej tabeli i na wykresie zestawiono grunty gminy Janowo według stanu prawnego. Dane pochodzą z Urzędu Gminy w Janowie.

Tabela 26. Stan prawny gruntów gminy Janowo.

Wyszczególnienie gruntów	Powierzchnia ewidencyjna gruntów w ha
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	12346
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	47
Grunty gmin i zw. międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	214
Grunty gmin i zw. międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	3
Grunty osób fizycznych	6335
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	11
Grunty wspólnot gruntowych	15
Grunty powiatów	94
Grunty województw	32
Pozostałe	41
R A Z E M	19 138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Janowo.

Wykres 11. Stan prawny gruntów gminy Janowo w ha.

Źródło: Opracowanie własne.

10. Występowanie obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

10.1. Formy ochrony przyrody

Spośród form ochrony przyrody, rozróżnionych Ustawą o ochronie przyrody, w granicach obszaru gminy Janowo znajdują się:

- obszary Natura 2000:
  - Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007,
  - ~~Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty~~ *Specjalny obszar ochrony siedlisk* Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052;
- obszary chronionego krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Napiwodzko-Ramucka,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Orzyc;
- sześć pomników przyrody,
- obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, która obowiązuje dla całego kraju.

10.2. Obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007

Posiada status specjalnej ochrony ptaków. Obszar Natura 2000 PLB280007 zlokalizowany jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w zasięgu

Pojezierzy Wschodnobałtyckich (91% powierzchni Puszczy), zajmuje obszar lądowy o powierzchni 116604,69 ha. Położony jest na terenie gmin:

- powiatu olsztyńskiego:
  - Olsztynek, 10688,3 ha (obszar wiejski),
  - Purda, 15530,8 ha,
  - Stawiguda, 11897,8 ha;
- powiatu szczycieńskiego:
  - Szczytno, 8712,6 ha, (gm. miejska oraz gm. wiejska),
  - Pasym, 4065,9 ha,
  - Dźwierzuty, 1895,7ha,
  - Jedwabno, 26237,4 ha,
  - Wielbark, 13141,5 ha;
- powiatu nidzickiego:
  - Janowo, 6911,7 ha,
  - Nidzica, 18238,2 ha (obszar wiejski).

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Z uwagi na szatę roślinną w obrębie rzeźby młodoglacjalnej przeważają bory sosnowe. W pozostałej części, w szczególności na glebach bielcowych i rdzawych, dominują siedliska boru świeżego (*Peucedano-Pinetum*) oraz boru mieszanego świeżego (*Serratulo-Pinetum*). Mniejsze powierzchnie zajmują bory chrobotkowe, bagienne i wilgotne. Kompleksy sosnowe powstały w wyniku długotrwałego oddziaływania antropogenicznego. Liściaste zbiorowiska grądów porastają jedynie w północno-zachodnim fragmencie Puszczy oraz w wilgotnych obniżeniach terenu. Zbiorowiska łąkowe, olsy oraz zarośla wierzbowe upodobały sobie bliskie okolice rzek i jezior z nisko zalegającą wodą gruntową. Blisko 15% powierzchni Obszaru stanowią tereny rolnicze.

Na terenie gminy Janowo, w południowym fragmencie Puszczy (na wschód od Nidzicy, w okolicach wsi Muszaki) zlokalizowany jest wyjątkowy, pod względem środowiska przyrodniczego, teren byłego poligonu czołgowo-chemicznego Muszaki. Przeważająca powierzchnia otwartych obszarów taktycznych oraz sąsiadujące z nimi tereny torfowisk niskich objęte zostały nadzorem w postaci strefy ochrony cietrzewi o powierzchni blisko 2,5 tys. ha.

Puszcza Napiwodzko-Ramucka stanowi jedną z najcenniejszych form obszarowej ochrony ptaków. Na jej terenie występuje przeszło 234 gatunków ptaków, włączając w to ok.150 gatunków łąkowych. Ponadto na terenach tych licznie gniazdują gatunki objęte ochroną na podstawie I Dyrektywy Ptasiej (34 gatunki) oraz na bazie zapisów Polskiej Czerwonej Księgi zwierząt (12 gatunków). 26 gatunków ptaków założyło tu populacje łąkowe, które w sezonie łąkowym zasiedla łącznie ponad 1% ich ogólnokrajowej liczebności. 17 taksonów spośród gatunków występujących na terenie Puszczy to taksony wymienione w Dyrektywie Ptasiej. Analizowany Obszar Natura 2000 pełni również funkcję trasy wędrówkowej m.in. żurawia, których liczebność na tych terenach, w okresie migracji, stanowi ponad 1% jego krajowej populacji.

Najliczniejszą grupą ptaków Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej są gatunki szponiaste,

wśród których wyróżnić można bielika, orlika krzykliwego, kanie czarną i rudą oraz rybołowa. Z uwagi na częste występowanie terenów podmokłych, zbiorników wodnych, rozlewisk bobrowych, pasów oczeretowych, zawilgoconych łąk, torfowisk oraz trawiastych nieużytków, dużą grupę stanowią ptaki wodolubne: kormoran, czapla siwa, bąk, łabędź niemy, łabędź krzykliwy, ponadto żuraw, bocian biały i w mniejszym stopniu bocian czarny, gągoła, nurogęsi, a także perkoz dwuczuby oraz reprezentacji chruścieli: zielonki, kropiatki i derkacza. Wysoka lesistość terenów przyczyniła się do rozwoju gatunków leśnych: włośchatka, siniak, lelek, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, lerka, muchołówka mała. Kompleksy łąk i lasów łąkowych (obszar rezerwatu Las Mazurski) zasiedla natomiast muchówka białoszyja. Tereny rolnicze i otwarte przestrzenie upodobały sobie jarzębatki, dudka, srokosza, coraz rzadszego świergotka polnego oraz dwóch trznadli: rzadkiego ortolana i liczniejszego potrzęsacza.

Rzadko spotkać można natomiast ptaki siewkowe takie jak samotnik, kszczyk i czajka. W przeszłości Obszar Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej był jednym z najważniejszych siedlisk cietrzewia. Obecnie jednak gatunek ten gniazduje w tych okolicach sporadycznie lub nie gniazduje wcale. Ponadto coraz rzadziej spotkać można: kraska i wodniczka, rybołowa, świergotka polnego, ortolana, błotniaka łąkowego, kuropatwy, prawdopodobnie też bociana czarnego i pustułki. W miejsce tych gatunków weszły populacje łabędzia krzykliwego, dzięcioła zielono siwego oraz kormoran. Coraz silniejszą grupę stanowi: bielik, żuraw i prawdopodobnie zielonka, kropiatka oraz brzęczka.

W najbliższej perspektywie, w warunkach ciągle postępującej antropopresji przewiduje się dalszy spadek liczebności ptasiej populacji Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej.

10.3. Obszar Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052

~~Posiada obecnie status Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW)~~ Obszar posiada status Specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOOS). Ostoja znajduje się w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w zasięgu Pojezierza Olsztyńskiego. Stanowi część Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej i składa się z dziewięciu mniejszych połaci przestrzeni, których łączna powierzchnia wynosi 32612,78 ha:

- Dolina Łyny – 14 247,79 ha;
- Gim – 2 127,13 ha;
- Kemno – 474,94 ha;
- Košno – 2 217,76 ha;
- Dłużek – 891,94 ha;
- Dolina rzeki Czarnej – 1 034,94 ha;
- Sołtysek – 120,38 ha;
- Galwica-Sawica – 9 386,39 ha;
- Muszaki – 2 230 ha (fragment znajdujący się w gminie Janowo).

Obszary enklaw, składające się na całość ~~OZW~~ SOOS Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052 znajdują się na terenach gmin:

- powiatu olsztyńskiego:
  - Olsztynek,

- Purda,
- Stawiguda;
- powiatu szczytnieńskiego:
  - Wielbark,
  - Jedwabno,
  - Pasym,
  - Szczytno;
- powiatu nidzickiego:
  - Janowo,
  - Nidzica.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Ukształtowanie terenu Ostoi cechuje się licznymi formami polodowcowymi ostatniego zlodowacenia (zlodowacenie północnopolskie). Obszar Ostoi w przewadze tworzą równiny sandrowe, poprzecinane rynnami fluwiogłacjalnymi oraz wzniesieniami moren czołowych. W obszarze morenowym różnice wysokości sięgają 50-70m, natomiast w zasięgu form sandrowych nie przekraczają 25m. Cechą wyróżniającą tereny ostoi są rzadko spotykane w kraju, procesy sufozyjne, których istotą jest wypłukiwanie ziaren (cząstek materiałów) z osadów podczas wsiąkania wód podziemnych w głąb skały lub gleby. Procesy te przyczyniają się m.in. do powstania lejów sufozyjnych, które znajdują się w południowo-zachodnim fragmencie kompleksu.

Wśród wód powierzchniowych Ostoi Napiwodzko-Ramuckiej przeważają naturalne zbiorniki wodne o charakterze mezo i eutroficznym (o znaczącej koncentracji substancji organicznych zawieszonych w wodzie z jednocześnie niewielką zdolnością do produkcji biologicznej) m.in. jezioro: Łańskie - 1070 ha, Pluszne - 908 ha, Kośno - 552 ha, Omulew – 549 ha, Mróz – 332 ha. Ponadto w granicach jednostki znajdują się doliny dużych rzek: Omulwi (na południu obszaru) oraz Łyny (na północy obszaru).

Ostoja Napiwodzko-Ramucka została utworzona z potrzeby ochrony cennych siedlisk przyrodniczych, z których 24 (31,4% powierzchni Ostoi) zostało wpisanych do I Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto w obszarze jednostki występują gatunki flory i fauny wpisane do II Dyrektywy Siedliskowej, jest to 15 gatunków zwierząt (np. wilk szary czy żółw błotny), w tym 4 gatunki ssaków, 2 gatunki płazów, 1 gatunek gada, 4 gatunki ryb, 5 gatunków bezkręgowców oraz 3 gatunki roślin.

Do najcenniejszych siedlisk (zgodnie z I załącznikiem Dyrektywy Siedliskowej) w granicach Ostoi należą:

- twardowodneoligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea;
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion);

- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), siedlisko priorytetowe;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pinomugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne), siedlisko priorytetowe;
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe), siedlisko priorytetowe;
- nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*,
- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), siedlisko priorytetowe;
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*), siedlisko priorytetowe;
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
- grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), siedlisko priorytetowe;
- sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*).

10.4. Obszar Chronionego krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej

Obszar chronionego krajobrazu wyznaczony został w 1998r. Aktualnie na jego terenie obowiązuje ~~Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012r., Nr XV/284/12 oraz Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXVII/755/14 z dnia 26 maja 2014r. OCHK Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej Uchwała Nr XXX/669/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. 2017, poz. 4143)~~ znajduje się w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego. Jego obszar zajmuje powierzchnię 131 425,2 ha i znajduje się na terenach:

- powiatu olsztyńskiego, w tym gmin:
  - Olsztynek,
  - Purda,
  - Stawiguda;
- powiatu szczycieńskiego, w tym gmin:
  - Szczytno,
  - Pasym,
  - Jedwabno,
  - Wielbark;

- powiatu nidzickiego, w tym gmin:
  - Janowo,
  - Nidzica.

Nadzór nad Obszarem Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej pełni Marszałek Województwa Warmińsko Mazurskiego.

10.5. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Orzyc

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Orzyc wyznaczony został w 1998 r. Aktualnie na jego terenie obowiązuje Rozporządzenia Nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopad 2008 r.

Obszar znajduje się w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego i zajmuje teren o powierzchni 4 641,5 ha. Granice Obszaru znajdują się na terenie gmin powiatu nidzickiego: Janowo oraz Janowiec Kościelny.

Nadzór nad Obszarem sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

OCK Doliny Rzeki Orzyc został utworzony z potrzeby zachowania i ochrony unikatowych elementów środowiska przyrodniczego okolic rozległej doliny niżowej rzeki Orzyc. Ochrona w granicach Doliny ma charakter czynny i skupia się na ekosystemach leśnych, terenach bezleśnych oraz ekosystemach wodnych. Dolina cechuje się unikatowością swych zbiorowisk łąkowych i bagiennych, które tworzą siedliska hydrologiczne Orzyca i jej dopływów. Krajobraz w obrębie Doliny posiada typ mozaikowy, gdzie naprzemiennie występują tereny o odmiennej szacie roślinnej takich jak użytki zielone, lasy oraz pola uprawne. Cała struktura układu nie jest znacząco zróżnicowana, dominują głównie pola uprawne. W całym układzie duże znaczenie posiadają również doliny cieków rzecznych pełniące rolę korytarzy ekologicznych.

10.6. Pomniki przyrody

~~*Pomniki przyrody w gminie Janowo zostały ustanowione na mocy poszczególnych aktów prawnych przyjętych w latach 60-tych oraz 90-tych XX wieku. Aktualnie dla pomników przyrody w Gminie obowiązują przepisy zawarte w Uchwale Rady Gminy Janowo Nr XLVI/252/2014 z dnia 30 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r.). Za pomniki przyrody uznano 6 elementów o unikatowych wartościach, są to 3 głazy, 1 grupa drzew oraz 2 pojedyncze drzewa. Ich szczegółowa charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli:*~~

Pomniki przyrody w gminie Janowo zostały ustanowione na mocy poszczególnych aktów prawnych przyjętych w latach 60-tych oraz 90-tych XX wieku. Aktualnie dla pomników przyrody w Gminie obowiązują przepisy zawarte w Uchwale Rady Gminy Janowo Nr XLVI/252/2014 z dnia 30 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2014 poz. 3394) i jej zmianą (Uchwała Rady Gminy Janowo Nr XLIV/223/2018 z dnia 13 marca 2018r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 1180). Za pomniki przyrody uznano 6 elementów o unikatowych wartościach, są to 3 głazy, 1 grupa drzew oraz 2 pojedyncze drzewa. Ich szczegółowa charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 27. Pomniki przyrody występujące na terenie gminy Janowo.

Lp.	rodzaj	dawny nr ew.	obwód (cm)	wysokość (m)	lokalizacja	akt ustanawiający /obowiązujący
1	<p>3 dęby szypułkowe <i>quercusrobus</i></p> 	543	385-450	21	n-ctwo niedzica, obręb janowo, dz. nr ew 1179, 60 m na południe od szosy do rogu,	zarządzenie wojewody olsztyńskiego nr 16 z dnia 11.02.1991 r. dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r. uchwała rady gminy janowo nr xlvii/252/2014 z dnia 30.09.2014r.
2	<p>jałowice pospolity <i>juniperuscommunis</i></p> 	838	102	6	n-ctwo wielbark, obręb róg, dz. nr ew 419, położony po południowej stronie drogi róg-baranowo;	dz. urz. woj. olsztyńskiego nr 20, poz. 202 z dnia 08.09.1995r. dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r. uchwała rady gminy janowo nr xlvii/252/2014 z dnia 30.09.2014r.
3	<p>dąb szypułkowy <i>quercusrobus</i></p> 	917	480	20	n-ctwo wielbark, l-ctwo baranowo, oddz. 707 b, obręb puchalowo, dz. nr ew 3707/1	dz. urz. woj. olsztyńskiego nr 35, poz. 493 z dnia 18.12.1997r. dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r. uchwała rady gminy janowo nr xlvii/252/2014 z dnia 30.09.2014r.

Lp.	rodzaj	dawny nr ew.	obwód [cm]	wysokość [m]	lokalizacja	akt ustanawiający /obowiązujący
4	<p>glaz, granitognejs, szaroróżowy</p> 	280	750	0,5	n-etwo nidzica, I-etwo zdrojek, oddz. 146 a (1964), obręb wieńkowo, dz. nr ew-3140	<p>decyzja wojewody olsztyńskiego nr xii.280/61 z dnia 27.11.1961 r.</p> <p>dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r., uchwała rady gminy janowo nr xlvi/252/2014 z dnia 30.09.2014r.</p>
5	<p>glaz „kucak”, granit rapakivi,</p> 	289	820	1,7	n-etwo nidzica, obręb janowo, dz. nr ew-582/3, na skrzyżowaniu dróg gminnych nr 1079 i 1110,; 700 m na południowy zachód od miejscowości janowo;	<p>zarządzenie wojewody olsztyńskiego nr 289/63 z dnia 25.07.1963 r.</p> <p>dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r., uchwała rady gminy janowo nr xlvi/252/2014 z dnia 30.09.2014r.</p>
6	<p>glaz, granit rapakivi, różowy,</p> 	302	900	1,15	n-etwo nidzica, I-etwo zdrojek, oddz. 174 h (1964), obręb grabowo, dz. nr ew-21/6, 500 m na północ od miejscowości grabowo, na wschód od drogi do muszak;	<p>zarządzenie wojewody olsztyńskiego nr 302/63 z dnia 25.07.1963 r.</p> <p>dz. urz. woj. warm.-maz. poz. 3394 z 30.09.2014 r. uchwała rady gminy janowo nr xlvi/252/2014 z dnia 30.09.2014r.</p>

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo, 2003, Janowo, s.82-83, stan na 2007 r.

Tabela 28. Pomniki przyrody występujące na terenie gminy Janowo.

Lp.	rodzaj	Dawny nr ew.	obwód [cm]	wysokość [m]	lokalizacja
-----	--------	--------------	------------	--------------	-------------

1	<p><i>3 dęby szypułkowe quercusrobus</i></p> 	543	352, 423, 530	23	<p>Komorowo, 60 m na S od szosy do Rogu, współrzędne geograficzne: λ 20040'22.6"; φ 53019'22.3",</p>
2	<p><i>jałowiec pospolity juniperuscommunis</i></p> 	838	84	6	<p>n</p> <p>Róg, po S stronie drogi Róg – Baranowo przy działce nr 280 obręb Róg: współrzędne geograficzne: λ 20045'21.3"; φ 53019'14.8"</p>
3	<p><i>dąb szypułkowy quercusrobus</i></p> 	917	498	21	<p>Nadleśnictwo Wielbark, Leśnictwo Baranowo, oddział 707b: współrzędne geograficzne: λ 20044'4.3"; φ 53021'30.3"</p>

4	<i>glaz, granitognejs szarorófiowy</i> 	280	750	0,5	<i>Leśnictwo Muszaki, współrzędne geograficzne: λ 20034'9,8"; φ 53021'53.8"</i>
5	<i>glaz „kucak”, granit rapakivi,</i> 	289	820	1,7	<i>Na skrzyżowaniu dróg gminnych nr 1079 i 1110 obręb Janowo; współrzędne geograficzne: λ 20038'50.4"; φ 53018'23.8</i>
6	<i>glaz, granit rapakivi, różowy,</i> 	302	900	1,15	<i>500 m na N od Grabowa na E od drogi powiatowej w kierunku na Muszaki; współrzędne geograficzne: λ 20035'11.5"; φ 53021'11.3"</i>

Źródło: opracowanie własne według Uchwały Nt XLIV/223/2018 Rady Gminy Janowo z dnia 27 lutego 2018 r

10.7. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Jedną z form ochrony przyrody jest ścisła oraz częściowa ochrona gatunkowa, obejmująca okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów.

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej.

Ochroną gatunkową obejmowane są w szczególności gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem, cenne dla nauki, a także odgrywające istotną rolę w ekosystemach. Głównym celem tych działań jest zachowanie tych gatunków na naturalnie zajmowanych stanowiskach. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Na obszarze gminy Janowo najbardziej wartościowe dla flory i fauny są tereny objęte formą ochrony przyrody w postaci obszarów Natura 2000, tzn. Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 oraz ~~Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty~~ *Specjalny obszar ochrony siedlisk* Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052. Cenne przyrodniczo są siedliska w obrębie Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej oraz siedliska łąkowe doliny rzeki Orzyc i jej dopływów.

10.8. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych

W stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Stosownie do przepisów w/w ustawy zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w procedurze sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego *lub istnieją wyjątki od obowiązku sporządzenia planów miejscowych gruntach rolnych klas I-III stosownie do przepisów Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.*

10.9. Ochrona gruntów leśnych

Ochrona zasobów leśnych powinna polegać przede wszystkim przeciwdziałaniu przeznaczaniu gruntów leśnych na cele nieleśne. Przed wycinką chronić należy zwłaszcza lasy ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy i regionu oraz lasy porastające wały wydmore. Ponadto wskazane jest racjonalne kształtowanie terenów zieleni wysokiej poprzez zalesianie niektórych gruntów, mało przydatnych dla rolnictwa lub osadnictwa (grunty najniższych klas bonitacyjnych i nieużytki), w nawiązaniu do istniejących systemów zieleni, dostosowując nasadzenia do typu siedlisk naturalnych.

~~Podobnie jak w przypadku gruntów rolnych klasy I-III,~~ Zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się w drodze sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

10.10. Strefy ograniczonego użytkowania od linii elektroenergetycznych

Dla istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz dla projektowanych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć strefy ograniczonego użytkowania zgodnie z przepisami prawa. Zasady zagospodarowania w strefach ograniczonego użytkowania od linii elektroenergetycznych zgodnie z obowiązującymi normami.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na obszarze gminy Janowo występują tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych. Ruchy masowe związane są bezpośrednio z ukształtowaniem rzeźby terenu oraz jego budową geomorfologiczną.

Przestrzeń gminy Janowo pod względem rzeźby cechują się znacznym zróżnicowaniem. Do obszarów zagrożonych potencjalnymi ruchami masowymi ziemi zaliczono:

- zbocza wzgórz morenowych i pagórków kemowych o spadkach terenu powyżej 15°, są to obszary o szczególnym zagrożeniu ruchami masowymi ziemi i spływami powierzchniowymi, zwłaszcza w przypadkach gdy budują je utwory z luźnych piasków grubo i drobnozairnistych, rędzin, całkowitych i głębokich piasków gliniastych i słabo gliniastych czy piasków pylastych oraz gdy nie są porośnięte roślinnością lub są porośnięte w niewystarczającym stopniu;
- obszary zagrożone wystąpieniem zsuwu, osunięcia, podcięcia erozyjnego lub obrywem-wytypowane w Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzyc²³.

~~Występujące na obszarze Gminy zbocza o dużych spadkach terenowych są w zdecydowanej większości porośnięte roślinnością (są to głównie lasy i zadrzewienia, a miejscami roślinność niska i średnia). Roślinność ta stabilizuje zbocza i powinna pozostać zachowana.~~

~~Obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Należy szczegółowo analizować możliwości wszelkich prac inżynierskich na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.~~

~~Występujące na obszarze Gminy zbocza o dużych spadkach terenowych są w zdecydowanej większości porośnięte roślinnością (są to głównie lasy i zadrzewienia, a miejscami roślinność niska i średnia). Roślinność ta stabilizuje zbocza i powinna pozostać zachowana. Tereny zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej lub lokalizacja zabudowy powinna być poprzedzona ekspertyzą geotechniczną, w celu określenia stopnia ryzyka. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Uszczegółowienie zasięgów terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.~~

---

²³ Zgodnie ze „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc, w granicach Gminy, wzdłuż rzeki Orzyc stwierdzono występowanie terenów podatnych na powierzchniowe ruchy masowe, czyli zagrożone osuwaniem skarp lub zboczy. Jest to:

- obszar niskiego zagrożenia wystąpieniem zsuwu lub osunięcia, porośnięty lasem, przez który przechodzi droga gruntowa, zlokalizowany w pobliżu odcinka rzeki między 104,8 a 105,1 km,
- obszar wysokiego zagrożenia podcięciem erozyjnym, zsuwem, obrywem lub osunięciem, porośnięty lasem, zlokalizowany w pobliżu odcinka 107,3-107,7 km, przy prawym brzegu,
- obszar niskiego zagrożenia wystąpieniem zsuwu lub osunięcia, porośnięty lasem, zlokalizowany w pobliżu odcinka 107,7-108,2 km, przy prawym brzegu,
- obszar wysokiego zagrożenia wystąpieniem podcięcia erozyjnego, zsuwu, obrywu lub osunięcia, pokryty lasem, gruntami rolnymi z drogą utwardzoną i mostem, zlokalizowany w pobliżu odcinka 115-115,4 km, przy prawym brzegu,
- obszar niskiego zagrożenia wystąpienia zsuwu lub osunięcia, pokryty gruntami rolnymi, w pobliżu odcinka 115,5-115,9 km, przy lewym brzegu

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

12.1. Udokumentowane złoża kopalin

Według regionalnego systemu ewidencji zasobów złóż „MIDAS” na obszarze gminy Janowo nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych, ani obszary i tereny górnicze. Zgodnie z informacjami Państwowego Instytutu Geologicznego, w granicach Gminy występuje 16 otworów wiertniczych, służących celom badawczym oraz rozpoznaniom geologicznej budowy. Wykaz otworów wiertniczych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29. Wykaz istniejących otworów górniczych.

LP	NAZWA	GLĘBOKOŚĆ	STRATYGRAFIA NA DNIĘ	CEL WIERCENIA	ROK WIERCENIA	MIJSCOWOŚĆ
1	SZEMPLINO P-2	40	policen	kartograficzny	1992	Szemplino Czarne
2	SZEMPLINO WLK.	4,8	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1948	Szemplino Wielkie
3	ZEMBRZUS MOKRY GRUNT	6	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1948	Zembrzus Mokry-Grunt
4	JANOWO	6	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1948	Janowo
5	SZCZEPKOWO GIERWATY	5,8	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1948	Szczepkowo-Gierwaty
6	SIEMNO	18,8	czwartorzęd	hydrogeologiczny	x	Szczepkowo-Gierwaty
7	RYKI BORKOWO	5,6	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1948	Ryki-Borkowo
8	RÓG 2	4	czwartorzęd	hydrogeologiczny	x	Róg
9	ZACHY 9	125	trzeciorzęd	kartograficzny	1989	Zachy
10	ŻACHY	50,2	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1968	Zachy
11	GRABOWO 7	187	trzeciorzęd	kartograficzny	1989	Grabowo
12	GRABOWO	42	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1910	Grabowo
13	MUSZAKI	35	czwartorzęd	hydrogeologiczny	1964	Muszaki
14	WICHROWIEC 16/80	343	trzeciorzęd	złożowy	1969	Wichrowiec
15	ZŁOTE GÓRY 6	180	Czwartorzęd	kartograficzny	1989	Muszaki
16	ULESIE	2,5	czwartorzęd	złożowy	1949	Muszaki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Górniczego.

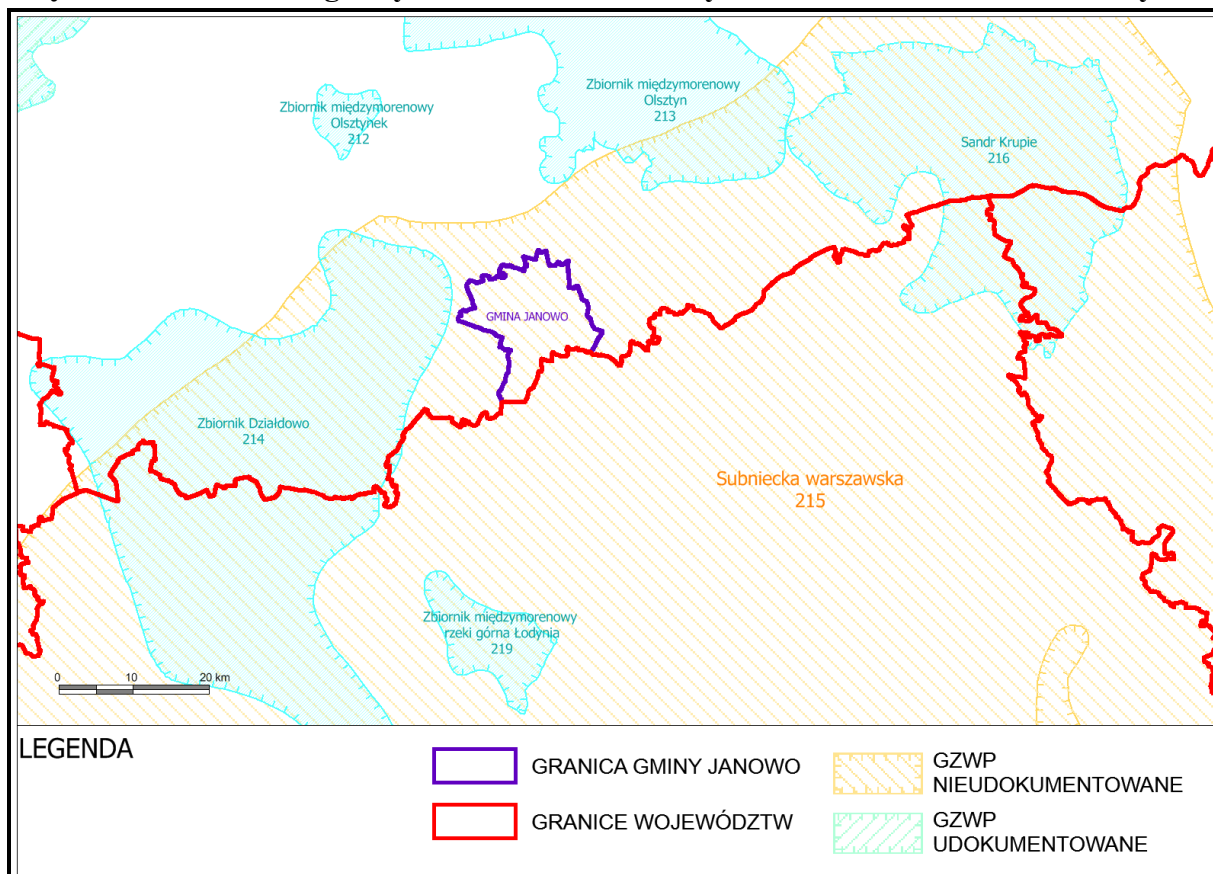
12.2. Zasoby wód podziemnych

Główne zbiorniki wód podziemnych

Gmina Janowo położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”. Jest to zbiornik pochodzenia trzeciorzędowego (Tr) o łącznej powierzchni 51 000 km², szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/dobę oraz średniej głębokości ujęć 160 m. GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska” nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej, w związku z czym jego rozpoznanie jest niepełne. Dla GZWP nr 215 nie wyznaczono obszaru ochronnego. Zbiornik nie posiada obecnie znaczenia użytkowego na terenie Gminy.

Ponadto w bliskim otoczeniu gminy Janowo (ok. 1,5 km) swój zasięg ma udokumentowany GZWP nr 214 „Zbiornik Działdowo”. Dla Zbiornika wyznaczony został obszar ochronny – nie obejmuje on jednak terenu gminy Janowo.

Rysunek 6. Położenie gminy Janowo na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Źródło: Opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Użytkowe poziomy wodonośne

Obszar gminy Janowo położony jest w zachodnim fragmencie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 50 (~~GW230050~~ GW200050). Wyróżnia się tu dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe i paleogeńsko-neogeńskie, przy czym użytkowe poziomy wodonośne związane są głównie z piętrzem czwartorzędowym. W piętrze czwartorzędowym JCWP nr 50 wyróżnia się trzy poziomy wodonośne.²⁴

- pierwszy poziom wodonośny – odznacza się dobrym rozpoznaniem warunków hydrogeologicznych; w wielu rejonach jest powszechnie ujmowany studniami wierconymi i stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę; w centralnej części JCWPd nr 50 poziom ten występuje na głębokości od kilku do 25 m, a w kierunku południowym głębokość ta zwiększa się i wynosi 10-50 m; miąższość kompleksu złożonego z piasków o różnej granulacji i ze żwirów waha się od kilki do 40 m, średnio osiągając ok. 20 m; zwierciadło wód podziemnych ma tu zwykle charakter

²⁴ Materiał źródłowy: Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, <http://mjwp.gios.gov.pl>

napięty; zasilanie poziomu odbywa się przez infiltrację wód opadowych w strefach wododziałowych;

- drugi poziom wodonośny – zbudowany jest piasków drobnoziarnistych; jego głębokość występowania jest zróżnicowana i waha się od 10 do 80 m p.p.t.; miąższość warstwy wodonośnej wynosi od kilku do 50 m; zwierciadło wód podziemnych jest napięte i stabilizuje się na rzędnych 110-170 m n.p.m.; poziom zasilany jest poprzez przesączanie się wód przez rozdzielającą warstwę glin, a także okna hydrogeologiczne;
- trzeci poziom wodonośny – występuje fragmentarycznie i tylko w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części omawianej JCWPd; warstwa wodonośna występuje w przedziale głębokości od 110 do 150 m p.p.t. oraz charakteryzuje się niewielką miąższością, zaledwie ok kilku do ok. 20 m; poziom zasilany jest przez przesączanie się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne, bądź w przypadku braku warstwy izolującej, bezpośrednio z wyżej leżącego poziomu wodonośnego.

Z kolei w piętrze paleogeńsko-neogeńskim JCWP nr 50 wyróżniono jeden poziom wodonośny, stanowiący łącznie utwory mioceni i oligoceni, których strop jest bardzo urozmaicony. Północno-zachodnia część JCWPd nr 50 występuje na rzędnej 112,5 m n.p.m. (utwory wieku oligoceni), a dalej na południe strop osiąga wysokość 27 m n.p.m. (utwory wieku mioceni). Miąższość warstwy wodonośnej w utworach paleogeńsko-neogeńskich wynosi 10-50 m. Zwierciadło napięte stabilizuje się na rzędnej 105-180 m n.p.m.²⁵.

Główne użytkowe poziomy wodonośne Gminy Janowo związane są z piętrzem czwartorzędowym. Studnie wiercone na terenie Gminy czerpią wodę z poziomów wodonośnych o zbliżonej głębokości (przeważnie kilkadziesiąt m). Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Janowo są ujęcia zlokalizowane na terenie miejscowości: Muszaki, Janowo, Szemplino Wielkie, Zawady.

Stopień zagrożenia głównych użytkowych poziomów wód podziemnych w większości obszaru Gminy określony został jako niski lub wysoki. Obszar niskiego zagrożenia obejmuje południową część Gminy, wysoki zaś północne obszary oraz okolice bezpośredniego sąsiedztwa rzeki Orzyc (po obu jej brzegach, poczynając od odcinka przy wschodniej granicy aż do okolic na południe w sąsiedztwie Rembowa). Obszary średniego lub bardzo wysokiego zagrożenia występują sporadycznie. W największym stopniu obejmują przestrzenie przy południowym, zachodnim i północnym brzegu Jeziora Zawadzkiego, dalej wzdłuż wypływającego z jeziora Dopływu z Jabłonowa, aż do zabudowań Muszak i Więckowa, które również wchodzi w jego obręb. Mniejsze przestrzenie zagrożeń bardzo wysokich występują w rejonie północnym Janowa, aż do rzeki Orzyc, przy lewym brzegu rzeki na zachód od Janowa, w niedalekim oddaleniu na południe od drogi powiatowej 1619N. Zagrożenie dla przestrzeni na wschód od miejscowości Róg oraz Rustkowo określono jako średnie²⁶.

---

²⁵ Materiał źródłowy: Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, <http://mjwp.gios.gov.pl>

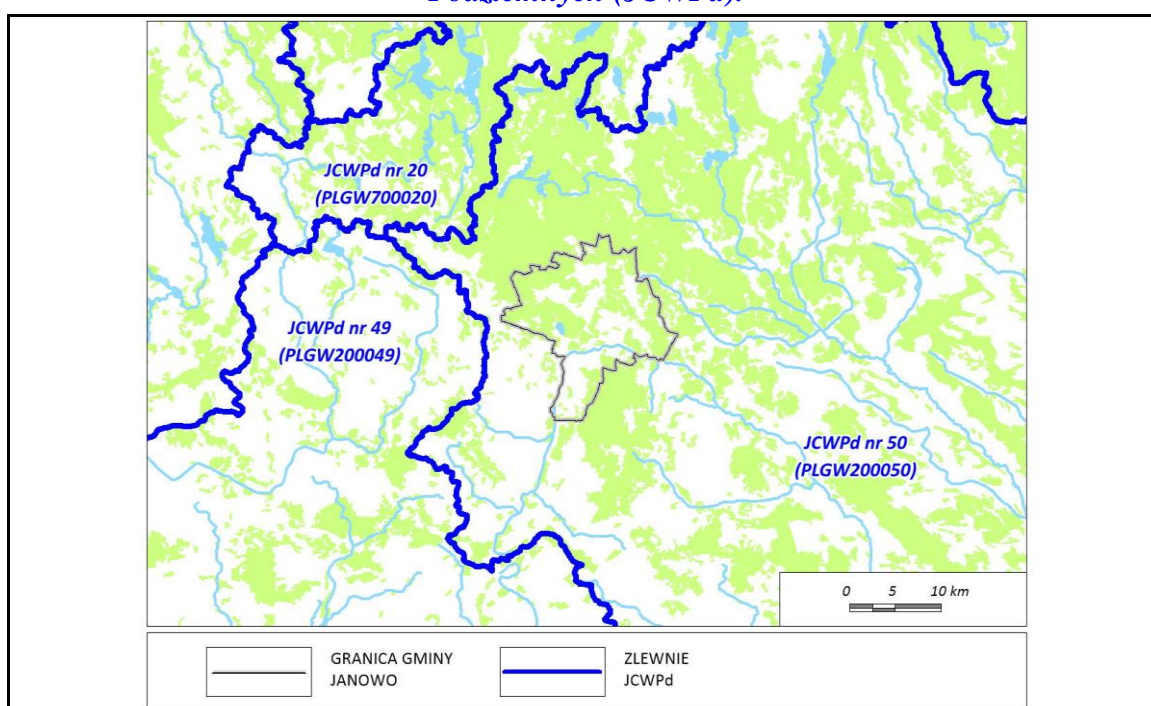
²⁶ Maruńczak S., Król Jerzy, 2010r., Mapa geośrodowiskowa Polski, 1:50 000, Plansza B, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

Jednolite części wód podziemnych

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) są podstawowymi, jednostkowymi obszarami ochrony oraz gospodarowania wodami podziemnymi. Każda z JCWPd oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych²⁷.

Pod względem podziału Polski na zlewnie Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) gmina Janowo, zlokalizowana jest w zasięgu JCWPd Nr 50 (kod [GW230050](#) [GW200050](#)), o łącznej powierzchni zlewni wynoszącej 6 144,09 km² oraz o średniej głębokości < 300-400 m. Zarówno stan ilościowy jak i chemiczny JCWPd Nr 50 został oceniony jako dobry.

Tabela 30. Położenie gminy Janowo w stosunku do zlewni Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Źródło: Opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

12.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

W granicach obszaru gminy Janowo nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach obszaru gminy Janowo nie występują tereny górnicze.

²⁷ Definicja według Ramowej Dyrektywy Wodnej, 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000r.

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

14.1. Komunikacja drogowa

Przez teren gminy Janowo przebiega **droga wojewódzka nr 604** relacji Nidzica-Wielbark o łącznej długości 36,689 km (na terenie gminy Janowo 15,994 km) oraz drogi powiatowe:

- droga nr 1619N Janowo – Nowa Wieś o nawierzchni bitumicznej, odcinek długości 4,275 km;
- droga nr 1625N Janowo – Zaborowo – Nowa Wieś o nawierzchni bitumicznej, odcinek długości 8,953 km;
- droga nr 1627N Szemplino Czarne – Dobrótko o nawierzchni gruntowej, odcinek długości 1,737 km;
- droga nr 1623N Muszaki – Zawady - Janowo – gr. wojew. (Stara Wieś) o nawierzchni bitumicznej odcinek długości 11,562 km;
- droga nr 1932N Janowo – Ryki-Borkowo o nawierzchni bitumicznej, odcinek długości 4,166 km;
- droga nr 1576N Janowo – Róg o nawierzchni bitumicznej, odcinek długości 6,568 km.
- droga nr 1572N Puchałowo – Baranowo o nawierzchni bitumicznej na odcinku 3,252km i o nawierzchni gruntowej na odcinku 3,938 km;
- droga nr 1574N Wichrowiec – Róg o nawierzchni bitumicznej na długości 6,260 km;
- droga nr 1629N Wichrowiec – Janowo o nawierzchni gruntowej na długości 3,739 km;
- droga nr 1536N Muszaki – Grabowo - Jagarzewo o nawierzchni bitumicznej na odcinku Muszaki – Jagarzewo długości 4,522 km oraz o nawierzchni brukowej długości 0,332km, na pozostałym odcinku długości 1,692 km o nawierzchni gruntowej;
- droga nr 1607N Muszaki – Zimna Woda o nawierzchni brukowej na odcinku 1,613 km i o nawierzchni z kostki na długości 1,117 km;
- droga nr 1570N Zembrzus - Mokry Grunt – Rembowo o nawierzchni bitumicznej, odcinek długości 1,699 km.

Przez teren gminy przebiegają następujące drogi gminne:

- droga gminna Nr 192001N – Muszaki – Grabówko – Szczepkowo Giewarty o długości 1,320 km;
- droga gminna Nr 192002N – Jagarzewo – droga powiatowa nr 1623N o długości 3,300 km;
- droga gminna Nr 192003N – droga powiatowa nr 1619N – Komorowo o długości 0,345 km;
- droga gminna Nr 192005N – Rembowo – Szemplino Wielkie o długości 2,276 km;
- droga gminna Nr 192007N – Janowo – droga powiatowa nr 1932N (Ryki Borkowo)

o długości 4,367 km;

- droga gminna Nr 192008N – Ryki Borkowo – gr. Województwa o długości 1,154 km;
- droga gminna na odcinku m. Jagarzewo – działka nr 383 o długości 0,425 km;
- droga gminna na odcinku m. Jagarzewo – działka nr 384 o długości 0,573 km;
- droga gminna na odcinku m. Muszaki – działki nr 45; 77 i 275 o długości 1,849 km;
- droga gminna na odcinku m. Muszaki – działki nr 143/2; 168; 172 i 237/2 o długości 0,669 km;
- droga gminna na odcinku m. Janowo – działka nr 476/34 o długości 0,248 km;
- *Janowo, ulica Zdrojowa (działki nr 1106, 1099, 1101/2),*
- *Janowo, ulica Szkolna (działka nr 1102/3),*
- *Janowo, ulica Ogrodowa (działka nr 1104),*
- *Janowo, ulica Tylna (działki 1075/5 i 1075/4),*
- *Janowo, ulica Graniczna (działka nr 1075/14),*
- *Janowo, ulica Krótka (działka nr 1102/1),*
- *Janowo, ulica Wąska (działka nr 1075/6),*
- *Janowo, ulica Ks. Wł. Białego i ulica Nowy Rynek (działki nr 1075/20 i 1075/22),*
- *Janowo, ulica Poprzeczna (działka nr 1075/10),*
- *Janowo, ulica Słoneczna (działki nr 1103/1, 1103/2, 1124),*
- *Janowo, ulica Polna (działki nr 1090, 1087, 1098, 1075/15 i 1088/1).*

14.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Janowo przebiega linia kolejowa nr 225 łącząca stację w Nidzicy ze stacją w Wielbarku. Linia jest nieczynna.

14.3. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę obszaru gminy Janowo realizowane jest za pomocą pięciu wglębnych ujęć wody. Jak wynika z poniższej tabeli z sieci wodociągowej korzysta 16 miejscowości.

Tabela 31. Ujęcia wody funkcjonujące na terenie gminy Janowo.

Lp.	Lokalizacja ujęcia wody	Obszar funkcjonowania
1.	Komorowo (wraz z wodociągiem grupowym)	Komorowo, Janowo, Ryki-Borkowo, <i>Zachy i Wichrowiec</i>
2.	Zawady (wraz z wodociągiem grupowym)	Zawady, Szczepkowo-Giewarty
~~3.~~	~~<i>Róg (wraz z wodociągiem grupowym)</i>~~	~~<i>Róg, Zachy i Wichrowiec</i>~~
4.	Szemplino Wielkie (wraz z wodociągiem grupowym)	Szemplino Wielkie, Szemplino Czarne, Zembrzus-Mokry Grunt i Rembowo
5.	Muszaki (wraz z wodociągiem grupowym)	Muszaki, Grabowo, Jagarzewo i Więckowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu gminy Janowo.

W układzie gminy woda dostarczana jest z ujęć zlokalizowanych w miejscowościach: Komorowo, Zawady, *Róg*, Szemplino Wielkie, Muszaki. Przy ujęciach funkcjonują stacje

uzdatniania wody należące do gminy. Woda pozyskiwana z ujęć gminnych przeznaczona jest przede wszystkim do zaspokojenia potrzeb bytowych oraz gospodarczych ludności. ~~Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy według stanu na koniec 2015 r. wynosiła 58,8 km, a ilość przyłączy 746 sztuk.~~ Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy według stanu na koniec 2017 r. wynosiła 59,3 km, a ilość przyłączy 749 sztuk.

Tabela 32. Urządzenia wodociągowe na terenie gminy Janowo.

Lp.	URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE	2015 r.-2017 r.
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	59,3
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	749
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (os.)	(b.d. za 2017 r.; 2016 r. 2 664 os.)

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Gminy Janowo

14.4. Odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w zachodniej części miejscowości Janowo. Do oczyszczalni kierowane są ścieki z terenu miejscowości Janowo, Komorowo, Jagarzewo, Muszaki, Więckowo, Zachy, Zawady. ~~Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy według stanu na koniec 2015 r. wynosiła 55,2 km, ilość przyłączy 548 sztuk.~~ Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy według stanu na koniec 2017 r. wynosiła 55,6 km, ilość przyłączy 552 sztuk.

Tabela 33. Urządzenia sieciowe kanalizacyjne na terenie gminy Janowo.

Lp.	URZĄDZENIA SIECIOWE KANALIZACYJNE	2015 r.- 2017 r.
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	55,6
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	552
3.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (os.)	(b.d. za 2017 r.; w 2016: 1 971 os.)

*Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego ~~na 2014 r.~~
na 2017 rok*

W 2015 r. oczyszczalnia została zmodernizowana w celu poprawy jej funkcjonowania poprzez zastosowanie rozwiązań technologicznych ograniczających uciążliwości dla środowiska. Gospodarka ściekowa pozostałej części gminy funkcjonuje w oparciu o odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

14.5. Elektroenergetyka

Zapotrzebowanie gminy Janowo na energię elektryczną wynosi około 1,5 MW. Przez teren gminy przebiegają linie średniego napięcia (o łącznej długości około 48 km) oraz

niskiego napięcia (o łącznej długości około 51 km). Energia elektryczna przesyłana jest ze stacji transformatorowej 110/15 kV zlokalizowanej w Nidzicy, liniami napowietrznymi SN 15 kV Nidzica – Wielbark i Nidzica – Janowo. Stan techniczny tej linii ocenia się jako dobry. Na terenie gminy znajdują się słupowe stacje transformatorowe 15/04 kV, które zasilane są promieniowo poprzez odgałęźniki napowietrzne prowadzone od linii głównych średniego napięcia. Gmina alternatywnie może być zasilana poprzez Główny Punkt Zasilania Szczytno liniami średniego napięcia Szczytno – Wielbark – Nidzica oraz Szczytno– Jedwabno – Nidzica.

14.6. Gazownictwo

Na terenie gminy Janowo nie funkcjonują obiekty systemu przesyłowego gazu. Gospodarstwa domowe korzystające z gazu butlowego propan-butan. Najbliższa sieć gazowa przebiega przez gminę Nidzica (gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 400 i Dn 200) i zaopatruje w gaz miasto Nidzicę oraz miejscowość Waszulki i Nibork Drugi.

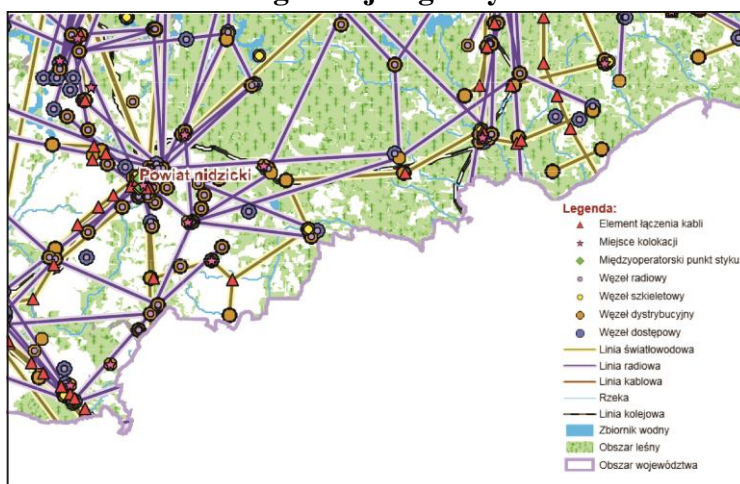
14.7. Ciepłownictwo

Przez teren gminy Janowo nie przebiega sieć ciepłownicza. Gospodarstwa na obszarze gminy zaopatrzone są w indywidualne źródła ciepła i lokalne kotłownie, korzystające z takich źródeł energii jak paliwa stałe (głównie węgiel) oraz olej opałowy. Stan techniczny wykorzystywanych urządzeń nie spełnia norm określonych przez obowiązujące przepisy prawne, głównie z uwagi na wysoką emisję zanieczyszczeń dostających się do atmosfery jak i z powodu wysokich kosztów eksploatacji.

14.8. Telekomunikacja

Weryfikacji występującej na terenie gminy Janowo infrastruktury telekomunikacyjnej dokonano na podstawie *Raportu pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną* wykonanego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej w 2014 r.

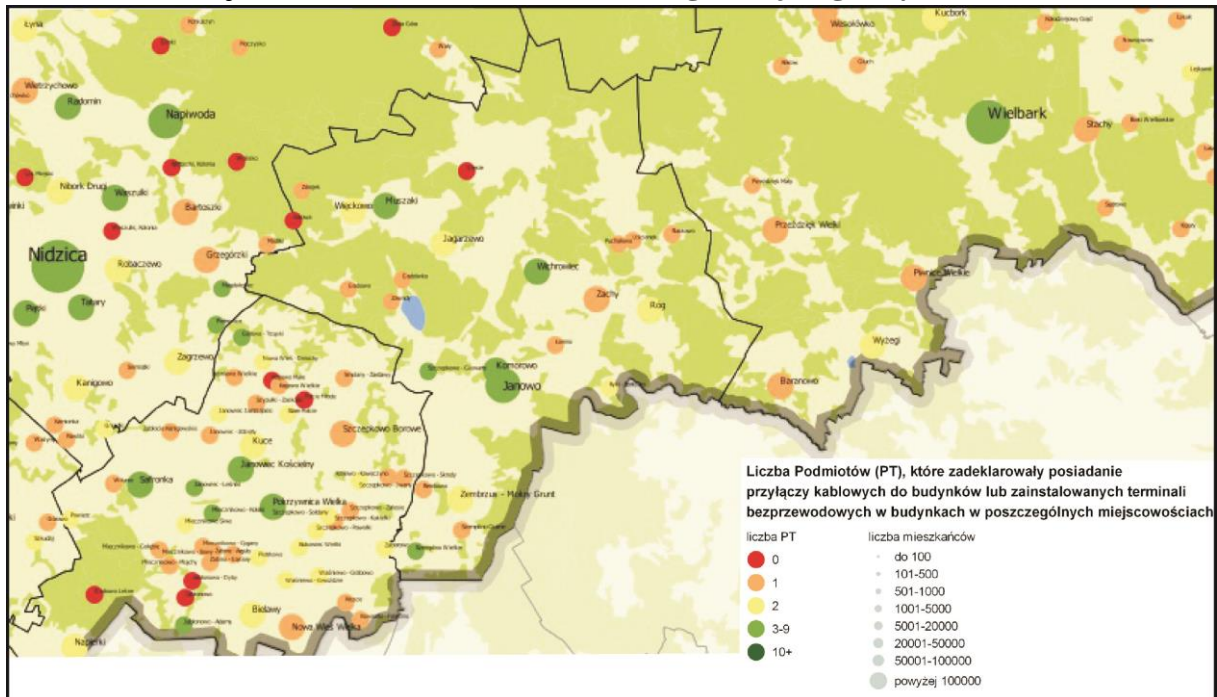
Rysunek 7. Mapa infrastruktury telekomunikacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.

Źródło: Raport pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną UKE z 2014 r.

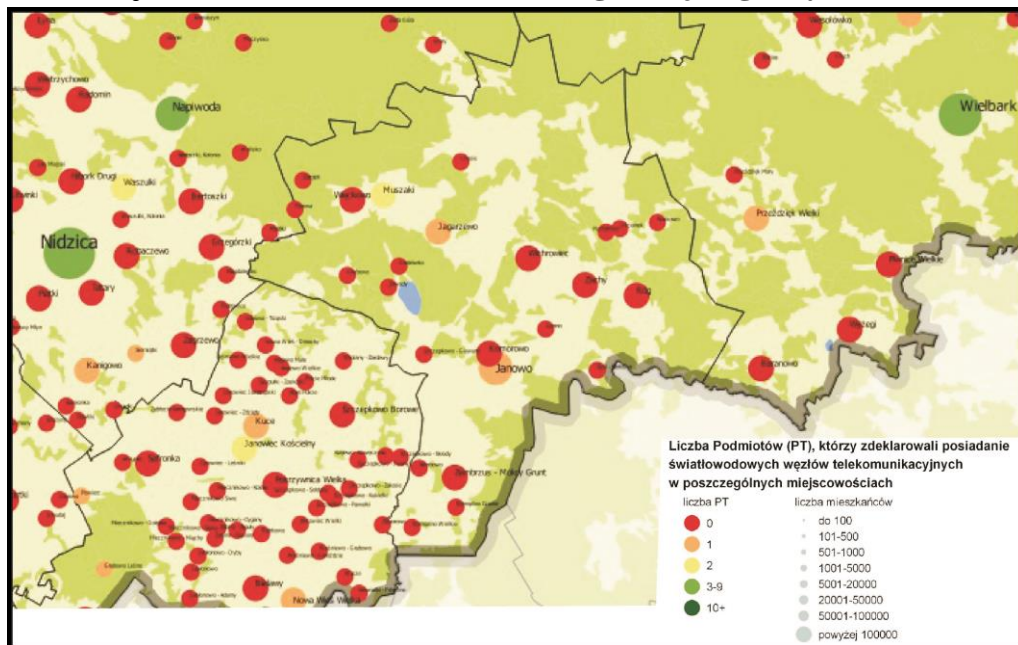
Na rysunku nr 24 przedstawiono liczbę przedsiębiorców telekomunikacyjnych posiadających przyłącze kablowe do budynków lub zainstalowanych terminali bezprzewodowych. Z przedstawionego poniżej rysunku wynika, że powierzchnię gminy Janowo obsługują różni operatorzy telekomunikacyjni.

Rysunek 8. Zasięg działania sieci kablowych i bezprzewodowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.

Źródło: Raport pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną UKE z 2014 r.

Rysunek 9. Występowanie światłowodowych węzłów telekomunikacyjnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.

Źródło: Raport pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną UKE z 2014 r.

Przez teren Janowa przebiegają światłowody telekomunikacyjne, na terenie gminy występują światłowodowe węzły telekomunikacyjne (rysunek nr 8).

14.9. Gospodarka odpadami

~~Podstawą funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie województwa, w tym na terenie gminy Janowo, jest tzw. Plan gospodarki odpadami — aktualnie obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku. Istotne są także Uchwały Sejmiku Województwa w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami.~~

~~Gmina Janowo zlokalizowana jest w Regionie Zachodnim gospodarki odpadami „do obsługi którego zgodnie z w/w Planem przewidziano instalacje zlokalizowane poza terenem gminy~~

~~Przed laty na terenie Gminy funkcjonowało składowisko odpadów — zamknięte w 2012 roku, obecnie w trakcie rekultywacji w kierunku leśnym. Obecnie odpady komunalne z terenu gminy Janowo trafiają do instalacji w Działdowie (EZG „Działdowszczyzna”). Na terenie Gminy obowiązuje także regulamin utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego.~~

~~Odpady komunalne zbierane są przez uprawnione podmioty, w tym jeden mający siedzibę na terenie Gminy. Odbiór odpadów w gminie Janowo wyniósł ogółem 850 Mg, z czego z nieruchomości niezamieszkałych odebrano 24 Mg, natomiast z nieruchomości zamieszkałych 826 Mg (nie uwzględniono nieruchomości zamieszkałych, będących w zarządzie spółdzielni mieszkaniowych). Brak jest bliższych danych na temat odpadów niebezpiecznych i przemysłowych mogących powstawać na terenie Gminy.~~

~~Na terenie Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” funkcjonują 3 Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK):~~

- ~~• w Działdowie przy ul. Przemysłowej 61,~~
- ~~• w Ciechanówku (gmina Lidzbark),~~
- ~~• w Nidzicy przy ul. Kolejowej.~~

~~Na terenie gminy Janowo nie znajduje się PSZOK, gmina nie planuje również jego realizacji. Odpady z terenu gminy Janowo przyjmowane są do Stacji Przeladunkowej Odpadów wraz z Sortownią na terenie gminy Działdowo.~~

~~Gmina Janowo objęta jest regionalnym systemem gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonującym w oparciu o tzw. regiony gospodarki odpadami komunalnymi.~~

~~Podstawą funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie województwa, w tym na terenie Gminy, jest tzw. Plan gospodarki odpadami — aktualnie obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku. Istotne są także Uchwały Sejmiku Województwa w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami.~~

~~Gmina Janowo zlokalizowana jest w Regionie Zachodnim gospodarki odpadami, do obsługi którego zgodnie z w/w Planem przewidziano regionalne instalacje do przetwarzania~~

odpadów komunalnych (RIPOK) zlokalizowane w: Rudnie, Działdowie/Zakrzewie, Różankach i Wilkowie. Przewidziano także instalacje do zastępczej do obsługi Regionu, na wypadek awarii instalacji regionalnej lub niemożliwości przyjmowania odpadów przez instalację regionalną z innych przyczyn. Żadna z instalacji nie znajduje się na terenie gminy Janowo.

Gmina Janowo pełni rolę członka Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Odpady z terenu gminy deponowane są lub unieszkodliwiane na składowisku w Zakrzewie, Ciechanówku i Rudnie.

Przed laty na terenie Gminy funkcjonowało składowisko odpadów – zamknięte w 2012 roku, ~~obecnie w trakcie rekultywacji w kierunku leśnym~~ zrehabilitowane w 2016 r. w kierunku leśnym i przekazane EZG „Działdowszczyzna”. Obecnie odpady komunalne z terenu gminy Janowo trafiają do instalacji w Działdowie (EZG „Działdowszczyzna”). Na terenie Gminy obowiązuje także regulamin utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego.

Odpady komunalne zbierane są przez uprawnione podmioty, ~~w tym jeden mający siedzibę na terenie Gminy~~. Odbiór odpadów w gminie Janowo wyniósł ogółem 850 Mg, z czego z nieruchomości niezamieszkałych odebrano 24 Mg, natomiast z nieruchomości zamieszkałych 826 Mg (nie uwzględniono nieruchomości zamieszkałych, będących w zarządzie spółdzielni mieszkaniowych). Brak jest bliższych danych na temat odpadów niebezpiecznych i przemysłowych mogących powstawać na terenie Gminy.

Rodzaje i ilości odpadów przyjętych na Stację Przeladunkową Odpadów wraz z Sortownią w gminie Janowo, należącej do EZG „Działdowszczyzna”:

Tabela 34. Rodzaje i ilości odpadów w gminie Janowo

ODPADY PRZYJĘTE W 2015 R.	GMINA JANOWO
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne [Mg]	162,58
Opakowania z papieru i tektury [Mg]	0,00
Opakowania z tworzyw sztucznych [Mg]	0,00
Zmieszane odpady opakowaniowe [Mg]	0,00
Opakowania ze szkła [Mg]	0,00
Tworzywa sztuczne (w tym zderzaki samochodowe) [Mg]	0,00
Papier i tektura [Mg]	22,82
Tworzywa sztuczne [Mg]	34,94
Szkło [Mg]	49,54
Odpady wielkogabarytowe [Mg]	4,30
ZSEiE [Mg]	0,00
ZSEiE [Mg]	0,24
Zużyte opony [Mg]	0,00
ZSEiE [Mg]	0,20
Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów [Mg]	0,00
Gruz ceglany [Mg]	0,00
Zmieszane odpady z betonu gruzu ceglanego [Mg]	0,00

ODPADY PRZYJĘTE W 2015 R.	GMINA JANOWO
Razem	274,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EZG „Działdowszczyzna”.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W niniejszym rozdziale odniesiono się do dokumentów strategicznych dotyczących szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Wykorzystano takie dokumenty jak:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Strategię Rozwoju Powiatu Nidzickiego.

15.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Dnia 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego nadrzędnym celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych w dążeniu do konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030 roku kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego. Poniżej przedstawiono aspekty zawarte i odnoszące się do gminy Janowo:

- struktura osadnicza – przeciętna wielkość wsi poniżej 20 wsi na 100 km², poniżej 250 mieszkańców przeciętnie w jednej wsi;
- wewnętrzne powiązania funkcjonalne:
  - siła i kierunki ciążen społeczno – gospodarczych według modelu grawitacyjnego na poziomie 0,5 – 1 promila,
  - powiatowe saldo migracji na poziomie (-2) – (-1);
- struktura demograficzna:
  - wyższy od przeciętnego udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym,
  - przewidywane zmiany zaludnienia – stagnacja;
- sieć transportowa:
  - wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej na poziomie 0,20 – 0,25 według metodyki Instytutu Gospodarki i Przestrzennego Zagospodarowania PAN (T. Konarski z zespołem 2010),

- gospodarka wodna:
  - gęstość sieci wodociągowej 20 – 50 km/100 km²;
- elektroenergetyka:
  - zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca 600 – 700 kWh;
- obszarowa ochrona przyrody:
  - udział obszarów chronionych w powierzchni gminy na poziomie 75– 90%;
- krajobraz kulturowy:
  - nasycenie zabytkami nieruchomymi (według danych Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków z 2010 r.) na poziomie 10 – 15 na 1 000 ha;
- zasoby energii odnawialnej:
  - energia wodna:
    - średni rzeczny odpływ jednostkowy na poziomie 4 – 5 l/s/km² (według J. Stachy’ego i B. Biernata),
  - energia wiatrowa:
    - gmina Janowo położona jest w III korzystnej strefie energetycznej wiatru,
  - energia słoneczna:
    - średnie całkowite promieniowanie słoneczne w roku na poziomie 0,75 – 10,00 MJ/m² x doba (według J. Paszyńskiego i K. Miary, 1994);
- zagrożenia utrudnienia naturalne:
  - zagrożenia i utrudnienia klimatyczne:
    - bonitacja klimatyczna dla rolnictwa (najlepsze warunki w Polsce – 100) na poziomie 50 – 85 (według Górskiego, 1994),
    - gmina Janowo należy do obszarów, na których prawdopodobieństwo utrzymywania się pokrywy śnieżnej 80 dni wynosi 50% i więcej;
  - zagrożenia i utrudnienia hydrologiczne:
    - przeważające rodzaje wezbrań określono jako roztopowe (według Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie);
- zagrożenia i ochrona przeciwpowodziowa:
  - udział powierzchni gminy zagrożonych powodzią lub podtopieniami na poziomie 10 – 20% (szacunek na podstawie mapy roślinności potencjalnej J.M. Matuszkiewicza – Instytut Gospodarki i Przestrzennego Zagospodarowania PAN oraz bazy mokradeł Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych).

15.2. Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Realizacja zwiększania lesistości jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do poziomu 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.

Szczególną funkcją zalesień powinno być zatem odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności, a także estetycznych walorów krajobrazu. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie we wspólny system najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych

zalesień. Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej, nadają temu problemowi wysoką rangę.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości do roku 2020 jest zatem zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

15.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

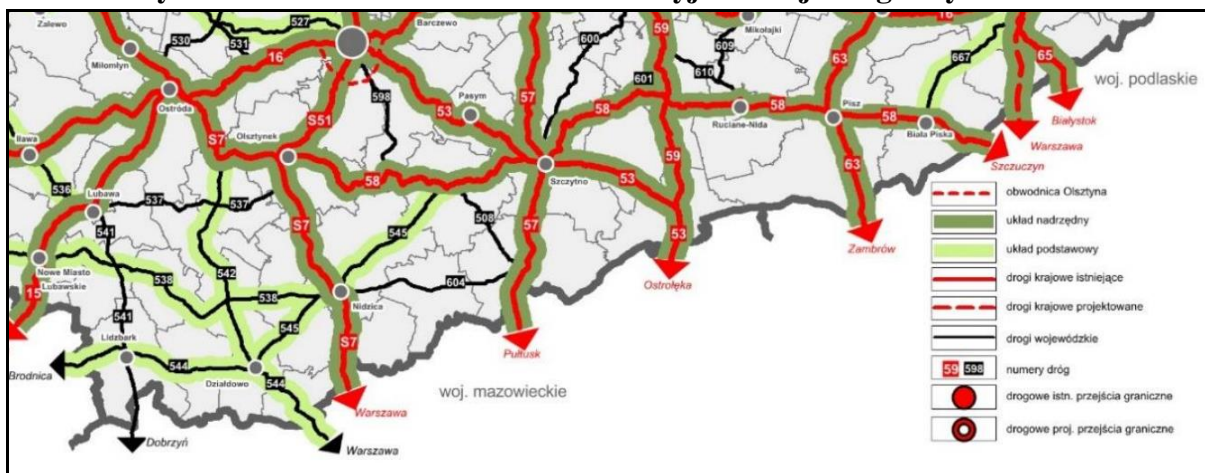
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2015 r. poz. 2931).

Dokument ten porusza najważniejsze aspekty polityki przestrzennej w wymiarze wojewódzkim. Zagadnienia przedstawione w planie, które odnoszą się do gminy Janowo zaprezentowano poniżej.

Infrastruktura komunikacyjna

Gmina Janowo położona jest poza zasięgiem ważniejszych szlaków komunikacyjnych szczebla krajowego. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 604 biegnąca przez miejscowość Muszki, łącząca Nidzicę z Wielbarkiem.

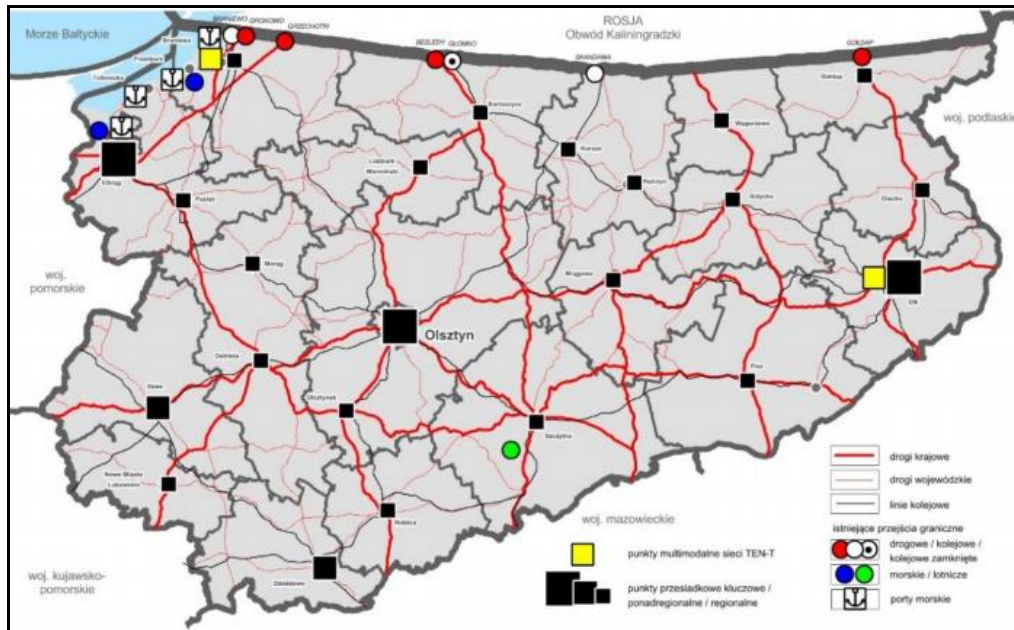
Rysunek 10. Infrastruktura komunikacyjna w rejonie gminy Janowo.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Janowo położone jest także poza zasięgiem kluczowych regionalnych i ponadregionalnych punktów przesiadkowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Najbliższy tego typu punkt zlokalizowany jest w Nidzicy będącej również siedzibą władz powiatu.

Rysunek 11. Węzły integracyjne na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

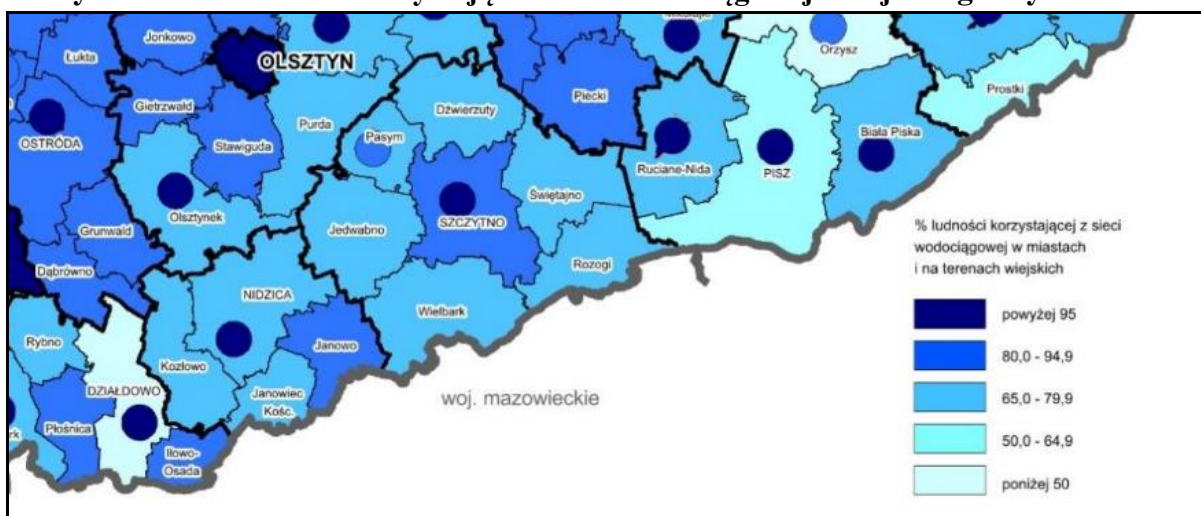

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Janowo należy do gmin województwa warmińsko-mazurskiego, w których procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej jest wysoka i oscyluje na poziomie od 80 do 94,9%.

Rysunek 12. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w rejonie gminy Janowo.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Według danych na rok 2012 gmina Janowo znalazła się w trzeciej grupie procentowej gmin województwa warmińsko-mazurskiego korzystających z kanalizacji sanitarnej tj. na poziomie od 30% do 39,9%.

Rysunek 13. Korzystający z kanalizacji na terenach wiejskich gmin województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r.

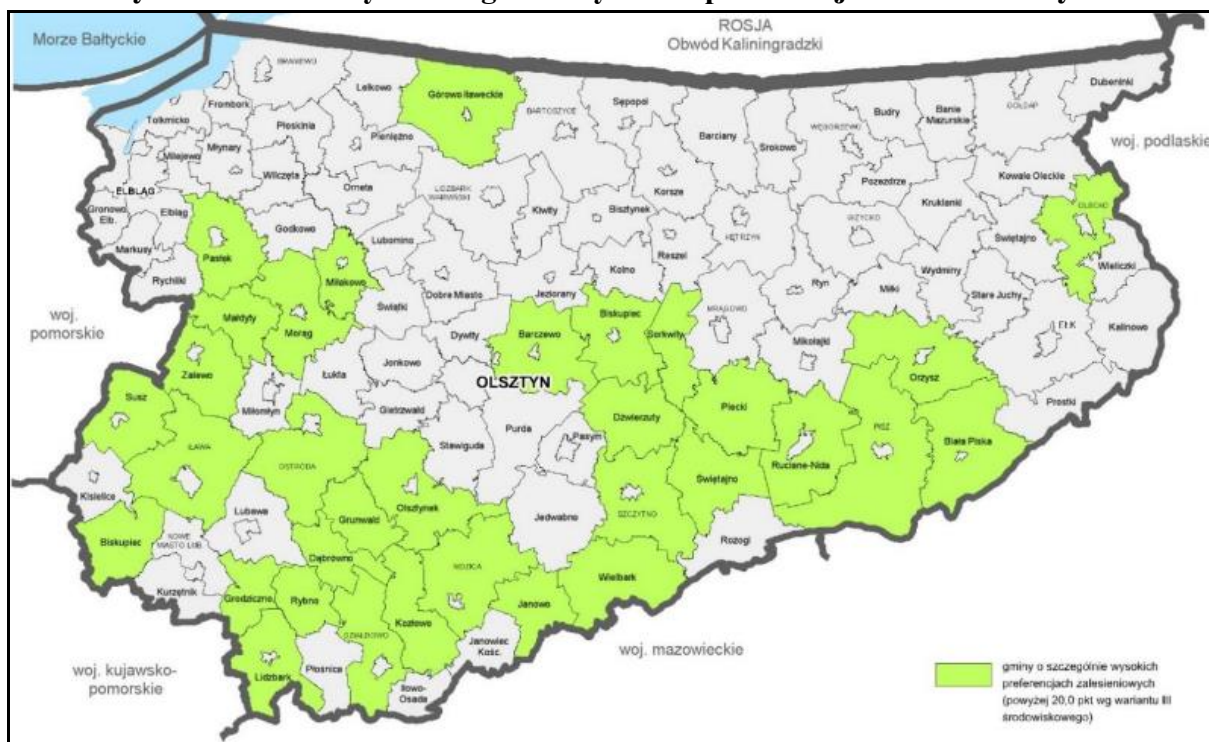

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Lesistość

Gmina Janowo została zakwalifikowana jako jeden z czterech obszarów o najwyższym stopniu lesistości w województwie warmińsko-mazurskim tj. na poziomie 62,3%. Na terenie tym dominuje produkcja roślinna w tym uprawa zbóż o szczególnie wysokich preferencjach zalesieniowych.

Rysunek 14. Gminy o szczególnie wysokich preferencjach zalesieniowych.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa wyszczególniono również

zadania ponadlokalne realizujące cele publiczne. Do tych, odnoszących się bezpośrednio do gminy Janowo zaliczono zadanie z zakresu infrastruktury technicznej pn. „Budowa linii 110kV Wielbark – Nidzica” obejmujący swym zasięgiem obszar gmin: Nidzica, Janowo, Wielbark.

15.4. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 została przyjęta została w 2013 r. i stanowi aktualizację Strategii z 2005 r. Strategia określa wizję rozwoju województwa następująco: *Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć (...) (...) niezależnie od wieku, (...) niezależnie od wykształcenia, (...) niezależnie od stanu posiadania, (...) niezależnie od pochodzenia, (...) niezależnie od miejsca zamieszkania, (...) niezależnie od płci.*

Strategia opiera się na koncepcji trzech płaszczyzn rozwoju, obejmujących: ludzi, gospodarkę i ich relacje, które to płaszczyzny osadzone są w środowisku przyrodniczym. Na tej podstawie wyróżniono trzy obszary priorytetowe rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego: *konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo, nowoczesne sieci.*

Celem głównym Strategii jest osiągnięcie: *Spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej Warmii i Mazur z regionami Europy.* Cele strategiczne Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, wynikające ze wspomnianych wcześniej trzech priorytetów, to:

- *Wzrost konkurencyjności gospodarki,*
- *Wzrost aktywności społecznej,*
- *Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,*
- *Nowoczesna infrastruktura rozwoju.*

Cele strategiczne będą realizowane za pomocą różnorodnych celów operacyjnych i kierunków działań. W kontekście projektu zm. studium i oddziaływania jego ustaleń na środowisko, najistotniejsze znaczenie mają następujące kierunki działań, określone w ramach celu strategicznego *Nowoczesna infrastruktura rozwoju* i jego celu operacyjnego *Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego*:

- *Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa, weryfikacja form ochrony przyrody; ochrona przed powodzią i deficytem wody; zapewnienie integralności przyrodniczej województwa, ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej;*
- *Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu (np. rowerowego) i ogrzewania przyjaznego środowisku; rozbudowa sieci kanalizacyjnych (w tym także kanalizacji deszczowej) oraz budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków (zwłaszcza na terenach zabudowy rozproszonej), dalsze inwestowanie w sieci wodociągowe; zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, (...), ochrona ekosystemów leśnych*

przed pożarami i innymi szkodliwymi czynnikami zagrażającymi trwałości lasów, prowadzenie monitoringu środowiska (...).

15.5. Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego

Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego na lata 2016-2022 formułuje wizję powiatu następująco: „*Powiat nidzicki – przyjazny dla mieszkańców, turystów i inwestorów, dbający o środowisko i tradycje kulturowe*”. W celu realizacji ww. postulatu gminy powiatu nidzickiego powinny realizować następujące cele:

- 1. Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu.*
- 2. Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju rolnictwa.*
- 3. Promocja, ochrona zdrowia i włączenie społeczne.*
- 4. Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb.*

15.6. Plan Rozwoju Gminy Janowo

Plan Rozwoju sformułował wizję gminy w sposób następujący: „*Gmina Janowo miejscem do życia o unikatowym środowisku przyrodniczym, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą i sferą usług dostosowaną do potrzeb jej mieszkańców i turystów*”. *Wizja ta powinna być wypełniania poprzez realizację następujących celów strategicznych:*

- Mieszkańcy gminy Janowo są bardziej aktywni i potrafią w większym stopniu samodzielnie rozwiązywać problemy.*
- Wzrost przedsiębiorczości, zwłaszcza z zakresu usług.*
- Infrastruktura techniczna gminy dostosowana do potrzeb mieszkańców gminy i turystów.*

15.7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Janowo

Dla gminy Janowo obowiązuje dokument pn. "Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla obszaru gmin położonych na terenie powiatu szczytyńskiego (miasto Szczytno, gminy: Szczytno, Pasym, Dźwierzuty, Jedwabno, Rozogi, Świątajno, Wielbark), mrągowskiego (gmina Piecki) oraz nidzickiego (gmina Janowo)". Dokument przyjęty został Uchwałą Nr XI/55/2015 Rady Gminy Janowo z dnia 29 września 2015 roku, zmieniona następnie Uchwałą Nr XIX/97/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 14 marca 2016 roku. Gminy Janowo dotyczy Tom X Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Głównym celem przewidzianym w dokumencie jest zmniejszenie emisyjności gospodarki, zwiększenie stabilności dostaw energii elektrycznej i ciepłej oraz poprawa jakości komunikacji zbiorowej za pośrednictwem proponowanych działań:

- racjonalizacja zużycia energii:*
  - o ocieplenie budynków użyteczności publicznej,*
  - o ocieplenie budynków mieszkaniowych,*
  - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,*
  - modernizacja oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej,*
  - budowa inteligentnych, energooszczędnych systemów oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej;*

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery:
  - ekologiczny transport publiczny,
  - zintegrowane centra przesiadkowe,
  - inwestycje w zakresie budownictwa pasywnego,
  - modernizacja oświetlenia ulic pod kątem zmniejszenia zużycia energii elektrycznej,
  - działania edukacyjne dotyczące oszczędności energii i zrównoważonego budownictwa,
  - budowa ścieżek rowerowych;
- rozwój energetyki:
  - budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wysokosprawnej kogeneracji;
- zwiększenie produkcji energii z OZE:
  - wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzących ze źródeł odnawialnych, promowanie efektywności energetycznej i korzystania z OZE w przedsiębiorstwach i w domach prywatnych;
- promowanie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach:
  - zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji, a także wprowadzanie systemów zarządzania energią, budowa własnych instalacji OZE.

Projekt Studium bezpośrednio i pośrednio wpłynie na realizację zadań wyznaczonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej, między innymi w zakresie rozwoju energetyki, zwiększenia produkcji energii z OZE oraz promowanie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Wdrożenie projektu Studium i realizacja jego ustaleń korzystnie wpłynie na ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie Gminy.

15.8. Plan Rozwoju Sieci Drogowej

Plan rozwoju sieci drogowej w województwie warmińsko-mazurskim wyznacza cel główny oraz cele szczegółowe rozwoju sieci dróg wojewódzkich w gminie Janowo. Uwzględnia on również projekty unijne, w tym dwa dotyczące drogi nr 604 przebiegającej przez teren Gminy:

- DW 545 z przebudową dwóch skrzyżowań w m. Nidzica ze wschodnim wylotem DW 604,
- DW 604 na odcinku Robaczewo – Wielbark,

jednak żaden z wymienionych projektów nie dotyczy gminy Janowo.

Celem głównym Planu rozwoju sieci drogowej na lata 2012 – 2020 jest poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej regionu Warmii i Mazur.

Cel ten osiągnąy będzie poprzez spójną i konsekwentną realizację następujących celów szczegółowych:

- integracja systemów transportowych w województwie w tym połączeń drogowych z połączeniami kolejowymi (uzupełnienie sieci połączeń kolejowych) oraz połączeń

drogowych z portami morskimi i lotniczymi w województwie.

- skomunikowanie ośrodków o najniższej dostępności komunikacyjnej z pozostałą siecią dróg i z centrum województwa warmińsko-mazurskiego.
- rozbudowa dróg wojewódzkich będąca uzupełnieniem dla sieci połączeń międzyregionalnych łączących województwo warmińsko-mazurskie z siecią TENT, w tym z autostradą A1 i Via Baltica.
- usprawnienie i uzupełnienie skomunikowania sieciowego z przejściami granicznymi funkcjonującymi na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- poprawa skomunikowania większych miast regionu pomiędzy sobą oraz z centrum regionu, która niesie ze sobą następujące atuty, takie jak:
  - wysoka atrakcyjność zamieszkania;
  - duża koncentracja pracodawców;
  - wysoka krajowa konkurencyjność w ujęciu dynamicznym;
  - znacząco rozwinięte funkcje turystyczne;
  - duże obszary o walorach rekreacyjnych;
  - rozwinięte usługi rynkowe w Olsztynie i większych miastach (Elbląg, Ełk);
  - wzrost funkcji metropolitalnych Olsztyna (np. medyczne i rehabilitacyjne);
  - wysoka koncentracja organizacji społecznych;
  - znaczący w skali krajowej rozwój budownictwa mieszkaniowego;
  - wysoka atrakcyjność inwestycyjna i konkurencyjność w skali województwa;
  - znaczący ośrodek akademicki oznacza wysoki odsetek ludności z wyższym wykształceniem, stanowi centrum naukowo-technologiczne o wysokiej specjalizacji naukowej.
- skomunikowanie ośrodków subregionalnych i obszarów problemowych (zagrożonych peryferyzacją społeczno-gospodarczą, o słabym dostępie do usług publicznych, obszarów przygranicznych, wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji, obszarów o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej) z pozostałą siecią dróg wpłynie pozytywnie na takie procesy, jak np.:
  - dynamizacja procesów gospodarczych, rozwój współpracy sieciowej – w tym w zakresie innowacyjności, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, wzrost jakości życia;
  - wzmocnienie funkcji gospodarczych (atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna);
  - aktywizacja społeczna i działania w zakresie ekonomii społecznej;
  - wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych
  - lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej;
  - wzrost dostępu do usług publicznych;
  - aktywizacja społeczna;
  - poprawa połączeń komunikacyjnych z lokalnymi ośrodkami wzrostu, wzrost przedsiębiorczości;
  - wykorzystanie szans wynikających z małego ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza);

- poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych;
- wzrost kapitału społecznego; podniesienie jakości edukacji;
- rewitalizacja miast i wzrost jakości życia;
- wzrost współpracy międzygminnej;
- poprawa połączeń komunikacyjnych z otoczeniem (rynki pracy);
- specjalizacja miast i miasteczek.
- poprawa infrastruktury drogowej dla użytkowników w tym sieci autobusowych wojewódzkich i międzywojewódzkich.
- poprawa drogowego transportu towarów.

Projekt Studium w bezpośredni sposób uwzględnia potrzeby modernizacji i poprawy jakości dróg. Realizacja ustaleń projektu Studium pozwoli na osiągnięcie celów infrastrukturalnych, wpłynie również na stworzenie nowoczesnej i wydajnej infrastruktury transportowej w województwie warmińsko-mazurskim.

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- ~~• obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;~~
- ~~• obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;~~
- ~~• obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 18, stanowiące działki ewidencyjne;~~
- ~~• pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;~~
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 244 (w/w Ustawy), stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności

gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych²⁸.

Dla terenów gminy Janowo nie sporządzono dotychczas map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP), wykonano natomiast opracowanie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc²⁹. Studia ochrony przeciwpowodziowej, sporządzone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zachowują ważność do dnia sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego.

W „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc, wyznaczone zostały przestrzenne zasięgi zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się:

- raz na 100 lat (p=1%);
- raz na 20 lat (p=5%);
- raz na 200 lat (p=0,5%) – dla terenów wymagających szczególnej ochrony.

W związku z powyższym, w nawiązaniu do przepisów ustawy Prawo wodne na obszarze gminy Janowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Orzyc, którego zasięg wyznacza obszar zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat (p=1%), określony w studium ochrony przeciwpowodziowej.

~~W stosunku do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują regulacje prawne zawarte w Ustawie Prawo wodne. Ponadto, obowiązuje Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, przyjęty przez Radę Ministrów. Dodatkowo w stosunku do obszarów zagrożonych powodzią istotne są zapisy dotyczące: sposobów gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa, a także zakazów i ograniczeń wytypowanych w studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej.~~

~~W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują:~~

- ~~zakazy i ograniczenia wytypowane w „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej”,~~
- ~~sposoby gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,~~
- ~~regulacje w stosunku do zasad zagospodarowania zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.~~

~~Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aktualnie: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016~~

---

²⁸ Materiał źródłowy: Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, <http://www.powodz.gov.pl/>

²⁹ Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzyc, 2006., Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Warszawa

poz. 1911) oraz ustalenia Planu zarządzenia ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (aktualnie: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1841).

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Janowo.	10
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów gminy Janowo.	11
Tabela 3. Główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego i województwa warmińsko-mazurskiego.	11
<i>Tabela 4. Wydane decyzje o warunkach zabudowy na terenie gminy Janowo w latach ~~2011-2015~~ 2011 – 2017. ....</i>	<i>12</i>
Tabela 5. Analiza wydanych decyzji o warunkach zabudowy na terenie gminy Janowo na tle gmin powiatu nidzickiego i powiatu ogółem.	13
Tabela 6. Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu w jakim zlokalizowana jest gmina Janowo – dane średnioroczne za 2015 r. oraz średniomiesięczne za styczeń i lipiec 2015 r... 23	23
Tabela 7. Jakość powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej (PL 2803)w 2014 roku.	25
Tabela 8. Obiekty znajdujące się w Wojewódzkiej i Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowo.	37
Tabela 9. Nieruchome zabytki archeologiczne na terenie gminy Janowo.	40
<i>Tabela 10. Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy Janowo na przełomie lat 2007-2015. ....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 11. Ruch naturalny na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017. ....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 12. Ludność według grup wiekowych na terenie gminy Janowo w latach 2007-2017. 51</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 13. Migracje ludności gminy Janowo w latach 2007-2017. ....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 14. Zatrudnieni na terenie gminy Janowo według płci w latach 2007-2017. ....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 15. Bezrobotni według płci na terenie gminy Janowo w latach 2007-2017. ....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 16. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych. ....</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 17. Liczba pracujących mieszkańców gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014-2017. ....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 18. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Janowo. ....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 19. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Janowo na tle powiatu i województwa. ....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 20. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa. ....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 21. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Janowo na tle powiatu i województwa w latach 2014-2017. ....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 22. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Janowo na tle powiatu i województwa w latach 2014 – 2016. ....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 23. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2014-2016... 74</i>	<i>74</i>
Tabela 24. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno- przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.	85
Tabela 25. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenu.	87
Tabela 26. Stan prawny gruntów gminy Janowo.	95
Tabela 27. Pomniki przyrody występujące na terenie gminy Janowo.	101
Tabela 28. Wykaz istniejących otworów górniczych.	108
Tabela 29. Położenie gminy Janowo w stosunku do zlewni Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).	111
Tabela 30. Ujęcia wody funkcjonujące na terenie gminy Janowo.	113
Tabela 31. Urządzenia wodociągowe na terenie gminy Janowo.	114
Tabela 32. Urządzenia sieciowe kanalizacyjne na terenie gminy Janowo.	114
Tabela 33. Rodzaje i ilości odpadów w gminie Janowo.	118

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Janowo na tle powiatu nidzickiego.	9
Rysunek 2. Wizualizacja ukształtowania rzeźby terenu gminy Janowo.	15
Rysunek 3. Położenie gminy Janowo w stosunku regionów klimatycznych Polski.	22
Rysunek 4. Położenie gminy Janowo w stosunku do strefy monitoringowych jakości powietrza w województwie.	24
Rysunek 5. Mapa miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Olsztyn.	76
Rysunek 6. Położenie gminy Janowo na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.	109
Rysunek 7. Mapa infrastruktury telekomunikacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.	115
Rysunek 8. Zasięg działania sieci kablowych i bezprzewodowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.	116
Rysunek 9. Występowanie światłowodowych węzłów telekomunikacyjnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – rejon gminy Janowo.	116
Rysunek 10. Infrastruktura komunikacyjna w rejonie gminy Janowo.	121
Rysunek 11. Węzły integracyjne na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.	122
Rysunek 12. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w rejonie gminy Janowo.	122
Rysunek 13. Korzystający z kanalizacji na terenach wiejskich gmin województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r.	123
Rysunek 14. Gminy o szczególnie wysokich preferencjach zalesieniowych.	123

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Liczba ludności gminy Janowo w latach 2007-2017. ....</i>	<i>48</i>
<i>Wykres 2. Urodzenia żywe, zgony, przyrost naturalny na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017. ....</i>	<i>50</i>
<i>Wykres 3. Ludność według grup ekonomicznych wieku. ....</i>	<i>52</i>
<i>Wykres 4. Zatrudnieni na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017. ....</i>	<i>53</i>
<i>Wykres 5. Pracujący na terenie gminy Janowo na przełomie lat 2007-2017. ....</i>	<i>54</i>
<i>Wykres 6. Bezrobotni według płci w latach 2007-2017. ....</i>	<i>55</i>
<i>Wykres 7. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD. ....</i>	<i>56</i>
<i>Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2007-2017. ....</i>	<i>64</i>
<i>Wykres 9. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2010-2017. ....</i>	<i>66</i>
<i>Wykres 10. Lesistość na terenie gminy Janowo w latach 2010-2017. ....</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 11. Stan prawny gruntów gminy Janowo w ha. ....</i>	<i>96</i>

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr XXII/115/2020
Rady Gminy Janowo
z dnia 18 sierpnia 2020 roku

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY JANOWO**

**- CZĘŚĆ TEKSTOWA -
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO –
- TEKST UJEDNOLICONY-**

2020 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. Informacje ogólne.....	5
2. Zespół autorski	5
3. Potrzeba opracowania.....	6
4. Podstawy prawne opracowania	6
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	8
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego	9
1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej.....	9
1.2. Zasady zagospodarowania przestrzennego.....	10
1.3. Strefy funkcjonalne polityki przestrzennej.....	11
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowaniu oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy	13
2.1. Kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów dla poszczególnych terenów funkcjonalnych.....	13
2.2. Obszary wyłączone z zabudowy	18
2.3. Ograniczenia w lokalizacji zabudowy.....	18
2.4. Obszary zwartej zabudowy wsi	18
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	24
3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska.....	24
3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody	26
3.3. Planowane lub postulowane formy ochrony przyrody	34
3.4. Ochrona zasobów glebowych.....	35
3.5. Ochrona gruntów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych	35
3.6. Ochrona zasobów wodnych.....	36
3.7. Ochrona powietrza atmosferycznego	37
3.8. Zasady lokalizacji ferm drobiu	38
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	38
4.1. Ochrona zabytków architektury i techniki oraz obszarów zabytkowych	38
4.2. Ochrona zabytków archeologicznych.....	39
4.3. Ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych.....	39
4.4. Ochrona krajobrazu kulturowego	39
4.5. Ochrona alei przydrożnych.....	39
4.6. Ochrona zabytkowych cmentarzy	39
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	40
5.1. Rozwój komunikacji drogowej.....	40
5.2. Rozwój komunikacji kolejowej	42
5.3. Rozwój komunikacji rowerowej.....	42
5.4. Rozwój sieci wodociągowej	42
5.5. Rozwój sieci kanalizacyjnej	42
5.6. Rozwój sieci elektroenergetycznej	43
5.7. Rozwój sieci gazowej	44
5.8. Rozwój sieci telekomunikacyjnej.....	45
5.9. Rozwój ciepłownictwa	45
5.10. Rozwój systemu gospodarki odpadami	46
5.11. Odnawialne źródła energii.....	47

6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	48
7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	49
8. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej	50
9. Obszary dla których gmina zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	50
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	51
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	52
12. Obszary i obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	54
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U.2015 poz. 2120).....	55
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji ...	55
14.1. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji	55
14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji	55
14.3. Obszary wymagające remediacji	55
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	55
16. Obszary zdegradowane	55
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	56
18. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²	56

WSTĘP

1. Informacje ogólne

Niniejszy tekst zmiany studium jest wersją ujednoliconą. Pierwotny tekst pozostawiono bez zmian. Nowe zapisy, które wprowadzono do zmiany studium, stanowią jego aktualizację oraz wzbogacenie treści, wyróżniono pochylą czcionką i kolorem niebieskim. Niektóre zdezaktualizowane informacje skreślono i poddano aktualizacji.

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo sporządził, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm. tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945~~) Wójt Gminy Janowo.

*Zgodnie z uchwałą intencyjną tj. ~~Uchwałą Nr XVIII/94/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 25 lutego 2016 r. Uchwałą Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo~~, niniejszy dokument obejmuje cały obszar położony w granicach administracyjnych gminy. Na *zmianę* Studium składa się:*

- załącznik nr 1 – część tekstowa, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 2 – część tekstowa, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 3 – rysunek *zmiany* studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 4 – rysunek *zmiany* studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 5 – uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu *zmiany* studium

2. Zespół autorski

Studium sporządzone na podstawie uchwały intencyjnej Nr XVIII/94/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- mgr inż. Paweł Góra;
- mgr Agata Piszewska;
- mgr Rafał Łucki;
- inż. Rafał Młynek;
- inż. Janusz Piszewski;
- mgr Łukasz Kowalski.

Zmianę Studium sporządzone na podstawie Uchwały Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- *mgr inż. Paweł Góra;*
- *mgr Łukasz Kowalski;*
- *mgr Dominika Kowalska.*

3. Potrzeba opracowania

Opracowanie *przedmiotowej Zmiany* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo wynika z nowych potrzeb związanych z rozwojem gminy.

Zmieniające się uwarunkowania społeczne i ekonomiczne, ale także troska o zrównoważony rozwój legły u podstaw decyzji Rady Gminy o wszczęciu procedury planistycznej prowadzącej do uchwalenia *Zmiany* studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo.

Należy zatem przyjąć, iż Rada Gminy, która jako organ stanowiący gminy urzeczywistnia samodzielność gminy w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, w kontekście zaistniałych okoliczności, dotyczących przywołanych już zmian uwarunkowań, ważąc jednocześnie na dynamiczny i ciągły proces gospodarowania obszarem gminy, niniejszą uchwałą obligującą Wójta Gminy Janowo do opracowania stosownego studium czyni zadość wymogom racjonalności w zarządzaniu przestrzenią gminy hołdując jednocześnie obowiązującym przepisom prawa.

Diagnoza stanu istniejącego i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej.

Ustalenia *Zmiany* Studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające jej zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody, nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

4. Podstawy prawne opracowania

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo została opracowana na podstawie i z uwzględnieniem następujących przepisów prawa:

- *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 994 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1073 z późn. zm.);*
- *Uchwała Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 Nr 118, poz. 1233);*

- *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2018 poz. 2081);*
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 799 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1566 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 142 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 992 z późn.zm.);*
- *Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1398);*
- *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 788 z późn. zm.);*
- *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 1161);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 112);*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 71);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133, z późn. zm.);*
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 poz. 138);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).*

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej

Ważnym czynnikiem decydującym o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, *zmiana* studium wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniając przy tym uwarunkowania przedmiotowego obszaru. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowani przestrzennego lub w wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy/celu publicznego. *Zmiana* Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej. Ponadto zawiera postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy w kategorii założeń polityki przestrzennej, szans i mocnych stron, zagrożeń i słabych stron. W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru gminy, z podziałem na wyróżnione działy polityki przestrzennej.

Najważniejsze założenia polityki przestrzennej w gminie to zrównoważony rozwój przy minimalizacji zagrożeń środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem rozwoju przestrzennego gminy jest ochrona wartości przyrodniczych, dążenie do przywrócenia równowagi ekologicznej i kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy.

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy jest tworzenie warunków przestrzennych podnoszących konkurencyjność, atrakcyjność gminy, zapewniających poprawę warunków życia jej mieszkańców, przy zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, gospodarczą, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Cel ten zakłada się osiągnąć m.in. przez ukształtowanie systemu ekologicznego gminy, dotrzymanie standardów jakości środowiska, właściwe ukształtowanie sieci osadniczej i dobrą dostępność komunikacyjną.

Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez właściwe ukształtowanie

sieci osadniczej. Głównym ośrodkiem usługowym i zarządzania o najwyższej aktywności społecznej i gospodarczej stymulującym rozwój całej gminy pozostanie nadal miejscowość Janowo. Koncentrują się tu zadania inwestycyjne z zakresu administracji i usług: oświaty, ochrony zdrowia, kultury, sportu, mieszkalnictwa, przemysłu, gospodarki komunalnej, obsługi rolnictwa, infrastruktury społecznej i technicznej o zasięgu gminnym i lokalnym. Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów z zewnątrz.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań wyodrębniono podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu;
- rozwój gospodarczy poprzez wskazanie potencjalnych terenów inwestycyjnych, -w tym racjonalny rozwój odnawialnych źródeł energii *z wykluczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych*;
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystyczno – wypoczynkowej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo – krajobrazowych;
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie systemu gospodarki wodno – ściekowej;
- wzmocnienie funkcji wsi Janowo jako siedziby gminy, pełniąca rolę administracyjną, usługowo – gospodarczą i mieszkaniową;
- wzmocnienie funkcji wsi Muszaki i Jagarzewo ze względu na dogodne położenie przy drodze wojewódzkiej nr 604.

1.2. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Zasady zagospodarowania przestrzennego dotyczą sfery osadnictwa, rolnictwa, produkcyjnej, turystyczno – wypoczynkowej i przyrodniczej. Dla poszczególnych sfer określono następujące zasady działania:

- w sferze osadnictwa:
  - kanalizacja terenów o zwartej zabudowie,
  - kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej,
  - rewitalizacja zabudowy mieszkaniowej tego wymagającej,
  - przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy,
  - wieś Janowo, Muszaki i Jagarzewo jako wielofunkcyjne ośrodki koncentracji usług z zakresu administracji, obsługi mieszkańców;
- w sferze rolnictwa:
  - prowadzenie zabiegów przeciwozyjnych na gruntach ornych (zapobieganie przed erozją wodną i wietrzną) przede wszystkim przez wprowadzanie zadrzewień śródpolnych,
  - wprowadzanie zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach (piaski

- lotne, nieczynne wyrobiska i wysypiska), które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych np. w postaci zadrzewień śródpolnych,
- na gruntach o wysokiej przydatności rolniczej prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej;
  - w sferze produkcyjnej:
    - rozwój aktywizacji gospodarczej poprzez lokowanie nieuciążliwych obiektów produkcyjnych, usługowych i gospodarczych przede na terenach wskazanych na rysunku studium,
    - produkcja energii w oparciu o odnawialne źródła energii *z wykluczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych.*
  - w sferze turystyczno – rekreacyjnej:
    - rozwój agroturystyki,
    - rozwój turystyki krajoznawczej ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Doliny rzeki Orzyc i lasów zlokalizowanych na terenie gminy,
    - rozwój turystyki aktywnej związanej z rzeką Orzyc,
    - rozwój bazy turystyczno – rekreacyjnej w miejscowości Zawady związanej z licznymi terenami leśnymi i jez. Zawady;
  - w sferze przyrodniczej:
    - respektowania przepisów odnoszących się do sposobu użytkowania istniejących terenów i obiektów chronionych,
    - zachowanie związków funkcjonalno-przestrzennych między ekosystemami pełniącymi głównie funkcje przyrodnicze, poprzez podtrzymanie i wzmacnianie składowych systemu przyrodniczego Gminy,
    - eliminacja istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych,
    - pielęgnacja istniejących elementów zieleni oraz wprowadzenie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew oraz krzewów),
    - przeprowadzenie inwentaryzacji terenu gminy w celu lokalizacji oraz ochrony nowych użytków ekologicznych oraz szczególnie cennych zespołów roślinnych.

1.3. Strefy funkcjonalne polityki przestrzennej

Rozwój gminy opierać się będzie na podstawie określonych terenów funkcjonalnych, które zostały określone na podstawie analizy uwarunkowań fizjograficznych i przyrodniczych oraz na podstawie wyróżniających cech gospodarczych, kulturowych, infrastrukturalnych. W analizie tej wzięto pod uwagę również dotychczasowy sposób użytkowania terenów. *Zmiana* Studium stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a integralną częścią opracowania są rysunki *zmiany* studium (załącznik graficzny). Warto podkreślić, że wyznaczone granice terenów funkcjonalnych mają charakter orientacyjny i nie stanowią ustaleń planistyczno-proceduralnych. Określają jedynie kierunki rozwoju przestrzennego gminy, kształtowania polityki przestrzennej gminy.

Podstawową zasadą przy ustalaniu obszarów, które mogą być przeznaczone do zabudowy winna być jej koncentracja w ramach istniejącej sieci osadniczej gminy, przy

maksymalnym ograniczeniu zabudowy rozproszonej. W pierwszej kolejności pod zabudowę - w formie zabudowy uzupełniającej - powinny być przeznaczone tereny niezabudowane położone w obrębie obecnej, zwartej zabudowy wsi, położone przy istniejących lub projektowanych ciągach komunikacyjnych i infrastrukturalnych.

Zróznicowanie funkcjonalno-przestrzenne obszaru gminy pozwala na wyodrębnienie następujących stref polityki przestrzennej:

- Strefa osadnicza;
- Strefa aktywizacji gospodarczej;
- Strefa turystyczno-rekreacyjna;
- Strefa leśna;
- Strefa rolnicza;
- Strefa pozostałych terenów funkcjonalnych.

Do strefy osadniczej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej;
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej.

Rozwój nowych terenów poprzedzony powinien być uzupełnieniem braków potencjalnych terenów w sieć komunikacyjną i niezbędne elementy infrastruktury technicznej.

Do strefy aktywizacji gospodarczej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy usługowej;
- tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej.

Jest to strefa, w której propaguje się rozwój przedsiębiorczości i aktywizacji ekonomicznej potencjalnych przedsiębiorców i inwestorów.

Do strefy turystyczno – rekreacyjnej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji;
- tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych.

Do strefy rolniczej zaliczono:

- tereny rolnicze;
- tereny rolnicze o wysokiej jakości z przewagą gleb III klasy bonitacyjnej.

Do strefy leśnej zakwalifikowano:

- tereny lasów;
- tereny wskazane do zalesienia.

Do grupy pozostałych terenów funkcjonalnych zaliczono:

- tereny cmentarzy;
- tereny projektowanej zieleni urządzonej;
- tereny wód powierzchniowych.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowaniu oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączne spod zabudowy

2.1. Kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów dla poszczególnych terenów funkcjonalnych

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (obejmują zabudowę zlokalizowaną w terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz terenach rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej wyznaczonych na rysunku studium) ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się kontynuację i uzupełnienie istniejącej zabudowy, za wyjątkiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 20% - 60%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 30% - 70%;
- dopuszcza się zabudowę wolnostojącą, bliźniaczą i szeregową;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.

Dla terenów zabudowy zagrodowej (obejmują zabudowę zlokalizowaną w terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz w terenach rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej wyznaczonych na rysunku studium) ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się kontynuację i uzupełnienie istniejącej zabudowy, za wyjątkiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 30% - 80%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 0,1% - 60%;
- możliwość rozbudowy, przebudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się wprowadzenie funkcji agroturystycznej w gospodarstwach rolnych;
- dopuszcza się rozbudowę istniejących siedlisk;
- dopuszcza się realizację zabudowy usługowej lub produkcyjnej w ramach istniejącego siedliska.

Dla terenów zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej, w tym usług publicznych (obejmuje tereny zabudowy zlokalizowane w terenach istniejącej zabudowy usługowej, terenach istniejącej zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej oraz w terenach rozwoju zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej wyznaczonych na rysunku studium) ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się kontynuację i uzupełnienie istniejącej zabudowy, za wyjątkiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;

- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 2% - 65%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 20% - 90%;
- ustala się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- wprowadzenie na granicach terenów zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- w/w rodzaje zabudowy mogą występować łącznie lub rozdzielnie.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (obejmują zabudowę zlokalizowaną w terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz w terenach rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej wyznaczonych na rysunku studium) ustala się następujące zasady:

- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 10% - 80%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 5% - 90%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się realizację zabudowy usługowej jako funkcji uzupełniającej;
- ustala się w szczególności rozwój zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w formie budownictwa socjalnego (dotyczy budynku po byłej zlewni mleka w Janowie oraz w części świetlicy wiejskiej w miejscowości Szemplino Wielkie).

Dla terenów zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji oraz tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych ustala się następujące zasady:

- udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 30% - 70%;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 20% - 60%;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu na tym terenie;
- należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń wokół jeziora z uwzględnieniem potrzeb rekreacji i jednoczesnym zabezpieczeniem odpowiedniej infrastruktury (kąpieliska, pola biwakowe, pomosty) – dotyczy terenu nad jez. Zawadzkim;
- projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem;
- dopuszcza się realizację obiektów wypoczynku (pensjonaty, zajazdy, motele itp.), rekreacji i sportu z niezbędnym zapleczem administracyjno-gospodarczym.

Dla terenów rolniczych i terenów rolniczych o wysokiej jakości z przewagą gruntów III klasy bonitacyjnej ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej na zasadach określonych dla zabudowy zagrodowej, o której mowa powyżej z wyłączeniem strefy ochronnej od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, wyznaczonej na rysunku studium (*dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*) i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z nowoprojektowaną zabudową siedliskową i infrastruktury technicznej związanej z lokalizacją urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł (*dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*);
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa;
- dopuszcza się zwiększanie areалу gospodarstw oraz zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa poza tymi oznaczonymi na rysunku studium;
- w przypadku występowania gruntów rolnych na terenach oznaczonych w studium jako tereny lasów obowiązują zasady zagospodarowania jak dla terenów rolniczych;
- *dopuszcza się obsługę produkcji rolnej, hodowlanej, ogrodniczej, usługi, rzemiosło, w tym specjalistycznej produkcji zwierzęcej, mając na uwadze zrównoważony rozwój całej gminy;*
- *zasady zagospodarowania i granice obszarów dopuszczających specjalistyczną produkcję zwierzęcą zostaną określone szczegółowo na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mając na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę zagrodową;*
- *rozwój produkcji zwierzęcej należy kształtować za pomocą odpowiednich wskaźników zabudowy i ustaleń minimalizujących uciążliwości dla pobliskich terenów;*
- *dopuszcza się także pozostawienie obszarów w użytkowaniu rolniczym przeznaczonym pod rozwój produkcji roślinnej;*
- *adaptuje się istniejące zainwestowanie zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, dopuszcza się przebudowę i rozbudowę na warunkach dotyczących nowej zabudowy;*
- *dopuszcza się zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa, z uwagi m.in. na słabą jakość gleb, spadki terenu przekraczające 12%, okresowe zalewanie, a także zalesianie terenów, które można zalesić zgodnie z przepisami odrębnymi;*
- *przy zalesianiu gruntów rolnych należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów; leśnych;*
- *zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;*
- *należy w pobliżu zabudowy i kompleksów leśnych wykluczyć lokalizację obiektów, które mogą być szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego (np.:*

wysokotowarowe ферmy hodowlane, uciążliwe zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego);

- ustala się rozwój rolnictwa ekologicznego, ekstensywnego, opartego na produkcji roślinnej z niewielkim udziałem chowu i hodowli zwierzęcej;
- na całym obszarze gminy rolnictwo powinno być oparte o ekologiczne zasady gospodarowania, dominować ma rozwój upraw ogrodniczych i sadownictwa z chowem i hodowlą zwierząt jako elementem uzupełniającym i niewielkim jego udziałem;
- istniejące uwarunkowania środowiskowe gminy wskazują jasno na konieczność określenia w polityce przestrzennej możliwości użytkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska;
- w odniesieniu do lokalizacji budynków związanych z produkcją rolną studium wprowadza strefy przejściowe w promieniu 200 m od granic poszczególnych kierunków zagospodarowania. Celem ustanowienia stref przejściowych jest stopniowanie potencjalnych uciążliwości płynących z działalności rolniczej na styku z innymi, zasadniczo nierolniczymi kierunkami zagospodarowania gminy.

Dla terenów lasów i terenów wskazanych do zalesienia ustala się następujące zasady:

- zasady zagospodarowania zgodnie z planami urządzania lasu i operaty urządzeniowe lasu (dotyczy lasów Skarbu Państwa);
- dopuszcza się realizację zabudowy związanej z gospodarką leśną, z wyłączeniem zabudowy o funkcji mieszanej z dopuszczoną funkcją mieszkaniową w strefie ochronnej od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, wyznaczonej na rysunku studium (*dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*) i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z gospodarką leśną udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 60% - 80%;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z gospodarką leśną udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 10% - 30%;
- w przypadku występowania gruntów leśnych na terenach oznaczonych w studium jako tereny rolnicze obowiązują zasady zagospodarowania jak dla terenów lasów.

Dla terenów cmentarzy ustala się następujące zasady:

- zakaz lokalizacji zabudowy za wyjątkiem obiektów związanych z funkcjonowaniem cmentarza;
- dopuszcza się realizację urządzeń infrastruktury technicznej przy granicy cmentarza;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z utrzymaniem cmentarza udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej: 60% - 80%;
- w przypadku realizacji zabudowy związanej z utrzymaniem cmentarza udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: 10% - 30%.

Dla terenów projektowanej zieleni urządzonej ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się lokalizację placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi;
- dopuszcza się realizację obiektów małej architektury;
- dopuszcza się realizację ciągów pieszych, pieszo-rowerowych i rowerowych.

Dla terenów wód powierzchniowych ustala się następujące zasady:

- dopuszcza się budowę obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej;
- dopuszcza się realizację kąpielisk, pomostów, przystani związanych z funkcją rekreacyjną turystyczną – dotyczy obszarów rzeki Orzyc i jez. Zawadzkiego;
- przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić ze względu na liczne wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie gminy zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

Nowe tereny przeznaczony pod zabudowę a bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Konkludując, w gminie Janowo przeznaczono tereny pod nową zabudowę w następującej ilości:

- *Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej – 17,59 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej – 24 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych – 26,65 ha.*

Biorąc pod uwagę wartości przedstawione w powyższej tabeli nr 25 części tekstowej dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w części dotyczącej porównania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością można wysnuć następujące wnioski:

- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji.*

Należy również zaznaczyć, że tereny przewidziane pod nową zabudowę w gminie Janowo w niniejszej zmianie studium, w pełni odzwierciedlają ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janowo, przyjętego Uchwałą Nr VI/47/2003 Rady Gminy Janowo z dnia 8 kwietnia 2003 roku. Jest dokument powstały przed wprowadzeniem Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1398), która wprowadziła zmiany do Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie obligatoryjnego sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, których wynik ma istotne przełożenie na kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2.2. Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Janowo wskazano obszary wyłączone z zabudowy. Są to:

- obszary z wyłączeniem zabudowy zgodnie z planem zadań ochronnych dla Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka;
- obszary predysponowane do występowania ruchów masowych;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

2.3. Ograniczenia w lokalizacji zabudowy

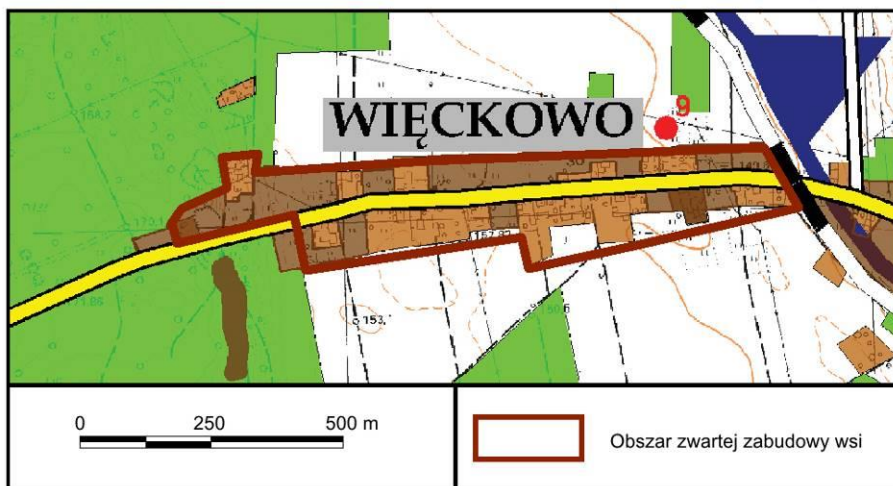
Wskazuje się następujące ograniczenia w lokalizacji zabudowy i zagospodarowaniu terenów:

- ograniczenia lokalizacji zabudowy i zagospodarowania terenów w strefie ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- ograniczenia lokalizacji zabudowy oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów w strefach ochronnych od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW (~~urządzenia fotowoltaiczne i elektrownie wiatrowe~~) wyznaczonych na rysunku studium (*dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*);
- w przypadku ustanowienia terenów górniczych ustala się pewne ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, z wyjątkiem dopuszczenia realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni, zgodnie z warunkami określonymi w projekcie zagospodarowania złoża i odpowiednich decyzjach koncesyjnych oraz stosownych przepisach prawa.

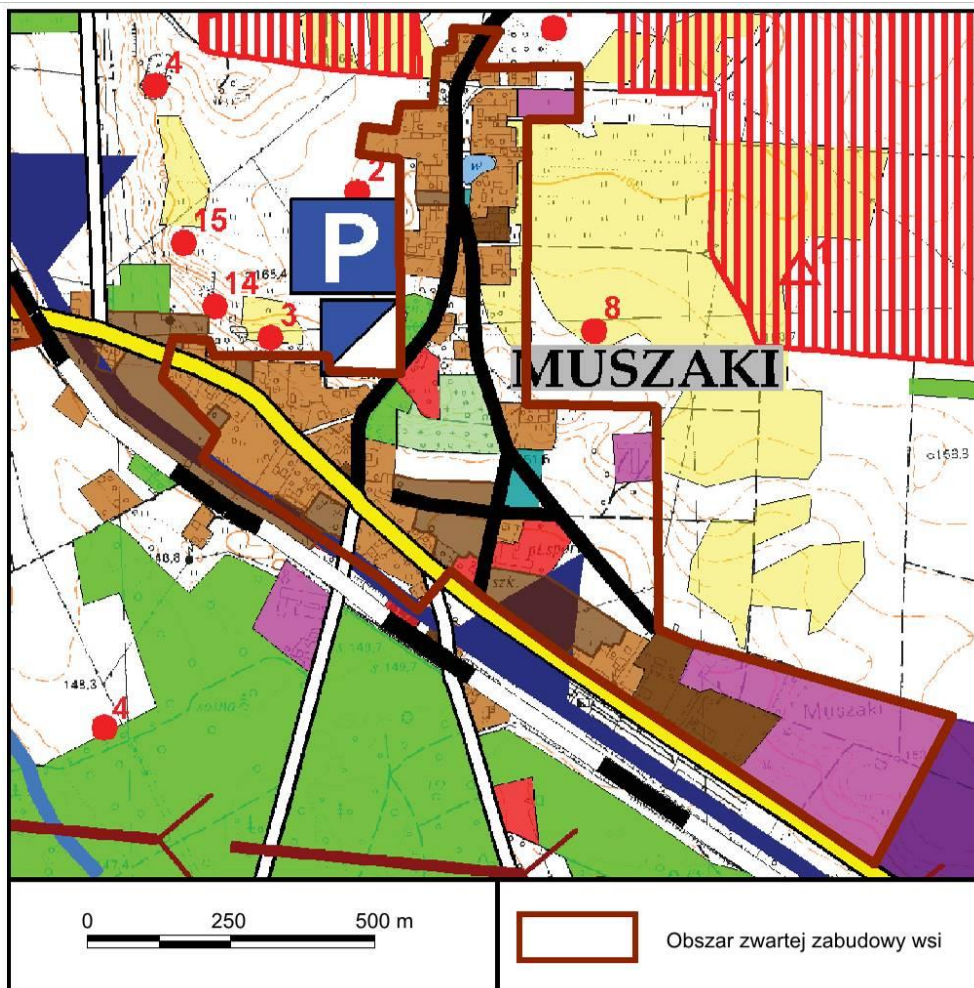
2.4. Obszary zwartej zabudowy wsi

Dla wsi położonych w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu wyznaczono zasięgi tzw. obszarów zwartej zabudowy wsi. Zasięgi te oznaczono na mapie kierunków *Zmiany* studium oraz, w celach poglądowych, zamieszczono poniżej w postaci rysunków. Wyznaczone obszary zwartej zabudowy wsi stanowią tereny, dla których zastosowanie może mieć odstępstwo od obowiązującego w obrębie obszarów chronionego krajobrazu zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych stosownie do przepisów prawa.

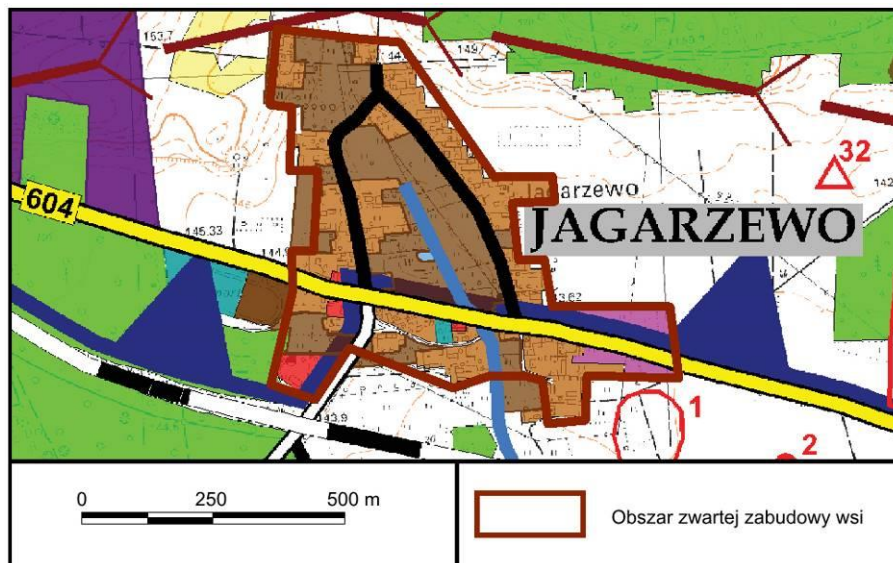
Rysunek 1. Obszar zwartej zabudowy wsi Więckowo

Rysunek 2. Obszar zwartej zabudowy wsi Muszaki

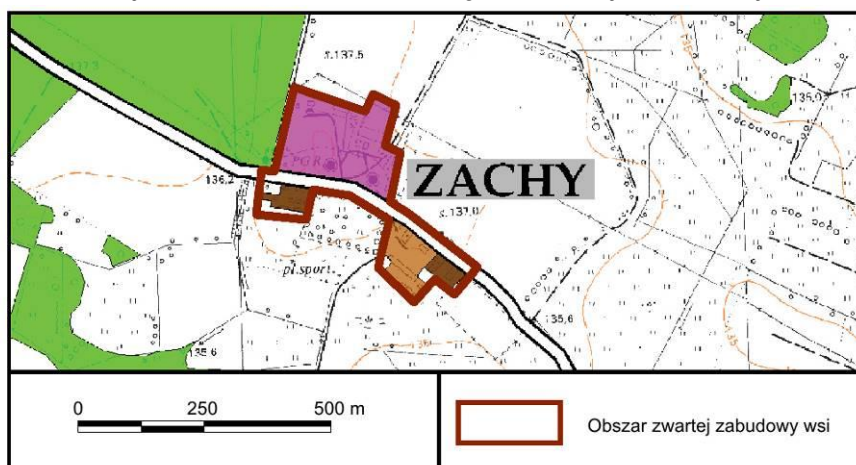
Rysunek 3. Obszar zwartej zabudowy wsi Jagarzewo

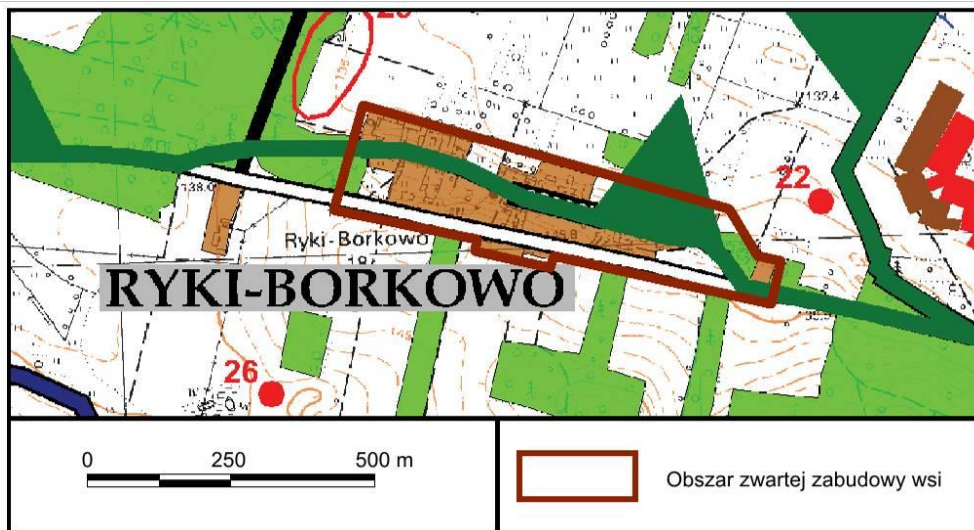
Rysunek 4. Obszar zwartej zabudowy wsi Wichrowiec

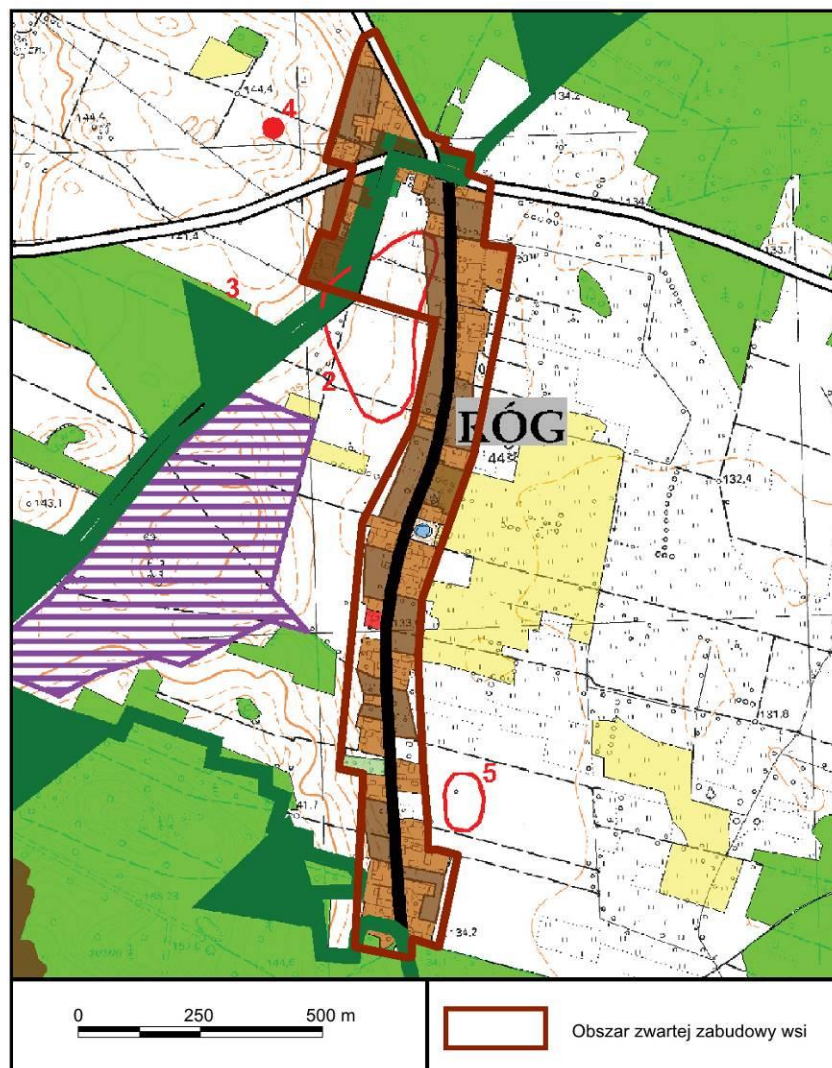
Rysunek 5. Obszar zwartej zabudowy wsi Zachy

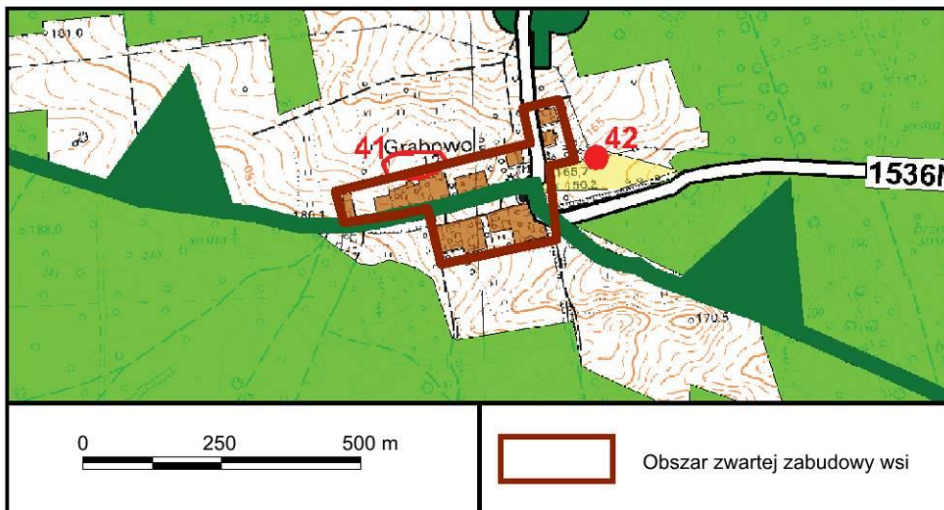
Rysunek 6. Obszar zwartej zabudowy wsi Ryki-Borkowo

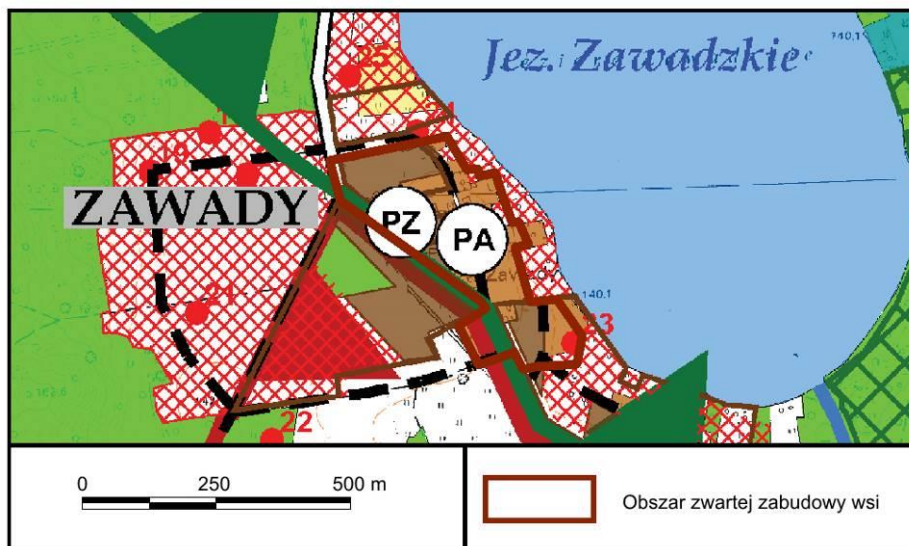
Rysunek 7. Obszar zwartej zabudowy wsi Róg

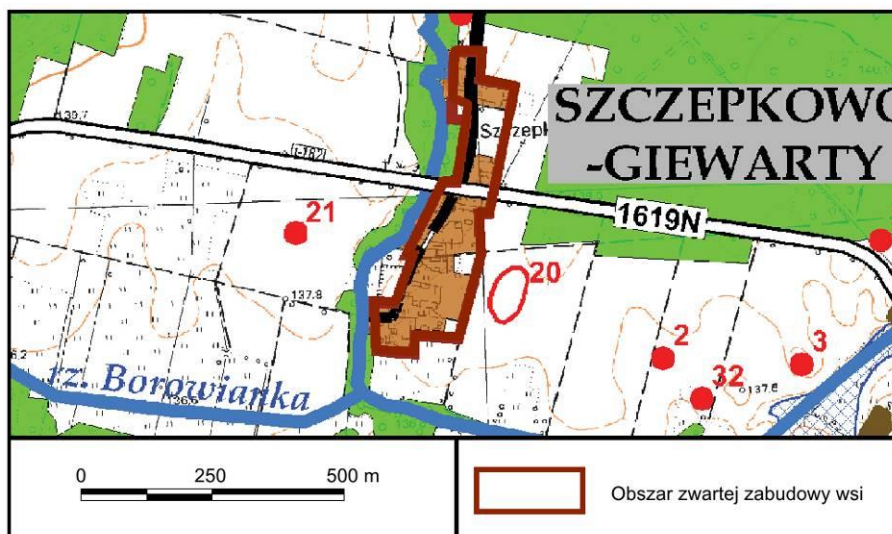
Rysunek 8. Obszar zwartej zabudowy wsi Grabowo

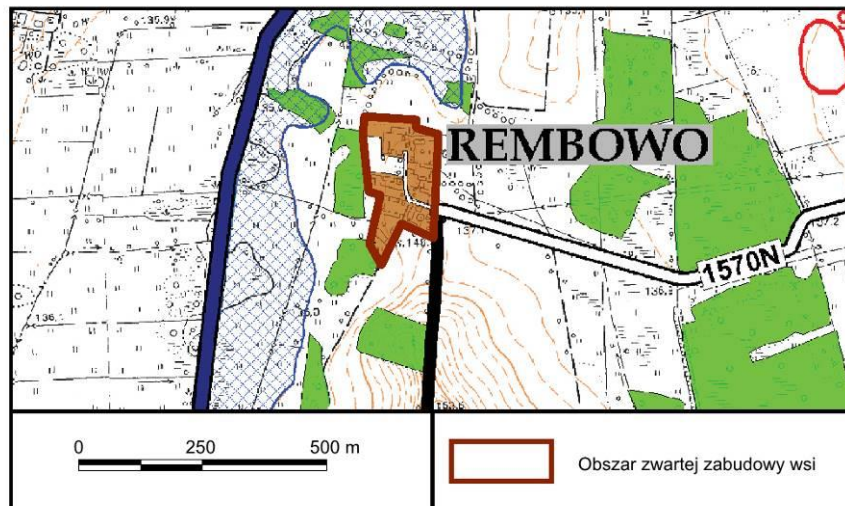
Rysunek 9. Obszar zwartej zabudowy wsi Zawady

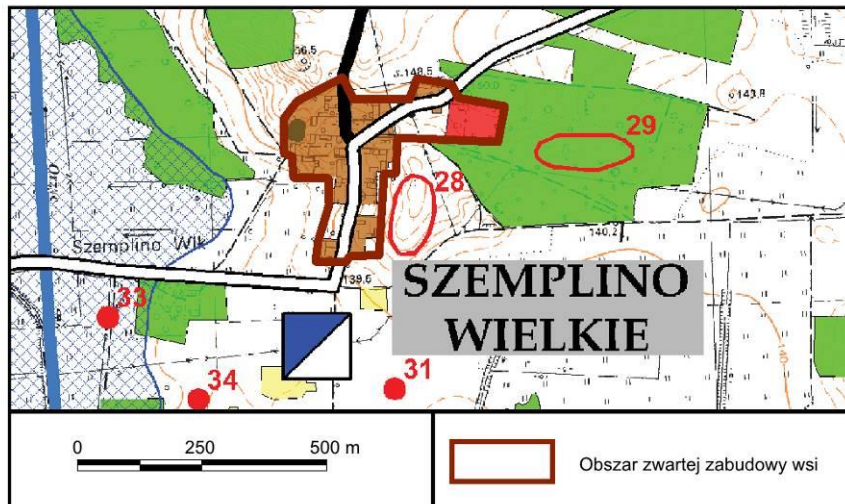
Rysunek 10. Obszar zwartej zabudowy wsi Szczepkowo-Giewarty

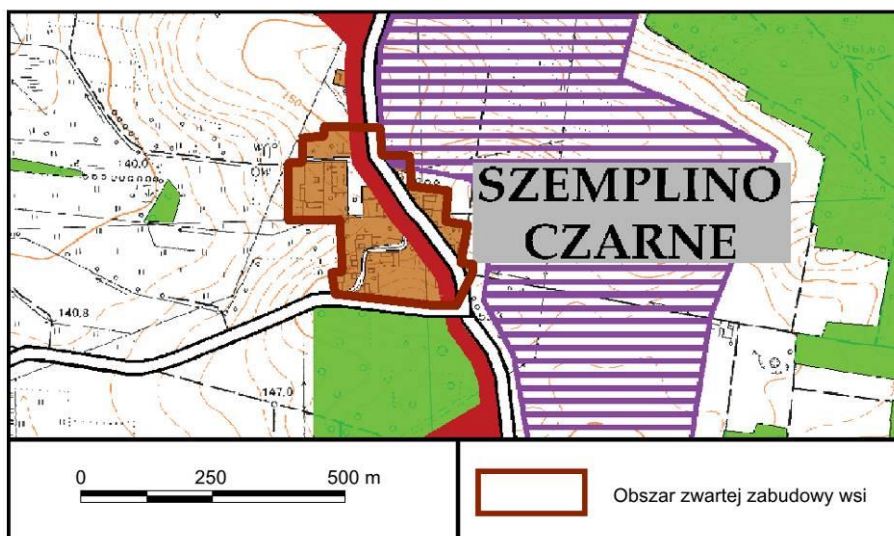
Rysunek 11. Obszar zwartej zabudowy wsi Rembowo

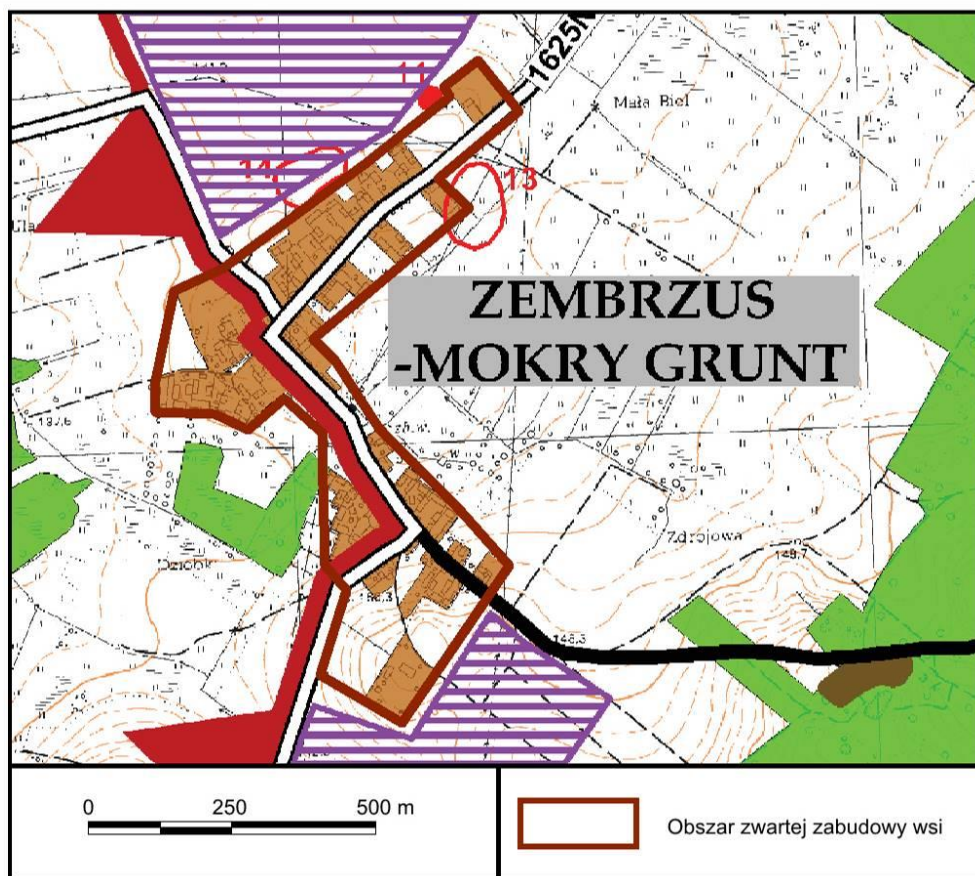
Rysunek 12. Obszar zwartej zabudowy wsi Szemplino Wielkie

Rysunek 13. Obszar zwartej zabudowy wsi Szemplino Czarne

Rysunek 14. Obszar zwartej zabudowy wsi Zembrzus-Mokry Grunt

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności.

Bazując na krajowych i wojewódzkich koncepcjach korytarzy ekologicznych wytypowano dla gminy Janowo następujące, główne elementy tworzące system przyrodniczy gminy – korytarze (płaty) ekologiczne o ponadlokalnym (krajowym lub regionalnym) charakterze:

- I. **Korytarz (płat) Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej** – obejmujący kompleksy leśne, ekosystemy łąkowo-pastwiskowe i ekosystemy wodne (w tym Jezioro Zawadzkie) w północnej i środkowej części Gminy. Dominującym typem siedliskowym lasów są bory, w tym bór suchy, bór świeży i bór mieszany świeży. Ponadto występują tu: grądy, olsy, bory bagienne oraz bory wilgotne. W drzewostanie dominuje sosna, licznie występuje również świerk, brzoza, buk dąb i grab. Korytarz stanowi część Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, która zachowała znaczny stopień naturalności lasów. Korytarz ekologiczny zwartych i rozległych kompleksów leśnych Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej wykazuje także cechy płatka ekologicznego.

II. Korytarz Doliny Rzeki Orzyc – przebiegający przez południowo-zachodni fragment Gminy oraz równoleżnikowo przez część środkową. Z przebiegiem doliny rzecznej związane jest występowanie zbiorowisk łąkowo-pastwiskowych. Zarówno dolina, na którą składają się zbiorowiska łąkowe i leśne, jak i same koryta stanowią szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt wodnych. Jest to obszar wykorzystywany przez migrujące ptaki wodno-błotne, a także gatunki z innych grup systematycznych.

III. Korytarz (płat) kompleksów leśnych południowo-wschodniej części gminy Janowo – przebiegający przez północno-wschodnią część Gminy. Są to lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego. Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany jest sosna. Kolejnym gatunkiem pod względem zajmowanej powierzchni są: brzoza, świerk, dąb, olsza, w mniejszym stopniu występuje osika, lipa, grab, modrzew, klon. Korytarz ekologiczny kompleksów leśnych południowo-wschodniej części gminy Janowo wykazuje także cechy płata ekologicznego.

Pozostałe elementy tworzące system przyrodniczy obszaru są to płaty lub korytarze ekologiczne o lokalnym charakterze. Należą do nich:

- pozostałe, mniejsze kompleksy leśne i drobne enklawy leśne;
- enklawy zadrzewień i zarośli;
- pasmowe zadrzewienia;
- ciek (poza Orzycem, który posiada znaczenie regionalne) oraz sieć kanałów i rowów melioracyjnych;
- oczka wodne, starorzecza i stawy (poza Jeziorem Zawadzkim i zbiornikami w dolinie Orzyca, które są częścią korytarzy ponadlokalnych) ze skupiskami zaroślowymi
- zieleń ozdobna i uporządkowana towarzysząca zabudowie.

Wskazane powyżej tereny tworzące system przyrodniczy gmin Janowo przedstawiają model teoretyczny powiązań sieci ekologicznej i nie zawsze będą tożsame z rzeczywistymi trasami migracji roślin i zwierząt. Stanowią natomiast cenne i powiązane ze sobą elementy systemu ekologicznego, przenikające się wzajemnie i stanowiące spójną całość.

Wskazane korytarze ekologiczne i płaty ekologiczne zasługują na zachowanie i ochronę w działaniach planistycznych Gminy. Są to obszary, które należy chronić ze względu na spójność współżycia między środowiskiem przyrodniczym i potrzebą funkcjonowania człowieka jako ważnego elementu tego środowiska.

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy Janowo niezbędne jest zachowanie ciągłości związków funkcjonalno-przestrzennych między składowymi ekosystemów, a w szczególności migracji gatunków, wzajemnego wzbogacania ekosystemów w materię, energię i informację biologiczną. W tym celu należy ograniczyć rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny współtworzące system przyrodniczy obszaru – tzn. korytarze ekologiczne o ponadlokalnym i lokalnym (miejscowym) znaczeniu dla funkcjonowania powiązań przyrodniczych). Przede wszystkim należy:

- nie dopuścić do zabudowy doliny rzecznej Orzyca i jej dopływów (dopuszcza się małą infrastrukturę, obiekty służące gospodarce wodnej lub łowieckiej, szlaki turystyczne oraz w stopniu niezbędnym dla obsługi ludności – infrastrukturę techniczną i drogową);

- w możliwie maksymalnym stopniu pozostawić w użytkowaniu rolniczym tereny łąkowo-pastwiskowe i zachować system rowów i kanałów melioracyjnych;
- zachować zwarte kompleksy leśne, nie dopuścić do fragmentacji lasu oraz powstawania barier antropogenicznych;
- pod zabudowę w pierwszej kolejności przeznaczać tereny nieużytków lub gruntów ornym niskich klas bonitacyjnych, a także niezabudowane fragmenty przestrzeni zurbanizowanej (przy zachowaniu udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- chronić i pielęgnować poszczególne komponenty tworzące zieleń – roślinność ozdobna, parki, skwery, zieleńce, zieleń izolacyjną;
- maksymalnie chronić wartościowe siedliska roślinne i zwierzęce przed wycinką i zniszczeniem (zwłaszcza: lasy, starorzecza i inne zbiorniki wodne z zielenią towarzyszącą, zgrupowania zadrzewień i/lub zakrzewień na gruntach organogenicznych, pasmowe zadrzewienia i pojedyncze okazy drzew).

Ewentualne odstępstwa od w/w zasad mogą dotyczyć jedynie nieznacznych oddziaływań na system przyrodniczy (np. wycinki pojedynczych drzew, wycinki enklawy zadrzewień porastających z dala od ekosystemów wodnych i podmokłych, wycinki małowartościowych zakrzewień i zakrzaczeń będących efektem procesów sukcesyjnych) oraz muszą odbywać się zgodnie z przepisami prawa powszechnego. Odstępstwa muszą być poparte wyższym interesem publicznym lub koniecznością rozwoju gospodarczego Gminy i regionu, przy czym nie mogą one powodować pogorszenia stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego Gminy i regionu, w myśl zasady rozwoju zrównoważonego. W pierwszej kolejności zagospodarowane powinny zostać tereny nieużytków i gruntów ornym najniższych klas bonitacyjnych.

3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Ochrona w Obszarach Natura 2000

Podstawę funkcjonowania i tworzenia obszarów sieci Natura 2000 w Polsce stanowią następujące regulacje prawne:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków ;

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowych sposobów i form składania informacji o kompensacji przyrodniczej;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 oraz Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052, w kontekście problematyki zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Janowo, istotne są przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Szczególne znaczenie ma zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Dla obszaru Natura 2000 – Obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 został przyjęty Plan Zadań Ochronnych (PZO) – ~~Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2015 poz. 1037 z późn. zm.)~~ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2015 poz. 1037) i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 10 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2016 poz. 2500).

Plan Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka, zawiera:

- opis granic i mapę obszaru;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych

dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

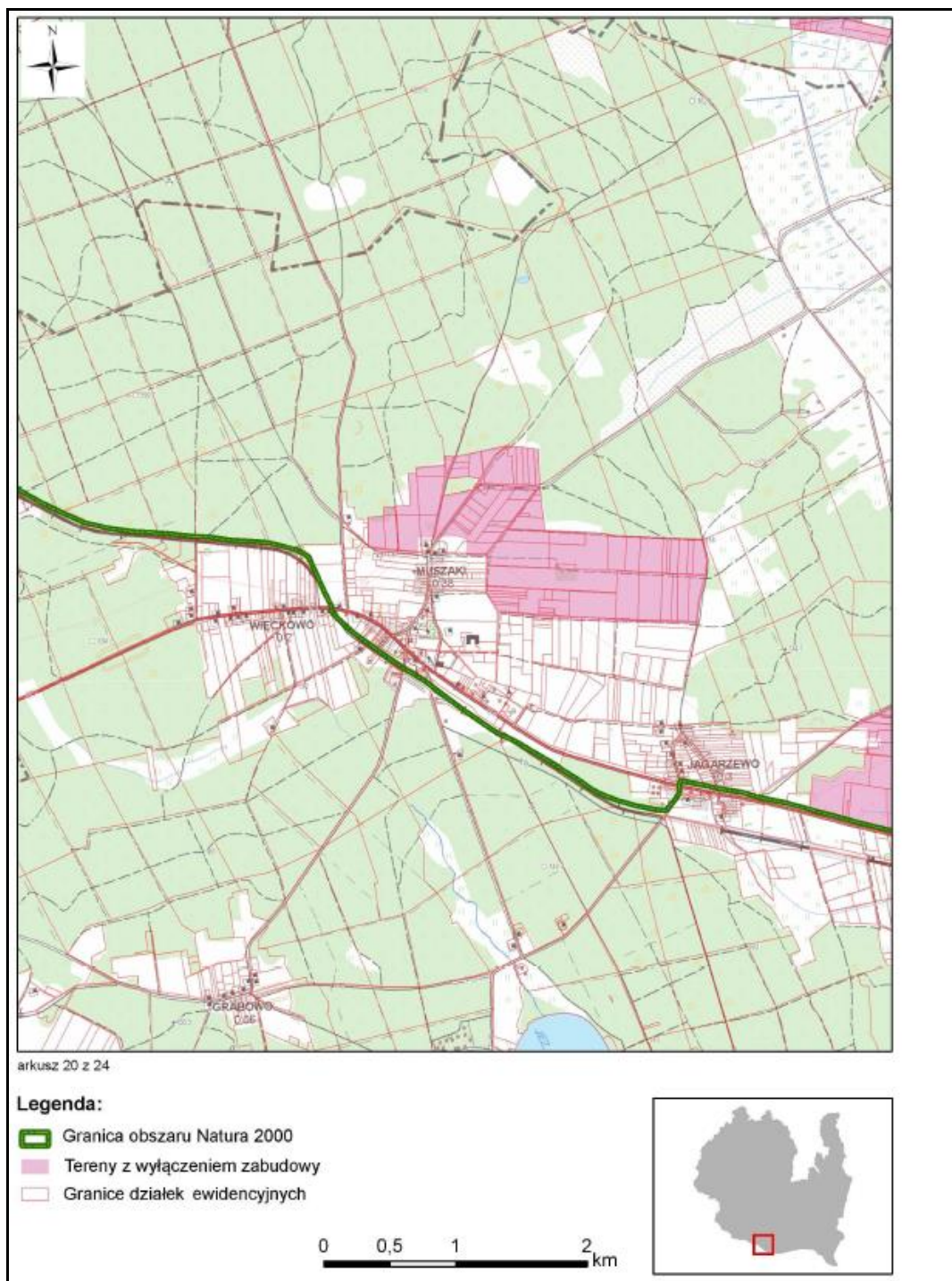
Bezpośrednio dla terenów znajdujących się w granicach gminy Janowo wskazano działania ochronne, takie jak:

- działanie nr 11, w obszarze Nadleśnictwa Jedwabno, przeciwdziałanie zanikowi żerowisk gatunku poprzez zachowanie śródleśnych enklaw: łąk, pastwisk, otwartych obszarów dawnego poligonu Muszaki, ochrona dotyczy Trzmielojadów, podmiotem odpowiedzialnym są właściciele, dzierżawcy i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie.

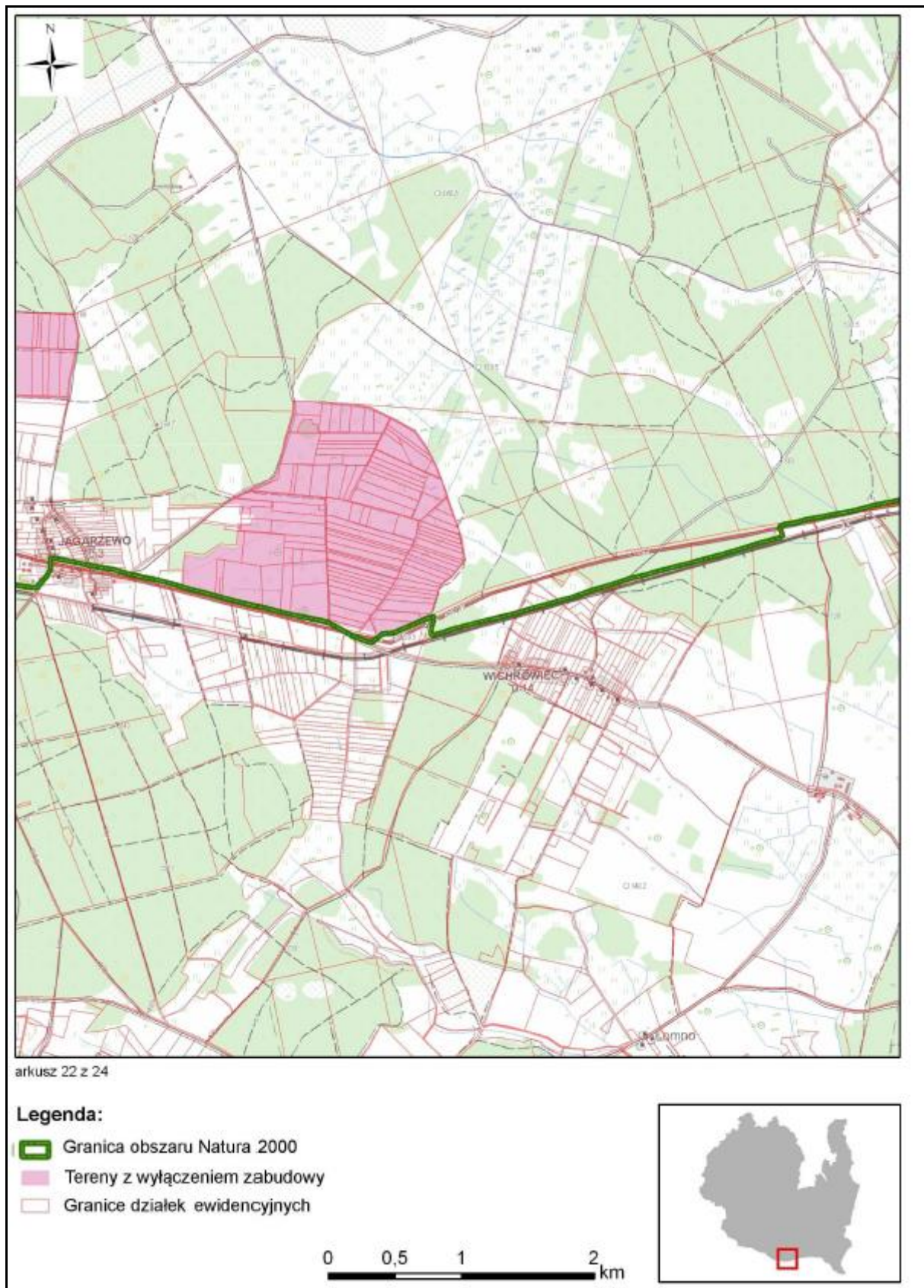
~~Jednocześnie w Planie zawarto wskazania do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Janowo, przyjętego Uchwałą nr VI/472/2003 Rady Gminy Janowo z dnia 8 kwietnia 2003 r. Wskazania dotyczą:~~

- ~~• ograniczenia zabudowy rozproszonej (mieszkaniowej i letniskowej) wśród łąk i pól poprzez zawężenie budownictwa do już istniejącej zwartej zabudowy oraz wyłączenie z zabudowy terenów wskazanych w załączniku nr 8 do zarządzenia (poza działkami zabudowanymi obiektami budowlanymi). Zgodnie z załącznikiem nr 8 wyłączenie z zabudowach dotyczy terenów w okolicach miejscowości Muszaki (w jej północnym obszarze), w przestrzeni rolniczej pomiędzy Jagarzewem a Wichrowcem.~~

Rysunek 15. Obszary wyłączone z zabudowy w związku z planem zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko – Ramucka – część pierwsza.

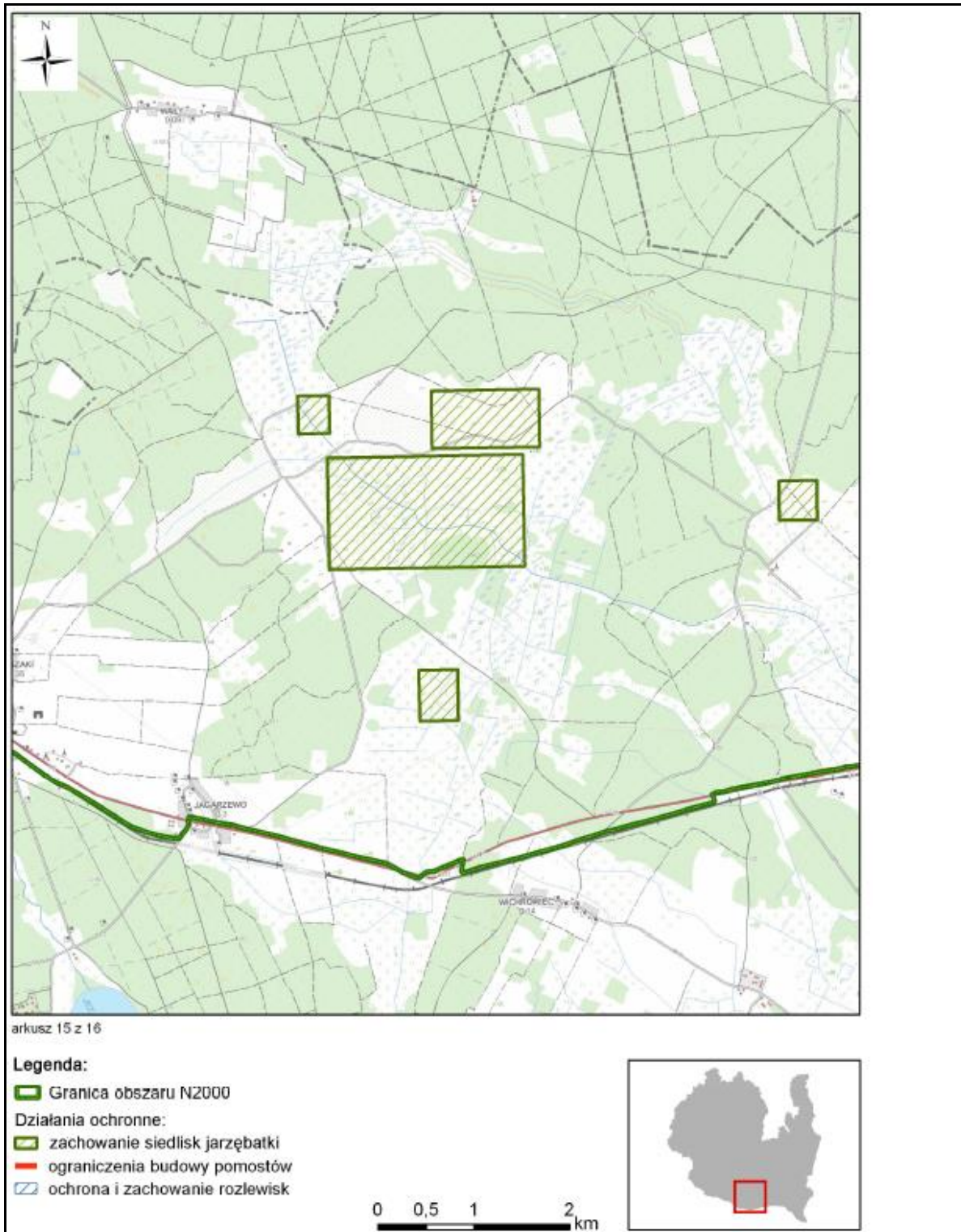

Rysunek 16. Obszary wyłączone z zabudowy w związku z planem zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko – Ramucka – część druga.

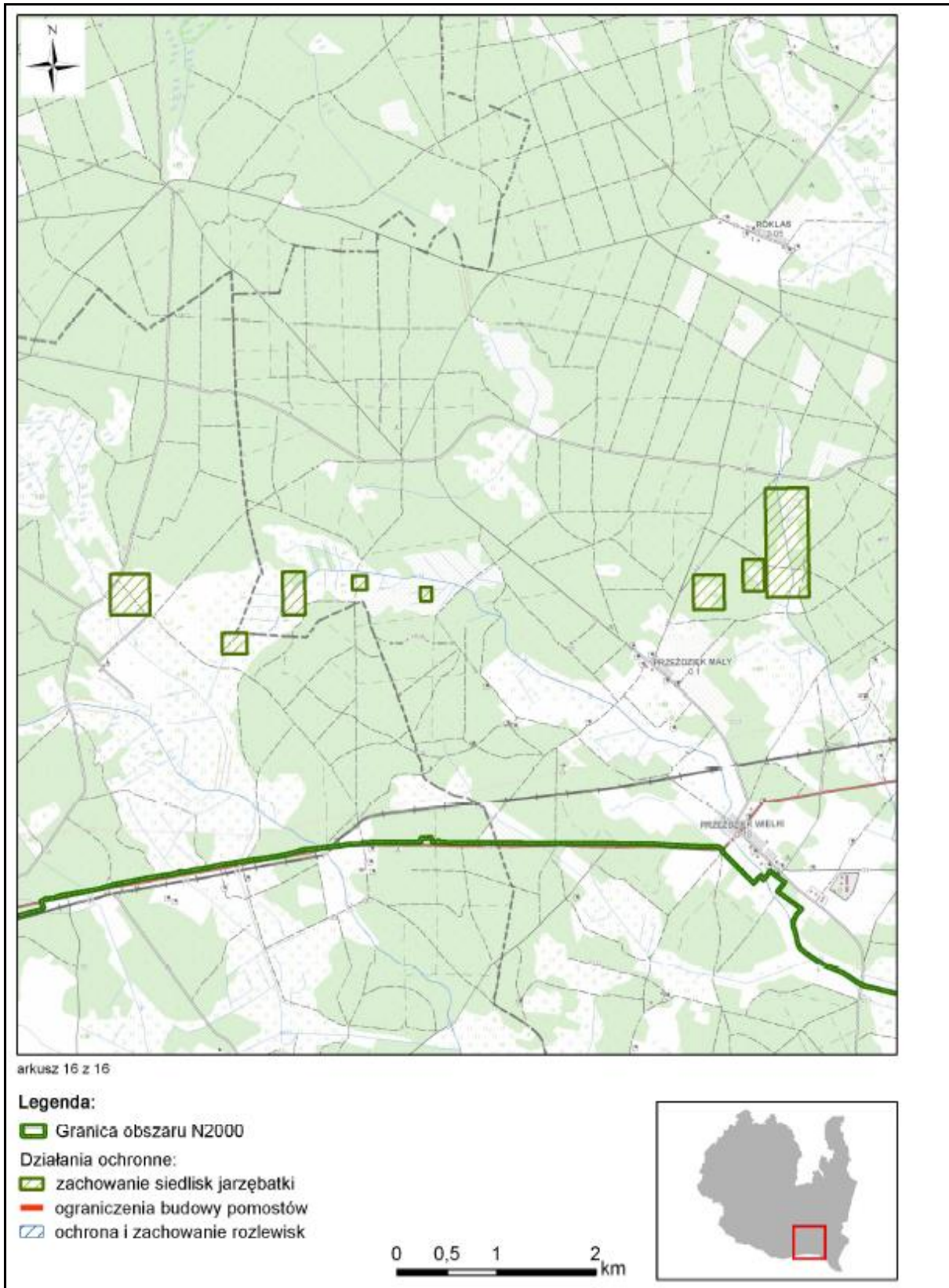

- zachowanie siedlisk Jarzębatki, przy północnej granicy Gminy, za zachód od miejscowości Przeździeń Mały oraz na północ od Wichrowca. Do zachowania zobowiązani są właściciele, dzierżawcy i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie.

Rysunek 17. Obszary do zachowania siedlisk jar zębarki – część pierwsza.

Rysunek 18. Obszary do zachowania siedlisk jar zębatki – część druga.

Dla obszaru Natura 2000 – ~~Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty~~ *Specjalnego obszaru ochrony siedlisk* Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052, został przyjęty Plan Zadań Ochronnych (PZO) – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 lutego 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2014 poz. 735) *oraz jego zmiana, tj. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie 15 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2016 poz. 2501).*

Plan Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052, zawiera:

- opis granic i mapę obszaru;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Bezpośrednio dla terenów znajdujących się w granicach gminy Janowo nie wskazano działań ochronnych, jednakże wyznaczono działania, które obowiązują w granicach całego obszaru Natura 2000 PLH280052 (a zatem także dla gminy Janowo).

Ochrona w Obszarze Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej

Obszar chronionego krajobrazu wyznaczony został w 1998 r. Aktualnie na jego terenie obowiązuje ~~Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012r., Nr XV/284/12 oraz Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXVII/755/14 z dnia 26 maja 2014 r.~~ *Uchwała Nr XXX/669/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. 2017, poz. 4143).*

W Uchwale ~~Nr XV/284/12 (z późn. zm.)~~, *o której mowa powyżej*, zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, zakazy obowiązujące na jego terenie oraz odstępowania od tych przepisów.

Ochrona w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Orzyc wyznaczony został w 1998r. Aktualnie na jego terenie obowiązuje Rozporządzenia Nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopad 2008 r. Ochrona dotyczy systemów leśnych i nieleśnych, wartości przyrodniczych. W rozporządzeniu, o którym mowa powyżej określono zakazy

i odstępstwa od zakazów.

Ochrona pomników przyrody

Na terenie Gminy znajduje się sześć pomników przyrody ustanowionych na mocy poszczególnych aktów prawnych. ~~Aktualnie dla pomników przyrody w Gminie obowiązują przepisy zawarte w Uchwale Rady Gminy Janowo Nr XLVI/252/2014 z dnia 30 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 3394 z 30.09.2014r.). Pomniki przyrody opisano w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium.~~ Aktualnie dla pomników przyrody w Gminie obowiązują przepisy zawarte w Uchwale Rady Gminy Janowo Nr XLVI/252/2014 z dnia 30 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2014 poz. 3394) i jej zmiany Uchwały Rady Gminy Janowo Nr XLIV/223/2018 z dnia 13 marca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 1180). Pomniki przyrody opisano w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium.

Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Wójt Gminy Janowo.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej. Ochroną gatunkową obejmowane są w szczególności gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem, cenne dla nauki, a także odgrywające istotną rolę w ekosystemach. Głównym celem tych działań jest zachowanie tych gatunków na naturalnie zajmowanych stanowiskach. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony.

Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone w art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na tej podstawie sporządzane są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone. Obecnie obowiązują następujące rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

3.3. Planowane lub postulowane formy ochrony przyrody

Biorąc pod uwagę ustalenia i wytyczne dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących dla gminy Janowo, w tym m.in.:

- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Strategii Rozwoju społeczno-gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku,;
- Programu ochrony środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020;

Stwierdza się, że na terenie Gminy nie występują planowane lub postulowane do ustanowienia formy ochrony przyrody.

W latach ubiegłych funkcjonowała koncepcja ustanowienia Parku Krajobrazowego Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej – obszar był przewidywany do ustanowienia m.in. według ówczesnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (z 2002r.). W obecnie obowiązującym PZPW W-M (z 2015 r.) nie podtrzymano propozycji ustanowienia Parku.

3.4. Ochrona zasobów glebowych

Ochrona zasobów glebowych w granicach gminy powinna polegać przede wszystkim na:

- ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- przeciwdziałaniu erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach potencjalnie erodowanych;
- przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką,
- likwidacji wadliwych melioracji.

Ponadto, w stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1205, z późn. zm.).

Ochrona gruntów na obszarze gminy Janowo powinna także sprowadzać się do pozostawienia pokrycia roślinnością (w tym leśną), brzegów cieków i zbiorników wód, stromych zboczy wysoczyznowych oraz przestrzeni piasków eolicznych, występujących w obrębie równiny sandrowej. Zachowanie istniejącej roślinności zapewni statyczność gruntów oraz przyczyni się do ochrony przed uruchomieniem procesów erozyjnych (w tym erozji wodnej i eolicznej).

3.5. Ochrona gruntów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych

Ochrona zasobów leśnych powinna polegać przede wszystkim przeciwdziałaniu przeznaczaniu gruntów leśnych na cele nieleśne. Przed wycinką chronić należy zwłaszcza lasy ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy i regionu oraz lasy porastające wały wydymowe. Ponadto wskazane jest racjonalne kształtowanie terenów zieleni wysokiej poprzez zalesianie niektórych gruntów, mało przydatnych dla rolnictwa lub osadnictwa (grunty najniższych klas bonitacyjnych i nieużytki), w nawiązaniu do istniejących systemów zieleni, dostosowując nasadzenia do typu siedlisk naturalnych.

Lasy są prawnie chronione przed likwidacją. Wycinka lasu lub jego części wymaga zgody na odlesienie w drodze sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w myśl przepisów Ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Część lasów w obrębie obszaru gminy Janowo posiada status lasów ochronnych.

W stosunku do lasów ochronnych obowiązują przepisy Ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach.

3.6. Ochrona zasobów wodnych

Gmina Janowo położona jest poza zasięgiem:

- udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP występujący w Gminie jest nieudokumentowany);
- Jednolitych Części Wód Powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności;
- Jednolitych Części Wód Powierzchniowych przeznaczonych do celów rekreacyjnych;
- obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- obszarów występowania lejów depresyjnych.

Gmina znajduje się w zasięgu:

- obszaru o dużej podatności wód podziemnych na dopływ zanieczyszczeń od powierzchni (brak izolacji użytkowych poziomów wód podziemnych), który wymaga wysokich standardów gospodarowania;
- obszaru ochrony zlewniowej jezior, który wymaga szczególnej ochrony przed antropopresją wrażliwych ekosystemów wodnych;
- obszarów narażonych na wystąpienie suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej.

Wody powierzchniowe płynące (rzeka Orzyc i jej dopływy, system rowów i kanałów melioracyjnych) oraz wody Jeziora Zawadzkiego, a także mniejszych zbiorników w postaci starorzeczy, oczek i stawów wodnych stanowią naturalną barierę ekologiczną rozwoju zabudowy. Ponadto pełnią ważne funkcje w systemie przyrodniczym obszaru – zwłaszcza rzeka Orzyc, która wraz z otoczeniem dolinnym stanowią korytarz ekologiczny o ponadlokalnym charakterze.

Kształtowanie i zagospodarowanie terenu powinno uwzględniać ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed degradacją i zanieczyszczeniem. W szczególności w zakresie zachowania i ochrony zasobów wodnych oraz osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Zgodnie z Planem wskazuje się na potrzebę kształtowania zasobów wodnych oraz racjonalnego gospodarowania nimi.

Zagospodarowanie przestrzenne na obszarze gminy Janowo nie może negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Dla JCWP obowiązuje „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, w którym wyznaczono cele środowiskowe.

W odniesieniu obszarów zagrożonych zjawiskiem suszy, ~~zgodnie z Art. 88s. 1 ustawy Prawo wodne~~, ochrona przed suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej. Głównymi dokumentami planistycznymi w zakresie zarządzania ryzykiem suszy są:

- Plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych;
- Plany przeciwdziałania skutkom suszy w dorzeczach.

Dla gminy Janowo stwierdzono, że 17 770 ha (92,7% obszaru Gminy) jest narażonych na występowanie 3 typów suszy (atmosferyczną, rolniczą oraz hydrologiczną). Na obszarze Gminy o powierzchni 1 370 ha (7,1% terenów gminnych) występuje zagrożenie wszystkimi typami suszy (atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną oraz hydrogeologiczną).

Ze względu na bardzo wysokie zagrożenie gminy suszą hydrologiczną i rolniczą, proponuje się utworzenie użytków ekologicznych oraz obiektu piętrzącego. Ponadto skonkretyzowane zadania ujęte zostały w Planach przeciwdziałania skutkom suszy (które aktualnie znajdują się w fazie przygotowania).

Ponadto w ochronie środowiska wodno-gruntowego należy uwzględnić konieczność nie pogarszania dobrego stanu wód, wymogi ochrony ilościowej i jakościowej wód podziemnych głównego zbiornika wód podziemnych w celu utrzymania dobrego stanu chemicznego tych wód.

W przypadku obecności rowów melioracyjnych zaleca się ich ochronę, zwłaszcza w okresie realizacji inwestycji. Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego należy zagwarantować ich prawidłową eksploatację, właściwą konserwację oraz ochronę przed dewastacją, zwłaszcza przed zamulaniem i zanieczyszczeniem w trakcie realizacji inwestycji (np. zamulanie dna rowu i przepustów, nagromadzenie odpadów w obrębie rowów).

3.7. Ochrona powietrza atmosferycznego

Ograniczanie negatywnych skutków zanieczyszczeń przemysłowych możliwe jest m.in. poprzez wdrażanie rozwiązań technicznych zabezpieczających przed nadmierną emisją, czy kontrolę istniejących systemów w zakresie spełniania norm i standardów ochrony powietrza atmosferycznego. Ograniczaniu negatywnych skutków emisji pochodzącej z ruchu pojazdów sprzyjają proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz modernizacja nawierzchni dróg. Emisja z indywidualnych procesów grzewczych może być ograniczana poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza cieplnej (źródła niskoemisyjne) oraz konsekwentne postępowanie samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów). W przypadku odorantów można zastosować np. stopniowe poszerzanie pasów zieleni izolacyjnych wokół obiektów uciążliwych zapachowo.

Ponadto, ograniczaniu zanieczyszczeń powietrza służą rozwiązania systemowe, w tym określone w programach ochrony powietrza (POP). Dla strefy warmińsko-mazurskiej, przyjęto Uchwałą nr IV/96/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2015 roku „Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀”, wraz z „Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀”.

Program ochrony powietrza został przygotowany w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Dokument jest elementem polityki ekologicznej województwa, a zaproponowane w nim działania są zintegrowane z innymi dokumentami regionalnymi i krajowymi.

Nowelizacja art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016, poz. 672) tzw. „ustawa antysmogowa”, umożliwia m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza oraz ochrony przed hałasem. Ustawa ta umożliwia władzom lokalnym, przy uwzględnieniu potrzeb zdrowotnych mieszkańców oraz oddziaływania na środowisko, wprowadzenie na danym terenie:

- rodzajów paliw dozwolonych lub zakazanych,
- minimalnego standardu emisji kotłów.

3.8. Zasady lokalizacji ferm ~~drobiu~~ hodowlanych

Fermy powinny spełniać jednocześnie normatywne wymogi ochrony środowiska naturalnego w zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze.

Zaleca się wykonanie odpowiednich urządzeń do podczyszczania wód opadowych oraz roztopowych, które następnie będą odprowadzane z terenu fermy drobiu do kanalizacji deszczowej wiejskiej. Zaleca się przygotowanie odprowadzania wód od czyszczenia kurników do specjalnych szczelnych zbiorników. Zaleca się, aby teren, przy którym znajduje się ferma drobiu, był obsadzony dość wysoką roślinnością zieloną, która będzie pełniła funkcję izolacyjną.

Zasady zagospodarowania i granice obszarów dopuszczających specjalistyczną produkcję zwierzęcą zostaną określone szczegółowo na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mając na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę zagrodową. Rozwój produkcji zwierzęcej należy kształtować za pomocą odpowiednich wskaźników zabudowy i ustaleń minimalizujących uciążliwości dla pobliskich terenów. Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Należy w pobliżu zabudowy i kompleksów leśnych wykluczyć lokalizację obiektów, które mogą być szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego (np.: wysokotowarowe fermy hodowlane, uciążliwe zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego).

W odniesieniu do lokalizacji budynków związanych z produkcją rolną studium wprowadza strefy przejściowe w promieniu 200 m od granic poszczególnych kierunków zagospodarowania. Celem ustanowienia stref przejściowych jest stopniowanie potencjalnych uciążliwości płynących z działalności rolniczej na styku z innymi, zasadniczo nierolniczymi kierunkami zagospodarowania gminy.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Ochrona zabytków architektury i techniki oraz obszarów zabytkowych

Do tej kategorii zaliczono obiekty ujęte w ewidencji zabytków i wpisane do rejestru zabytków. W stosunku do nich obowiązują następujące zasady ochrony i zalecenia:

- ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, opracowanie elewacji, stolarka okienna i drzwiowa;

- zaleca się, aby nie zakazywać zmian w obrębie elewacji (z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich);

Szczegółowe wytyczne i warunki konserwatorskie należy wskazać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy.

4.2. Ochrona zabytków archeologicznych

W stosunku do zabytków archeologicznych zaleca się:

- w przypadku realizowana inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa;
- prowadzenie badań archeologicznych zgodnie z przepisami prawa.

4.3. Ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych

W odniesieniu do układów urbanistycznych ruralistycznych obowiązują następujące zasady i zalecenia:

- ochroną należy objąć historyczną sieć ulic i placów, historyczny sposób zabudowy i poszczególnych posesji;
- chronić należy akcenty, dominanty przestrzenne oraz osie kompozycyjne i widokowe;
- ochronie podlega także otoczenie obiektów zabytkowych;
- nawiązanie nową zabudową do historycznej;
- przebudowa obiektów dysharmonijnych.

4.4. Ochrona krajobrazu kulturowego

W odniesieniu do historycznego krajobrazu kulturowego zaleca się ochronę zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej poprzez zachowanie dominant w postaci kościołów oraz historycznej zieleni zagospodarowanej w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych.

4.5. Ochrona alei przydrożnych

W stosunku do alei przydrożnych należy chronić istniejący drzewostan i inne elementy przestrzenne, kapliczki, krzyże, w przypadku działań inwestycyjnych związanych remontem dróg nakazuje się zachowanie ostrożności, zakaz uszkodzenia korzeni, pnia i gałęzi.

4.6. Ochrona zabytkowych cmentarzy

W obrębie zabytkowego cmentarza postuluje się o ochronę układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochronę zabytkowego drzewostanu, ochronę historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wodne i kaplice. Wszelkie prace

inwestycyjne na terenie zabytkowych cmentarzy należy prowadzić zgodnie z przepisami prawa.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Rozwój komunikacji drogowej

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy Janowo można podzielić na:

- nadrzędny:
  - droga wojewódzka nr 604 relacji Nidzica – Wielbark;
- podstawowy:
  - droga powiatowa nr 1619N relacji Janowo – Nowa Wieś;
  - droga powiatowa nr 1625N relacji Janowo – Zaborowo – Nowa Wieś;
  - droga powiatowa nr 1627N relacji Szemplino Czarne – Dobrótką;
  - droga powiatowa nr 1623N relacji Muszaki – Zawady - Janowo – gr. wojew. (Stara Wieś);
  - droga powiatowa nr 1932N relacji Janowo – Ryki-Borkowo;
  - droga powiatowa nr 1576N relacji Janowo – Róg;
  - droga powiatowa nr 1572N relacji Puchałowo – Baranowo;
  - droga powiatowa nr 1574N relacji Wichrowiec – Róg;
  - droga powiatowa nr 1629N relacji Wichrowiec – Janowo;
  - droga powiatowa nr 1536N relacji Muszaki – Grabowo - Jagarzewo;
  - droga powiatowa nr 1607N relacji Muszaki – Zimna Woda;
  - droga powiatowa nr 1570N relacji Zembrzus - Mokry Grunt – Rembowo.
- uzupełniający:
  - droga gminna nr 192001N relacji droga powiatowa nr 1623N – Szczepkowo Giewarty,
  - droga gminna nr 192002N relacji Jagarzewo – droga powiatowa nr 1623N,
  - droga gminna nr 192003N relacji boisko piłkarskie w Komorowie – droga powiatowa nr 1623N,
  - droga gminna nr 192005N relacji Rembowo – Szemplino Wielkie,
  - droga gminna nr 192007N relacji Janowo – droga powiatowa nr 1932N (Ryki Borkowo),
  - droga gminna nr 192008N relacji Ryki Borkowo – granica województwa,
  - droga gminna relacji droga wojewódzka nr 604 – przez m. Jagarzewo dz. 383,
  - droga gminna relacji droga wojewódzka nr 604 – przez m. Jagarzewo dz. 384,
  - droga gminna na odcinku m. Muszaki – działki nr 45; 77 i 275 o długości 1,849 km,
  - droga gminna na odcinku m. Muszaki – działki nr 143/2; 168; 172 i 237/2 o długości 0,669 km,
  - droga gminna na odcinku m. Janowo – działka nr 476/34 o długości 0,248 km,
  - *Janowo, ulica Zdrojowa (działki nr 1106, 1099, 1101/2),*
  - *Janowo, ulica Szkolna (działka nr 1102/3),*

- Janowo, ulica Ogrodowa (działka nr 1104),
- Janowo, ulica Tylna (działki 1075/5 i 1075/4),
- Janowo, ulica Graniczna (działka nr 1075/14),
- Janowo, ulica Krótka (działka nr 1102/1),
- Janowo, ulica Wąska (działka nr 1075/6),
- Janowo, ulica Ks. Wł. Białego i ulica Nowy Rynek (działki nr 1075/20 i 1075/22),
- Janowo, ulica Poprzeczna (działka nr 1075/10),
- Janowo, ulica Słoneczna (działki nr 1103/1, 1103/2, 1124),
- Janowo, ulica Polna (działki nr 1090, 1087, 1098, 1075/15 i 1088/1).

Do najważniejszych zadań w zakresie rozwoju komunikacji drogowej zaliczono:

- remont i modernizację drogi wojewódzkiej nr 604 na odcinku Nidzica – Wielbark zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- poprawę powiązań komunikacyjnych z nadrzędnym układem komunikacyjnym kraju i regionu;
- minimalizacja uciążliwości funkcjonowania transportu;
- zaleca się tworzenie nowej sieci drogowej przed rozwojem zabudowy nowych osiedli bądź zespołów mieszkaniowych;
- utwardzenie dróg gminnych na następujących odcinkach:
  - ~~Szczepkowo – Giewarty – Pęczki;~~
  - Łomno – Zachy;
  - Więckowo – teren przy byłym młynie;
  - Rembowo – Szemplino;
  - Szemplino Czarne – Maje (do granicy gminy);
  - Róg – Wólka;
  - Ryki – Borkowo – do granicy województwa;
  - Komorowo – Wichrowiec;
  - Zawady – przez wieś;
  - ~~Muszaki – teren przy szkole podstawowej;~~
  - Jagarzewo – lewa strony miejscowości;
  - ulice w miejscowości Janowo takie jak: Graniczna, Szkolna, Ogrodowa, Słoneczna, ~~Zdrojowa~~, Wąska, Nowy Rynek, część ulicy Polnej, ~~Działowa~~, Tylna i Ks. Białego (poprawa nawierzchni);
  - Komorowo – droga na osiedlu mieszkaniowym;
  - Zawady – Smolany (do granicy gminy);
- budowa nowych dróg w miejscowości Zawady;
- tworzenie ogólnodostępnych parkingów w miejscach atrakcyjnych turystycznie.

Modernizacja dróg powinna być prowadzona sukcesywnie z założeniem osiągnięcia standardów w zakresie: szerokości w liniach rozgraniczających, szerokości pasów jezdni, łuków poziomych i pionowych oraz nośności warstwy jezdnej zgodnej z warunkami technicznymi określonymi w stosowanych przepisach prawa.

5.2. Rozwój komunikacji kolejowej

Obecnie przez teren gminy Janowo przebiega linia kolejowa nr 225 relacji Nidzica – Wielbark. Linia kolejowa jest nieużytkowana. Nie ma planów przywrócenia ruchu kolejowego na wskazanym odcinku.

Przewiduje się rewitalizację w/w terenów kolejowych poprzez budowę ścieżki rowerowej. Jest to wspólne zadanie realizowane przez gminy Janowo, Wielbark i Nidzica.

5.3. Rozwój komunikacji rowerowej

Charakter gminy i jej atrakcyjność turystyczna stwarzają szerokie perspektywy dla rozwoju ruchu rowerowego. Ruch rowerowy w ostatnich latach ulega rokrocznej sukcesywnej intensyfikacji. Jednocześnie nasilenie ruchu samochodowego stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu rowerowego. Dlatego też w ramach prac planistycznych w przypadkach gdy będzie to technicznie możliwe ustala się obowiązek wytyczenia odpowiednio oznakowanych i urządzonych dróg dla rowerów wydzielonych z układów komunikacji samochodowej.

Do najważniejszego zadania w zakresie rozwoju komunikacji rowerowej zalicza się budowę ścieżki rowerowej na terenach kolejowych obecnie nieużytkowanej linii 225 relacji Nidzica – Wielbark. Jest to wspólne przedsięwzięcie planowane do realizacji przez gminy Janowo, Nidzica i Wielbark.

5.4. Rozwój sieci wodociągowej

Zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców gminy będzie realizowane z istniejących ujęć wody wskazanych i opisanych w części tekstowej dotyczących uwarunkowań niniejszego studium.

Zachowuje się istniejące ujęcia wody. Zakłada się ich sukcesywną w miarę konieczności modernizację, automatyzację w celu dostosowania do zmieniających się przepisów i standardów oraz zapotrzebowania.

Nie wykorzystywane i nieudokumentowane zasoby wód podziemnych powinny zostać udokumentowane i zbilansowane oraz stanowić rezerwę zasobów czystych wód podziemnych na okres kierunkowy.

W zależności od tempa rozwoju przestrzennego gminy przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej i włączenia w obecny układ infrastruktury technicznej wodociągowej.

Dopuszcza się korzystanie z ujęć indywidualnych.

5.5. Rozwój sieci kanalizacyjnej

Bardzo ważnym zadaniem jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w celu ochrony gleby i wód podziemnych przed skażeniem lokalnymi szambami oraz poprawy warunków sanitarnych mieszkańców.

Rozwój systemów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków powinien zapewnić możliwe szybkie zlikwidowanie dysproporcji w zakresie wyposażenia

w kanalizację w stosunku do stopnia zaopatrzenia w wodę. Zadaniem priorytetowym w tym zakresie staje się budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Ryki – Borkowo, Zembrzus – Mokry Grunt, Rembowo, Szemplino Wielkie, Szemplino Czarne, Wichrowiec i Róg.

Zaleca się budowę zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy wsi i nowych większych terenów rozwoju zabudowy. W terenach zabudowy rozproszonej dopuszcza się stosowanie indywidualnych rozwiązań z zakresu odprowadzania ścieków.

5.6. Rozwój sieci elektroenergetycznej

Obecna sieć zasilająca średniego napięcia pracuje na napięciu 15 [kV] i nie przewiduje się zmiany napięcia. *W obszarze gminy, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego, planowana jest budowa linii elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Wielbark – Nidzica.* Istniejące sieci SN 15 kV i NN 0,4 kV wraz ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV są przygotowane technicznie i eksploatacyjnie do przesyłu zwiększonego poboru mocy na potrzeby rozwojowe Gminy. W przypadku umiarkowanego rozwoju Gminy, stanowiącego w zagospodarowaniu przestrzennym kontynuację kierunków obecnego zainwestowania w wybranych obszarach, możliwości bilansowe mocy elektroenergetycznych są wystarczające.

Ewentualne znaczące inwestycje w zakresie rozbudowy sieci mogą być realizowane po przedstawieniu szczegółowych zapotrzebowań na energię elektryczną na danym terenie, na którym Gmina Janowo planuje przedsięwzięcia związane z doprowadzeniem sieci elektroenergetycznych.

Plany modernizacyjne: ENERGIA-OPERATOR S.A. Gdańsk Oddział Olsztyn, zgodnie z zapisami właściwych przepisów prawa oraz Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej, na bieżąco realizuje modernizacje, remonty i zabiegi eksploatacyjne w sieciach wysokiego, średniego i niskiego napięcia, których celem jest zapewnienie dobrego stanu technicznego infrastruktury sieciowej, a przez to poprawy jakości usług oraz spełnienie wymagań wynikających ze wzrostu zapotrzebowania na moc.

Przedsięwzięcia inwestycyjne, zgodnie z planami rzeczowo-finansowymi, dzielą się na modernizację istniejącej sieci oraz na jej rozbudowę, a także związane z przyłączaniem nowych odbiorców i nowych źródeł wytwórczych.

- działania racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych (środki poprawy efektywności energetycznej):
- popularyzację tworzenia i modernizacji małych lokalnych kotłowni lub tworzenie lokalnych sieci ciepłowniczych wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- propagowanie wśród przedsiębiorców przedsięwzięć prowadzących do wykorzystania energii odpadowej z procesów produkcji (np. do ogrzewania pomieszczeń) oraz skojarzonego wytwarzania energii, o ile istnieje ekonomicznie i środowiskowo uzasadniona możliwość,
- popularyzację wśród mieszkańców odnawialnych źródeł energii, ewentualnie możliwe dotacje i wsparcie merytoryczne,
- w zakresie OZE:

- ze względu na naturalne uwarunkowania Gminy, wykorzystanie biogazu (po przeprowadzeniu odpowiednich kalkulacji) oraz biomasy (produkcja rolna),
- rozwój fotowoltaiki na terenie Gminy,
- popularyzacja indywidualnych lokalizacji pomp ciepła i kolektorów słonecznych,
- systematyczna termomodernizacja i wykonanie audytów energetycznych,
- uwzględnianie problemów niskiej emisji (zalecanie ograniczeń, co do źródeł ciepła dla nowopowstających i modernizowanych obiektów),
- popularyzacja wśród mieszkańców racjonalnego korzystania z energii elektrycznej i ciepłej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jako element wypracowania pozytywnych nawyków wśród przyszłych pokoleń konsumentów (akcje promocyjne, działania edukacyjne w szkołach),
- działania termomodernizacyjne nieocieplonych budynków,
- sukcesywne prace w zakresie modernizacji sieci energooszczędnych lub budowy nowych linii (wg aktualnych potrzeb).

Projekt *Zmiany* Studium bezpośrednio uwzględnia cele plany rozwojowe Projektu założeń Wdrożenie ustaleń projektu *Zmiany* Studium przyczyni się w szczególności do wykorzystania możliwości rozwoju Gminy w kierunku odnawialnych źródeł energii (fotowoltaika), umożliwienie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych (dopuszczenie mikro i małych instalacji OZE – *dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*). Ponadto kierunki rozwoju infrastruktury technicznej sieci elektroenergetycznej, gazowej i ciepłowniczej zawarte w projekcie Studium są spójne z Projektem założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Janowo na lata 2014-2029.

5.7. Rozwój sieci gazowej

W chwili obecnej na obszarze gminy Janowo nie przewiduje się budowy infrastruktury technicznej gazowej.

W tym stanie rzeczy zaopatrzenie terenu gminy w gaz może odbywać się wyłącznie poprzez przedsiębiorstwa dystrybucji gazu skroplonego, dostarczanego indywidualnym odbiorcom do celów bytowych i grzewczych.

W przypadku jednak zmiany polityki realizowanej przez przedsiębiorstwa gazowe, rozwój infrastruktury technicznej gazowej powinien być poprzedzony badaniem popytu, chłonności i opłacalności inwestycji. Przy projektowaniu zaleca się prowadzenie sieci w liniach rozgraniczających dróg, zgodnie z przepisami prawa i wszelkimi warunkami technicznymi.

Ponadto kierunki rozwoju infrastruktury technicznej gazowej zawarte w projekcie *Zmiany* Studium są spójne z Projektem założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Janowo na lata 2014-2029.

W gminie Janowo oraz w jej okolicach nie wydano koncesji na poszukiwanie gazu łupkowego.

5.8. Rozwój sieci telekomunikacyjnej

Planowany rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej i aktywności gospodarczej tworzą zapotrzebowanie na publicznie dostępne usługi telefoniczne i teleinformatyczne. Dla pokrycia tego zapotrzebowania niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejących sieci systemu stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej. Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostaną określone w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego/ decyzji o warunkach zabudowy.

Proponuje się rozszerzenie zasięgu systemu sieciowego ogólnej dostępności do szerokopasmowego internetu. Sieć taka może obejmować swoim zasięgiem istniejące obiekty użyteczności publicznej, placówki edukacyjne, kulturalne oraz tereny inwestycyjne. Wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjnych wpłynie na rozwój społeczeństwa informatycznego, zwiększy się dostępność do usług takich jak np.: rejestracja firm, poszukiwanie partnerów gospodarczych, elektroniczna obsługa przedsiębiorców.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację masztów radiokomunikacyjnych i stacji bazowych telefonii komórkowej.

5.9. Rozwój ciepłownictwa

Rozwój gminy i realizacja celów w zakresie infrastruktury ciepłowniczej powinna następować w oparciu i następować o „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Janowo na lata 2014 – 2029”.

W obszarze gminy Janowo nie ma przesłanek do budowy i eksploatacji zbiorczych systemów energetyki cieplnej. Dlatego gospodarkę cieplną w gminie należy realizować z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w energię cieplną. Przy dostępnych obecnie możliwościach technicznych tego rodzaju zaopatrzenia, konieczną dla ochrony powietrza atmosferycznego i rentowności ekonomicznej modernizację źródeł ciepła można realizować w systemach indywidualnego zaopatrzenia w:

- gaz skroplony,
- lekkie oleje opałowe typu „Ekoterm”,
- drewno opałowe,
- energię elektryczną, oraz niekonwencjonalne źródła energii cieplnej (np. pompy geotermiczne), wykluczając czy ograniczając udział paliw węglowych jako czynnika energetycznego.

W związku z powyższym w zakresie ciepłownictwa zakłada się:

- sukcesywną przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowanie paliw i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz instalowaniu sprawnych urządzeń zmniejszających emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- rozwiązanie potrzeb cieplnych budownictwa jednorodzinnego w zależności od ekonomicznych uwarunkowań – ze źródeł lokalnych lub indywidualnych, z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne niskoemisyjne i/lub bezemisyjne.

Gmina Janowo powinna umożliwić mieszkańcom domów jednorodzinnych korzystanie z dodatkowych źródeł ciepła, opartych na OZE, takich jak pompy ciepła i kolektory

słoneczne. Ze względu na naturalne uwarunkowania Gminy, wykorzystanie biogazu (po przeprowadzeniu odpowiednich kalkulacji) oraz biomasy (produkcja rolna).

5.10. Rozwój systemu gospodarki odpadami

~~Gmina Janowo objęta jest regionalnym systemem gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonującym w oparciu o regiony gospodarki odpadami komunalnymi, w tym regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii/nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.~~

~~Ustalenia w zakresie funkcjonowania i rozwoju regionalnego systemu zawarte są w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Gmina Janowo zlokalizowana jest w Regionie Zachodnim gospodarki odpadami.~~

~~Na terenie gminy Janowo zakłada się:~~

- ~~• systematyczną poprawę skuteczności zbiórki odpadów i eliminowanie, z wykorzystaniem środków administracyjnych i edukacyjnych, nielegalnego wywozu i pozbywania się odpadów poza przygotowanymi do tego celu zakładami utylizacji i składowania odpadów;~~
- ~~• sukcesywną rozbudowę systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych, z uwzględnieniem celów wyznaczonych w tym zakresie przez politykę państwa i regionalną oraz realiów rachunku ekonomicznego;~~
- ~~• wywóz odpadów komunalnych do zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych, przewidzianego do obsługi regionu gospodarki odpadami, w jakim znajduje się Gmina.~~

~~Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami w granicach Gminy określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku. Regulamin określa w szczególności:~~

- ~~• wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:~~
- ~~• prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych w tym powstających gospodarstwach domowych, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytych opon, a także odpadów zielonych;~~
- ~~• uprzątkowania błota, śniegu lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego;~~
- ~~• mycie i naprawa pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;~~
- ~~• rodzaje i minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;~~
- ~~• częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych~~

- ~~z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;~~
- ~~inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami~~

Gmina Janowo objęta jest regionalnym systemem gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonującym w oparciu o tzw. regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Podstawą funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie województwa, w tym na terenie Gminy, jest tzw. Plan gospodarki odpadami – aktualnie obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku. Istotne są także Uchwały Sejmiku Województwa w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami.

Gmina Janowo zlokalizowana jest w Regionie Zachodnim gospodarki odpadami, do obsługi którego zgodnie z w/w Planem przewidziano regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) zlokalizowane w: Rudnie, Działdowie/Zakrzewie, Różankach i Wilkowie. Przewidziano także instalacje do zastępczej do obsługi Regionu, na wypadek awarii instalacji regionalnej lub niemożliwości przyjmowania odpadów przez instalację regionalną z innych przyczyn. Żadna z instalacji nie znajduje się na terenie gminy Janowo.

Gmina Janowo pełni rolę członka Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Odpady z terenu gminy deponowane są lub unieszkodliwiane na składowisku w Zakrzewie, Ciechanówku i Rudnie.

Przed laty na terenie Gminy funkcjonowało składowisko odpadów – zamknięte w 2012 roku, ~~obecnie w trakcie rekultywacji w kierunku leśnym~~ zrekultywowane w 2016 r. w kierunku leśnym i przekazane EZG „Działdowszczyzna”. Obecnie odpady komunalne z terenu gminy Janowo trafiają do instalacji w Działdowie (EZG „Działdowszczyzna”). Na terenie Gminy obowiązuje także regulamin utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego.

Odpady komunalne zbierane są przez uprawnione podmioty, ~~w tym jeden mający siedzibę na terenie Gminy~~. Odbiór odpadów w gminie Janowo wyniósł ogółem 850 Mg, z czego z nieruchomości niezamieszkałych odebrano 24 Mg, natomiast z nieruchomości zamieszkałych 826 Mg (nie uwzględniono nieruchomości zamieszkałych, będących w zarządzie spółdzielni mieszkaniowych). Brak jest bliższych danych na temat odpadów niebezpiecznych i przemysłowych mogących powstawać na terenie Gminy.

5.11. Odnawialne źródła energii

Do odnawialnych źródeł energii, które potencjalnie można wykorzystywać w gminie zalicza się energię słoneczną ~~oraz energię wiatrową~~. Na rysunku *Zmiany* studium oznaczono:

- obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (urządzenia fotowoltaiczne) wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu;

- ~~obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (elektrownie wiatrowe);~~
- ~~strefy ochronne od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (elektrownie wiatrowe) związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.~~

W obszarach, o których mowa powyżej dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów budowlanych niezbędnych dla funkcjonowania ~~elektrowni wiatrowych~~ i elektrowni słonecznych, w tym urządzeń wytwarzających energię (~~turbin~~, ogniw fotowoltaicznych), dróg związanych z funkcjonowaniem ~~elektrowni, urządzeń fotowoltaicznych~~, urządzeń i obiektów elektroenergetyki, w tym linii elektroenergetycznych, stacji elektroenergetycznych oraz innych obiektów i urządzeń związanych z obsługą i eksploatacją ~~elektrowni urządzeń fotowoltaicznych~~.

~~W strefie ochronnej obowiązują ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, w tym wynikające z przepisów odrębnych (w zakresie lokalizacji budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa).~~

~~W strefie ochronnej jak i obszarach rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (elektrownie wiatrowe), o których mowa powyżej dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych i urządzeń niezbędnych do funkcjonowania elektrowni wiatrowych. Parametry techniczne elektrowni wiatrowych będą wynikać z uwarunkowań lokalnych oraz z przepisów odrębnych.~~

Ścisłe i precyzyjne lokalizacje urządzeń *fotowoltaicznych*, o których mowa powyżej będą regulowane na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (~~dotyczy elektrowni wiatrowych~~) z uwzględnieniem przepisów prawa lub decyzjach o warunkach zabudowy (~~dotyczy urządzeń fotowoltaicznych~~).

Rozwój technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii stwarza szanse dla społeczności lokalnej oraz lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej, rozwoju lokalnego oraz proekologiczną modernizację i decentralizacją sektora energetycznego gminy.

6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do najważniejszych celów publicznych o znaczeniu lokalnym w obszarze *Zmiany* studium zaliczono takie zadania jak:

- utwardzenie dróg gminnych na następujących odcinkach:
  - ~~Szczepkowo – Giewarty – Pęczki;~~
  - Łomno – Zachy;
  - Więckowo – teren przy byłym młynie;
  - Rembowo – Szemplino;
  - Szemplino Czarne – Maje (do granicy gminy);
  - Róg – Wólka;
  - Ryki – Borkowo – do granicy województwa;

- Komorowo – Wichrowiec;
- Zawady – przez wieś;
- ~~Muszaki – teren przy szkole podstawowej;~~
- Jagarzewo – lewa strony miejscowości;
- ulice w miejscowości Janowo takie jak: Graniczna, Szkolna, Ogrodowa, Słoneczna, ~~Zdrojowa~~, Wąska, Nowy Rynek, część ulicy Polnej, ~~Działowa~~, Tylna i Ks. Białego (poprawa nawierzchni);
- Komorowo – droga na osiedlu mieszkaniowym;
- Zawady – Smolany (do granicy gminy);
- Budowa nowych dróg w miejscowości Zawady;
- Budowa oświetlenia ulicznego na terenie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa przystanku autobusowego w miejscowości Zawady na terenie działki nr 11/1;
- Budowa placu zabaw i rekreacji w miejscowości Zawady;
- Budowa gminnego boiska sportowego przy ulicy Mławskiej w Janowie;
- Remonty i termomodernizacje świetlic wiejskich w miejscowościach Ryki-Borkowo, Szemplino Wielkie, Muszaki, Zembrzus-Mokry Grunt,;
- ~~Budowa parkingu przy stacji uzdatniania wody w miejscowości Muszaki;~~
- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy szkole podstawowej w Muszakach;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Ryki – Borkowo, Zembrzus – Mokry Grunt, Rembowo, Szemplino Wielkie, Szemplino Czarne, Wichrowiec i Róg;
- Rozwój sieci wodociągowej;
- Budowa kąpieliska nad rzeką Orzyc wraz z teren rekreacji (miejsce imprez integracyjnych i plenerowych);
- *Budowa ogólnodostępnych publicznych terenów sportu, rekreacji i placu zabaw w obrębie Wichrowiec.*

7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, bezpośrednio dotyczące gminy Janowo, są zawarte w takich dokumentach jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- Dokumenty strategiczne poziomu powiatowego.

Na terenie gminy Janowo do zadań dotyczących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikających z w/w dokumentów strategicznych zaliczono takie zadania jak:

- Utrzymanie drogowego odcinka lotniskowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 604 jako terenu ważnego dla obronności i bezpieczeństwa państwa;

- Budowa ścieżki rowerowej na terenach kolejowych (zadanie do realizacji z gminami Nidzica i Wielbark);
- Budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Wielbark – Nidzica;
- Rozbudowa, remont i modernizacja drogi wojewódzkiej nr 604 relacji Nidzica – Wielbark.

8. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

W obszarze *Zmiany* studium, tj. w granicach administracyjnych gminy Janowo ~~wyznacza się obszary, dla których jest obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego~~ nie ma obszarów, dla których jest obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stosownie do przepisów prawa. Reasumując na terenie gminy nie występują obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości i obszary przestrzeni publicznej.

~~Są to obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW (elektrownie wiatrowe) wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenów.~~

9. Obszary dla których gmina zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą obejmowały docelowo obszar całej gminy. Szczególnie ważną w tym względzie jest kwestia uporządkowania przestrzeni rolniczej, która z racji na swoją rozległość i możliwość lokalizacji dużych obiektów chowu i hodowli zwierząt budzi niepokój i sprzeciw społeczny.

Ustala się, aby sporządzane plany miejscowe były poprzedzone analizą zasadności przystąpienia do tych planów.

Ponadto zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gmina powinna wykonywać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenę aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów/*zmiany studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Działania gminy powinny być zintensyfikowane w kierunku podejmowania uchwał intencyjnych o przystąpieniu do opracowania planu, które jako akty prawa miejscowego w sposób najbardziej optymalny zabezpieczają wprowadzenie na danym terenie ładu przestrzennego oraz zabezpieczają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać na:

- ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- przeciwdziałaniu erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach potencjalnie erodowanych;
- przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką;
- likwidacji wadliwych melioracji;
- w stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- wyłączeniu z produkcji rolnej gruntów najniższych klas bonitacyjnych;
- wprowadzaniu kierunków produkcji optymalnych w istniejących warunkach lokalnych i najbardziej efektywnych;
- aktywizacji rolników na rzecz tworzenia grup marketingowych, producenckich i rozwoju nowoczesnej spółdzielczości.

Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać na:

- przeciwdziałaniu przeznaczaniu gruntów leśnych na cele nieleśne;
- ochrona w szczególności lasów ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy i regionu;
- racjonalnym kształtowaniu terenów zieleni wysokiej poprzez zalesianie niektórych gruntów, mało przydatnych dla rolnictwa lub osadnictwa (grunty najniższych klas bonitacyjnych i nieużytki);
- poprawie stanu sanitarnego lasów;
- dążeniu do tworzenia zwartych kompleksów leśnych poprzez właściwe kształtowanie granicy polno-leśnej;
- zakładaniu, uzupełnianiu i właściwej pielęgnacji zadrzewień przydrożnych;
- przed wycinką chronić należy zwłaszcza lasy ponadlokalnego systemu przyrodniczego Gminy i regionu oraz lasy porastające brzegi wód i stoki wysoczyznowe o znacznym nachyleniu. Ponadto wskazane jest racjonalne kształtowanie terenów zieleni wysokiej poprzez zalesianie niektórych gruntów, mało przydatnych dla rolnictwa lub osadnictwa (grunty najniższych klas bonitacyjnych i nieużytki), w nawiązaniu do istniejących systemów zieleni, dostosowując nasadzenia do typu siedlisk naturalnych;
- w stosunku do lasów ochronnych obowiązują stosowne przepisy prawa;
- kontrolowaniu eksploatacji leśnej poprzez szczegółowe wydzielenie ciągów ścieżek leśnych.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

~~W granicach gminy Janowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Wyznacza go obszar zalewów wód od rzeki Orzye o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p=1\%$), określony w Studium ochrony przeciwpowodziowej.~~

~~W stosunku do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Ponadto, obowiązuje „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły”, przyjęty przez Radę Ministrów.~~

~~Dodatkowo w stosunku do obszarów szczególne zagrożenia powodziowego istotne są zapisy dotyczące:~~

- ~~• sposobów gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;~~
- ~~• zakazów i ograniczeń wytypowanych w studiach dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej.~~

~~Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz zabudowy nowych obiektów budowlanych, za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.~~

~~Na obszarze gminy Janowo występują tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych. Ruchy masowe związane są bezpośrednio z ukształtowaniem rzeźby terenu oraz jego budową geomorfologiczną. Przestrzeń gminy Janowo pod względem rzeźby cechują się znacznym zróżnicowaniem. Do obszarów zagrożonych potencjalnymi ruchami masowymi ziemi zaliczono:~~

- ~~• zbocza wzgórz morenowych i pagórków kemowych o spadkach terenu powyżej 15o, są to obszary o szczególnym zagrożeniu ruchami masowymi ziemi i sphywami powierzchniowymi, zwłaszcza w przypadkach gdy budują je utwory z luźnych piasków grubo i drobnozairnistych, rędzin, całkowitych i głębokich piasków gliniastych i słabo gliniastych czy piasków pylastych oraz gdy nie są porośnięte roślinnością lub są porośnięte w niewystarczającym stopniu;~~
- ~~• obszary zagrożone wystąpieniem zsuwu, osunięcia, podcięcia erozyjnego lub obrywem – wytypowane w „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzye”.~~

~~Występujące na obszarze Gminy zbocza o dużych spadach terenowych są w zdecydowanej większości porośnięte roślinnością (są to głównie lasy i zadrzewienia, a miejscami roślinność niska i średnia). Roślinność ta stabilizuje zbocza i powinna pozostać zachowana. Obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Należy szczegółowo analizować możliwości wszelkich prac inżynierskich na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.~~

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 244 (w/w Ustawy), stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

Obecnie na bazie przygotowanych dotychczas dokumentów planistycznych oraz zgromadzonych danych przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla dwóch poziomów odniesienia w stosunku do powierzchni kraju, czyli dla obszarów dorzeczy oraz dla regionów wodnych. Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych¹.

Dla terenów gminy Janowo nie sporządzono dotychczas map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP), wykonano natomiast opracowanie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc². Studia ochrony przeciwpowodziowej, sporządzone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zachowują ważność do dnia sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego.

W „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc, wyznaczone zostały przestrzenne zasięgi zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się:

- raz na 100 lat ($p=1\%$),
- raz na 20 lat ($p=5\%$),
- raz na 200 lat ($p=0,5\%$) – dla terenów wymagających szczególnej ochrony.

W związku z powyższym, w nawiązaniu do przepisów ustawy Prawo wodne na obszarze gminy Janowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Orzyc,

---

¹ Materiał źródłowy: Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, <http://www.powodz.gov.pl/>

² Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzyc, 2006., Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Warszawa

którego zasięg wyznacza obszar zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p=1\%$), określony w studium ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto obszary Gminy w okolicach miejscowości Janowo oraz Komorowo, przy prawym i lewym brzegu Orzyca, na odcinku od 114-113 kilometra, z uwagi na szczególne znaczenie społeczne, gospodarcze lub kulturowe, zostały sklasyfikowane jako tereny, dla których należy wyznaczyć zasięgi zalewów wodą 0,5%.

W obszarze Gminy, na odcinku Orzyca od ok. 119,7 do ok. 121,2 km zlokalizowany jest wał przeciwpowodziowy, połączony z groblą przy jego północnym skraju.

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią w obszarze Gminy obowiązują:

- zakazy i ograniczenia wytypowane w „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej”,
- sposoby gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- regulacje w stosunku do zasad zagospodarowania zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1911) oraz ustalenia Planu zarządzenia ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1841).

Reasumując, nie należy planować nowych terenów rozwojowych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Lokalizowanie obiektów trwale związanych z gruntem winno być zabronione na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w zasięgu wody 1%, gdzie zagrożenie powodzią jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q1$).

12. Obszary i obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy Janowo nie występują udokumentowane złoża kopalin. Zgodnie z informacjami Państwowego Instytutu Geologicznego, w granicach Gminy występuje 16 otworów wiertniczych, służących celom badawczym oraz rozpoznaniem geologicznej budowy. Wykaz otworów wiertniczych wskazano w części uwarunkowań dotyczącej studium. Zastosowanie filarów ochronnych miałyby miejsce w przypadku ustanowienia udokumentowanych złóż kopalin, terenów i obszarów górniczych.

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U.2015 poz. 2120)

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady o których mowa powyżej.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

14.1. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji

Na obszarze gminy Janowo nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

~~Przed laty na terenie Gminy funkcjonowało składowisko odpadów zamknięte w 2012 roku, obecnie w trakcie rekultywacji w kierunku leśnym.~~

Na terenie Gminy nie występują obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

14.3. Obszary wymagające remediacji

Na terenie gminy Janowo nie występują obszary wymagające remediacji.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Zgodnie z decyzją Nr 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2016 r. poz. 25 z późn. zm.), na obszarze gminy Janowo zlokalizowany jest teren zamknięty stanowiący kompleks wojskowy nr 8668 Lipowiec (część nr 1 – Drogowy Odcinek Lotniskowy) – obręb geodezyjny Puchałowo, działki o numerach ewidencyjnych: część działki 3611, część działki 3612/1, część działki 3615, część działki 3616, część działki 3617 oraz część działki 3618.

Dla w/w terenu niezbędne jest wprowadzanie następujących ograniczeń:

- zachowanie w niezmienionej formie granic kompleksu wojskowego nr 8668, w szczególności pasów ochronnych o szerokości 50 m położonych wzdłuż Drogowego odcinka Lotniskowego;
- zapewnienie bezkolizyjnego użytkowania Drogowego Odcinka Lotniskowego, zgodnie z jego przeznaczeniem,
- wymogu zgłaszania do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, przed wydaniem pozwolenia na budowę, wszelkich projektowanych obiektów o wysokości równej i wyższej niż 50 m ponad poziom terenu.

16. Obszary zdegradowane

W ~~niniejszym studium~~ *niniejszej Zmianie Studium* nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem funkcjonalnym jest to „obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju”.

W obszarze *Zmiany* studium tj. granicach administracyjnych gminy Janowo nie wyznaczono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

18. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²

Na terenie gminy Janowo nie wyznacza się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m².

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Obszar zwartej zabudowy wsi Więckowo.....	19
Rysunek 2. Obszar zwartej zabudowy wsi Muszaki	19
Rysunek 3. Obszar zwartej zabudowy wsi Jagarzewo	20
Rysunek 4. Obszar zwartej zabudowy wsi Wichrowiec	20
Rysunek 5. Obszar zwartej zabudowy wsi Zachy	20
Rysunek 6. Obszar zwartej zabudowy wsi Ryki-Borkowo.....	21
Rysunek 7. Obszar zwartej zabudowy wsi Róg	21
Rysunek 8. Obszar zwartej zabudowy wsi Grabowo	22
Rysunek 9. Obszar zwartej zabudowy wsi Zawady	22
Rysunek 10. Obszar zwartej zabudowy wsi Szczepkowo-Giewarty	22
Rysunek 11. Obszar zwartej zabudowy wsi Rembowo	23
Rysunek 12. Obszar zwartej zabudowy wsi Szemplino Wielkie	23
Rysunek 13. Obszar zwartej zabudowy wsi Szemplino Czarne	23
Rysunek 14. Obszar zwartej zabudowy wsi Zembrzus-Mokry Grunt	24
Rysunek 15. Obszary wyłączone z zabudowy w związku z planem zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko – Ramucka – część pierwsza.	29
Rysunek 16. Obszary wyłączone z zabudowy w związku z planem zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko – Ramucka – część druga.	30
Rysunek 17. Obszary do zachowania siedlisk jar zębatki – część pierwsza.....	31
Rysunek 18. Obszary do zachowania siedlisk jar zębatki – część druga.	32

**Załącznik nr 5
do Uchwały Nr XXII/115/2020
Rady Gminy Janowo
z dnia 18 sierpnia 2020 roku**

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY JANOWO**

**UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ
ORAZ SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM
TEKST UJEDNOLICONY**

2020 r.

Spis treści

1. Podstawy formalno – prawne opracowania <i>zmiany</i> studium	4
2. Rola i znaczenie <i>zmiany</i> studium	4
3. Struktura dokumentu <i>zmiany</i> studium.....	5
4. Podział na strefy polityki przestrzennej	5
5. Podział na tereny funkcjonalne w poszczególnych strefach polityki przestrzennej	5
6. Obszary wyłączone z zabudowy	6
7. Ograniczenia w zabudowie	6
8. Obszary zwartej zabudowy wsi.....	6
9. Ochrona przyrody.....	7
10. Ochrona zabytków.....	8
11. Rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej	8
12. Cele publiczne o znaczeniu lokalnym	8
13. Cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym	8
14. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.....	10
15. Obszary dla których gmina zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	10
16. Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	10
17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	11
18. Filary ochronne w złożu kopaliny	11
19. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	14
20. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	14
21. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	14
22. Obszary zdegradowane.....	15
23. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	15
24. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ²	15

1. Podstawy formalno – prawne opracowania zmiany studium

~~Niniejsze studium zostało opracowane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) oraz zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1073), a prace nad nim zostały rozpoczęte na podstawie Uchwały Nr XVIII/94/2016 Rady Gminy Janowo z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo.~~

Niniejszy tekst zmiany studium jest wersją ujednoliconą. Pierwotny tekst pozostawiono bez zmian. Nowe zapisy, które wprowadzono do zmiany studium, stanowią jego aktualizację oraz wzbogacenie treści, wyróżniono pochylą czcionką i kolorem niebieskim. Niektóre zdezaktualizowane informacje skreślono i poddano aktualizacji.

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo sporządził, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) Wójt Gminy Janowo.

Zgodnie z uchwałą intencyjną tj. Uchwałą Nr XLVII/239/2018 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo, niniejszy dokument obejmuje cały obszar położony w granicach administracyjnych gminy. Na zmianę Studium składa się:

- załącznik nr 1 – część tekstowa, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 2 – część tekstowa, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 3 – rysunek zmiany studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 4 – rysunek zmiany studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 5 – uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu zmiany studium

2. Rola i znaczenie zmiany studium

Opracowanie przedmiotowego zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo wynika z nowych potrzeb związanych z rozwojem gminy.

Diagnoza stanu istniejącego i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej.

Ustalenia Studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające jej zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody, nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

3. Struktura dokumentu zmiany studium

Na zmianę Studium składa się:

- załącznik nr 1 – część tekstowa, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 2 – część tekstowa, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 3 – rysunek zmiany studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 4 – rysunek zmiany studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- załącznik nr 5 - uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu zmiany studium

4. Podział na strefy polityki przestrzennej

Zróżnicowanie funkcjonalno-przestrzenne obszaru gminy pozwala na wyodrębnienie następujących stref polityki przestrzennej:

- Strefa osadnicza;
- Strefa aktywizacji gospodarczej;
- Strefa turystyczno-rekreacyjna;
- Strefa leśna;
- Strefa rolnicza;
- Strefa pozostałych terenów funkcjonalnych.

5. Podział na tereny funkcjonalne w poszczególnych strefach polityki przestrzennej

Do strefy osadniczej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej;
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej.

Rozwój nowych terenów poprzedzony powinien być uzupełnieniem braków potencjalnych terenów w sieć komunikacyjną i niezbędne elementy infrastruktury technicznej.

Do strefy aktywizacji gospodarczej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy usługowej;
- tereny istniejącej zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej i usługowej.

Jest to strefa, w której propaguje się rozwój przedsiębiorczości i aktywizacji ekonomicznej potencjalnych przedsiębiorców i inwestorów.

Do strefy turystyczno – rekreacyjnej zaliczono:

- tereny istniejącej zabudowy letniskowej, turystyki i rekreacji;
- tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych.

Do strefy rolniczej zaliczono:

- tereny rolnicze;
- tereny rolnicze o wysokiej jakości z przewagą gleb III klasy bonitacyjnej.

Do strefy leśnej zakwalifikowano:

- tereny lasów;
- tereny wskazane do zalesienia.

Do grupy pozostałych terenów funkcjonalnych zaliczono:

- tereny cmentarzy;
- tereny projektowanej zieleni urządzonej;
- tereny wód powierzchniowych.

Nowe tereny przeznaczane pod zabudowę a bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Konkludując, w gminie Janowo przeznaczono tereny pod nową zabudowę w następującej ilości:

- *Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej – 17,59 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej – 24 ha;*
- *Tereny rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych – 26,65 ha.*

Biorąc pod uwagę wartości przedstawione w powyższej tabeli nr 25 części tekstowej dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w części dotyczącej porównania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością można wysnuć następujące wnioski:

- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji;*
- *Powierzchnia terenów rozwoju zabudowy rekreacyjnej i usług turystycznych nie przekracza różnica maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów dla tej funkcji.*

Należy również zaznaczyć, że tereny przewidziane pod nową zabudowę w gminie Janowo w niniejszej zmianie studium, w pełni odzwierciedlają ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janowo, przyjętego Uchwałą Nr VI/47/2003 Rady Gminy Janowo z dnia 8 kwietnia 2003 roku. Jest dokument powstały przed wprowadzeniem Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1398), która wprowadziła zmiany do Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie obligatoryjnego sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, których wynik ma istotne przełożenie na kierunki zagospodarowania przestrzennego.

6. Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Janowo wskazano obszary wyłączone z zabudowy. Są to:

- obszary z wyłączeniem zabudowy zgodnie z planem zadań ochronnych dla Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka;
- obszary predysponowane do występowania ruchów masowych;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

7. Ograniczenia w zabudowie

Wskazuje się następujące ograniczenia w lokalizacji zabudowy i zagospodarowaniu terenów:

- ograniczenia lokalizacji zabudowy i zagospodarowania terenów w strefie ograniczonego użytkowania od napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- ograniczenia lokalizacji zabudowy oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów w strefach ochronnych od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW (~~urządzenia fotowoltaiczne i elektrownie wiatrowe~~) wyznaczonych na rysunku studium (*dotyczy tylko i wyłącznie urządzeń fotowoltaicznych*);
- w przypadku ustanowienia terenów górniczych ustala się pewne ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, z wyjątkiem dopuszczenia realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni, zgodnie z warunkami określonymi w projekcie zagospodarowania złoża i odpowiednich decyzjach koncesyjnych oraz stosownych przepisach prawa.

8. Obszary zwartej zabudowy wsi

Dla wsi położonych w zasięgu obszarów chronionego krajobrazu wyznaczono zasięgi tzw. obszarów zwartej zabudowy wsi. Zasięgi te oznaczono na mapie kierunków studium oraz, w celach poglądowych, zamieszczono poniżej w postaci rysunków. Wyznaczone obszary zwartej zabudowy wsi stanowią tereny, dla których zastosowanie może mieć odstępstwo od obowiązującego w obrębie obszarów chronionego krajobrazu zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (przy czym zakaz nie dotyczy urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej).

9. Ochrona przyrody

W granicach obszaru gminy Janowo znajdują się:

- obszary Natura 2000:
  - Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007,
  - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052;
- obszary chronionego krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Napiwodzko-Ramucka,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Orzyc;
- 6 pomników przyrody;
- obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, która obowiązuje dla całego kraju.

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności.

Ochrona przyrody w poszczególnych obszarach podlegających ochronie powinna przebiegać stosownie do przepisów prawa tj. licznych ustaw, rozporządzeń i uchwał.

10. Ochrona zabytków

Ochronie prawnej podlegają zasoby dziedzictwa kulturowego rozumiane jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej. Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na terenie gminy zasady ochrony dziedzictwa kulturowego określono dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków, ujętych w gminnej ewidencji zabytków, nieruchomych zabytków archeologicznych. Ponadto ustalenia i zasady ochrony dotyczy układów urbanistycznych i ruralistycznych, alei przydrożnych, krajobrazu kulturowego, zabytkowych parków i cmentarzy.

11. Rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej

W niniejszym rozdziale dokonano podziału układu drogowego komunikacyjnego oraz ustalono rozwój komunikacji drogowej i rowerowej oraz infrastruktury technicznej, wynikający z licznych dokumentów strategicznych znaczenia lokalnego i ponadlokalnego. Sfera infrastruktury technicznej dotyczy zadań związanych z system elektroenergetycznym, gospodarki wodno – ściekowej, gazowej, ciepłowniczej, gospodarki odpadami i telekomunikacji. Ponadto wyznaczono obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Zagadanie dotyczy rozwoju energii odnawialnej tzw. urządzeń fotowoltaicznych i elektrowni wiatrowych. Na rysunku studium również oznaczono obszary ich rozmieszczenie wraz ze strefami ochronnymi.

12. Cele publiczne o znaczeniu lokalnym

Do najważniejszych celów publicznych o znaczeniu lokalnym w obszarze *Zmiany studium* zaliczono takie zadania jak:

- utwardzenie dróg gminnych na następujących odcinkach:

~~—Szczepkowo—Giewarty—Pęczki;~~

- Łomno – Zachy;
- Więckowo – teren przy byłym młynie;
- Rembowo – Szemplino;
- Szemplino Czarne – Maje (do granicy gminy);
- Róg – Wólka;
- Ryki – Borkowo – do granicy województwa;

- Komorowo – Wichrowiec;
- Zawady – przez wieś;
- ~~Muszaki – teren przy szkole podstawowej;~~
- Jagarzewo – lewa strony miejscowości;
- ulice w miejscowości Janowo takie jak: Graniczna, Szkolna, Ogrodowa, Słoneczna, *Zdrojowa*, Wąska, Nowy Rynek, część ulicy Polnej, *Działowa*, Tylna i Ks. Białego (poprawa nawierzchni);
- Komorowo – droga na osiedlu mieszkaniowym;
- Zawady – Smolany (do granicy gminy);
- Budowa nowych dróg w miejscowości Zawady;
- Budowa oświetlenia ulicznego na terenie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa przystanku autobusowego w miejscowości Zawady na terenie działki nr 11/1;
- Budowa placu zabaw i rekreacji w miejscowości Zawady;
- Budowa gminnego boiska sportowego przy ulicy Mławskiej w Janowie;
- Remonty i termomodernizacje świetlic wiejskich w miejscowościach Ryki-Borkowo, Szemplino Wielkie, Muszaki, Zembrzus-Mokry Grunt,;
- ~~Budowa parkingu przy stacji uzdatniania wody w miejscowości Muszaki;~~
- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy szkole podstawowej w Muszakach;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Ryki – Borkowo, Zembrzus – Mokry Grunt, Rembowo, Szemplino Wielkie, Szemplino Czarne, Wichrowiec i Róg;
- Rozwój sieci wodociągowej;
- Budowa kąpieliska nad rzeką Orzyc wraz z teren rekreacji (miejsce imprez integracyjnych i plenerowych);
- *Budowa ogólnodostępnych publicznych terenów sportu, rekreacji i placu zabaw w obrębie Wichrowiec.*

13. Cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, bezpośrednio dotyczące gminy Janowo, są zawarte w takich dokumentach jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- Dokumenty strategiczne poziomu powiatowego.

Na terenie gminy Janowo do zadań dotyczących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikających z w/w dokumentów strategicznych zaliczono takie zadania jak:

- Utrzymanie drogowego odcinka lotniskowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 604 jako terenu ważnego dla obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Budowa ścieżki rowerowej na terenach kolejowych (zadanie do realizacji z gminami Nidzica i Wielbark);
- Budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Wielbark – Nidzica;
- Rozbudowa, remont i modernizacja drogi wojewódzkiej nr 604 relacji Nidzica – Wielbark.

14. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

~~W obszarze *Zmiany* studium, tj. w granicach administracyjnych gminy Janowo wyznacza się obszary, dla których jest obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie ma obszarów, dla których jest obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stosownie do przepisów prawa. Reasumując na terenie gminy nie występują obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości i obszary przestrzeni publicznej.~~

~~Są to obszary rozmieszczenia urzędzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW (elektrownie wiatrowe) wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenów.~~

15. Obszary dla których gmina zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

~~Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą obejmowały docelowo obszar całej gminy. Szczególnie ważną w tym względzie jest kwestia uporządkowania przestrzeni rolniczej, która z racji na swoją rozległość i możliwość lokalizacji dużych obiektów chowu i hodowli zwierząt budzi niepokój i sprzeciw społeczny.~~

Ustala się, aby sporządzane plany miejscowe były poprzedzone analizą zasadności przystąpienia do tych planów.

Ponadto zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gmina powinna wykonywać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenę aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów/*zmiany studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Działania gminy powinny być zintensyfikowane w kierunku podejmowania uchwał intencyjnych o przystąpieniu do opracowania planu, które jako akty prawa miejscowego w sposób najbardziej optymalny zabezpieczają wprowadzenie na danym terenie ładu przestrzennego oraz zabezpieczają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego.

16. Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać przede wszystkim na ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką. Ponadto w stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Wyłączeniu z produkcji rolnej powinno dotyczyć gruntów najniższych klas bonitacyjnych celem przeznaczenia ich do zalesienia lub zagospodarowania rekreacyjnego.

Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny polegać przede wszystkim na przeciwdziałaniu przeznaczaniu gruntów leśnych na cele nieleśne, ochronie w szczególności lasów ponadlokalnego systemu przyrodniczego gminy i regionu, poprawie stanu sanitarnego lasów. Ponadto w stosunku do lasów ochronnych obowiązują stosowne przepisy prawa.

Fermy powinny spełniać jednocześnie normatywne wymagania ochrony środowiska naturalnego w zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze.

Zaleca się wykonanie odpowiednich urządzeń do podczyszczania wód opadowych oraz roztopowych, które następnie będą odprowadzane z terenu fermy drobiu do kanalizacji deszczowej wiejskiej. Zaleca się przygotowanie odprowadzania wód od czyszczenia kurników do specjalnych szczelnych zbiorników. Zaleca się, aby teren, przy którym znajduje się ferma drobiu, był obsadzony dość wysoką roślinnością zieloną, która będzie pełniła funkcję izolacyjną.

Zasady zagospodarowania i granice obszarów dopuszczających specjalistyczną produkcję zwierzęcą zostaną określone szczegółowo na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mając na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę zagrodową. Rozwój produkcji zwierzęcej należy kształtować za pomocą odpowiednich wskaźników zabudowy i ustaleń minimalizujących uciążliwości dla pobliskich terenów. Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Należy w pobliżu zabudowy i kompleksów leśnych wykluczyć lokalizację obiektów, które mogą być szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego (np.: wysokotowarowe fermy hodowlane, uciążliwe zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego).

W odniesieniu do lokalizacji budynków związanych z produkcją rolną studium wprowadza strefy przejściowe w promieniu 200 m od granic poszczególnych kierunków zagospodarowania. Celem ustanowienia stref przejściowych jest stopniowanie potencjalnych uciążliwości płynących z działalności rolniczej na styku z innymi, zasadniczo nierolniczymi kierunkami zagospodarowania gminy.

17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

~~*W granicach gminy Janowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Wyznacza go obszar zalewów wód od rzeki Orzyce o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p=1\%$), określony w Studium ochrony przeciwpowodziowej.*~~

~~*W stosunku do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Ponadto, obowiązuje „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły”, przyjęty przez Radę Ministrów.*~~

~~*Dodatkowo w stosunku do obszarów szczególne zagrożenia powodziowego istotne są zapisy dotyczące:*~~

- ~~*• sposobów gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,*~~

- ~~zakazów i ograniczeń wytypowanych w studiach dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej.~~

~~Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz zabudowy nowych obiektów budowlanych, za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.~~

~~Na obszarze gminy Janowo występują tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych. Ruchy masowe związane są bezpośrednio z ukształtowaniem rzeźby terenu oraz jego budową geomorfologiczną. Przestrzenie gminy Janowo pod względem rzeźby cechują się znacznym zróżnicowaniem. Do obszarów zagrożonych potencjalnymi ruchami masowymi ziemi zaliczono:~~

- ~~zbocza wzgórz morenowych i pagórków kemowych o spadkach terenu powyżej 15o, są to obszary o szczególnym zagrożeniu ruchami masowymi ziemi i sphywami powierzchniowymi, zwłaszcza w przypadkach gdy budują je utwory z luźnych piasków grubo i drobnozairnistych, rędzin, całkowitych i głębokich piasków gliniastych i słabo gliniastych czy piasków pylastych oraz gdy nie są porośnięte roślinnością lub są porośnięte w niewystarczającym stopniu,~~
- ~~obszary zagrożone wystąpieniem zsuwu, osunięcia, podeięcia erozyjnego lub obrywem – wytypowane w „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzye”.~~

~~Występujące na obszarze Gminy zbocza o dużych spadach terenowych są w zdecydowanej większości porośnięte roślinnością (są to głównie lasy i zadrzewienia, a miejscami roślinność niska i średnia). Roślinność ta stabilizuje zbocza i powinna pozostać zachowana. Obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Należy szczegółowo analizować możliwości wszelkich prac inżynierskich na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.~~

Zgodnie z ustawą Prawo wodne przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- ~~na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,~~
- ~~na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,~~
- ~~między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 244 (w/w Ustawy), stanowiące działki ewidencyjne,~~
- ~~pas techniczny.~~

~~W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).~~

Obecnie na bazie przygotowanych dotychczas dokumentów planistycznych oraz zgromadzonych danych przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla dwóch poziomów odniesienia w stosunku do powierzchni kraju, czyli dla obszarów dorzeczy oraz dla regionów wodnych. Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych. Obowiązek sporządzenia planów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, tzw. Dyrektywy Powodziowej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne za opracowanie planów odpowiedzialny jest prezes KZGW na poziomie obszarów dorzeczy oraz dyrektorzy poszczególnych RZGW dla regionów wodnych¹.

Dla terenów gminy Janowo nie sporządzono dotychczas map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP), wykonano natomiast opracowanie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc². Studia ochrony przeciwpowodziowej, sporządzone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zachowują ważność do dnia sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego.

W „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej” – etap II rzeka Orzyc, wyznaczone zostały przestrzenne zasięgi zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się:

- raz na 100 lat ($p=1\%$),
- raz na 20 lat ($p=5\%$),
- raz na 200 lat ($p=0,5\%$) – dla terenów wymagających szczególnej ochrony.

W związku z powyższym, w nawiązaniu do przepisów ustawy Prawo wodne na obszarze gminy Janowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Orzyc, którego zasięg wyznacza obszar zalewów wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p=1\%$), określony w studium ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto obszary Gminy w okolicach miejscowości Janowo oraz Komorowo, przy prawym i lewym brzegu Orzyca, na odcinku od 114-113 kilometra, z uwagi na szczególne znaczenie społeczne, gospodarcze lub kulturowe, zostały sklasyfikowane jako tereny, dla których należy wyznaczyć zasięgi zalewów wodą 0,5%.

W obszarze Gminy, na odcinku Orzyca od ok. 119,7 do ok. 121,2 km zlokalizowany jest wał przeciwpowodziowy, połączony z groblą przy jego północnym skraju.

W stosunku do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią w obszarze Gminy obowiązują:

- zakazy i ograniczenia wytypowane w „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej”,
- sposoby gospodarowania wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- regulacje w stosunku do zasad zagospodarowania zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

¹ Materiał źródłowy: Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, <http://www.powodz.gov.pl/>

² Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Etap II – Rzeka Orzyc, 2006., Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Warszawa

Ponadto obowiązują ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1911) oraz ustalenia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru Dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., Dz.U.2016 poz. 1841).

Reasumując, nie należy planować nowych terenów rozwojowych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Lokalizowanie obiektów trwale związanych z gruntem winno być zabronione na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w zasięgu wody 1%, gdzie zagrożenie powodzią jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1).

18. Filary ochronne w złożu kopaliny

Na terenie gminy Janowo nie występują udokumentowane złoża kopalin. Zgodnie z informacjami Państwowego Instytutu Geologicznego, w granicach Gminy występuje 16 otworów wiertniczych, służących celom badawczym oraz rozpoznaniem geologicznej budowy. Wykaz otworów wiertniczych wskazano w części uwarunkowań dotyczącej studium. Zastosowanie filarów ochronnych miałyby miejsce w przypadku ustanowienia udokumentowanych złóż kopalin, terenów i obszarów górniczych. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej.

19. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

20. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze gminy Janowo nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

~~*Przed laty na terenie Gminy funkcjonowało składowisko odpadów zamknięte w 2012 roku, obecnie w trakcie rekultywacji w kierunku leśnym.*~~

Na terenie Gminy nie występują obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

Na terenie gminy Janowo nie występują obszary wymagające remediacji.

21. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Zgodnie z decyzją Nr 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2016 r. poz. 25 z późn. zm.), na obszarze gminy Janowo zlokalizowany jest teren zamknięty stanowiący kompleks wojskowy nr 8668 Lipowiec (część nr 1 – Drogowy Odcinek Lotniskowy) – obręb geodezyjny Puchałowo, działki o numerach ewidencyjnych: część działki 3611, część działki 3612/1, część działki 3615, część działki 3616, część działki 3617 oraz część działki 3618.

Dla w/w terenu niezbędne jest wprowadzanie następujących ograniczeń:

- zachowanie w niezmienionej formie granic kompleksu wojskowego nr 8668, w szczególności pasów ochronnych o szerokości 50 m położonych wzdłuż Drogowego odcinka Lotniskowego;

- zapewnienie bezkolizyjnego użytkowania Drogowego Odcinka Lotniskowego, zgodnie z jego przeznaczeniem,
- wymogu zgłaszania do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, przed wydaniem pozwolenia na budowę, wszelkich projektowanych obiektów o wysokości równej i wyższej niż 50 m ponad poziom terenu.

22. Obszary zdegradowane

W ~~niniejszym studium~~ *niniejszej Zmianie Studium* nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.

23. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

W obszarze *zmiany* studium tj. granicach administracyjnych gminy Janowo nie wyznaczono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

24. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²

Na terenie gminy Janowo nie wyznacza się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m².

Załącznik Nr 6
do Uchwały Nr XXII/115/2020
Rady Gminy Janowo
z dnia 18 sierpnia 2020 roku

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo

W dniach od 8.06.2020 r. do 30.06.2020 r. wyłożono do publicznego wglądu projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do przedmiotowego projektu.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 w związku z art. 27 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 22.07.2020 r. mogły wnosić uwagi do projektu zmiany studium.

Podczas wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i w okresie składania uwag, nie wpłynęły żadne uwagi.